

DIGESTIVA.

Inter Digestiva familiaria præter cætera in dogmatica Medicina usitata interdum etiam ab iplis egrotis requisita maximè in usu sunt: Tartarus Vitriolatus imprimis à Crollio descriptus, ex quo est digestivum ibid. Istud eo modo in vino sc. dissolutum, cum passulis & cinnamomo coctum, què docet Crollius, paratum, etiam ostensum vnicum est, quod debito modo exhibitum, in morbis contumacibus & chronicis digestionè & mitigatione egentibus, plurimum potest.

I. Est Crystallus Tartari à Quercet. sæpe lau- *Tartari*
datus, & hætenus usu quoque confirmatus, vulgò *Crystall.*
vocant Cremorem Tartari. Eius usus quoque valde conueniens morbis multis, digestionè opus habentibus: imprimis verò ad calculum renum vel vesicæ, de quo infra maximè est accommodatus. Dosis huius est à ʒss ad ʒj. In melancholia summum est deoppilativum tam alui, quàm Tartari in venis Mesaraicis stabulantis. Datur in iusculo carniū vel vino sæpius dosin reiterando.

VOMITORIA.

Inter Vomitoria primum tenet locum aq. *Benedicta* à Martin. Rulando propriè ita dicta.

I. Est Symplicium ex aqua *Benedict.* de quo in notis ad Crollium.

II. *Pl. album*: huius autem usus rarior; à *Pl. alb.*
ʒss ad ʒj. in aqua menthæ aut hordei dissoluta vomitum mouet *Vitriolum album* si purius desideras, dissolue illud in aqua cent. min. solutum filtra, coagula, iterum solue, filtra & coagula idque tertia vice. Vltimo dissolue in aq. ros. solutum filtra, & in cineribus calidis per 6. dies digere, feces fundum

petentes lepara, quod clarum euapora ad siccitatem. Dosis ℥ij, cum Conf. Ros. vino, hydromel. vel ptisana addito ad libitum Syr. acetos. vel oxymell.

I V. *Gilla Paracelsi*, vt exstat ap. Croll.

Vomito-
rium
Plateri.

V. *Vomitorium Plateri ex nucibus viridibus*, Raphano & aceto vini.

℥. nuc. jugland. circa fest. Ioh. collectar.

rad. raphan. an. part. ij.

aceti vini distillat. part. iij.

Conquassatis nucibus & raphano fiat digestio leni calore per dies 5. vel 6. postea distilla per Alemb. ex B. Dos. ℥iij. 3℔, fortificatur cum aq. Bened. dimidia dosi, vel etiam 3. aut 4. parte.

Vomitiv.
Conradinum.
Ramenta
Vnguiū.

VI. *Vomitivum Conradinum*, de quo ad Croll.

VII. *Ramenta vnguium* in vino vel alio liquore.

NB. In hydropce si segmenta vnguium digitorum & pedum umbilico ægri imponantur, miraculose dicunt aquam expellere, D. C. H. Basil.

Coagulum
Asari.

VIII. *Coagulum Asari*, ex asaro toto, h. e. rad. & fol. cum spir. vini extrahitur tinctura, quæ cum Sale purificato eiusdem coniungitur, & facta in MB. lento igne digestionis sp. vini in B. abstrahitur ad consistentiam vel coagulum.

Alia preparatio.

GLARIUS: Mense Majo ℥. rad. asar. q. s. cum foliis, quæ in umbra diligenter exsiccantur & earum pars quarta conquassetur, postea & ipsi in phiola affundatur sp. vini rectificatus, vt 4. dig. emineat: Phiola optimè obturata in loco calido ponatur, vt spiritus vini colore è viridi flauo tingatur. Spiritus tinctus decantatur à fæcibus & in vase clauso seruetur. Ex partibus residuis tribus in cinc-

cinerem combustis aqua calida Salem extrahe, hic
 siccat in Crucibulo ad ignem patentem fundi-
 tur. Remotus fluens ab igne soluitur in aq. calida
 & digeritur, iterumque exsiccat. Huic salī tin-
 ctura suprà (pag. præced.) parata, prius per char-
 tam bibulam filtrata, superfunditur, & in cucurbi-
 ta sp. vini igne lento abstrahitur ad consistentiam
 mellis. Huius ℥j ad ℥ij vel ℥j, in ptisanæ juscule
 exhibetur, hydromel) hydreleo in morbis, vbi
 vomitiū opus est. Alij tantum folia Asari num. fol. Asa-
 rii, in vino per horas 6. aut 8. macerant, vinum-
 que leniter expressis foliis exhibent sine molestia
 vomunt.

IX. ℥. Antim. ℥vj, succi berber. ℥vj. stent in *Oleum*
 sole aut loco calido per mensem unum, postea suc- *Antimo-*
 cum effunde, extrahe aq. ad consistentiam syrupi, *nij cum*
 quem reserua ad exsiccanda vlcera. Olei residui *berber.*
 gutt. 20. ad summum mouent vomitum absque vio-
 lentia: Frequens est VVerrenbergero Basileæ.

X. Aqua Vomitoria præstantissima: ℥. Vitri *aq. Vom-*
 Antim. hyacinthin. more Matthiol. præparati & in *toria præ-*
 pulnerem subtilem redacti, Salis Cardui ben. an. *stantissi-*
 xl. aq. Veron. ℥v. aq. Cinam. gutt. xxx. infundantur *ma.*
 in B. tepido per hor. 24. postea colentur per char-
 tam & feruentur. De quo patienti 3. 4. 5. vel 6. 3. se-
 cundum quod repletus, robustus, facilis, vel diffi-
 lis fuerit ad purgandum, dentur.

XI. Vitriolum vomitium simul & purgans *Vitriolū*
 in febribus laudatissimum remedium, & pur- *vomiti-*
 gans frigidum Angeli Salæ, vide notas ad Croll. *um.*

XII. Aqua Benedicta Rulandi etiā insigne Vo- *Aqua Be-*
 mitoriū est, quod ita paratur. ℥. hepat antim. ex *ned. Ru-*
 ant. & Vitriolo part. eq. facti per hor. 5. in aq. bul- *land. præ-*
 parato.

liat, hinc resideat & aqua clara à facibus separata per pannum laneum traiciatur & relinquatur per noctē, vt resideat rubedo in fundo, aut inspargantur gutt. aliquot aceti, vt rubedo ad fundū præcipitetur. Aqua Vitriolō imprægnata separetur, aliaque affusa lauetur, vt omnē salsedinem Corpus deponat, aqua decantata exsicceetur crocus. Eius Dis maceratur in ℥iij vel v, vini albi, alteriusve liquoris conuenientis in loco calido per noctem, aut si statim opus habeat, bulliat in eodem liquore, Colatura propinetur calida vel frigida. Vires & vsus cautelæque huius vide in notis ad Crollium.

Extract.
Ellebori.

XIII. Extractum Ellebori.

℞. Rad. cyclam. bryonia an. ℥ij.

Ellebori albi ℥j.

probe mundatas, lotas, vicissimque exsiccatas comminue in puluerem, cui affunde sp. V. ad eminent. 4. digit. digerantur in loco calido per 3. dies, dein lentissimo igne sp. V. distilla, & caue, ne ignis vehementia materia comburatur. Quare præstat eam, cum ad mellis consistentiā distillata est, eximere, & in scutella vitrea leni calore exsiccare. Materiam exsiccatam vicissim comminue, & spiritum V. antea abstractum reaffunde, relinque in calido per 2. noctes, postea filtra, liquorem filtratum vsui referua. Eius gutt. 6. vel 8. in haustu aque tepide vini, aut si fortius desideres vomitorium, decocti sem. Raphani cum syr. acetosæ simpl. ad libitum exhibentur, ad excitandum sine animi molestia vomitum.

Electuar.
Antimonij.

XIV. Electuarium Antimonij.

℞. Vitri antimonij per se sine borrace fusi in tenuissimum puluerem reducti ℥ij, in stilla sp. vitrioli

℥ij,

℥ij, ac misce diligenter in mortario vel super porphyrium, & postea puluerem in scutella ad lentum ignem exsicca. Hanc puluerē misce cum speciebus enumeratis à Crollio in Electuario Antim.

XV. Non dissimili virtute præditi sunt fl. anti-^{flor. An-}monij & vitrum eiusdem si per noctē infundan-^{timonij &}tur in vino vel alio liquore conuenienti (v.g. in aq. ^{vitrum.} Cardui bened. ℥ij, Cinam. ℥j) à ℥ss ad ℥j, & mane vinū clarum decantatū exhibeatur: si v. in promptu vomituum habere animus sit, infundi possunt ℥j flor. antimonij vel Croci vel vitri, in ℥biiij vel circiter vini albi, aut aq. Cardui bened. addita pauca aq. Cinam. & in vase bene clauso adseruari. Liquoris, cum opus, dabis ℥ij vel iij. Colentur & exhibeantur vel per se, vel cum syr. acetosæ vel oxymel. simpl.

XVI. Alij Gummi guttæ gr. aliquot (℥) cum ^{Gummi}gut ij. ol. Cinam. aut aq. eiusdem in pingui iusculo ^{gutt.}exhibent.

NB.

Si vomitus vt purgatio à datis his medicamentis nimium subsequatur, præsentaneum est remedium potus lactis cocti cum pane, aut cochleari. Syr. de mastich. aut Theriaca antiqua statimque cibum aut panem tinctum vino grosso exhibere. Prodest etiam Emplastrum de crusta panis ventriculo imponere, & plantis pedum: Præsentaneum quoque remedium est, si offeratur pil. j. laudani opiat. Interdum prodest, si æger ad vomitum non admodum procliuis est, naturam iuuare iusculo ^{exhibito} sine pane, aut aq. hordeacea hydreleo:

CATHARTICA VEGETABILIA

Pulvis
Diasenæ.

I. Pulvis Diasenæ laxatiuus.

℞. sol. sen. mund.

Crem. Tartari ana ʒij.

Sem. anisi.

Caryophyll.

Cassia lignea,

Galang.

Diagr. an. ʒj.

pulueris subtilissime. Dosis à ʒß ad ʒijß in substantia ad summum in conuenienti liquore. In infusione dos. est ad ʒijß.

Panchymagoga
vegetabilia.

II. Panchymagoga vegetabilia Crollij. & illud quod à me additum est, aut aliud, quod ex utroque componitur. Dosis à ʒ xvj ad ʒß, videatur in notis Crollianis.

Extractū
Rhabarbari.

III. Extractū Rhabarbari, quod nullo alio modo fit, quā per aq. Cichor. vel Endiu. aut Cent. min. cum gutt. aliquor ol. tartari sine vlla compositione alia. Acui tamen illud potest necessitate requirente cum diagr. it. cum guttæ gum. Elaterio, præparatis, nempe per læuigationem in marmore cum gutt. aliquor sp. vitrioli & ol. anisi, fœnic. Cinam. angelic. citri pro ratione morbi & patientis.

Extractū
Sina.

IV. Tale quoque est extractum senæ cum aq. Cinam. eodem modo cum extr. Rhabarb. paratum. Dosis horum à ʒj ad ʒij.

V. Extractum Mechoacanæ cum aceto factum, & ad piceam substantiam redactum.

VI. Extr. radic. Esulæ min. eodem modo paratum. Vide notas ad Crollium.

Elleb. nigri.

VII. Extr. rad. Elleb. nigri veri cum aq. maior. vel meliss. & ol. tartari. Dos. à ʒß, ad gr. xvj. vel etiam

etiam xx. nonnulli extrahunt cum vino bono; videtur de Crollianis notas.

VIII. His annumerantur rad. Ellebor. præparata per phlegma vitrioli quod absoluitur hoc modo:

℞. Rad. elleb. veri, irrota cum phlegmate vitrioli, quod nempe in rectificatione sp. vitrioli primo loco prodit, pone in scutella vitrea ad lentum calorem cinerum, subinde cum spatula lignea movendo. Fœtor nimirum exhalans ex ipsis radicibus earum venenositatem secum rapit: perge irrorando amplius, & detinendo in leni calore, donec nempe fœtor omnis abactus, radices relinquat grati odoris, & summe nigricantes. Exsiccantur leniter, quanquam subinde quasi madore perfusæ maneant. Dos. à ʒss ad ʒj.

*Radicum
ellebori
præparatio.*

IX. Extract. Colocynthidos.

X. Scammōnium simul cum aceto elaboratum, aut Extr. scamm. per se simpliciter cum aceto factum. Dos. à ʒ viij. ad xij.

XI. Huc referendus est spir. vitæ aureus Rulandi, qui nil aliud est, quam essentia trochiscor: Alhand. cum sp. Vini Maluatici i.e. maluatico distillato extracta. Dos. à ʒss ad ʒj.

XII. Specificum purgans Paracelsi. Vide notas ad Crollium.

ELECTVARIVM DE

foliis sene.

℞. Cinam. el. ʒvj. fol. sen. Or. s. s. ʒv. F. infusio in vini generosi lbiiij. per biduum in loco tepido. Hinc leniter bulliant & exprimantur. Cum colatura extrahe pulpam passularum in aq. coctatam. ʒiix adde pulpæ cassiæ ʒvj, & si fortius desideras

Elect. lenit. ℥ij ol. nuc. mosch. per express. fact. 3℔.
F. Elect. Dosis ʒvj ad viij vel x per se, vel cum 3℔
ad ʒj diatartari.

PANCHYMA GOGON VEGETABILE.

℥. Colocynth. inueterat. ab arillis & nucleis
purgata ʒvj. fol. sen. orient. sine stipitibus ℥iiij
Rhab. 3℔, sem. Ebuli 3j℔, rad. Elleb. nigr. preparat.
agar. throchisc. an. 3j, Cinam. Caryoph. an. ʒij. Cō-
tula infundatur in sp. V. non rectificato ad emi-
nent. 3. digit. matraccio optime clauso per 16. dies in
loco calido digere, vt sp. V. tingatur, tinctum effun-
de, aliumque affunde toties, donec non amplius
tingatur. Hinc ℥. Elaterij 3j, aloes succotr. 3j, in-
funde in sp. V. bono additis aliquot guttis sp. vi-
trioli aut ol. Sulphuris per Camp. per dies in loco
calido, matraccio exacte clauso. Hinc materia per
filtrum traiciatur, digitis exprimatur & inspisse-
tur calore lento, atque cum extracto superius fa-
cto coniungatur. ℥. Etiam scammon. optim. q. v.
in marmore tenuissime tere, & imbibe sp. vitrioli
addendo gutt. aliquot ol. anisi (e.g. ad. 3j scammon.
additur sp. vitrioli vel olei sulphuris ʒ℔, ol. anis.
gut. 6.) diligenter subige ad massam instar picis
viscidam. Hæc tinctura optime corrigit scammo-
nium. Nam cum exsuperante calefaciendi pote-
state polleat, quæ à Mercurio & Sale volatili de-
pendet, hæc via mordicans Sal per mortificatio-
nem ab actione contraria sp. vitrioli & ol. anisi
profecta, retunditur, & ad beneficam operatio-
nem redigitur. Massam dictam cum aq. ros. aut
Majoran. extractam ad siccitatem euapora. ℥.
Nunc Extractum superius puluerisatum, & adde
Extr. scam. ʒvj, ol. nuc. mosc. per expr. ʒij, M. in mor-
tario

tario & ad vsus serua. Dosis à ḡ xij ad ʒj vel ʒss
in forma pilul. in prunis aut pastulis vel pomo co-
cto. Potest etiam Extr. scammonij solum propi-
nari à ḡ xij ad xx. cum syr. Ros. solut. in pilul. reda-
ctum. Purgat etiam leniter & sine molestia. Idem
etiam Extr. potest vicem supplere Colocynth. ad
incorporandum Mercurium quouis modo præ-
paratum.

EXTRACTVM SEV RESINA

Scammonij.

℞. scam. opt. ʒj in mortario, reduc. in pulue-
rem pistillo oleo amygd. d. illito, in matrarium
pone superfundendo aquam Endiu. vel Rosar. ad
emin. 3. dig. in loco calido per 3. dies vas optime
clausum reponatur. Aquam colore obscuro tinctā
decanta à facibus, filtra & in calore blandissimo
aut MB. menstruum aufer, vt remaneat Extract.
Scamm. in forma pulueris. Huius ḡ iij. v. vj. cum
ʒj tartari vitriolati exhibe, vel quod melius:

Tartarus vitriolatus tincturā scammonij impre-
gnatus. ℞. postquam tincturam scammonij filtra-
ueris, eam cum ʒij tartari vitriolati coniunge, con-
iunctam in B. loca menstruumque inde ad siccita-
tem euoca.

Tartarus
vitriola-
tus Scam-
monia-
tus.

Purgat per inferiora, & omnes obstructions
tollit, si misceatur cum Cathartico v. ḡ. panchy-
magogo vel offeratur in syr. rosar. sol. vel violarum
vel melle rosar. solut. Vt: ℞. tartari vitriolati ʒj
mell. ros. solut. ʒj. vini Enulati ʒij. M.

In hydrop. ad crassos & serosos humores ex-
purgandos: in febribus Melancholicis & phlegma-
ticis commode datur cum oxymelle elæborato,
& aq. vel decocto buglossæ. In Quarrana præmissis
vniuersalibus viles sunt pilulæ subsequentes:

Pillula in
quarta-
na.

℞ Extr. Chamedr.
Cent. min. an. ℥ss.
Pip. nigr. ꝑ. iiij.
Ol. anis. ꝑ. iij.
Cinam. ꝑ. ij.

M. accipe vnam atque alteram horis matutinis.

Cremor tartari assumitur in iusculis conuenientibus, aut in quibus rad. scenic. petroselin. fuerint decoctæ, à ℥ss ad ℥j aut etiam ℥ij. Stimulus adijci potest ex sale gem. vel diagr. Exempl. ꝑ. ℞. Crem. tartari ℥j diagr. ꝑ. iij. M. in iusculo 3. horis ante cibum exhibeatur. Vel ℞. Gum. gutt. ꝑ. vj. Crem. tartari ℥j M.

In Melancholia Hypochondriaca nihil felicius: Nam si aliquot diebus eius ℥ss vel ℥ij. in iusculo cum Capparum decocto exhibeantur, & exterius ad hypochondr. sinistra emplastrum ex Ammoniaco gummate in aceto scillitico applicetur, senibus maxime & qui obstructa sunt aluo, conducit.

In obstructionibus ℞. Crem. tartari ℥ss tartari vitriolati ℥ss. vel Crem. tartari ℥iiij. sal. absinth. ℥j. F. puluis.

Insigne euadit Catharticum, si tartari Crem. ℥ss. tart. vitriol. ℥j addatur in bile educenda, Extr. scamm. ꝑ. viij. vel x. in iusculo vel vino, non tantum omnes impuritates laxando aluum educit, sed & summum est aperitiuum, vnde loco digestiui vel deobstruentis, in quibusvis obstructionibus exhiberi potest, ante vsum Cathartorum. Modus exhibendi talis est. ℞. Crem. tartari ℥ss ad ℥j. tartari vitriolati à ℥j ad ℥ss. Detur in iusculo, si loco aperitiui vel digestiui vti iis velis, dentur bis in die ad ℥j

ad ʒj tribus horis ante pastum cum iusculo vel Elect. de fenna ʒij aut cum syr. de Canella vel alio quocunque appropriato Electuario liquido aut syr. Patiens eo sumto parum deambulando se exerceat.

ANISVM LAXATIVVM.

Anisum
Laxati-
uum.

Anisum laxativum fit, quando Confect. anisi ad ʒ singulas ʒij scam. pulverisati (& si lubet mercurij vitæ aut dulcis ad libitum) adduntur. Item non videtur incongruum, si cum infus. flor. antim. aut croci Metall. aut vitri antim. dissoluatur saccharum, quo ad confectionem utimur, sed hoc modo Cathartica erunt cum sacch. ros. ut docet Croll. inter conficiendum aspergantur. Aut si vis prepararetur scammonium h. m. Inter pulverisandum inspergantur gut. aliquot sp. vitrioli, exacte trituretur, exsicceetur scam. iterumque pulverisetur. Dosis anisi à ʒj infantibus & aliis.

PASSVLAE LAXATIVAE.

Passulae laxativae fiunt, si in decocto quocunque purgante passulae macerentur: maceratae pro quantitate decocti imbibiti adsumuntur. Eas si fortiores desideras, adde infus. flor. antim. vel vitri antim. aut quod melius, Croci Metall. ad libitum.

CATHARTICA

Mineralia.

I. Mercur. Dulc. seu Panchymagog. Quercet. fortificatus cum Mercur. vitæ, ita ut ʒxvj. istius capiant ʒij Mercur. vitæ.

NB. Hæc mixtura diligenter marmore per aliquot horas est leuiganda, sic enim vis vomitua Mercur. vitæ torpet, & ille cum Mercur. dulc. tantum per inferiora purgat blâde.

B iij

II. Pilula ex flor. antim. correctis tantum per inferiora purgantes.

III. Pulvis Emeticus seu Mercur. vitæ vel flores butyri antim. qui etiam inter vomitiua locum habent, quantum & vomitionibus & purgationibus indulgendum. Tales sunt fl. antimonij correcti, seu in oleum butyraceū conuersi, & in aq. comuni præcipitari. Vis enim vomendi adimitur, si aliquādiu cum Sale cōmuni leuigentur in marmore, & posteaquā Sal per edulcorationem cum aq. cōmuni fuerit ablatū, pulvis residuus in consueta priori dosi exhibitus tantum aluum mouet.

IV. Sol vitæ vel præcipit. à Rhenan. pag. 34. & 35. Sole puteo emergente descriptus.

V. Mercur. Crollij.

VI. Arcanum Corallinum Paracelsi in Basil. Crollijelaboratum.

VII. Oleum antim. dulce. antim. calcinetur ad summā albedinē, dein acetū (alij sp. vini sumunt) in Baln. essentia salina extrahitur, abstrahitur acetū & aq. pluuiāli de nouo eadē essentia extrahitur, traiecitur per chartam bibulam aliquoties. Hunc laborem repetendo sit Sal nitidissimum, quod in cella frigida liquefcit, & soluitur in ol. rubicundū, quod instar sacchari dulce. Huius gut. vij per aluum clementer purgant.

26. Antim. sulūm cum Marte, & postea calcina cum sulphure, postea per se, vt pro vitro, & habes ol. antim. dulce adstrictiuum.

Succinum

VIII. Succinum Antim. Mercur. vitæ vulgaris in retorta partes volatiles igne lento euocari, & in oleo destillari possunt, reliquum si in Crucibulo fundatur, confit inde vitrum colore succini fere.

Dof.

Dof. gr. ij vel iij per se vel infuso.

I X. Vitrum purgans. Vitrum antim. in veram *Vitrum*
Chilistem laxatiuam abit modo sequenti: ℞. *antimon.*
Vitr. antim. puluerisati ʒj instilla sp. vitrioli opt. re- *purgans.*
ctif. ʒj. M. diligenter in mortario & in catino ad
ignē lentum exsicca, & denuo eandem quantitatē
sp. vitrioli affunde, atq; iterū exsicca, idque septies
repete, semper prouidendo, vt puluis bene exsicce-
tur. Interim ℞. mastich. ʒj, affunde illi sp. V. ʒij. di-
gere per 4. hor. Hinc sp. Vini decanta, atque in eo
vitrum antim. præparatū per 3. dies macera. Hinc
flores seu Vitrum cum sp. V. in Crucibulū inde, & sp.
V. accende, vt totus flagret, quod vt eo rectius fiat,
cū flammā non amplius concipit materia, in igne
rotæ colloca crubiculū, vt totus sp. V. exhalet. Pul-
uis residuus lento igne cinerum per 12. hor. in scu-
tella vitrea exsicceetur. Dof. ā ʒiij.

Dicta hæc Medicamenta vt cum maiori volu-
ptate assumantur, misceri poterunt cum conseru.
Rosar. aut quacunque alia, aut Cons. sacch. rosar.
ad iustam consistentiam. Cum adhuc calet, ex ca-
tino eximatur, & super tabulam mundam exten-
datur, & cum cultro designata magnitudine ta-
bularum, in singulas tabulas inde iij. gr. vitri. aut
fl. antim. puluerisat. sic apte formentur tabulæ,
quas exsicca. Vel ℞. Sacch. rosar. cum pauca aq.
ros. in mortario contunde, vt fiat massa. Hu-
ius ℞. quantumlibet, eique admisce dosin an-
tim. præparati, & cum instrumento apto manu
tabellam forma, & sic procede, donec habe-
atur quantitas. Vel subigatur farina cum aq. ro-
sar. & Cinamom. addito, vt fiat massa. Ex hac
dum placentulas in formam oblatae formas, in

instrumento proprio coque singulisque insperge dosin Vitri antim. preparati. Vel pyra moschatella conficimus, & in singulis fiat foramen, cui indatur dosis dicti purgantis, iterum proprio operculo exacte claudantur, & conficiatur Confectura humida sicca. Idem in aliis fructibus conficiendis fieri potest.

Mercurius laxativus.

X. *Mercurius laxativus.* ℞. Mercur. viui q. v. superfunde ol. Sulphur. per camp. facti, aut ol. vitrioli, vt digitum transuersum superemineat, hinc in arena calida tamdiu pone, donec materia calida in vase coaguletur, quod fiet intra 3. hor. matrarium saltem papyro tegatur, quo spiritibus volatilibus exitus pateat. Hinc fracto matrario materiam aufer, & si quid forte Mercur. viui adhuc in fundo restat, illum separa, materiam puluerisatam in Crucibulo inde, & igne patenti per horam digere, vt totus rubeat in igne. Hinc ab igne remoto Crucibulo materiam in aq. calidam iniice, & conuerteretur in puluerem flauissimum, qui abiecta aq. alia adhuc affusa lauetur, & postea exsicce-
tur. Hinc in matrarium indatur, & cum sp. V. digeratur per 15. dies. Hinc sp. V. decantetur, & supercandens ferrum Mercur. ponatur, vt optime exsicce-
tur. Dosis ʒvj ad x.

NB. Mercur. dulcis sublimatus ad ʒxvj. exhibitus, in corpore valde cacochymo plus purgat, quam in alio non ita cacochymo gr.
xxx.

Panacea Mercurij alba.

XI. *Panacea Mercur. alba vulgaris.* Mercur. in Aq. fort. dissoluitur, in solutionem aqua salsa infunditur, vt Mercur. ad fundum precipitetur, qui ab omni falsedine per reiteratas ablutiones liberatus

gatus exhibetur cum Terebinth. à gr. v ad x vel xvj.

XII. *Flores antimonij correcti.* Fiant primo flores antimonij albi seq. modo: sumatur olla aut cucurbita fictilis ampla, iuxta fundum perforata, cui in furnum locatæ applicentur perforatæ alię 4. vel 5. inuicem se excipientes, in summitate apponatur Alembicus rostratus, accendatur ignis lentus, donec per gradus vas inferius candescat. Hinc de antimonio puluerisato per foramen in infima olla relictum iniiciatur ad ℥ss. quo iniecto statim eleuantur flores in superpositas ollas, foramen subinde exacte claudatur operculo apto: Relinquantur per hor. continuando ignem, vt olla inferior candeat, hora elapsa aliam ℥ss antimon. puluerisati iniice, iterumque per hor. relinque. Hic labor, quoties visum fuerit, repetatur. In principio semper aliquid phlegmatis per Alembicum distillare solet, quod cum stillarit, rostrum claudatur charta, & sublimatio, vt dictum, continuetur. Floribus h. m. præparatis destillatur ex melle aqua, lento cinerum calore aut Balnei, quæ primo exit, insipida (quæ enim hanc sequitur, instar aceti acris est) cum æq. portione sp. V. rectificati misce, & in phiolam super flores affunde, ad emin. 4. dig. Circulentur h. m. flores in sole, vel alio loco calido per mensem, postea menstruo abiecto flores exsicca leni calore & serua. Videbis violentiam florum antimonij, quæ à cruditate erat per coctionem & nobilis menstrui præsentiam concoctam & sublatam esse, ac tantum sedes mouere sine omni vomitu. Dos. à gr. v ad vj vel vij.

*Flores
Antimonij
Correcti.*

*mercur. s.
Solis præ-
paratio.*

XIII. *Mercur. cum sole.* ℥. Solis fini part. j.

Mercur. viui part. vj. fiat secundum artē amalga-
ma, Mercur. ab amalgamate super ignem lentum
carbonum euolare sine in tigillo, remanebit Calx
Solis in fundo. Calcem iterum cum aliis part. vj.
Mercur. s.a. amalgama optime agitando, vt calx o-
mnis in Mercur. dissoluatur, & vnū corpus homo-
geneū appareat. Amalgama hoc inde retortæ par-
uæ lutatæ & superfunde Aq. fort. ad eminent. 3. dig.
retortā in cineribus loca per diē ad digerendum i-
gne mediocri. Die seq. igne fortiori collige Aq.
fort. in recipiens retortæ appositum, & ignem sub
finē auge, vt fundus retortæ incandescat, & omnes
sp. Aq. fort. corrosui destillent. Vasis refrigeratis
materiā exime, tere, iterumque retortæ inde, & su-
perfunde Aq. fort. ante abstractam, iterumq; igne
forti aren. distilla, vt prius, vt retorta in fundo in-
candescat. Vasis refrigeratis materiam in retorta
contentā rubicundissimā exime, abiiciendo illud,
quod forte ad latera retortæ sublimatum est. Hinc
℥. laminam ferream quadratam, quam in igne, vt
incandescat, tene. Cū optime candet, insperge pul-
uerē Mercurialem, vt optime exsicceetur, & quod
volatile restat, euaporet; cum ferrum frigere inci-
pit, materiam aufer, & in vase clauso ad vsum ad-
serua. Lente sine omni etiam vomitu, nisi scil. su-
perioris ventris regio siue ventriculus quibuslibet
impuritatibus mineris refertus sit, per secessum
purgat. Dof. ā ḡ iij. ad viij. cum paucul. Terebinth.
aut Extr. colocynth. aut in horū defectu cum pil.
Coch. min. aut aliis. Summum arcanum in hydro-
pe, lue gallica, & omnibus cutaneis affectibus, &
defluxionibus, & vbi corpus scatet pituitosis hu-
miditatibus.

NB. In exhibitione Mercur. quomodocunque parati notandum, i. conuenientissimam omnium exhibendi formam esse pilulas, ne scil. Mercur. mora nimia in palato noxam adferat, mouendo ptyalismum, & tonsillarum tumorem inferendo, attractis ad palatum vndique humoribus tenuioribus propria quadam naturæ familiaritate.

*Cautela
in exhibi-
tione
Mercuri-
alium.*

2. Incorporando Mercur. semper consultum est addere gut. i. & alteram ol. Sulphur. quia hoc ipsius malignitatem compescit, volatilitatemque, quia sursum tendit, figit, & symptomata; quæ inferit, corrigit.

3. Ut ad summum post sumptum Mercur. (hor. 2. post) detur iusculum, & cibus dimidia hora post, ne diutius in ventriculo hæreat.

4. Ne exhibeatur frequentius biliosis, quia educendo serosam humiditatem frequenter bilis nocumento illis esse poterit.

5. Ut exhibeatur cum Terebinth. aut Extr. Colocynth. seq. ℞. Colocynth. non recentis sed ab annis aliquot reservatæ sine interioribus arillis & nucleolis ꝑss. scam. pur. ℥iij, incisa extrahantur cum sp. V. antea vturpato, seu non rectificato; reiectis facibus menstruum tinctum cucurbitæ indatur & per MB. sp. V. vsque ad mellis seu pilularum consistentiam reuocetur.

DIAPHORETICA.

I. Bezoardicum minerale simplex. Dos. ḡvj ad xij vel plura, in vehiculo conuenienti, vino aq. Card. bened. Cinam. aut Theriac. vide notas ad Crollium.

*Bezard.
simplex.*

Bezoard.
Solare.

II. Bezoardicum minerale solare dos. eadem.

Bezoard.
Lunare.

III. Bezoardicum lunare, quod fit hoc modo:

Luna in Aq. fort. soluitur, digeritur tamdiu, donec solutio fiat viridiuscula, abstrahe (per alembicum ad mellaginem) Aq. fort. & ex Luna cum sp. V. tincturam extrahe viridem, hanc extractam repe- te, donec non amplius tingatur. Vicissim sp. V. a- blato remanentem tincturam proportionem subo- ctupla ad butyrum (butyro antimon. in sp. vitrioli soluto iunge, & l.a. distillando ad siccitatem bis terve fixa, eodem modo quo Bezoardicum com- mune figitur) Bezoardicum minerale simplex, Dos. eadem.

Antimo-
nii dia-
phoreti-
cum.

IV. Antimonium Diaphoreticum seu fl. anti- monij albi fixi. Dosis à ℥ss ad ℥j, nonnunquam e- tiam ultra cum conseru. Rosar. vel aq. conuenienti cum particula Theriac. vet. vitiosos humores per sudorem pellit optime.

Panacea
seu sul-
phur an-
timonij fi-
xum.

V. Panacea seu sulphur antimonij fixum fit hoc modo: Ex Cinnabari antimonij post destillatum butyrum antimon. in collo retortæ collecto, pri- mum eliciatur sulphur rubrum h.m. Fiat lixiuium fortissimum ex cineribus clauellatis vel calce vi- ua, vt moris est, cum quo exacte purificato perque filtrum traiecto. cinnabaris antimon. puluerisata ebulliat per 3. vel 4. hor. in cacabo ferreo. Lixiuū redditur rubicundum (propter sulphur) argentum vero vinum in fundo fuit currens. Tinctum lixi- uium per inclinationem separatum & adhuc cali- dum per chartam bibulam colatur & repōnitur per hor. aliquot, atque ita sulphur antimonij fun- dum peret in forma pulueris rubri, quod à lixiuio separatū deinceps edulcorandum est aq. com- muni.

muni, postea lento calore exsiccandum. Huius sulphur: & Reguli antimon. ℥. an. v. ḡ. 3j ol. Sulphur. per Camp. facti vel ol. vitrioli 3ij, digere per aliquot noctes & dies in retorta vitrea in loco calido, deinde destilla ex aren. ter (ad minimum, & quinquies) cohobando, vrge postrema vice ignem quarti gradus per 12. hor. & erit totum fixum in igne manens, quod exime & cum aqua ros. laua. Huius ℥. 3j. Salis seu mag. Corall. 3ij. M. exacte & F. puluis. Panacææ seu Sulphuris Antimon. dos. à ḡ x ad xv. Est egregium sudoriferum, præsertim in morbis malignis & epidemiis in aq. appropriatis sudoriferis. Datur in conferva. aliqua vel mithrid. vel cum decocto rasuræ CC.

VI. Aq. Theriacalis Croll. in specif. pestilentia-
li Dos. à cochl. β ad j.

VII. Diaphoreticum in peracutis Paracelsi
seu Mixture simplex, dos. 3j.

VIII. Spir. tartari Alcoholisatus, de quo in
Croll. dos. 3j. 3ij.

IX. Lapis Bezoar. dos. ḡ vj. vij, si quotidie, vt in
morbis diuturnis (cordis palpitatione) eo vtend-
um ḡ ij. iij. in aquis conuenientibus.

X. Cinnabaris antim. cum ana Mag. Corall. &
perlar. permixta. dos. à ḡ viij. ad xij. Si æquale pon-
dus ad hanc mixturam addatur Magist. Crani
humani, fit egregium diaphoreticum in Epilepsia.
Dos. posterioris sunt ḡ xvj vel xx.

XI. Arcanum Cardui bened. Dos. ḡ v. vj. viij.
It. Sal. Cardui benedicti in sp. Salis nitri solutus &
iterum in Crystall. redactus, dos. 3j valde com-
mendatur in quartana.

XII. Aurum potabile Angelicon: Dos. gut. i.
solut. in Maluat. 3j.

Laconi-
cū Hart-
manni.

XIII. *Laconicum D. Hart. tale est*: Fiat cupa ex asseribus alta pedes quinque, lata duos, longa 4. vel 5. quadrata. In superiori tegumento fiat foramen, per quod caput exseri possit, (asserculis hinc inde mobilibus) in fundo fiat craticula lignea, in medio sedile cū scabello pertingente ad craticulam ad subleuandos pedes. Antica parte fiat ostiolum cum fenestra vitrea quæ poterit aperiri & claudi. In partibus extremis fiant manubria ex ferro, quibus moueri & portari poterit. sub craticula ad omnia 4. latera fiant fenestræ mobiles (*Schubfenster*) lignee, per quas in scutellis ferreis acētū possit (stanneæ enim aceto absumentur) vel vinum ardens subiici, cuius ardentis vel inflammati vapor per cupam torum corpus patientis in ea depositū, excepto capite tantum, ferire possit (interdum decoctum herbæ veletiam aromat. pro necessitate nēpe ipsius morbi adhuc feruens in fistula lignea simul imponendum, cuius vapores à sp. Vin. ardente melius ad sudandum exstimulari possint, simul in cupam reponitur, opus id tamdiu instituitur, quamdiu opus est & ratio dicitur.

Flores
antimo-
nij.

XIV. Flores antim. ℥. Antim. Calcinat. lbss. Salis tartari ʒj. sublimentur, vt flores antim. semel cum Sale tartari secundo & tertio eleuentur, tandem abluuntur, in aq. simplici. 2. rosarum. Sic habebis flores diaphoreticos.

XV. ℥. CC. preparat. ʒjss.

Magist. perlar. ʒj.

lap. Bezoar. ʒv.

M.F. puluis, sumatur cū aq. Card. bened. ʒj.

Aqua To-
phorum
cc.

XVI. Utillissimum etiam ad omnes morbos malignos sudoriferum elicitur è tophis seu Cornibus recentibus ceruorum sanguine adhuc rigidis

gidis (*Hirschkolben VVasser*) si in tenuissima frustula concisa in retorta per MB. aut Roris distillatur, vel per se, vel paucio vino generoso, donec liquor omnis egrediatur. Dos. coch. β . vel per se, vel cum opiata aliqua aut conserua flor. Citr. aurant. vel in liquore conuenienti in omnibus febribus ardentibus, malignis & Epidemiis.

XVII. Aqua Theriacalis.

$\mathcal{L}$. rad. aristol. viriusque,
angelic.

Serpentaria, Cyperi, tormentilla, scorzonera, enule,
pentaphylli, Valeriane, diptamni alb. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

Zosmarie, pimpinella olfincij. an. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.

bacc. lauri rec. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$,

juniperi $\mathfrak{z}\mathfrak{v}\mathfrak{j}$,

Sem. Citri $\mathfrak{z}\mathfrak{j}\mathfrak{ss}$,

Card. bened.

Siler mont. an. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$

galang.

Xyloaloes,

Santal. Citrin.

an. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$,

Cort. aurant.

Citri an. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$,

flor. Citri $\mathfrak{z}\mathfrak{v}\mathfrak{j}$,

fol. scord. $\mathcal{M}\mathfrak{j}$,

fol. Morf. diabol. Veronic. Cardui bened.

scabios. ana. $\mathcal{M}\mathfrak{ss}$,

flor. borrag.

bugloss.

hyperic.

an. $\mathcal{M}\mathfrak{ss}$.

succ. acetofo $\mathfrak{H}\mathfrak{j}\mathfrak{ss}$

Salui. scabios. borrag. an. lbss

Vini opt. lbiiij

Camphor. ʒiʒ. Mulbrid. opt. ʒiʒ

Ther. Androm. ʒij

Vini granat. lbj. ʒ. Vini ʒiiij

incisa & contusa infunde simul & digere in loco tepido per 8. dies, postea distilla in MB.

Acetum
Theriacale.

XVIII. Acetum Theriacale:

℞. rad. biflori.

gent.

pimpinell.

angel.

tormentill. an. ʒx

bucc. lauri,

iuniper. an. ʒj

nuc. mosc. ʒv.

rasur. lign. S. ʒij

Zedoar. ʒʒ

Santal. alb. ʒiiij

fol. rut.

absinth.

scord. an. ℥ss

fl. r. tunic.

bugloss. an. ℥jʒ

Theriac. Androm.

Mulbridat. an. ʒvj.

Contusis contundendis fiat omnium in acet. Vini infusio per dies 8. postea distilla per MB.

DIVRETICA.

I. Aq. ex nucleis persic. & cum Maluat. vel alio vino generoso maceratorum per dies 5. 6. destil. per B. vel ciner. eiusque Cochli. i. exhibitum efficacissimum est.

II. Silices

II. Silices albissimi è flumine collecti igniti in ^{Vinuro} vino generoso extinguntur toties, donec planè ^{diureti-} in pulverem redacti fuerint. Vini per filtrum tra-^{ticum.} iecti haustus vnus subitò vrinam pellit propter sal silicum. Vrinæ enim sal restagnans in corpore per Salem alium curatur.

III. Oleum ceræ gut. ij. iij. aut iiij. in aq. rad. vtr. maior. vrinam pellit fortiter. Renum regio simul inungatur ol. de lateribus, scorpion. & Ceræ. Item peritonæum vngatur eodem oleo.

OLEVM CERÆ.

℞. Ceræ lbj Cinerum lotorum ℥iiij, distilla in ^{Oleum} cucurbita humili aut retorta in cineribus igne ^{Ceræ} lento, quod primum exstillat, butyri instar coagulatur, vnde sæpius orificium alembici aut rostrum retortæ clauditur, quod adhibito carbone liquandum vt in recipientem descendat. Semel atque iterum per retortam addita aq. communi rectificetur postea.

IV. Sal succini Volatile Crollij. vide notas in Crollium.

SAL SVCCINI.

Fixum Sal succini fit ex capite mortuo post de- ^{Sal Suc-} stillationem olei in fornace figulino calcinato & ^{cini.} calce Salis extract. dos. à ℥j ad ℥ss in conuenienti liquore.

V. Spir. Salis, præsertim marini cum aquis vrinam mouentibus gut. iij ad vj vel x. cum aq. font. aut petrosel. aut halicacab.

VI. Spir. Vitrioli quemadmodum & Vitriolum ipsum dos. eadem cum aceri partibus duabus.

VII. Aquæ Vitæ Cochl. j.

VIII. Tinctura seu Sulphur tartari, huius gut.

4. vel 8. cum vino vel alio liquore exhibitæ vehementer pellunt inferiorum viscerum morbos per vrinam, & quod mirari licet, alui segnitiam vel à medicamentorum usu vel à natura contractam mirifice restituit, senibus accommodatissimum. Vide notas ad Crollium.

Iulepus
Diureti-
cus.

IX. Iulepus Diureticus.

℞. Sal. prunell. a ʒss ad ʒj,
aq. ononid.

petrosel. ab ʒiij ad ʒiiij,

Syr. e flor. ononid. preparat. vel violac. tantum,
vel de succo borrag. aut

Limonum ʒij.

Oxymel
Diureti-
cum.

X. Oxymel diureticum est apud Medicos nonnullos in usu frequentissimum.

℞. Rad. Valerian.

vincetox.

Eryng. ana ʒss,

herb. organ.

hyssop.

Veron.

scabios.

marrub. an. Mj,

rad. fenic.

petrosel. an. ʒvi,

sem. anisi,

fenic.

an. ʒij,

flor. genistæ,

sambuc. an. p. iij.

Mel colat. ℔ij,

acet. scillit. ℔ss,

aq. font. ℔viij.

M. lente ebulliant & stent in loco calido cooper-
ta, per dies 8. coque & exprime. F.l.a. oxymel. dos.
ab ʒij ad iij vel vj. urgente necessitate.

CONFORTANTIA:

I. Sal Perlar. & Magisterium. Dos. à ʒ6. to. ad 20.
(NB. in notis ad Crollium, ne excedas ʒxv.)

II. Syrupus perlarū. Pteparat Quercetanus syru- *Syrupus*
pūm ē corallis, qui confortatiuus quoque cense- *Perlarū.*
tur, ad cuius imitationem fieri potest syrupus ē
margaritis, si cum succo limonum depurato ad
aithoris mentem digerantur & soluantur perle, &
ex solutione fiat syrupus, sicut etiam de syrupo
Corallorum docet.

III. Arcanum Perlarum, dos. ʒxv. xx.

(propter spir. Guaiaci, quō pręparatur, san-
guinem egregiē purgat in lue venerea.) Vide
infra. Cur. venerea.

IV. Sal Corallorum:

V. Magist. Corall:

VI. Tinctura Corall. Dos. à ʒvj ad x vel xv. Vi-
de notas ad Crollium:

VII. Elixir proprietatis Paracelsi à gut. vj. ad
xxv. in conuenienti vehiculo. Vide notas ad Crol-
lium.

VIII. Ol. Cinnam. dos. à ʒij ad iij.

IX. Balsa^ma confortantia, de quibus Crolli-
nae notæ videantur. Balsam^{us} Cinnamomi. ʒ. o-
lei Nucis Moschatę per expressionem q. v. Tinctu-
ram cum spiritu vini extrahe donec oleū in fun-
do albidum & quasi inodorum restet; hoc accipe
eique adde extracti cinnamomi ʒvj. & in cineri-
bus calidis sine, vt in vnū corpus abeat, quo fa-
cto adde olei cinnamomi distillati ʒij optime

misce & serua. Dosis ḡvj . in aqua melissæ vel alia cordiali, conserua, opiata cordiali. Omnia principalia membra confortat, imprimis ventriculum frigidum cor & cerebrum, vt & in deliquiis animi singulare est remedium, vbi cor etiam eo inungi potest.

X. Aurum potabile Anglicum.

XI. Sol transparens, de quo Rhenan. in lib. Sole è puteo emergente.

XII. Aq. Confortatiua.

XIII. Aqua Magnanimitatis, de qua in Medull. destillator. lib. 2. Tr. 8.

*Ambra
rectifica-
ta.*

XIV. Ambra rectificata, qua sæpius vsus fuisse Rudolphum Imperatorem aiunt, eius compositionem ab Elifabetha Regina Angliæ accepit, quæ talis est.

$\mathcal{L}$. Ambra grisea puræ & probæ partes viij.

Moschi odoratissimi part. vnā.

Sacchari albiissimi partem semis.

Omnia puluerisata cum spiritu rosarum ardente terantur optime, diutius sæpius aliquid de spiritu rosarum affundendo, attemperando, & rursus paulatim reponendo, vt quasi siccescat, hinc rursus vt prius teratur & ad vsus seruetur. Dosis instar pisi minoris in vino vel alio liquore conueniente. Omnium viscerum confortatiuum maximum & imprimis vim procreandi promouet.

*Spiritus
Fuliginis.*

XV. *Spir. Fuliginis* cum oleo eiusdem, qui talis: $\mathcal{L}$. Fuliginis ex caminis elegantis & splendentis instar succini nigri *Spiegelerus* (quo propior fornaci adheret, eo melior) Eius $\mathcal{L}$. qv. (*Spiegelerus*) imple retortam vitream benè loricatam vel etiam terræam vsque ad collum, & appposito recepta-

cepta-

ceptaculo capacissimo distilla gradibus ignis a-
 perti ab initio lentis, postmodum fortioribus, ut
 phlegma, omnes spiritus albicantes, oleumque si-
 mul primo flauum, ultimo rubeum transeat vna
 phlegmate per tritorium debile separato: Spiri-
 tum cum oleo aliquandiu in digestionis igne di-
 gere, postea affunde medietatem sp. Vini & di-
 stilla (sæpius.) Prodit cum sp. Vini sp, fuliginis,
 & simul etiam oleum rectificatissimum, odorem
 habens instar Camphoræ. cap. mortuum calcina
 & exinde extrahe Sal more communi; quem refer- *Specificū*
 ua tanq. præstantissimum curatiuum in cancro *in can-*
 exulcerato. Hic Sal extrahitur cum acet. *cro.*
 quem liquorem in loco humido frigido rursum
 soluitur, eoque postea canerosa vlcera semel at-
 que iterum inunguntur, venenositas instar vapo-
 ris visibiliter extrahitur. Tandem verò oleum
 supra dictum leni adspergine sæpius illitum, cru-
 stam instar cuticulæ supra inducit, quæ sponte
 spacio 5. vel 6. dierum cadens vlcus consolidatum
 esse indicat.

Dosis spir. est à ḡvj ad ḡß. Olei à gut. ij ad iij.
 Exhibentur in vino vel alio vehiculo conuenien-
 ti. Eius guttæ iij agonisanti in aceto exhibitæ mi-
 rabiliter cum refocillando exsuscitant. Vnde &
 hanc *diagnosis* imminentis mortis animaduerte-
 re licet. Si sudor post exhibitum oleum copiosius
 emanarit, signum indubitatum sanitatis & conua-
 lescentiæ erit, sin secus, mortis. Quod si cum fuli-
 gine vulgari nostrate fuligo laricis vel etiã quer-
 cus misceatur, exindeque more vsitato eliciatur o-
 leum correctum multum id præstabit in caduco
 & contractura, syncopen & leipothymias arcēdo

soluit, spiritusque animales vehementer excitat & corroborat.

*Essentia
Margaritarum.*

XV. *Essentia Margaritarum.* ℞. sal. perlar. per acetum facti q.v. affunde sp. V. rectificatissimum ad emin. 3. digit. & vase hermeticè clauso illud ad digerendum in cineres calidos loca ad 8. vel 10. dies. Perlæ eo tempore essentiam suam ad instar olei spissi ad superficiem ipsius sp. V. remittunt. Hoc oleum per inclinationem separa cum sp. V. à subsidentia, inq; vase bene clauso serua. Remanentia olei sp. V. recentem affunde & vt prius digere, ac toties essentiam collige, cum priori coniunge, quoties visum fuerit. Essentiam omnem collectam in cucurbitam inde, & lentissimo igne sp. V. euoca, donec, in fundo instar olei essentia remaneat. Datur à gut. vj, in cons. opiata, decocto quocunque. Hæc essentia utilissime exhiberi potest cum seq. mixtura:

℞. sem. meliss. ʒij.

lact. ʒss.

aq. fœnic. ʒx.

rosar. ʒiij.

F. emulsio, cuius ℞. ʒiij essent. Perlar. ʒij. M. dentur Cochl. iij. vel plura, (cochl. i. mane & vesperi, vel tempore quocunque necessitate virgente.) Quod si cui dicta operatio nimis laboriosa videatur, is è citri malis abiectis corticibus succum exprimat, eumque in MB. vt depuretur, per aliquot dies detineat. Tunc. ℞. perlas contusas vino albo lotas, in matraccio affunde succi dicti ad emin. 4. dig. in cineres calidos loca per 8. hor. Videbis perlas solui & quasi in liquorem butyraceū conuerti. Huic affunde rorem majalem destill. vel aq. Meliss. vt soluat

uatur in ea solutio perlarum, aq. effunde, iterumq;
affunde succi dicti q. s. digere, affusaq; aqua quod
solutum, aufer. Hunc laborem toties repere, donec
pene totæ solutæ sint, relictis exiguis fæcibus.
Hinc liquores omnes coniunge & in cineribus i-
guc lento aq. & succum exhalare permitte. Inue-
nies puluerem impalpabilem in quouis liquore re-
solubilem. Cuius vsus à ꝑvj ad ꝑß ex aq. roris ma-
ialis cum manna distillata vel ex aq. Cin. cum aq.
ros. destillata aut bugloss. vel ex conseru. Cort. aut
ß. Citri.

XVI. *Liquor Hyacinthi.* ℞. Hyacinthi pulue- *Liquor*
ris. q. v. cum æqua. pondere sulphur. viui (mineræ *Hyacin-*
adhuc coniuncti, non in magdaleones redacti) *thi.*
misce in crucibulo forti cum operculo tecto, sed
non lutato igne circulari primum lento, deinde
fortiori, & tandem fortissimo calcina, donec sul-
phur omne exhalet, & puluis ex igne extractus
non spiret amplius odorem sulphureum. Hinc
aq. communi diligenter lauetur & cum aq. portio-
ne vitrioli præparat. seu, salis prun. misceatur, & in
igne circulari calcinetur, donec in massam cum
sal. nitri abeat, in igne metalli instar rubescentem.
Hinc in aq. calidam iniicitur, vt vitriol. solvatur,
relicto in fundo puluere Hyacinth. Aq. calida e-
luendo, donec non amplius sapiat vitriolum, po-
stea exsiccetur, eiq; affundatur acetum sequens.
℞. Aceti lb̄vj. Ciner. herb. Kali lb̄j. (si
herba Kali deficiat, fiat acetum Terebinthi-
natum ex aceto & Terebinth. per retortam si-
mul distillatis, ol. & sp. ab aqua separatis) in
retortam sensim super cineres affundatur ace-
tum, ne effervascat. Hinc in cineribus destilletur,

fiatque cohobatio: Acetum tribus vicibus fit dulce, nec adeo mordax, magnarum tamen virium in soluendis pretiosis lapidibus omnibus. Huius igitur acet. affunde pulveri, vt dictum, ad emin. 2. vel 3. digit. & vt solvatur, in cineres calidos loca per 2. dies, materiam semper agitando. Elapsis 2. diebus tincturam decanta, aliud acetum affunde, & tincturam collige, donec Hyacinthi sint soluti, relictis exiguis facibus in fundo. Solutionem omnem filtra & ad siccitatem exhala, remanebit Sal Hyacinthi saepius aqua simpl. soluendum & coagulandum, donec omnis sapor aceti absumptus sit: Aut insperge in solutionem gut. aliquot olei tartari per deliquium facti, Sal ad fundum praecipitatur, quod affusa quantitate aquae simplicis ab omni acredine liberatur. Vtus eius est, vt solutionis Perlarum.

ACETVM TERE BINTHINÆ

pro extrahendis lapidibus.

℞. Terebinth. lbij, affunde aceti lbij, destilla-to in aren. donec rubrum oleum adscendat. Tunc muta Recipiens, separa ol. Terebinth. ab aceto per tritorium & solum acetum super Zinzib. rectifica.

*Extractū
Kermes.*

XVII. *Extractum Alkermes.* Granor. Kermes s. q. contendantur, ac affusa aq. ros. s. q. acidula reddita cum gut. aliquot. sp. vitrioli aut sulphur ad emin. 4. digit. digerantur in loco calido per dies 4. Aqua tincta auferatur, aliaque affusa tam diu tinctura extrahatur, donec aqua non tingatur amplius, tincturam in B. vel cineribus destilla. Potest idem Extr. fieri, instar aliorum Extractorum cum sp. V. Vel succum ex granis maturis sub prelo exprime,

prime, per dies 4. in B. digere, donec clarus euadat, subsidentibus in fundo faecibus. Succum clarum decanta, filtra atque in cucurbita inspilletur, per B. destilletur. Aquam destillatam & succum seorsim serua. Possunt enim hæc duo necessitatis tempore coniungi, vt inde liquor fiat. Idem succus depuratus ad vsus seruari potest, si cum sacchari candi parte dimidia ad consist. syr. igne lento cinerum per B. coquatur. Vfus eius à Djad Dij.

AURVM POTABILE

Anglicum.

XVIII. Francisci Antonij. Primum dissolua-
tur aurum finum in Aq. Regis s.a. (Aq. Regis fit ^{Aurum potabile}
ex Aq. fort. lb̄ 1. sal. ammon. ℥iij simul per re-^{Angli-}
tortam in arena distillatis) solutionem claram in ^{cum.}
capax vitrum effunde, quod sit colli amplioris &
guttatim infunde ol. tartari per deliq. factum, do-
nec Aq. Regis clara & alba euadat. Hoc signum
si appareat, calcem totam ad fundum descendisse
certum est, sine acquiescere per noctem, & manẽ
liquore ablato calcem 4. vel. 5. aq. communi ablue,
eamque lenissimo igne exsicca.

NB. Caue ne calor sit excedens, quamprimum
enim calorem ignis calx sentit, statim concipit
flammam & in auras abit, quare tutius est in hy-
pocausto vel aëre tantum exsiccare diligenter spa-
tulâ ligneâ agitando. Calci adde dimidiam par-
tem sulphuris puluerisati, simul misce & in cruci-
bulo per ignem patentem sulphur cōflagrare per-
mitte, adhibendo in principio ignem lentum &
in fine per hor. j. fortissimum, vt calx quodam-
modò reverberetur, & tenuissima euadat, quam
in phiola optimè clausa ad vsum serua.

Spiritus
Vrina.

Iam fiat sp. Vrinae: Hominis sani vinum bibentis vrinam q. v. modice in cucurbita bene clausa in fumo equino vel alio loco calido per 40. dies digere, finito putrefactionis tempore destilletur vrina ex arena per alembicum, adhibito recipiente satis amplo, donec omnis humiditas destillata fuerit. Destillatum tertio rectificetur per Cohobia à capite mortuo, vt exinde postea sp. iuste eleuentur. Ex phiola igitur longioris colli cum suo alembico & recipiente iuncturis bene vndiq; clausis in arena destillatio instituatur & eleuabitur sp. instar Crystalli in alembicum nulla concomitate aquea humiditate. Hec destillatio continuanda, donec omnes spiritus ascenderint. Quod sublimatione prodiit, aqua pluuiali destillata soluitur, & ex phiola vt prius distillatur, idque sexies repetitur, semper nouam aquam pluuialem accipiendo. Hinc in phiolam Hermeticè clausam per 15. dies reconduntur Crystalli, & digeruntur lento calore B. donec in liquorem limpidissimum abeant. Huic liquori additur æq. pondus sp. V. è vino bono facti & quam optime rectificati, & simul in B. per dies 12. digerantur & vniantur.

Nunc ℞. Calcem Solis & ei affunde menstrui è sp. V. & vrinæ facti, vt 3. dig. emineat, in lento calore digere, donec sanguinis instar rubicundum euadat. Tinctura decantata & sæpius collecto in B. per aliquot dies digeritur (e. gr. 8. 10. 12.) hinc lentissimo calore spiritus soluens abstrahitur adhuc semel cohobandus. Hinc remanet sal in fundo cucurbitæ in forma rubicundissimi olei suauem odorem de se spargentis, in quolibet liquore resolubilis. Propterea hoc oleum Solis veri succedaneum

cedaneum esse potest. Eandem solutionem si non in B. sed in arena distilles è retorta post partem mēstrui primam cum reliqua eius parte solis tinctura per alembicum transit, rubicunda instar sanguinis, relicta in fundo vasis terra, nigra, arida, spongiosa, leui. Ipsum a. mēstruū quod in tinctura solis prodiit, per B. tepidum separandum est & ol. solis in fundo restitans solum asseruari poterit. Hoc est illud aurum potabile, quod in Anglia habetur ap. Francisc. Antonium, Medicum Londinensem: vnde sæpius in Germ. & alia loca alatum.

Cuius gīiij ad vj vel viij modo quocunque exhibitæ vires mirifice reficiunt, & contra quemvis morbum agunt, plerumque per sudorem euacuando, licet nonnunquam per singula emunctoria noxium expellunt.

ALIUS MODVS.

Aurum laminatum in sp. soluatur, abstrahē menstruum, remanebit calx in fundo, cui affundatur aliud menstruum ex sp. V. optimè rectificato, & sale vrine paratum (menstruum hoc in leni calore per 15. dies stet, vt vniatur) sol ita soluitur, & per alembicū cum menstruo simul destillari poterit in arena, qua facta destillatione mēstruū leni B. calore separetur. Tinctura solis in fundo remanente.

XIX. Consumatum. ℞. Caponem vel perdiciem solum, vel cum parte aliqua carnis vitulina, in minutissimas partes conscinde, & ossa in mortario conquassata & in phiolam aptam vitream vel stanneam cum paucō cinnamomi, & si libet croco phiolā exacte claude & in catinū aqua fer-

Consumatum.

uente plenum pone, ignem continua vt per 3. horas bulliat aqua. Hinc carnem exime & liquorem exprime, qui est optimi saporis & odoris, statimque congelatur, caro verò dura & insipida. Liquor cochlear 1, vel per se vel cum alio iusculo exhibetur.

ANODYNA.

I. Laudanum Opiatum generale (vide notas in Crollium, & opiologiam de Laud. opiat) tam cum opio, quam sine eodem, h. e. cum sulphure vitrioli anodyno correcto & fixo præparatum.

II. Laudanum Epilepticorum. Vide infra de Epilepsia.

III. Laudanum suffocationum. Quorum omnium dosis est à ℥ij. iij. iij. ad summum. Vide infra de suffocatione vteri.

Laudanum
sine opio:

LAUDANVM SINE OPIO.

℥. Limaturæ Martis purissimæ sine omni pulnere part. j. vitrioli Vngar. p. ij. Tere & misce omnia, postea in cucurbita superfunde acetum, vt superemineat digitum dimidium transuersum, coque & coagula lento igne arenæ ad siccitatem, quò facto vrge ignem, vt omnia quodammodo rubeant. Vasis refrigeratis materiam exime, tere & affunde acetum ad cmin. 3. vel 4. dig. digere donec acetum tingatur, quod fiet intra 3. vel circiter dies. Acetum tinctum sine facum perturbatione decanta, aliòque affuso tamdiu tincturam collige, donec non coloretur amplius. In acetum tinctum filtratum insperge gut. alig. ol. tartari per deliq. facti & sulphur Narcoticum petet fundum, quod aq. comuni sæpius ablue donec aqua non amplius acredine aut gustu vitrioli inficiatur.

Hoc

Hoc enim nisi fiat propter sal. vitrioli præsentiam, nauseam vel etiam vomitum causabit. Nunc ℥. pulu. santal. rub. & citrin. ana ℥ij. pulu. mac. galang. piper. Cardamom. ana ℥ij. F. l. a. cum sp. V. extractum. Extrahe etiam Mumia Ægyptiacæ ℥j cum aqua Cichor. tinturas diligenter collectas & filtratas coniunge cum sulphuris narcotici ℥ij. Omnia simul in vase clauso per 15. dies calore lento digere; postea menstruum vsque ad mellaginem detrahe. Hinc adde Extr. croci ℥ss. salis siue Magist. perlar. ℥j. Massa vsui recondatur.

Anodynum est præstantissimum in omnibus doloribus ad conciliandum somnum accommodatum, præsertim intra corpus assumptum à gvj ad x. cum conferua aliqua aut liquore, aut forma pilularum.

Cum non raro doloris & ipsius individui comitis vigiliarum & inquietudinis tanta sit vehementia, vt vires ipsæ resoluantur, nulloque modo nisi symptomatibus ablati, morbis ipsis occurrere possit, imò his ipsis ablati sæpius leui cura morbus ipse tollatur, magna omninò danda opera, vt qui est amicus naturæ somnus introducatur. Summum in Medicina arcanum, quo introducto dolor & cruciatus enormes plerumq; consopiantur, ac sæpe dum quiescit cum corpore morbus, simul dolorum causæ extirpantur. Vt igitur essentiali aliquo Anodyno tanq. thesauro Attalico instructus sit Medicus oportet, qui in acie nouacula ad illud tempus ad sacram salutis anchoram confugere possit. Quod igitur Anodyna attinet, à Galenicis constituuntur Philonium Romanum

Persicum. Athanasia magna, Aurea Alexandrina; Theriaca recens, Trochiscide alkekingi, pilulae de Cynoglossa, quae omnia, si iusto tempore & iusto pondere cum convenientibus exhibeantur sapius magno emolumento sunt. Verum his omnibus praestantiora omnino sunt laudata illa Chymicorum laudana, quae opium principale anodynum somniferum, ab omni veneno & impuritate liberum, optime correctum & sulphur vitrioli anodynum recipiunt, id quod de superioribus affirmari nequit. Vnde & horum vis efficacior & usus securior.

LAVDANVM OPIATVM.

*Laudanū
opiatum.*

℞. Opii opt. q.v. scinde in particulas parvas & tenues, ac in scutella vitrea igne lento cinerum exsicca, donec sponte sua in puluerem cum digitis comminui poterit, ac bene oleat, sulphur. scil. fecitido, ob quod ab initio valde foetet, per exhalationem absumto. Postea extrahe cum acetō superfundendo illud ad emin. 5. vel 6. dig. & digerendo in aren. per 3. dies. Coloratum acetum à facibus separa, filtra & in B. distilla ad mellaginem, quod iterum solue in aqua ros. filtra denuō, aquam per distillationem aufer. Extractum serua.

*Extractū
Croc.*

℞. Croci etiam q.v. Extrahe cum sp. V. semper alium sp. V. affundendo, donec amplius non coloratur, coloratus per alembicum distillatur, ut remaneat extractum in fundo instar mellis. Jam ergo ℞. Extr. opij ʒj, sal perlar. ʒvj. M. addendo in fine moschi ʒj ambra ʒj. ol. Caryophyll. gut. vj. vel ʒss. serua ad vsus in vase clauso. Dosis à ʒ4. ad 6. in forma pilul. deaurat. Vel in aq. appropriata aut syr. de papauere, aut Confect. Cardiaca, si dolor sit vche-

vehemens, vel vigiliæ, hor. iij à cœna datur pil. vna, nocte media altera, & si non remittat, circa diluculum tertia.

Exterius etiam applicatur Vnguent. Alabastrin. ℞. Vngu. ʒij laud. op. ʒj. F. Vnguent. aut soluitur in aqua solatri, rosar. papau. rhœad. in soluto lintea intinguntur, vt patebit suo loco.

LAUDANVM ALIVD.

℞. Spec. diamb. ʒj, affunde sp. V. opt. rectif. vt ^{Laudanũ} 2. digit. supereminet, stent in infus. per 14. dies, po- ^{opiatum} stea tincturæ dimidium effunde atque adde opij ^{aliud} ʒij. stent iterum in infusione per 14. dies, postea quod clarum est, effundatur, atque lentissimo calore sp. V. separetur, ad Syr. fluidioris consistentiam. Extr. huic adde solut. Corall. margar. an. ʒj. succini opt. præparat. ʒss. c. c. ʒj. & affunde reliquam tincturam diamb. specierum, & stent in sole, vel loco calido, adde sub finem Mosch. ambr. an. ʒvj. Croci ʒss. ol. Cinam. Caryoph. an. gut. iij. M. dof. à ʒij ad iij.

DOLOR CAPITIS.

I. In Cephalæa seu doloribus capitis quibuscunque imprimis vsus Aq. Benedictæ Ventriculo ieiuno stata dosi exhibitæ multum prodest. Vide notas in Crollium.

II. Eiusdem effectus quoque est Syr. ex aq. Benedicta.

III. Purgatio fit:

1. Per diarsenam Laxativam,
2. Per Panchymagogum vegetabile,
3. Radices Ellebori præparat,
4. Scamm. præparatum,
5. Mercur. dulcis,

6. Mercur. vna.

7. Flores antim. Correct.

8. Specificum purgans Paracelsi, quod maxime commendatur. Vide notas ad Crollium.

I N T E R N A.

Pilula caput confortantes ex Ladano. Inter INTERNA referuntur pilulae Capitales non purgantes, sed confortantes ex Ladano, sunt tales: ℞. ol. Camphor. ꝑj. (ol. Camph. sic fit: Camphora soluitur in oleo spicae ana.)

Extr. Gummi. Ladan. cum sp. V. facti ꝑ Mosch. opt. ꝑij.

M. F. cum aq. Maior. & mucilag. Tragac. pilulae ponderantes singulae gr. iij. Dof. pil. 2. vel 3. ad summum reiteratis vicibus, si opus est. Dentur longè à pastu circa vespèram. His rectè accensetur spiritus vitrioli Philosophicus in vino exhibitus.

Dolor tripliciter auferitur. Cum dolor omnis tripliciter auferatur. i. iis quae causam doloris tollunt, eique hoc modo contraria sunt. 2. Anodynis, quae paregorica causam doloris mitigant, consopiant & æquabilem reddunt, leniterque rarefaciunt. 3. Narcoticis, quae dolorem non percipi faciunt: Hæc propriè doloris causam non tollunt, nisi per somnum fortè, quem interius assumpta causant, mitigetur & concoquatur. Dolor vehementissimus Narcoticum, mitior Anodynum indicat.

Si igitur dolor ab intemperie aliqua calida Cerebri vel vaporibus calidis exhalantibus fiat, ut in febre, cui occurrere poterit præmissa euacuatione per clysterem, statim vena secetur, si adsit præsertim Plethora aut totius corporis intemperies, aut quod magis tantum affectum spectat, applicentur

Homo-

Homoplatiſ cucurbitulæ cum ſcarificatione: i-
mò eæ ſæpius reiteratæ in magnis doloribus eo-
dem die ſine ſcarificatione applicentur. Hinc *Anody-
nũ Froſ-
tale.*
Frontale aliquod anodynum applicetur, quod
tale:

℞. Laud. opiat. ʒß,
aq. ſolani,
roſar. an. ʒij,
acet. roſar. ʒjß.

M. & panni linci iis madefacti applicentur fron-
ti. Olfaciat quoque æger ſæpè aq. roſ. in qua Cam-
phora ſoluta ſit, & faciem eadem lauet. Interius
dentur, quæ intemperiem alterant, humores no-
xios educunt, quæque vim habent anodynæ,
qualia ſunt Laudana ſupra dicta.

Quod ſi hoc modo non cedat dolor, ad Veſica-
toria accedendum, quæ applicentur ſyncipiti, vel
collo prope nucham.

Quod ſi verò à frigida intemperie Cerebri vel
cum vel ſine materia oriatur dolor, à dictis medi-
camentis abſtinendum, & ad ea, quæ à Practicis
vulgo præſcribuntur, accurrendum. Inter maxi-
mè ſibi accommodata habeat Medicus acet. & O-
xymel ſcillit. aq. flor. ſambuc. ol. & aq. puleg. roſiſ-
mar. aneth. & petroſel. quæ extra applicata duo
poſteriora vel ſola ſæpius, præmiſſis tamen præ-
mittendis, dolorem cuiuſmodi ſedant, materiam
digerunt & diſſipant, vel ita diſponunt, vt poſtea
ab Errhinis & Apophlegmatifmis facile educi &
diſſipari queat.

Ad tempora & frontem nec non ad Corona-
lem ſuturam ſummopere prodeſt eorum inun-
ctio. Proſunt etiam ol. nuc. Moſch. expr. & Balſa-

mus apoplecticus naribus illitus, it. Cinamomi succini Balsamus. Profunt etiam vel maxime facculi in modum pileoli ex serico confecti, in quibus insuntur aromata cum herbis capitalibus, & illi, qui ex Milij part. iiii. & sal. tosti part. j. fiunt, capiti quotidie ter aut quater applicandi, prius tamen calefaciendi.

Et si his affectus non cedit remediis ordinariis, post aures in parte inferiore excitare vesicas licet, quæ ubi excitatæ rumpuntur, illisque superimponuntur folia brassicæ, vesicæ apertæ detinentur, & si eas consolidare animus, inunguntur vnguento albo Rhasis. Possunt etiam, si morbus sit diuturnus & rebellis, applicari setaceum aut cauterium potentiale aut actuale.

Quod si ob ventriculi vitium & consensum oriatur capitis dolor, isq; continuus aut per intervalla adfligat, sæpius detur infusio Croci Metall. vel flor. Antimonij in aqua betonicæ aut menthæ facta. Prodest, ut & in dolore à frigidis humoribus causato, Mercur. cum sublim. Mercur. vitæ & panacæa. Profunt in talibus etiam vel maxime pulveres grossi ex aromatibus Coriandri præparati, anisi confect. ro. ularum diarrhodon Abbat. diamosch. & similibus facti, post pastum assumpti, habita semper cura ventriculi, ut & Capitis, quod confortandum odoratis Balsamis & aliis, tam intra, quam extra assumptis & applicatis.

In omni dolore Capitis tanquam arcanum appropriatum a j. Verbenæ destillata commendatur, quæ sæpe assumpta pondere ℥iij. cum spir. vitrioli gut. iij. iuuat, & Verbenæ tota contusa & capiti imposita, vel particula eius, vel tota cum radice collo è filo

Verben
vis in ca-
pitis dolo-
ribus.

et filo suspensa, ut radix sursum vergat; amule-
tum est.

NB. Verbena primum cum terra cui adhæret
radix, eruenda, postea radix præhensa ipsa
per terram ordine innerso ducatur.

EXTERNA IN DOLORE

Capitis:

I. Epithema ex Gammaris;

II. Spir. V. opr. qui valet (quàm maxime) in
doloze capitis ex Crapula; præsertim si testiculi
cum spongia in aceto vini vel aq. communi mace-
rata & expressa fomententur.

III. Epithema ex Zedoaria: pulvis Zedoariæ
irrigatur cum aqua florum sambuci (vel aq. com-
muni) rosarum betonicæ, & applicetur ad nucham
debite.

IV. In hemicrania; præsertim in clauo à pro-
prietate iuuat Radix cucumeris assumpta (31.)
cum verbena & absinthio pontico ana p. j. (in
febr. vngaricis) in Vino cum aq. ros. cocta. F. Epi-
thema.

V. Aqua composita talis:

℞. aq. ros.

sambuci an. ʒiij;

Camph. ʒij;

Mosch. opr. ʒij vel vj;

Extr. Carlinæ ʒb;

ol. spicæ ʒij;

Dissolue Camphor. in ol. spicæ, postea omnia M.
& applicentur in petiis dolenti capiti in magnis
& ingentibus caloribus: in febribus verò ab æst. i
Solis applicentur, it. ad tempora & Carpum.

VI. Est specificum in doloribus capitis frigi-

dis, quales sæpè vexare solent mulierculas, præsertim si credant, sibi in occipitio frigida cum fluctuatione quadam hæere. ℞. piper. long. ℥iij (essent. pip. lon.) contunde in mortario in puluerem crassum, postea extrahe cum sp. V. & serua. Vfus talis est: Fiat lacculus ex succino albo, puluerisato crassiusculè, interpassetur sacculus, & in hac essentia piper. l. madefactus applicetur, calidè futura coronali (maximè prodest) si opus est, præmittatur Euacuatio vniuersalis per aluum.

VII. In grauissimis doloribus capitis (cum vigiliis, vrgentibus imprimis destillationibus) recurrendum est ad Laudanum opiatum cæteris nimirum nihil proficientibus.

VIII. Cancris aliquot fluuiatiles acet. rosaceo irrigentur & contendantur, ac Emplastri loco circumplicentur.

IX. Radix Plantaginis collo suspensa dolori capitis à proprietate medetur.

X. Hederæ folia mollia cum Oxyrhodino torreantur & fronti temporibusque apponantur. Optimum est in Cephalalgia biliosa.

XI. Verbena vt supra dictum est insigne specificum intus & extra vlurpara.

XII. Nuclei persicorum cum aq. beton. vel Verbenæ contusi & applicari iuuant mirabiliter in capitis dolore à causa frigida.

XIII. Vnguentum de Alabaastro.

℞. Cimarum Rubi M ij,

Fol. Ruta P j,

Florum Chamomilla recentium ℥iij,

Lapidis Alabastrini

Subtilissime puluerisati ℔ss,

Vnguentum de
Alabaastro.

Olei Rosarum lbj,

Cera ℥ss,

Vini albi lbj.

Pone in olla vitreata noua per triduum, postea ebulliant ad consumptionem vini refrigerant, adduntur albumina ovorum N^o iij. M.

DESIPIENTIA.

In eiusmodi casibus exhibeatur I. Cæteris partibus aq. Bened.

II. Succus lunæ viridis (aliàs liquor lunæ & Luna portabilis, qualis quidem haberi potest. Vera enim tinctura menstruum vniuersale) qui fit hoc modo:

℥. aq. tartari opt. purific. part. ij,
terr. sigill. alb. part. j.

pulueriscentur in porphyrio tenuissime postea in crucibulo superius operculato (cum luto) gradibus ignis ab initio obseruatis in furno anemio ita statuuntur, vt tandem igne vehementiori ad fluxum quasi vsque per hor. 24. maneant (propter terram sigillatam non fluit materia, sed quasi fluere videtur.) Vbi refrixerint omnia, aq. tartari reperitur in crucibulo instar vitri viridis, hoc exime & tenuiter reduc in puluerem. Huius ℥. part. j. Calc. lunæ sinæ per Aq. fort. solutæ & communiter per venerem præcipitatæ (in aquæ copia) ac diligenter postea ab omni acrimonia edulcoratæ part. ij. Misce curiose inuicem, denuo in pyxide vel tigillo cæmentario perlutato pone in arenam & subministra ignem à primis gradibus lentum, postmodum etiam fortiolem subtus & supra, vt vasculum candeat & cæmentetur materia per 12. hor. ita tamen ne fluat, si forte fluxerit, laborem

D iij

denuo repetere. Refrigeratis vasis exime totū illud, & subtiliter tere, & in cucurbita lati fundi affuso sp. Vini opt. extra rubedinem, (rubedo non à luna quæ tantum cæruleū vel viridem colorem continet, sed à tartaro per dies 6. 7. vel 8. Decantato hoc spir. Vini aliū affunde & in digestionē ut antea repetitis vicibus rubedinem vel flauedinem extrahe. Extractiones omnes serua, luna verò in cucurbita post extractionem rubedinis apparebit cærulea aliquantulum. Hanc igitur paulatim exsicca, & in marmore terendo in puluerem reduce, serua diligenter. Extractiones verò rubeas collectas destilla per B. & prodibit sp. V. rubedo verò tota manebit in vitro instar sanguinis. Hanc cum luna illa cærulea reseruata tere minutissime, & cum iis iūge vel misce duplum silicum calcinatorum (quod sit, si igniti aliquoties in aqua extrinquantur) diligenter misce, & ex sublimatorio fictili seu cucurbita humili ad sublimandum pone in arena obseruatis gradibus, igne tandem vehemēriori, & ascendit seu eleuatur luna tota cærulea instar sapphyri, remanente in ipsius fundo Corpore crasso nigro. Hanc nigram materiam diligenter exemptam tere in marmore, & aqua calida aliquoties elue, postea moderato igne calcina (in vase ferreo) ut abeat in calcem leuissimam (ut in Antimon. semper mouendo spatula) Ex hac Calce cum destillato antea à rubedine sp. V. ad superemin. 3. vel 4. digit. superinfundendo illum extrahe sal. digerendo scil. per 3. vel 4. dies in B. optime clauso vase. Lactescente aliquantulum sp. Vini hunc spiritum aufer à facibus, & perge calcinando & extrahendo, donec fatis est, h. e. donec

donec nihil amplius salis prodierit nec lactescat spirit. Extractiones omnes collige, & sp. V. inde euoca destillando in MB. donec circiter quarta duntaxat parstotius in fundo relicta fuerit. Pone in locum frigidum humidum & Sal Lunæ translucens instar Cryſtalli succrescit seu granularur: Spiritum Vini reliquum collecto priore sale denuò ad quartam vsque partem destilla, & sal granularum vicissim collige, & sic perge, donec omne sal collegeris. Salia collecta omnia diligenter exsicca & serua. ℞. Ceruleæ lunæ ante sublimatæ & eleuatæ part. ij. Salis iam collecti part. j. tere in marmore inuicem, & per retortam igne arenæ destilla in oleum vel liquorem cæruleum Lunarem (aliquantulum virescentem) quem liquorem collectum diligenter serua. Eius dosis est gut. iij ad iij in conuenienti vehiculo in omnibus affectibus capitis, præsertim in phrenitide, Melancholia Hypochondriaca, Paraphrenitide, Mania & Apoplexia, Paralyſi, Epilepsia, memoria deperdita seu debili, vertigine, Catarrho &c.

Principale certissimum & probatissimum remedium in omnibus affectibus cerebri, hoc mirabiliter restituti per annos multos catenis constricti.

INSANIA, MANIA,

Melancholia.

III. In Insania, Mania, Melancholia etiam tanq. specificum laudatur sanguis Asini / asini sanguis durat annum tantum. Hac æstate 1615. fabrum quendam lignarium restituit (ex venis post aures caprus, in quem linteola munda, nulli vsui antea expofita, macerentur & exsiccentur.) NB. ana,

D iij

logia, (asinus est animal melancholicum) Vfus: Ex his laciniis cape quantitatem 2. digitos latam & unum pollicem longam, macera in haustu aq. fontanæ, donec color exeat. Hanc aquam da eporandam talem morbum passo, triduo integro mane semel, & quantum eius fieri potest, sudorem euoca (quem elicit hic sanguis.)

MANIA.

Maniæ cura perfecta talis est:

1. Exhibeatur Vomitorium, imprimis aq. Bened.

2. Post vomitorium per aliquot dies capiat decoctum Anagallidis flore purpureo (sine omni additamento) Vinum nullo modo exhibeatur.

*Lixiuū
capitale.*

3. Præparetur lixiuū tale: ℞. herbarum Cephalicarum cum floribus q.v. coque in aqua fontana deinde ℞. bacc. laur. & radic. elleb. nigr. ana q.℥. contendantur inuicem crasse, & insuantur sacculo interpassato & longiori. Sacculum coq. aliquantulum in prædicto lixiuio. Tandem per 9. dies continuos accipe singulis diebus istius lixiuij ℥ij, calefac, & cum linteolis in eo madefactis & leuiter expressis fove caput rasum per integram horam, postea sacculum istum applica futuræ Coronali (quamdiu calet) cum bona ligatura patiens incumbat lecto, & si fieri potest, quiescat. Tunc mira expurgantur per omnia capitis emunctoria, & aluus simul aliquantum fluit. (Hinc colligitur à quibusdam vsum Ellebori apud veteres fuisse externum potius quam internum.) Sic nimirum fuligines inhaerentes cranio & cerebro mirabiliter dissoluntur, quod sanè nulla remedia alia præstare poterunt.

4. Com-

4. Commendantur in Mania folia Buxi (hoc nondum ratum, commendari tamen audiui.) Eius ℥. fol. ix. in minimas particulas cum cultro scissa exhibent in vno atque altero cochleari aq. lauedulæ ieiuno ventriculo, præmissis antea præmittendis, & si fieri potest, ludorem eliciunt, repete semel atque iterum.

5. Vltimum in hoc morbo refugium est cranij apertio cum Trepano. Vide infra in fine capitis de Phrenitide & paraphrenitide.

MELANCHOLIA.

V. In Melancholia purgantia sunt præter Vomitoria.

1. Pulu. diasenæ laxatiuus.
2. Rad. ellebori præparat.
3. Optimum est *specificum purgans* Paracelsi, Pro Cerebri confortationibus est.
1. Elixir proprietatis Paracelsi.
2. Essentia Croci cum aq. vitis destillata (aqua vitis fit ex vitibus incisis, quæ postea destillatur propter conseruationem) extracta.
3. Liquor lunæ de quo supra.
4. Extractum Alkermes cum extracto gummi laudani adiecta particula Ambre & moschi in forma pilularum.

Nota: Extr. Alkermes fit neque per spir. V. neque per aliud menstruum, solus succus pomorum redolentium præstat. Illud extractum postea diutius conseruatur, si post confectam præparationem spir. V. admisceatur, aliam præparationem vide supra de confortantibus.

5. Extractum lapidis Lazuli, ℥. lap. Lazuli

*Extractum
Lapidis
Lazuli.*

quantum placet, igniatur sexies vel septies, & toties exstinguatur in sp. V. tandem in puluerem redigatur, & cum aq. melissæ ipsius recremēta terrea eluantur (*abschleichen*) redigantur in puluerem tenuissimum & cum spiritu vini digerantur in calore per septimanas 3. vel 4. postremo per distillationem aufer sp. Vini à toto & remanentiam diligenter serua. Est extractum lapid. Lazuli dosis à ℥ss ad ℥j. in Melancholia, Epilepsia, Vertigine, Cephalalgia. Quartanæ medicamentum præstans in liquore appropriato.

Medicinam Melancholiæ specificam Paracelsus ponit in floribus Antimonij bis, ter quaterve pro morbi conumacia cum pauca Theriaca exhibitis.

Melancholicis puluis fumarie sapius exhibetur & liberantur. It. aqua & conferua Elenij, Essentia Chelidonie minoris in Melancholia, Hypochondriaca mire confert.

Hypochō-
driacum
Zuvin-
geri.

Zvvingeri in Hypochondriaca ℥.

℥. 5. rad. aperun. an. ℥ss.

buglossæ,

Cardui bened.

an. pj.

Absinthij parum,

sem. fœnic. ℥j.

Carthami ℥ss.

fol. sene ℥ss.

agaric.

tart. albi an. ℥ss.

Zinzib.

Cinamomi an. ℥j.

parentur omnia pro vino. Inde sumantur quoti-
die 3.

die 3. cyathi mane, per 3. hebdomad. vsque ad ægri
languorem.

Magni nominis Medici Aq. secreta Melancho-
liæ Hypochondriacæ convenientissima.

℞. flor. borraginis,

buglosse,

stœchados Arabice ana ℥ss,

rorismarini,

maiorana,

melisse an. ℥ijss.

rad. buglosse ℥ij,

paonie ℥j.

aq. buglosse,

borraginis an. ℥ij,

Syr. granat. ℥ijss.

pulu. Cinam. grassi,

galangæ.

Caryophyll.

Croci,

sem. basilicon. an. ℥j.

superfunde Vini Rhen. fb iij, stent in infusione per
2. vel 3. dies, deinde destillentur in B.

Digestium excellens in Hypochondriacæ.

℞. Sal. tart. Crystall. ℥j.

Ol. vitrioli vel acidi sulph. ℥ro.

M. in iure prunorum vel alio iusculo, per biduum
reiteretur vel triduum, postea purgetur cum apo-
zemate ex Cholagogis & phlegmagogis cum suis
correctoriis & carminatiuis.

HYDROPHOBIA.

VII. In Hydrophobia nobilissimum medica-
mentum est mixtura simplex, vt sci. sudet pa-
tiens.

Aqua an-
ti hypo-
chondria-
ca secre-
ta.

PHILTRVM.

VIII. In Philtris (furore ex Philtris) i. necessaria sunt vomitiua, aqua benedicta Electuarium, Vittr. Antimon. Croll.

*Pulueris
secundi-
na prap-
ratio.*

2. Postea ℞. secundinam recentem (puluis secundine vix ultra biennium durat) segrega venam umbilicalem & cuticulam exteriorem, exsicca in Clibano, vt possit puluerisari. Huius pulueris exhibe (bis diebus duobus continuis) patienti post vniuersalia, à ʒj ad ʒjß cum Extr. Theriac. ʒß. vel aqua aut spiritu Theriacali vel diaphoretico in acutis ʒj (cum cochl. j. atque altero succi nasturtij aquatici, & Emplastrum simul applicetur sequens ad ventriculum:

℞. pulu. Colocynth. ʒij,

sammion. ʒj.

rad. imperat. ʒjß. sal. gemm.

Elleb. viriusque an. ʒj.

Cort. Cydon. ʒß.

pulueriscentur omnia grosso modo, adde olei sambuci,

Cera q. s. ana.

F. Empl. Extendatur particula super alutam & ventriculo applicetur, & non nisi per horam dimidiam ibidem relinquatur: postea provocetur sudor. Quibus omnibus absolutis per aliquot dies exhibeatur Electuarium sequens.

℞. Succ. melisse,

hyperici an. ʒij,

rad. Vincetoxici ʒß,

magnetis lapidis boni & qui ferrum trahat ʒij,

mellis despumati q. s.

F. Electuarium. dos. est à ʒj ad ʒjß ieiuno ventriculo aliquoties, donec remittat malum (potest etiam à meri-

à meridiè quotidie exhiberi aliquid de tinctura
Corall. à gr. vj ad x.)

PHRENITIS.

In Phrenitide cerebri membranarumque eius,
inflammatione cum febre acuta coniuncta cu-
randi communes seu vsitatæ medicationes locum
habent, ideoque non excutiendæ initium fit cu-
rationis vt in morbo acutissimo, rectissime à Ve-
næ sectione, (habita nulla ratione temporis & ho-
ræ, & ventriculi pleni, ad reuellendum & euacuan-
dum: plethora si magna sit, venæ sectio sequente
die reiteranda; quæ ob vrgentem necessitatem pro-
tinus & quidem copiosa, si vires ferant, sanguisque
redundet, administranda est, non iniecto etiam
clystere (emolliente & refrigerante) & ventriculo
pleno. Si vero ætas & viriū lapsus obstent, cucur-
bitulæ homoplatis & ceruici cum scarificatione
applicentur. Danda opera, vt eger quiescat, neq;
huc neque illuc se iactando vires amittat. Phreni-
ticis succus consolidæ cum melle mistus & nari-
bus infusus prodest. Statim quoque in initio Oxy-
rhodino caput madefaciendum: hoc nimirum ipsū
depellit humorem & alterat. Fiat irrigatio su-
per futuram Coronalem rasis capillis ex olei ro-
sarum ℥iij, Chamomillæ ℥j, acet. rosacei ℥jss, te-
pidè admoveatur. Si inquietudines magnæ im-
primis molestæ sint, præsertim cum primis die-
bus vigilæ admodum laboriosæ vires infesta-
rint & febrim auxerint, statim exhibeatur Lau-
dani Opiati dosis, post quam 8. horas repetatur,
donec assumpserit ℥ss, imò in defectu Laudani o-
piati tantum exsicceetur opium, donec in pulue-
rem redigi possit, & eius gr. yj dissoluantur in aq,

Nymphææ, vel lacte vel decocti refrigerantis ℥iij.
 addita syr. de papauere ℥j. Si vero quod semper fit,
 potum desideret, ℥. aquæ nymphææ ℥iij. rosar. bu-
 glosse ana ℥vj. Syr. de ribibus aut Lim. ℥ijß, sal pru-
 nellæ ℥j aut ℥jß. M. vtatur pro potu. Ad vigilias nō
 incongruum erit fronti applicare Epithema liqui-
 dum sapius linteis exsiccatis renouandum.

℥. aq. solan.

lactuca an. ℥ij,

acet. rosacei ℥ß,

Laudani opiat ℥jß

Camphora ḡvj.

M. possunt quoque nares inungi vnguento se-
 quenti:

℥. Vnguenti populei ℥j,

Essentia opij ḡij.

M. Aut. ℥. olei nucis moschatæ per express. ℥j
 laudani opiat ℥ß.

M. pro conciliando somno.

Bilis feruore contemperato exhibeantur sæpe
 ḡ x. sal. perlarum cum aqua borrag. vel buglosiæ.
 Lauari quoque poterunt crura & brachia deco-
 cto. seq.

℥. fol. sedi,

nymphææ,

vitis alb.

vini fortis,

rosarum an. q. v.

Cap. papau. albi,

& sem. lactuc. ad libitum.

F. decoctum. Cordi quoque Epithemata applicen-
 tur refrigerantia, quibus vtiliter admiscetur Essen-
 tia seu extractum croci ℥jß, seu crocus ipse & ali-
 quot

quor grana Camphoræ. Testibus quoque adhibemus Epithemata, quibus addatur aliquid aceti vini ad penetrationem. Facies lauetur sæpius aceto rosaceo. Hinc corpus purgandum Extracto Rhabbari aut infusione eius in aq. Cichorij. Hinc si morbus non remittat, præstat catulum à tergo incisum detractis intestinis calidum vertici applicare ad partem anteriorem declinando; aut in eius locum pulmonem animalis calidum, pullumvè à tergo incisum, quæ si refrixisse senseris aquæ calidæ, in qua incocta capita papaveris, & flores nymphaeæ immersa, recalefacienda & aqua spongia absterfa iterum applicanda. Nam calor ille externus mitis humidus calorem internum temperat, humectando: imò gradui caloris nostri similia causam doloris mitigant, concoquunt, æquabilemque reddunt, dissipantque calorem præter naturam leniter rarefaciendo. Vnde hoc tanquam primum remedium præmissis his dictis sibi quivis commendatum habeat. In reliquis progrediendum ad præscriptum practicanrium, addendo semper medicamenti aliquid solutionis perlarum, & in declinatione gutt. aliquot auti porabilis: quia hoc solet natura confortata plerumque morbi reliquias per sudorem expellere.

N O T E T U R etiam ne vsus stupefacientium *Cautela* sit continuus, ne fiat transitus de phrenitide in Lethargum. Caute quoque applicentur in his, qui imbecillum iam sunt virum, imprimis externa, ne materia in capite coaguletur, quæ propter imbecillitatem virum postea dissipari & resolui non possit.

Para-
phrenitis
& Deli-
rium.
Cautela.

Eodem modo Paraphrenitis & Delirium simplex ac symptomata mitigantur, tollunturque morbo curato, qui illorum causa.

Illud tamen notetur, quod si sint criseos praesagia & symptomata, si item Rheuma adsit, nulla adhibenda esse stupefacientia, sed solum offerendam esse semel atque iterum dosin Laudani opiat.

Mania.

Eadem medicamenta suo modo quoque observatis Practicantium regulis & Methodo in Mania exhibentur, in qua prodest saepius exhibere flor. antim. & Antim. alia, cum purgantibus permixta. Item Extractum Ellebori nigri preparatum cum suis corrigentibus & aliis purgantibus permixtum.

Ultimum in hoc morbo refugium est, si aliis non cedat medicamentis, admovere capiti intra coronalem & sagittalem suturam cauterium potentiale, quod relinquitur, donec tanta erosio facta sit, ut os nudum appareat. Hinc trepano aperiat cranium, maneatque locus apertus per mensem, & sanabitur à Mania æger. Hinc scilicet consolidetur vulnus.

EPILEPSIA IN PVERIS.

Epilepsia & similes morbi, qui à paroxysmorum vehementia & pernicie infames sunt, duplicem habent indicationem. i. quæ paroxysmum respicit. 2. quæ ipsas morborum radices.

I. Aqua vitæ Mulierum (*VVeiber* aqua vitæ, aliàs Balsamus Embryonatus. Vide Pharmac. August.) propinata prægnanti mensura cochl. j. cum spiritus Antepileptici nostri gut. iij. vel iiij. singulis mensibus semel in Novilunio à mense quarto ad partum usque; foetus ab Epilepsia præservatur: præmissa illa

illa maioris securitatis ergo datur hic pulvis. ℞.
 Spinam dorsi viux mustelæ non coctæ, sed crudæ ^{Pulvis}
 à capite ad caudam probe mundam & exsicca- ^{preservat-}
 tam, eâque pulverisâ, huius pulveris ℞. & ma- ^{tiuum.}
 gist. Corall. & perlar. an. ʒij. M. Dosis quantum cul-
 telli muero capit, in pulpa pomi assati.

I. præservantur pueri ab Epilepsia, vel prorsus
 liberantur, ne vnquam succedente ætate tali pas-
 sione capiantur, si recens iam natis, antequam lac
 fugant vel cibum comedant, ingeratur ol. amygd.
 dulcium recens cum saccharo fino permistum v-
 triusque sit à ʒss ad ʒij vel ʒiij. Sic enim vbi pau-
 lisper à sumpto hoc absterfuo quieverint.

℞. Stercus de Vacca nigra adhuc calidum, in-
 datur ollæ nouæ, & calcinetur, de quo exhibeatur
 ʒj vel ʒss modo nato infanti (Electoris Saxonie
 Secretum) tandem euomunt pituitosam admodum
 copiam impuritatam in vtero materno ante exi-
 tum collectarum, (si præsertim in spiritu ducto a-
 liquid menstrui hauserint) quæ impuritates sunt
 causæ multorum morborum in pueris, nominatim
 vero Epilepsie. Quod si non euomunt, per aluum
 saltem purgantur; deinceps vbi balneantur ali-
 quando in & in primis per tempus puerperij coq. in
 B. cortices salicis recentes. Sic nimirum non ab E-
 pilepsia tantum, sed etiam à tæbe præservantur
 (specificum in aridura puerorum.)

Spir. Antepilepticus puerorum (vide not. ad
 Croll.) Cuius gut. 6. 8. 9. cum aquis Epilepticis
 flor. tilie, rad. pronie aq. hirundinum, ceraso-
 rum, Lauendule. It. cerasorum nigrorum cum aq.
 Langij Epileptica exhibitæ tum in paroxysmo, tum
 etiam post eundem mirifice puerorum morbum

tollunt, præsertim si in primo paroxysmo exhibeatur.

EPILEPSIA IN

Adultis.

I. Præmittantur Vniuersalia Vomitiua, Cathartica, imprimis specificum purgans Paracelsi. Postea exhibeantur specifica, qualia sunt.

II. Epilepticum Crollij.

*Pulvis
Antepile-
pticus.*

II I. Pulvis Antepilepticus ex Cinnab. Antim. qui talis est: ℞. Cinnab. Antim. magist. Coral. perl. ana: Alius ℞. Cinnab. natiui pellucidi & splendentis ʒβ. puluerisa in marmore subtilissime: adde magist. Corall. perlar. ana ʒij, Croci ʒj, sol. auri diligenter triti, super lapidem, reduc in puluerem, cuius gr. vij ad xvij, in aq. salu. propinentur & sæpius repetatur. Vide supra de sudoriferis.

*Pulvis E-
pilepticus
magnarū
virium.*

Alius pulvis Epilepticus magnarum virium. ℞. Cinnabaris Vngarici probè loti & depurat. ℔ss, imbibe cum spir. vitr. ʒiiij, scobis cranii humani nunquam sepulti ʒβ, imbibe cū spiritu vini, relinque in loco calido per 15. dies, & postea per retortā destilla liquorē, & illud quod restat seorsim serua. hinc ℞. scobis Vngulæ alcis ʒjβ, Myrrhæ rubræ ʒβ solue in sp. salis, solutum à fecibus separa & serua, postea ℞. croci ʒβ, cū sp. vini tincturam extrahe, liquores omnes simul misce & in iis imbibe cinnabarim ante præparatam lotam & puluerisatam, calore lento semper exsiccando, donec omnem liquorem imbiberis & in puluerem siccū abierit. dosis à gr. ij ad 4. cum vino generoso aut spir. vini vel aq. antiepileptica in, ante & post paroxysmum.

*Spiritus
cerebri
humani.*

I V. Spiritus cerebri humani, qui sic fit, ℞. Cerebrum

rebrum hominis iuuenis integri bene sani (adole-
scents infra annum 24.) & bonę cōstitutionis vio-
lenta morte peremti, collige frustulatim cū omni-
bus membranis, arteriis, venulis & neruis cum me-
dulla spinę tota, conquassa in mortario lapideo,
& adde in cucurbita vel phiola potius capaci a-
quarum capitalium scil. flor. tilia, pæonia, betoni-
cę, ceraforum, laiendulę imprimis; adde diapho-
retici in acutis ad supereminentiā 4. vel 5. digit.
(plus quam de reliquis simplicibus aquis; addunt
etiā spir. V.) claudatur hermetice vas, & relinqua-
tur aliquandiu, per annum 1. 2. 3. &c. postea per co-
hobia destillatur ex B. roris, vt tota (aliquota) ce-
rebrī substantia simul transeat. Hanc aq. abiectis
fæcibus curiose serua. Ex fæcibus post sextuplex
cohobium calcinatis elice sal, quem deinceps cum
sp. facto iunge, & totum curiose serua. *Dos.* à ʒj
ad ʒiij, in vehiculis conuenientibus.

NB. Si initio non addita est mistura simplex
propter defectum; postea phlegmate per
B. leniter abstracto, adde misturę simpl. par-
tem dimidiam, & procede, vt mōitum est.

Dos. à ʒj ad ʒiij.

V. *Hepata Ranarum*, quę sic parantur: Collige ^{Hepata}
hepata de ranis viridibus aquaticis (non terrestri-
bus) 40. quibus viuis jecinora exime & sigillatim ^{Ranarū}
pone supra folia brassicę capitata ad eā partem, <sup>præpara-
tio.</sup>
qua terram respiciunt, ita vt se inuicem contin-
gant, postea in ollis devitreatis & recentibus (*Ir-
dene Bratpfanne*) superius tectis, exsiccantur ad
lētum ignem, ita vt in puluerem tenuissimum teri
possint, a foliis cautius separata. Postea diuide pul-
uerem integrum in 5. partes æquales & serua.

E ij

Partem vnā exhibe patienti præmissis vniuersalibus ieiuno ventriculo in haustulo aquæ vel spiritus appropriati, cū luna ingressa est in cancro: Vesperī duabus horis à Cœna alteram partem, atque sic consequenter postero die mane tertiam, vesperī quartam; tertio die vltimam partem mane.

Vbi tamen obseruandum, semper ante & post sumptionem pulueris 2. horis ab omni cibo & potu esse abstinendum. Si patiens præsertim adultus, post sumtam hanc medicinā in fronte & temporibus sudat, est testimonium operationis exquisitæ. Itaq; si post 3. 4. & quintam exhibitionem sudor prouocetur, vel in lecto, vel in laconico totius corporis, effectus sperandi sunt vberiores.

Caveant sibi ab omni terrore, ab ira, ab aqua & igne, à vino, & ne videat Epilepticos cadentes; horum nimirum conspectu morbus, qui vel diu latuit, vel iā sopitus erat redire potest. Præterea etiam ab eiaculatione tormentorum. Præcipue vero studiose euitet omnes animi motus vehementes, ebrietatem tanquam pestem fugiat.

Dieta & cætera 6. res non naturales conuenienti admodum ratione & modo obseruentur, ne aliquid accidat, quod isti curæ impedimentum aliquod afferre poterit.

NB. 1. Ranae virides tantum & non aliæ accipiendæ sunt & quidem viuæ. 2. hic puluis Mense Maio, Iunio & Iulio vsq; ad medietatem Augusti tantum confici potest, extra hæc tempora ranae inutiles sunt. 3. Cum exsiccata sunt hepata, vt possint puluerisari, folia brassicæ capitatae diligenter sunt segreganda & postea hepata in mortario contundenda.

denda. 4. Hic pulvis ultra annum non durat, ideoque singulis annis, si opus est, de nouo præparandus.

Vix potest dici quantũ emolumenti ab hac medicina simplici accidat. Instituenda est cura in Iunio circa solstitium, & si primo anno non correfpondeat effectus, altero anno hæc cura reiteranda. Hoc remedio restitutus est Fridericus IV. Palatinus, qui ab anno 15. ætatis ad 26, Ephilepticus fuit.

VI. *Amuletum ex frutice sambuci in salice inuen-* *Amuletũ*
ti. i. diligenter obseruetur, vbinam in salicib. præ- *Antepilo-*
sertim antiquis subnascatur sambucus, id quod sæ- *picum.*
 pe fit, præsertim in salicetis, vbi non procul ab iisdem ad hortorum sepes sambucus plantata fuerit. Hic nimirum grana matura ab auibus leguntur, præsertim à pico. Picus nimirum excrementa sua post comesta grana sambuci deponens super salicem antiquum (cui interdum innasci solent alias plantulæ vel frutices, nominatim vero Amara-dulcis, vrtica, Chelidonia) exinde quasi primordia figit & ponit sambuci exinde nascẽtis. Picus autẽ quia Epilepsia laborat, hoc nobile periapton ad similem morbum curandum facit. Colligatur frutex quolibet mense, melius tamen in Septembri & Octobri, quando maturuerint grana sambuci ante plenilunium diebus duobus, & reseruetur vsui (seruari potest annos 12.) teneriores saltem furculi sufficiunt.

Vsus talis est: leca furculum vnum tenuiorem in taleolas tenues, & quantum fieri potest integras. Earum 9. redigantur in nodulum vel ex linteis, vel ex serico confectum, & cum simplici filo lineo

Das in demselben Hause gesponnen und von dem Patienten, licet parum referat. 4. Amuletum ad pennis collo vsque ad orificium ventriculi, vt recte nodulus eo pertingat. Applica vero hunc nodulum post Vniuersalia exhibita ad mundificandum corpus quolibet tempore seu ante, seu post paroxysmum. Nodulus relinquatur tamdiu, donec sponte sua citra omnem vehementiam rumpatur filum, & nodulus videatur cadere, quem deinceps neque in se patiens, neque vllum animal nudis manibus vel pedibus tangat, sed mediante aliquo instrumento vel forcipe, vel alio sepeliatur sub terram, eo in loco, vbi neque homines neque animalia pertransire possint. Secus si tetigerit, in orbus Epilepticus denuo inuadet eum: vel alios antea morbum non passos corrumpit, id quod studioso est euitandum. Hoc amuleto curari possunt & ij, qui longissimo tempore hoc morbo laborant.

A curatione deinceps diligentissime praeservandi sunt ab omnibus causis externis, alioquin huic morbo infestis, de quibus diximus in praecedentibus.

Nota: in adultis soleo ex maioribus surculis excavatis facere cannas, per quas tempore gestationis amuleti omnem suum potum hauriunt.

VII. Spir. Vitriol. volatilis duplex, de quo in notis ad Crollium praesertim in adultis.

VIII. Laudanum Epilepticorum, de quo in o-
piologia & infra de Apoplexia.

IX. Radix Paeoniae maris nimirum, seu nigrae. Nam femina nullius efficaciae, si suspendatur de collo

Radix
Paeonia
collesto.

collo pueri Epileptici, morbus cedit, sed radix ef-
fodienda est in Iulio luna decrescente, sole exi-
stente in leone, in meridie & die solari.

X. Viscus quercinus luna decrescente inter duo *Visci*
Mariæ festa, h. e. 15. die August. & 8. Septem. colle- *quercini*
ctus: nobilior autem habetur illa pars, quæ quer- *collectio.*
cui propior resecta est.

XI. Mixture Antepileptica, quæ sequi. *Mixtura*
m. fit: *Antepile.*

℞. spir. Vitrioli viridis ex Vitriolo & urina pue-
ricæ.
rorum ʒj ʒj.

cum aqua rad. pæon. & fl. lil. ana ʒj.

M. de hac mixtura exhibe in paroxysmo membris
conuulsis & contortis cochl. ʒ guttatim, & paulò
post redibunt ad sese collectis sensibus, quò ani-
maduerso denuo aliquid exhibeto, atque ita ter-
tiò; quod si quidem rediturus sit paroxysmus, vt
fieri potest, eundem processum repete. Postea con-
fortantia cerebrum adhibeantur, ceu sunt Magist.
Corall. perlar. Cranij humani. Multum possunt hæ
Tabellæ. *℞. mag. Cranij humani ʒj* (quod calci-
natum primo, postea per aq. euaporatur, puluis in-
stat magisterij) gran. pæoniæ excortic. N^o xvj,
sacch. in aq. theriacali solut. F. s. a. tabulæ, quarum
vna atque altera tam mane ieiuno ventriculo,
quam vesperi longe à pastu & cœna exhibean-
tur.

Paroxysmus Epilepticus instans, vt auertatur,
æger signa quædam præsentens statim capiat
pil. j. laudani antepilept. vel rotulam vnam ante-
pilept. aut in horum defectu ol. succini gut. j. & al-
teram.

Nares a. inungat Balsamo antapoplectico, aut balsamo succini.

Præsens sedatur modo sequenti. Cadentis ori cuneus immittendus est, vt apertum maneat, nec linguam commoneat, alta voce inclamandus, nares constringendæ & sternutatorio seq. irritandus:

℞ rad. ellebori alb. ʒj.

Castorei,

Euphorb. ana ʒss.

T. pulu. suffitus etiam fieri potest ex succino albo.

Membra incuruata molliter ad rectitudinem reducenda, fricanda & continenda.

Fauces Extracto castorei, oleo succini aut Mithridatio, Theriaca in aqua Epileptica solutis: nares autem & tempora balsamo apoplectico illinenda.

Et si suspicio sit, eam ob vitiosos humores in ventriculo collectos, & ad caput exhalantes fieri, vtile est excitare vomitum cum aq. Benedicta aut Vitriolo albo in aqua præoniæ, in qua scobs visci quercini bullierit, dissoluta paroxysmo sedato, si metus sit, vt mox reuertatur, clysteres acres iniiciendi ad auertendos humores acres, aliosque in cerebrum irruentes.

Cucurbitæ item cum scarificatione humeris applicandæ, & si plethora adsit, vena secanda.

Quo facto ad radicis Epilepticæ excisionem progrediendum, vbi præscripta bona viuendi regula ad vniuersalem totius corporis euacuationem perueniendum, obseruatis hac in parte practicanum regulis. Nonnunquam vtile est admiscere purgantibus Extr. scammonij, aquam benedictam,

dictam, Extr. Ellebori nigri, & sæpius præparatum
corpus purgare Mercurio dulci, Mercurio vitæ,
floribus Antimonij.

Hinc ad caputpurgia, & ad ea, quæ à proprietate
conferunt, accedendum, non neglectis iis, quæ
caput exsiccant, & maxime roborant.

Tabula Antepileptica.

℞. rad. pæonia ʒj,

magist. perlærum,

Corallorum an. ʒjss,

magist. Cranij humani. ʒss.

Sacch. in aq. florum tilie soluti q. s.

F. Tabulæ. Detur vna atque altera mane ieiuno
ventriculo & vespere longe à cœna.

Aqua Epileptica. *℞. Fl. lil. conuallium M ij, in-* *Aqua E-*
funde in l. q. Vini generosi, digere per 10. dies, vel *pileptica,*
donec habere poteris

Fl. Tilia recent. lbss,

pæonia ʒiij,

distilletur in B. M. ad siccitatem, in destillato ite-
rum infunde

Rad. pæonia ʒj,

Diptamni albi,

Visci quercini ana ʒss,

Cranij humani præparati ʒss,

Rad. pyrethri ʒss,

Castorei ʒij,

Fol. Ruta Mj,

Flor. stœchados Arabica,

Laurendule, ana Piiij,

Flor. Beconica Pvi,

Cubebærum,

Maceris ana ʒij,

Cinnamomi ʒj.

Scilla preparata ʒij.

Digere iterum per 15. dies, hinc per alembicum in M.B. destillatur & aqua vsui reservatur. Dosis ʒss, ad ʒj.

Clysterem in epilepsia vide in capite seq.

Balsamum vide etiam in capite seq.

APOPLEXIA.

In Apoplexia qualicunque insignis est:

I. Spiritus cerebri humani de quo in Epilepsia.

II. Sanguinis arteriosi humani, spiritus, cuius vires insigniter commendat D. Grafeccius Argentinenfis in libro suo de vita humana nuper edito Spiræ in quarto 1615. Germ. Vtriusque operationes & vires vide ibid. in aliquot observationibus ab ipso habitis. Spiritum sanguinis arteriosi vocat *Aq. benedictam*: spir. cerebri humani vocat *Aq. auream*.

APOPLECTICOS

excitant.

I. Mercurius vitæ iusta dosi exhibitus: à crebris enim vomitionibus in robustioribus prima regione ventris expurgata, paulo post ad sese redeunt, præsertim si Epithema fiat ad futuram coronalem ex succino puluerisato, & in sacculū oblongiorem interpassatum conformato, prætereaq; in aqua Vitæ vel spiritu Vini cum pipere longo essensificato, & cum ol. succini gut. aliquot adperso, decenti ligatura futuræ coronali imposito multum prodest, si (in debilibus scil.) præsertim ubi Mercurius vitæ non est exhibitus, enemata primo leniora, postmodum & acriora iniecta fuerint.

II. Ex-

II. Excitant sternutationes præsertim ex semine nigellæ & seniore nigra, h. e. Elleboro nigro Paracelli (ex moscho & ambra) It. sem. lolij, sem. nigell. tutius & melius. e. g.

℞. Fol. maioran. ʒij,

Sem. nigell. ʒj,

Rad. elleb. n. ʒij,

Mosch. opt. ʒss,

Ambr. ʒvj.

Pulvis
sternuta-
torius.

M. F. pulvis dosi magnitudine pisi insufflatur in nares utramque calamo fortiter.

III. Fumus pennarum perdicum. It. fumus succini, vel etiam ol. succini intra nares sapissime cum penna perdicis sumptum.

NB. In Apoplexia mirabilis est ille balsamus Vitæ ex nobilissimis illis balsamis, Orientali nempe & Turcico, itemque oleis aromaticum diligenter confectus à nobili Chymico Ioh. Eichtenacker, dosi ʒ ij ad iij, in mistura simplici cum aq. appropriata, de quo in notis ad Crollium.

In præservatione maxime conducit Balsamus Apoplecticus Crollij. It. aqua vitæ apoplectica eiusdem.

Ad præservationem a. & curationem vnice prodest Aqua antapoplectica meæ compositionis, quæ sic est:

Aqua
Antapo-
plectica.

℞. Flor. lilij conuallium mense Maio cum exitu solis collectos (maturos & adhuc roridos statim in vitrumingere sine lotionem vlla) eosque recentes sine apiculis, saltem protuberantes flores abscerptos in vino generoso; Maluatico vel alio dulci digere ad solem, in vitro optime clauso, relinq; tamdiu, donec etiam laudula floreat, cuius

flores cœruleos sine calicibus & apiculis diligenter separatos æquali pondere coniunge cum floribus lilij conuallium in idem vitrum, quod firmiter clausum relinque vsque ad mensem Septembrem. Tandem per alembicum ex B. destilletur, & quæ primo loco egreditur aqua spiritiosa diligenter reseruetur. Est nimirum pretiosa & tam præseruando quam curando Apoplecticis prædest (reliqua etiam vsui esse potest, sed tam virtuosa non est, facit imprimis ad frictiones membrorum) Ex capite mortuo elici potest Sal. Hæc aqua diu durat & fragrantissima est. Dos. cochl. ℥ vel j. per se etiam j℥ vel ij. pro ægri & morbi natura cum gut, vna atque altera ol. succini ieiuno stomacho.

Aqua Apoplectica
alia.

Aqua Apoplectica alia.

℞. Fl. primula veris ℥j.

Laurendula,

stœcados Arabica ana ℥j.

Tilia,

buglosse ana ℥j.

Ankhor,

Nymphaea ana ℥j.

Rad. Peonia,

Caryophyllata ana ℥x.

Zedoaria,

Macis,

Spice Indice ana ℥iiij.

Iridis Florentina,

Visci quercini ana ℥j.

Galanga,

Caryophyllorum ana ℥vj.

Pomorum citreor. recent. No. ij.

Rasura ligni sassafras ℥j.

Fol. Maiorana,

Artemisia ana Mjß,

Rorismarini Mj,

Sem. Fœniculi,

Sileris montani,

Peonia,

Basiliconis ana ʒij.

Confractis & contulis, crasso modo affunde in
matracio capaci.

Aqua rosarum lbj,

Vini generosi lbj.

Simul per 3. dies vase bene clauso digerantur,
hinc adde recenter expressi succi ex foliis saluie
ʒvj.

Betonica,

Melissa ana ʒiij,

Spiritus vini lbij.

Denuo per 3. dies digeratur & destilletur in B.M.
per alembicum ad siccitatem. Fiat semel cohobium.
Hinc per se in cineribus vel B. aqua illa re-
ctificatur, destillando 3. partes, quarta relicta & in-
ferendo rostro alembici,

Moschi,

Ambre ana ʒvj.

bombace inuoluta, tandem omnia in vitro bene
clauso seruentur vsui.

His omnibus potest annumerari diaphoreticum
in peracutis præsertim, si cum eiusmodi aquis
appropriatis Apoplecticis mixtum exhibeatur, &
sudor prouocetur.

LAUDANVM ANTE-

pilepticum.

℞. Laud. nostri ex sulphur. vitriol. fact. ʒj.

Laudanũ

Antepi-

lepticum.

Ol. Camph. ʒß.

M. & habetur Laudanum præstantissimum, cuius
 vsus tam in paroxysmo, quam ad curationem ex-
 tra paroxysmum, dosi sæpius reiterata præmissis
 vniuersalibus.

Oleum
 Campho-
 re verum.

OLEVM CAMPHORÆ
 verum.

℞. Camphoræ part. j,
 argill. præparatæ & siccata
 part. vj.

Contunde inuicem & misce exacte, donec Cam-
 phora nullibi appareat. Ex massa forma globu-
 los, quos in umbra exsiccatos destilla in arena per
 retortam lutatam in Excipulum, quod contine-
 bit aliquid aquæ pluuiæ destillatæ, & prodibit
 Camphora partim oleaginosa, partim sublimata,
 quæ tamen sese soluit. Hinc distillato cum a-
 qua, adde spir. Vini part. iij, & destilla per Alem-
 bicum igne lento. Ita spiritus Vini tenuissimum
 oleum Camphoræ transferet, quod separatim ser-
 uandum, separato spiritu Vini per separatorium
 aut per MB.

ALIO MODO:

Solue Camphoram in sp. Antepileptico ex vi-
 triolo & vrina puerorū leni calore, & Camphora
 eleuabitur in forma olei ad superficiem. Hoc seor-
 tim collige, & cum terra sigillata sicca, & pauco a-
 ceto forma globulos, destilla ex arena per retor-
 tam & prodibit spiritus seu oleum Camphoræ
 valde fugax.

Apoplecticis prosunt saluæ decoctum, Extra-
 ctum

Etum eiusdem, semen carui & Erucæ. It. ℥. aquæ vitæ q. s. granorum Iuniperi M ij, contundantur & macerentur in aqua vitæ per triduum, colenturque, imponantur deinde salvia, pulegium & Nasturcium & ʒj Croci. Detur patienti, & statim loquelam recuperabit.

Balsamus Apoplecticus.

℥. Olei Nucis Moschatæ per expressionem ʒj,

Ambra grisea ʒ xvj,

Moschi optimi,

Benzoin.

Syracis calamitæ.

Laudani optimi ana ʒss.

Olei stillat. caryophyllorum gut. xvj,

Lauendula,

Ruthe,

Anihos,

cinnamomi ana ʒss,

succini gut. vj.

puluerificis optime cum oleo Nucis Moschatæ in scutella aliqua argentea vel orichalcea cum pistillo quam optime vniantur, vt in corpus vnum abeant. Hinc admiscantur olea destillata pedetentim & Balsamus in vase bene clauso ad vsum seruatur. Apoplecticis, Epilepticis, & vertiginosis prodest, si extremitates manuum, tempora & vertex eo inungantur. Ratione præseruationis singulis septimanis bis aut ter saltem inunctio instituat.

Clyster. ad Apoplexiam, Epilepsiam, Paraly sin & Lethargum.

℥. Rad. cyclam.

Colocynth. ana ʒjss,

asar. ʒj.

elleb. nigr. preparati,

sem. Carthami ana ʒj.

Centaury minoris ʒʒ.

Coque in s. q. aquæ ad lbj. colaturæ adde mellis anthosati ʒij, & si æger robustus sit Sal gem. ʒj. F. Clyster.

Medicus Apoplecticum aggressurus ante omnia in principio consideret, an in ægro adhuc signa & spes aliqua vitæ adsit, quibus cognitis ad curam sese statim accingat. Ægrum hinc inde agitare & membra eius fricare mander; abradis capillis verticem statim inungat, & nucham balsamo succini aut oleo eiusdem, statimque si os clausum sit, illud aperiat; apertum conferuet; palatumque cum balsamo dicto aut Mithrid. aut Theriaca inungat, nares & tempora balf. apoplectico.

Capiti sæpius admoueat laminam vel tabulam ferream oportet calefactam vel etiam ignitam.

Per os si fieri potest, exhibeatur statim cochl. j. aq. apoplectica, & si nimiam sentit sanguinis abundantiam, venam brachij immisso tamen prius clystere acriore aperiat.

Naribus item aliquid ex puluere per canalem vel culmum pyrethri elleborive inflet.

Vmbilico adhibeat aut Vnguentum Arthanitæ aut ellebori in forma cataplasmatidis, possunt etiam ratione reuulsionis cucurbitæ applicari dorso, lumbis.

Natibus clyster acris iniiciatur, cui ʒʒ croci metallorum adiici potest vel ʒj bulliat in aqua vitæ & cum decocto apto iniiciatur.

Hinc

Hinc ad vomitoria aquam scilicet benedictam
confugiendum, vbi notandum, quod in dupli-
ci semper quantitate, prout sopitæ vires, ex-
hibenda. Interim continuanda exhibitio aquæ
apoplecticæ, quemadmodum & reliqua dicta me-
dicamenta.

Possunt & Vesicatoria brachiis & pedibus, syn-
cipiti item; interdum etiam ad primam verte-
bram Cauterium actuale non sine commodo ap-
plicari potest.

Ægro resuscitato cura secundum Præcticos in-
stituatur.

Nota. Clysteres non tantum antè venæ sectio-
nem, sed & post eam conueniunt, primum ex e-
mollientibus, & stimulantibus calidis, capitique
appropriatis, mox etiam ex fortiter irritantibus,
quæ quoque cum non retineant diutius, repeten-
da, eoque frequentius quo morbus magis vrget;
Plat.tom.1. pag. 47.

Leuor itaque talis ab initio exhibeatur;

℞. Maluæ,

Mercurialis,

saluæ,

rutæ,

pulegij an. Mj.

Rad. ircos recens ʒijss

furfuris,

fl. r. Chamomille,

anthos an. p j,

sem. carui ʒj.

℞. decoctum, in quo dissolue

mellis ʒj,

Elect. benedicti laxativi ʒij,

ol. laurin.

ruta ana ℥j.

Sal. ℥j.

F. Clyster.

Fortior, qui post primum, vel si malum virge at,
statim in principio exhiberi potest.

℞. Rad. neos recentis,

sigilli salomonis,

Cyclaminis ana ℥j.

ruta,

thymi,

salvia,

lauri,

pulegij,

origani,

Calamintae,

hyssopi ana ℥j.

flor. stoechados,

anthos ana p. j.

sem. Citri,

Cumini ana ℥ij.

Carchami,

baccarum lauri,

junperi ana ℥℥.

Agarici in panno ligati ℥ij.

℞. decoctum, in quo dissolue

Hiera Colocynthidos ℥ij.

melis anthosati ℥ij.

succ. mercurialis,

beta ℥j.

fellis tauri ℥℥.

ol. rutacei ℥ij.

de castoreo ℥℥.

Sal fusilis ʒj.

F. Clyster.

Fortissimum in Apoplexia.

℞. Rad. uros,

pyrethri ana ʒj.

aronis ʒʒ.

ellebori ʒj.

rute,

saluae,

thymi,

Fior. Centaurij minoris,

nasturtij ana Mj.

Sem. Carui ʒʒ.

urtice,

ruta ana ʒj.

Colocymbidos in petias ligati ʒʒ.

ambrosij p. ij.

F. decoctum, in quo dissolue

Hiera co' ocymbidos ʒʒ.

mellis ʒj.

olei, ruta ʒij.

Castorei,

Euphorbij an. ʒj.

salis ʒj.

F. Clyster.

PARALYSIS.

In Paralyfi curanda etiam ea, quae in Apoplexia enumerata sunt, locum tenere possunt. Hic igitur mercurius vitæ, Enemata, aliaque purgantia, genus nervosum respicientia, utilia sunt.

In loquelâ restituenda maxime satisfacit aqua Apoplectica, etiam cum sanguine Turturis calente an. imprægnata. Sic oleum anisi guttatim

F ij

linguae Paralytici adpersum, loquelam restituit & reducit. Talis est aq. fl. lil. conuallium cum vino facta. It. Essentia castorei per sp. Vini extracta, sal perlarum, Corall. It. succini mirifice iuuant.

Ad sudores imprimis eliciendos vbi, quae ab initio erant necessaria, omnia praestita sunt, praeter haecenus enumerata singularis est virtutis in Paralyti puluis seu magister. ex cinnab. antimon. & magisterio perlarum & Corall. de quo supra de sudoriferis & Epilepsia. Dos. à gr. viij ad xij vel xvj. Sudores autem melius, imo optime in Laconico, seu in diaphoretico enumerato eliciuntur.

*Essentia
foliorum
Tabaci.*

Inter externa maxime laudabilis est Essentia foliorum Tabaci (viridium) cum Maluatico facta (sola infusione sine destillatione) si praesertim à praemissis sudoribus membra paralytica hac Essentia diutius fricentur. Resoluta nimirum membra facile restituantur & redeunt.

Paralyticos curandae ratio plerumque à venae sectione inchoatur praemisso clystere acriore, si scilicet aetas & habitus corporis consenserint. Hinc ad materiae concoctionem & eductionem accedimus, vbi semper admisceri debent aq. destillatae primulae veris, solu. aut melissae aut Extr. ipsorum, & vel purgantia illis infundi vel extrahi possunt, adiectis gut. ij vel iij ol. tartari per deliquium, statimque inungatur spina oleo Chamomillae solo.

Quod si citius & rectius curam absoluere volueris, modo seq. progredere: ℞. Extr. scammonii gr. iij, florū aut vitri antimon. gr. ij, tenuissime pulverisata misce cū ʒij conseruae aut iij buglossae, capiat mane cum custodia. Si ad vomitum irritatur, detur iusculum ad eum promouendum, purgabitur

gabitur hoc modo æger per superiora & inferiora: diebus duobus sequentibus vtatur apozemate aliquo vel syrupo capitali & aperiente cum gut. a. liquor sp. tartari, aut in defectu eius tartar. vitriolat. ℞j. Hinc iterum dicto medicamento purgetur, à quo si forte propter vomitum abhorreat æger, F. infusio ex Agarico cum radice ellebori nigri pulverisati & Ialapi cum aq. fl. primulae veris & melisse, aut capiat Extr. Panchymagogi dosin: iterumque per 2. dies vtatur apozemate dicto vel syrupo aliquo magistrali appropriato. Eadem medicamenta repetantur ad 10. diem. Interim inungatur spina oleo Chamomillae, cui parum petrolei sit admistum. Hinc ingrediatur stupham, excipiatque vaporem seq. decocti super ignitos lapides affusi, & quam optime sudet;

℞. flor. salua,

sambaci,

lauri,

rorismarini,

Chamomilla,

melisse,

stachados Arabica.

decoque in aceto vini, æger commoretur in stupha ad horam 1. aut quantum vires permittent: antequam egrediatur, assumat Michridatij ʒß. cū gut. iij. aut v. spir. tartari, aut solum assumat Michridatium. Postquam egressus fuerit linteis calidis sudor omnis exsicceretur, & in lecto quiescat per horam semis; spina vero inungatur Galbaneto Paracelsi, quod fit modo seq. ℞. Galbani lbß, inde in cucurbita satis amplam, & ei affunde spiritus Te-
*Galbane-
tum pa-
ratum.*

postea per Alembicum ex cucurbita non nimis alta destillentur ad siccitatem, quod si odoratus & præstantius desideres, rectifica ab aromatibus nucæ moschata & Canella. Eodem balsamo omnia membra paralytica iungi debent: facta inunctione imponatur radix symphyri maioris in aqua communi ad pulticulam cocta instar cataplasmatris. Cataplasmatris applicatio & inunctio repetatur vesperti, præmissa partium affectarum cum panno asperiore frictione, & adperso post frictionem spiritu tartari, aut fricentur membra intincto linteo in spiritu tartari, post inungantur, & applicetur cataplasma. Interim in quotidiano usu habeat æger conferuâ anthos & fl. iuliz, stœchados Arabicæ cum Mithridatio extr. aut puluere castorei, confectione Anacardina cum paucula solutione perlar. & auro potabili. Continuetur Balneum per 34. dies singulo mane, aut ad minimum de biduo in biduum. Interim utatur diæta tenui & bibat decoctum Guaiaci & Hydromelloco potus.

Si Medico proponatur Resolutus, qui membrum vnum tantum habeat resolutum, illud restituat modo sequenti

℞. Summit. origani,

sol. querc.

bacc. unni, eri ana M iij.

Conorum abietis N^o ix. cum aq. communi coque ad crassiciem. Cum his herbis membrum foue, donec frigescant. Hinc linteo calido diligenter absterfa aqua inungatur seq. mixtura:

℞. Spir. Salis,

Vitrioli,

& therebinthina ana,

M. diligenter, guttatim infundendo sp. Terebinthinæ. Repetatur eadem inunctio bis in die & restituetur membrum, sæpius quoque in die rotulas seq. assumere debet.

℞. Lili conuallium

flor. laudulæ an. ℥iij,

sacch. alb. ℥v.

Coque ad perfectionem. Inde remotis ab igne adde ol. succini rectificati ℥j, Extr. saluiæ ℥ij, aut ol. ipsius ℥℥, agitentur pistillo & fiant s. a. rotulæ.

Præstat quoque in initio Paralyseos facere Embrochationem cum ol. copioso. It. balneum ex lacte & oleo solo, vel ex lacte cum aq. mixto vel hydreleo.

Vtile quoque est in omni Paralyfi ad excitandum sudorē in balneo vel lecto assumere seq. pulverem. ℞. Cinnab. antimon. in destillat. butyri antimonij in collo retortæ collecti q. v. puluerisa

*Pulvis
antepa-
ralyticus.*

atque in cucurbita vitrea sublima. Hinc

℞. Cinnabaris huius ter per se sublimatis

part. j.

Magisterij, Corallorum, perlarum an.

part. ℥,

Ossium human. vstor. part. ij.

M. Dosis ℥℥, in aq. Senecionis vel Cardui bened. repetitis vicibus exhibeatur.

PARALYSIS EX COLICA.

Huius curationem vide in Thesisbus meis Medico-Chymicis disput. i. pag. 19. Cuius hæc summa: Non diu hic cunctandum, morbus enim temporis successu fit incurabilis, qui cæteroquin præceps est.

Purgantia vehementia, quæ nimirū agrū con-

vellunt, prorsus evitanda sunt: materia tamen sub-
duci potest Extr. Esulæ. senioris nigræ in iusta dosi.
Materia subducta quotidie (donec successus res-
pondeat) ieiuno ventriculo detur spir. tartari ℥xx.
vel xxv. Hinc tertio quovis die sudores prouo-
centur.

Decoctum sassafras multum hic potest. luvat ni-
mirum ventriculum & intestina, vnde mali initia.

Dentur quoque quotidie rotulæ confortantes:
membra affecta primum linteo asperiore fricen-
tur, deinde sp. tartari aspergantur, tandem Balsa-
mo Galbani Terebinthinato inungantur quoti-
die ter, ab inunctione qualibet rad. lymphit. ma-
ior. in aq. fontan. decoctæ, linteoq; in formam ca-
taplasinatis superinductæ membris inunctis cali-
de applicentur, reliqua naturæ committendo.

MEMORIA.

*Pulvis
Trithemij ad
memoriā.*

In memoria deperdita reuocanda, præsertim a-
pud senes multum prodest pulvis Trithemij, ita
vocatus (vide miracula Chymica Mülleri p. 117.
Ruland. cent. 5. p. 100.)

℥. Macis,

Cubebarum,

Caryophyllorum an. ℥vj.

Fol. Senna,

Crystall. tartari,

Zinziberis,

Chamæpityos an. ℥v.

Rad. calami aromatici,

gentiana,

Sem. Cumini,

seris montani,

anisi,

ameos,
dauci,
patroseleni,
spice nardi Indica an. $\mathfrak{z}\text{ss}$,
mag. Corallorum,
perlarum an. $\mathfrak{z}\text{ij}$.

Redigantur s.a. in puluerem, dosi $\mathfrak{z}\text{j}$, quem accipiat primo mense mane & vesperi ante cibum horis 3. in vino vel etiam brodio; secundo mense tantum mane: tertio mense mane ter in hebdomade; quarto mense bis in septimana, & sic deinceps per aliquot menses.

2. In memoria confortanda & restauranda mirifice valet aqua Magnanimitatis repetenda ex Magna-medulla destillatoria parte secunda Conradi. Enimtia, elegantius valet, si cum ea extrahantur species Anacardinae, cuius essentiae $\mathfrak{g}\text{ij. iij. v. vj.}$ in septimana semel, bis vel ter exhibita in vino vel aq. lauendula vnice profunt.

NB. In biliosis & siccioribus hac aqua circumspecte vtendum: valde nimirum exsiccat: rarior ergo eius vsus esto in eiusmodi hominibus, qui in Melancholicis & pituitosis potissimum tutior est.

3. Insignis est liquor lunę de quo supra in Desipientia.

SOPOROSI AFFECTVS.

In sopore, Caro, veterno, comate, vigiliis, Cataphora, Siphyla stricta, id est, noctambulonibus. It. Incubo in tremore, stupore, ceterisque vitiis cerebri, præter illa quæ hæcenus enumerata sunt, potissimum prodest Liquor lunæ, supra in desipientia descriptus, cuius excellentia in eiusmodi casibus satis commendari nequit.

NB. Sternutatoria in eiusmodi casibus esse necessaria, itaq; in curationibus istorum morborum sternutationes sunt sæpius prouocandæ.

Prodest litus ex oleo castoreo cum succo rutæ, fœniculi. It. ℞. succi apiij, acet. fortis q. s. & cum puluere castorei F. Emplastrum & capiti abrafo superpone.

VIGILIE.

*Pedila-
uium.*

1. In vigiliis immoderatis vsitata sunt mihi pedilauia, præcipue vero hoc, quod

℞. fol. salictæ,

lactucæ,

nymphae,

violariæ an. M j,

Chamomilla,

betonica an. Mss.

Capit. papau. alb. sine semin. N° 5. 6. vel 7. Incisis capitibus reliqua bulliant in aqua fluuiatili. Hoc decocto primum madefiant tempora & manus, sponte exsiccandæ, tandem pedes per *ἐνδύσιον* abluantur: somnum iucundissimum producit, præsertim si aliquot diebus vesperi ante ingressum lecti illud vsurpetur.

2. Multum prodest Laud. opiat. intero sumtum dosi certa & exquisita. Vide opiologiam.

Valent item Epithemata ad caput, ex semine anthos, anisi, fœnic. & papaueris alb. in aqua decocta & fronti imposita seu temporibus.

PEDICVLI CEREBRI.

In pediculis Cerebri i. profunt purgationes cerebri partim à vulgaribus, (v. g. pilulis cocciis) partim à specifico purgante Paracelsi.

2. Sternutatoria aliquoties ieiuno ventriculo exhibita,

3. Ver-

3. Vermiculos enecant suffumigia ex candelis, ex cera & cinabrio puluerisato confecta. Fumus autem excipiendus est in loco angustiori, e-moriuntur vermiculi ab hoc fumo.

Citius cura absoluitur, si quotidie post sternutationes aliquid de mercurio dulci in axugia capi distemperetur cum turundis in naribus gesterur.

NB. In pediculis totius corporis, tum ex hoc, ^{Cingulū} tum vestimentis abigendis valet cingulum ^{sapientia} sapientie Rulandi, quod $\mathcal{L}$. nigredine mer- ^{Rulandi.} curij ex eius præparatione cum sp. Vini nimirum agitando in eundem spiritum vini, depositam q. s. Miscetur cum pulpa pomorum assorum, vt fiat instar Vnguenti. $\mathcal{L}$. deinde linteum in fascias instar cinguli affabre sectum & in Extracto liquido croci aliquoties imbibe & sicca. In duas tales lacinias Vnguentum istud in forma Emplastri extendendum, tandem ab altera parte exteriori corium subtile adapta, & cingulum nudo corpori circa lumbos applica & gesta.

VERTIGO.

In Vertigine, præmissis vniuersalibus, specificus est puluis ex cinabrio natiuo confectus, cuius descript. habet Quercet. lib. de capitis affect. circa finem.

Stercus panonis absque omni præparatione in forma pulueris cum saccharo mixtum & exhibitum $\text{dof. } \mathfrak{zj}$. vel $\mathfrak{z}\beta$. Vertiginem etiam inveteratam curat. idem ibid.

CONVULSIO.

Eadem hic valent, quæ in Epilepsia.

IECTIGATIO.

1. Hæc curatur Vomitoriis aq. Bened. mercur.

vitaë tanquam vniuersalibus primum.

1. Postea confortantibus ventriculum, imprimis v. sp. Vitriol. philosophico.

3. Ad membra jectigata & imbecillia profunt Laconica ex herbis (imprimis rubo idæo bis radicato) capitalibus, vel sudatorium cum sp. vini, quod maxime prodest.

Interdum ad confortationem exhibenda Magisteria Corallorum, perlarum. It. lapis Bezoar & Balsamus vitaë.

CATARRHVS.

*Aqua
serpilli.*

In omnibus Catarrhis & defluxionibus tum prohibendis, tum etiam caput ab iisdem præseruandis prodest aqua serpilli cum vino destillata, eiusque particula quotidie sumpta dos. cochl. j. ij, pro ratione ægri. Illa sic fit: ℞. serpillum cum flore matutino tempore ante exortum solis decrescente luna collectum, inde in particulas minimas superfuso Vino generoso albo in sole aliquandiu, postea per Alembicum destilla in B.

2. Prodest Vinum Medicatum sequens. ℞. rad. Caryophyll. ꝑj. rad. acori ꝑiiij. pulu. sambuc. Mss. fol. maioran. Mj. Vini ℔xvj, exhibeatur pro potu communi.

2. Catarrhum quemuis sistit sacculus ex succino & sp. vini paratus, de quo supra in Apoplexia. Huius itaque vsus est magni momenti in catarrho suffocatiuo. It. ex Chamæpithy. puluerisato ol. succini asperso.

4. Catarrhos tenues delabentes ad partes interiores, præsertim pectus, feliciter sistit laudanum opiatum, sub ingressum lecti exhibitum.

*Amuletum
in catarrho.*

5. Præsentissimum in Catarrho remedium extractum

tat in Amuleto radicis verbasci virginis, h.e. quod per eam aetatem non floruit, quando colligendum est. Colligitur autem in die Veneris (ex his in vltima Veneris die optime luna decrefcente) ante exortum Solis à 15. August. vsque ad 8. Sept. luna decrefcente: postea radix purificata exsiccat in loco vmbroso. Eius particula in auro ligata & collo postea appensa mirifice contra omnes catarrhos qualescunque corporis præsenuat. Foeminis non prodest, conceptum impedit, quamdiu gestatur, qui ea remota restituitur. Vide Dodonæum. Radix quo rectior, eo melior in parua quantitate.

CATARRHVS SVFFOCATIUS.

Inter fluxiones, quæ à capite ad partes subiectas fiunt, nulla periculosior illa, quæ ad pectus & cor fit, adeo interdum vehemens, vt hominem subito è medio tollat. Vnde huic statim occurrendum absque omni mora. Hinc Medicus vocatus, statim præfente magna sanguinis abundantia, præmissa Clystere forti eoq; reddito venam secet, fumum in cubiculo exciet è Mastiche, thure, succino per vices & acet. rosaceum super lapidem ignitum effundat:

Capiti rasis capillis applicet Emplastrum sequens.

℞. Emplastrum contra rupturam ℥ss.

gummi ammoniaci ℥ss.

mastiche,

succini ana ℥.

myrrillon. m. ℥ss.

M. simul & F. Emplastrum rotundum, futurae coronali applicandum;

Nares inungat Balsamo succini, & vt æger se-
deat in lecto, imperet; Exhibeat deinde syrupum
ex aqua benedicta & paulo post acet. theriacale
vel scilliticum destillatum cum radice iridis Flo-
rentinæ. Accipitur sc. ℥ij. acet. scillitici pulueris
rad. ireos Florentinæ ℥ij. simul per alembicum ad
siccatem destillando; imposito rostro alembici
nodulo ex radice dicta. Accipiat item boli armeni
loti in aqua rosarum ℥ij, cum syrupo de rosis sic-
eis & puluere diarragacanthi frig. ad 3ß. Sequens
item gargarisma in vñum vocetur.

℥. syr. papaueris,

diamor. ana ℥ij,

Vini granatorum 3ß,

aq. plantaginis,

scabiosa an. ℥j.

M. Hinc ad materiam concoquentia Apozemata,
Syrupos, magisteria & Electuaria confugiendum.

Materia cocta repurganda tum iis, quæ senti-
nam in toto corpore respiciunt, tum iis, quæ caput
ab humore liberant, qualia Errhina, sternutatoria,
Apoplegmatismi, Gargarismi. Palmam inter hæc
obtinet nigella Romana si subtilissimè puluerisata
cum aq. maioranæ è vola manus in nares attrahi-
tur: imò hæc sæpius odorata proprietate occulta
confert in quauis destillatione capitis.

Quæ caput confortant, sunt vel Electuaria vel
conseruæ florum anthos, storchados, rosarum vel
cum puluere diamoschi dulcis, oxymelle scillitico
& oleo nucis moschatæ mista, aut rotul. cum spe-
ciebus dictis & cum ol. succini & saccharo in aq.
fl. sambuc. soluto, quibus addi potest flor. Sulphur.
3j, vel altera. Possunt quoque ad præcapendum
fluxum

fluxum humorum subitaneum in ore noctu præfertim inter dormiendum tempore stillationis detineri orbiculi sequentes.

℞. spica nardi ℥j,

mastic. ℥ij,

sacch. ℥ij.

C. syrup. de ros. siccis F. orbiculi similes lupinis.

Exterius admoveantur sacculi vel pileoli capiti, qui recipiunt ea, quæ caput roborant, & materiam exsiccant.

℞. flor. melissæ,

maiorana,

betonica,

summit. origani ana M℥,

Nuc. moschata,

Caryophyll.

Ben. Zoin. ana ℥ij,

Croc,

macis an. ℥jß,

zibai.

mastic. an. ℥ij,

rosar. rubr. ꝑ ij.

In puluerem grossum redacta serico rubro includantur, ac insuantur. F. pileolus.

Aut si æger hoc medicamentum recuset, pulvis syncipiti inspergatur è mastiche, thure, succino, gallia moschata. Excipiatur linteus, quo caput tegatur: linteum sæpius perfumetur & capiti applicetur. Vel

℞. masticis,

olibani an. ℥ij,

zibai;

ben. Zoin. an. ℥j.

succini ꝑ℔.

Tacamabacæ q.℔.ad incorporandum.

F. Trochisci pro fumo.

Profunt & hic poma odorifera ac Balsamus a-
poplecticus naribus illitus.

Quod si medicamentis dictis non cedat catarrhus, parti capitis anteriori tonsæ vesicatorium adinoueat, vesica rumpatur & per diem vnum & alterum aperta seruetur, tandem consolidetur non neglectis interim, quæ ad catarrhum exterminandum faciunt medicamentis.

Alij candens ferrum vel cauterium potentiale applicant, vbi digitorum maximus definit, capitis parti anteriori passa manu eius radice seu pollice extrema nasi radice admoto.

OCVLORVM AFFECTVS.

STRABISMVS.

Strabismus recens (inueteratus enim non curatur) in pueris (vniuersalia pro humore peccante præmittuntur) corrigitur, si larua faciei applicatur foraminibus ad locum oculorum perforata, vt per ea radios visuos emittat patiens, vt propter situm ipsorum radij visui ad genulum oculorum situm reducendi conformentur: opus tamen est accurata diligentia, in hoc recte perficiendo.

PARALYSIS OCULI.

Paralysis oculi raro occurrat sine resolutione aliarum partium: si tamen sola, vix curatur: & si cum reliquis partibus, vt in Hemiplexia, cura eadem instituitur, quæ in paralyfi communi.

VISVS

VISVS IMBECILLITAS

& Caligo.

Ad visus imbecillitatem & caliginem, spiritus-
que visus confortandos, cerebrum humoresque
ipsum rectificandos, præmissis vniuersalibus miri-
ficè prodest Euphrasia dextre parata. Vulgo vtun-
tur eadem in infuso vini in quotidiano victu cibis
admixta. It. in conseruis, aliisque formulis. Præ-
stat ipsius essentia Chymicè extracta $\bar{g}$ 2.3.4.5. It.
Salci eiusdem crebris solutionibus & coagulationi-
bus, præsertim si cineres ab initio cum Sulphure a-
na calcinati fuerint sine igne (h.e. ne fluat in tigil-
lo) ad summam puritatem deductum & in vlu sa-
li mensario admixtum. Sic Euphrasie arcanum
præstantissimum est in visu recuperando $\bar{g}$ 2. ad 5.
hinc vere *Augentrost*, dicitur.

2. Aqua quoque est efficax, quæ fit h.m.

℥. sol. Euphrasie,

Rutæ,

verbena,

foeniculi an. ℥j,

summi roris marini,

saluæ,

fl. ros. an. p. j,

bacc. juniperi $\bar{z}$ j.Cassie lignæ $\bar{z}$ ℥,ligni aloes $\bar{z}$ ℥,sem. foeniculi $\bar{z}$ j,sileris montani $\bar{z}$ jruta $\bar{z}$ ℥.

Infunde c. vini Maluat. ℔ vj; mactentur pel-
quindenam, postea destillentur. Huius cochl. ℥.

Aqua o-
cularis
internæ

vel j, mane, jejuno ventriculo sumtum visum elegantius confortat.

Aqua o-
cularis
externa.

Externa: est aqua Ocularis cum Vitriolo albo confecta, h.m.

*℞. lapidis scissilis Shiferstein in frusta contusi ℔ss,
aqua fontana clara vel pluviae, quae praestat ℔iiij,
Vitrioli albi ℥j,
ad summum vel 3 vj,*

Coque ebulliendo in olla, & inter coquendum spumam diligenter remoue ad casum 2. digitorum transversorum, postea per filtrum mitte, & vase bene clauso serva. Usus quotidianus est immittendo in oculum mane & vespere guttas aliquot.

2. Ad externos vsus, it. in glaucomate mirifice commendatur aqua destillata ex fellibus piscium praesertim Lucij piscis. Vide infra vngues, nebulae & pterygia oculorum.

DIVULSIO ET RUPTIO pupillae.

In diuulsione & ruptione pupillae, item corneae omnium optima est aqua, quae fit ex albumine ouorum. It. ex Cancris & Chelidonia, de quibus in notis ad Basilicam Crollij.

ALBUGO ET NEBULA.

In Albugine & Nebula, praeter illa communia cuius nota egregie valet pinguedo ex hepate Mustelae Germ. *Quappen, Aalranppen.* Lava ex vino, & statim ita implatur vitri, ne fundum & parietes ipsius vitri tangat, sed libere in eodem pendeat. Vitrum optime claudatur, & exponatur soli aliquandiu & hepar ferme totum in pinguedinem flauam destillat, quam

Pinguedo
hepatis
Mustelae.

quam collectam serua. Vfus eius est externus tantum, inungendo palpebras eundo cubitum. Fortius operatur, si intro in cibis aliquoties exhibeatur puluis ille de carduis minoribus pratorum Heydedistel.

PHLYCTENÆ.

In Phlycteniualet Aqua Vitrioli albi.

VLGVSCVLA

Oculorum.

In Vlcusculis hinc (ex phlyctenis scilicet natis) valet Aqua ex albumine ovor. infra de vngue, nebulaque oculorum.

CARCINOMA

oculorum.

In carcinomate oculorum nihil melius est putiere illo cuticularum in ouis, quibus pulli excluduntur, simpliciter insperfo. Cetera fiant, vt in Cancro.

EPIPHORA.

In Epiphora vel Ophthalmia præstat Periapton *Periapton oculare.* ex radice maluæ simpl. (præmissio caputpurgio & auersionibus debitis) Radix colligitur, quando Sol præcise est in scorpio effodiendo illam subtrus cum exortu solis, ita vt radix primum denudetur ad latus fodiendo, postea planta tota subtrus eruat. Applicetur radix illa ad nucliam alligando vel appendendo.

OPHTHALMIA.

In Ophthalmia mihi visitatum est applicare ad nucliam ceteris partibus, farinam Erucae *Sensfnehl*, in sacculo interpassato & cum vino cocto repetitis vicibus eundem calide e regione oculi patientis apponendo. Mirabiliter nimirum ab oculo

versus nucham trahit, quod si vesicæ ab hac applicatione fuerint excitatæ illæ aliquandiu seruantur aut rumpuntur, superimposito folio brassicæ vel hederæ, postea cum mucilagine seminis cydoniorum in aqua plantaginis, extracta curantur. Oculus vero fouetur vel cum lacte muliebri, vel cū Sieff albo, seu opio in aqua rosarum dissoluto. Soleo subinde externe oculo applicare sacculum cum floribus Chamomillæ repletum.

Aqua florum Cichorij.

In Ophthalmia & plerisque oculorum affectibus secreta est aqua ex florib. caruleis de cichorio, quæ fit hoc modo. Collige flores Cichorij, quando sol leonis principium obtinet, recentes in vitrum inde, & illud replendo, etiam fortiter, quantum fieri potest comprimendo, postea orificium diligenter claudere (subere vel vesicula quintupla) & circum circa applica farinam subactam, ex qua panis pinsitur, ita vt 3. vel 4. digitos æquet. Tandem in clibano pinse instar alterius panis, sed tantum massa illa est super asserculum in clibano ponenda (ne rumpatur vitrum) & pro coctione fortiori relinque, donec panis eximatur, prospice tamen, vt hæc massa bene cocta sit. Exime & exprime & inuenies flores in aquam rubentem & pinguiusculam conuersos. Hanc destilla per alembicum ex B. (aqua hæc nisi destillata non seruatur) & hac in affectibus oculorum tantum palpebras externe singulis diebus bis illine (ituro cubitum & mane) albugines, nubeculas, vngues, suffusiones, caligo, imo ipsa cæcitas mirifice tolluntur.

DOLOR OCULORVM.

In doloribus oculorum folia Nicotianæ applicentur,

centur, opiata hic vitanda externe, interne tantum dari possunt.

HORDEOLVM.

In hordeolo hordeum ieiuno ventriculo sæpius masticatum applicetur.

PROCIDENTIA

Oculi.

In Procidentia oculi (vt & ani) ℞. scarabæos in stercore equino natos, mortifica in vitro clauso, ad Solem bene exsiccantur, & F. puluis tenuissimus, qui seruetur vsui: post mollificatas partes aspergatur tenuiter & fiat dextra repositio. Vide infra de procidentia ani.

LACRYMÆ.

In Lacrymis ℞. Cort. granatorum ʒij vel ʒß,
lapid. hematitis ʒj vel ʒjß.

Corticis coque in aq. rosarum, colentur sæpius, postea in colatura lapidem puluerisatum terendo dissolue. Hæc compositio applicetur oculis in partibus: alioquin etiam applicant sacculum ex flor. Chamomillæ. vide Platerum in praxi.

PVSTVLÆ ET MACVLÆ

Oculorum.

Ad Phlyctenas, pustulas & maculas oculorum: fel anserinum, gallinarum & piscium ana part. æq. vitro inde, adde mellis modicum. F. linimentum, quo oculi inungantur.

FISTVLA OCVLII.

Ad Oculi fistulam.

℞. Sulph. vini,
acet. fortissimi

aluminis,

salis an. ʒj.

rad. laparbi acuti rec. ʒʒ.

F. Unguentum.

VNGVES, NEBVLÆ,

pterygia Oculorum.

Specificū
Lucij pi-
scis.

Ad vngues, nebulas, pterygia oculorum feliciter adhibetur specificum Lucij piscis. ℞ fellis Luciorum, q. v. destilla in cucurbita vsque ad crassitiem, in aqua destillata solue aliquid camphoræ & postea serua. Crassitiem relictam extrahe cum sp. Vini & sp. V. vicissim ab Extracto per destillatione separata. Huius Extracti & aq. Saturn. an. gʒ. dissolue in prioris aquæ gut. 3. vel 4. ac cum pluma in oculum mane & vespere immitte, videbis felicem progressum.

Aqua al-
buminis
ouorum.

Alia aqua ex albumine ouorum præstantissima præparatur, quæ qualiacunq; vulnera citra aliquā cicatricem consolidat, estq; magnarum virium. Coquantur oua ad duritiem, dein per medium dissectis (*Vngescheler*) ouis eximantur vitelli, postea cum quibusdam albuminib. ad duritiem coctis & tenuiter quasi in pultem cum cultello sectis caernas reliquorum ouorum comple, partibusque debite coniunctis & filo colligatis in cucurbita præcise in medium ex filo suspende, ne spondilia ab iis tangantur. Obstructo orificio cucurbita in MB. collocetur & coquantur, videbis albumina secta paulatim in liquorem destillare, quem probe ex fundo cucurbitæ collectum (est nimirum satis exiguus) ad vulnera oculorum recentia cum pennæ pluma sæpius applica.

Ad reliqua quoque attende, quæ ab inflammationibus

tionibus externis oculos muniunt : non dubium est, quin quavis oculorum vulnera violenter impressa, præsertim si solutio continui adfuerit (modo crystallinus humor cum retina tunica non latus fuerit) citra visus perditionem sanari possint.

INFLAMMATIO

Oculorum.

Ad oculorum inflammationem, dolorem, Epiphoram.

℞. aqua rosarum,

Euphrasie,

verbene ana ℥ss,

tinctia præparata ℥j,

maivis perlarum subtilissime puluerisate ℥ij.

M. & vsus tempore præcipue misce probe instillando parum in oculum, nec non perias ex mistura illa madentes extrinsecus applicando.

Principio siue à causa calida, siue à crassis & stulentis spiritibus nata sit Ophthalmia, præmissa euacuatione per clysterem seu lenituum purgans, venæ sectio aut cucurbitulæ scapulis applicandæ.

Hinc statim ad corporis euacuationem die sequente properandum, & ad pilulas coccias & Lucis accedendum.

Interim statim collyrium in oculos mittendum, solum scilicet lac muliebre recens mulctum cum aqua plantaginis & pauco croco; Hoc nimirum humores ab oculo repellit, antequam vero applicetur, prodest lauare oculos decocto fœnugræci, aut applicare pomum coctum cum pauco fœniculo sub cineribus in forma Cataplasmatidis. Reperatur lotio & cataplasmatidis applicatio, dictiq; collyrij immissio sæpius. Hinc ad alia collyria & Ophthalmica properandum, G iij

*Mercurio
sublima-
to.* Quod si affectus hic per interualla reuertatur,
purgetur patiens cum sublim. cum sol. aliquoties.
Hinc Vena secetur & adhibeantur sequentia
Ophthalmica.

Occipitio quoque setaceum seu cauterium ap-
plicetur, aut fiat Fontanellum in brachio. Nam
hoc maxime ex capite & oculis reuellit & ab o-
phthalmia præseruat.

*Hypochy-
ma.* Si vero *Hypochyma* adsit incipiens (facta nimi-
rum suffusio & confirmata, solius ocularij Chirur-
gi ope curari potest) nisi adsit plethora, vena se-
canda non est, ne refrigeretur cerebrum & post-
ea materiam largius cumulet, & in oculum trans-
fundat: sed potius materia concoquenda est & e-
ducenda, visus & caput confortandum & ne va-
pores è ventriculo ad caput ascendant, cau-
endum. Vnde pulueres post cibum præscribendi
ex confectiōe, semine fœniculi, summitatibus
Euphrasie vel tabellis cum ol. fœniculi & aqua
Euphrasie, aut Extracto eius. Et si necessitas vr-
geat, vesicatorium occipitio aut cauterium appo-
natur, quod ad minimum ad sex menses teneatur
apertum.

Adhec collyriis sequentibus vtendum, quæ ante-
quam oculis indantur, non inutile erit, fouere ocu-
los sacculo sequente aqua calida immerso.

℞. Emugraci aq. frigida loti ℥ss,

sem. lini ℥ss,

maluæ,

alibæ an. ℥ij.

terantur & pannis lineis raris includantur insuan-
turque.

Ad Collyria autem oculis immittenda mire pro-
sunt.

sunt aqua mellis Euphrasæ, rorellæ, Chelidoniæ, fœniculi, valerianæ, succi dictarum herbarum per se depurati, qui vel soli adhibeantur, vel inter se permisceantur adiuncta paucula aqua rosarum lacte muliebri, decocto fenugræci cum collyrio albo, croco & tutia præparata.

Si erosio vel vulnus subsequatur & adsit stupendum hocce ophthalmicum, oculos ad desperationem usq; lesos restituit virtuosissime, eorumque vulnera spatio 24. horarum glutinat. Collige succum florum & foliorum Chelidoniæ, eiusque bonam quantitatem in B. M. digere, ut sponte sua depuretur, donec nempe omnes impuritates ad fundum deiectæ fuerint; deinde 24. Mense Iunio sole & luna existentib. in cancro cæcos fluuiatiles N^o xx. resectisque extremis seu durioribus pedibus & caudarum crustis, contendantur in mortario, ut succus inde exprimi possit, quem cum Chelidoniæ succo depurato coniunctum destilla ex B. M. & reserua vsui. Eodem tempore collectionis alium cancrum viuum integrum & nulla sui parte mancum in ollam inditum exsiccata in clibano usque dum teri possit, exsiccaturam reduc in puluerem tenuissimum & subtilissimum, per incerniculum optimum traiciendo. Huius pulueris exiguam quantitatem ex canaliculo pennæ præcisè in vulnus oculi instilla, atque ita relinque per horas 24. succedente tempore eandem tantum aquam sine pulvere prædicto sæpius immitte, lauando & eluendo omnem purulentiam, quæ tamen vel nulla, vel admodum exigua apparebit, & optatus certe finis subsequetur.

RVBOR OCVLORVM

Ad ardorem & ruborem oculorum cum dolore.

*℞. Butyri recentis nouies in aqua rosarum loti ʒʒ,
untæ preparatæ ʒj,
Camphoræ ʒʒ.*

M. & reserua in vitreo vase & parū oculo indatur.

Ad inflammationem, & rubedinem oculorum vt & pustulas faciei rubras dissoluatur saccharum Saturni aqua Euphrasie & rosarum ana, addito pauculo untæ preparatæ.

Ad caliginem, rubedinem, lacrymas & omnia fere vitia oculorum valet aqua Crolii Ophthalmica, & sequens.

*℞. Vini albi non adulterati,
aq. rosarum an. ʒij,
sacchari candi albi,
virrioli purificati an. ʒiiij.*

M. postea ex hac aqua super coctem tere tamdiu Zinziberis digitum vnum, donec in aquam absumtus fuerit, cola per Chartam emporeticam per vitrum, tandem in S.V. Cochliij, solue camphoræ tritæ ʒj, M. cum priori & eam probe seruata ad quæuis oculorum vitia vsurpa, immittendo sæpe gut. j. atque alteram.

HYPOSPHAGMA.

Hyposphagma oculi tollunt summitates hyssopi aqua simplici coctæ, & in nodulo oculis tepide applicatæ. It. Radix sigilli Salomonis conquassata, oculo, partibusque vicinis in forma cataplasmatæ apposita. Vulgo sanguinem è plumis columbarum pullorum expressum calidè oculo indunt.

Ad ru.

Ad rubores tollendos utile ouum ad duritiem coctum per medium dissectum oculo per noctem calide apponere.

AVRIVM AFFECTVS.

PHLEGMONE ET VLVVS.

Phlegmone aurium interna communibus repellentibus curatur: Vlcus autem maturantibus.

FLVXVS AVRIVM.

In fluxu aurium perpetuo, inque colluvie laudatur vrina puerorum destillata, immissa in aurem gut. aliquot etiam vsque ad x. Relinquitur immissa vrina aliquandiu (mane quotidie ventriculo ieiuno) postea inclinato capite denuo emititur.

In hoc casu necessariae sunt purgationes capitis, vel medicamentis communibus, pilulis, vel etiam ex panchymagogo vegetabili. It. Specifico purgante Paracelsi. Datur praeterea decoctum Guaiaci pro potu.

In pueris qui propter humiditatem potissimum huic morbo obnoxij sunt, non deproperandum ad curam, sed malum aetati crescenti relinquendum. Exemplum habui in Knidij filia.

VERMES AVRIVM.

In vermibus aurium tum enecandis, tum extrahendis, quemadmodum etiam in vermibus narium & cerebri praestant vnguentum ex axungia capi & oleo coryli, cum pauxillo Merc. praecip. vel Mercur. dulci mistum (gr. ij, ne fiat Eschara) & in orificio aurium cum bombace impositum.

DOLOR AVRIVM.

In doloribus aurium folia Nicotianae viridia

vel etiam exsiccata, sed iterum humectata mirifice profunt.

TINNITVS.

In tinnitu præstat vapor Absinthij & verbenæ ex lacte, vt ℞. absinthij crudi M. j. decoque in lacte vaccino, postea per tritorium, quod commode orificium ollæ istius decocti claudat, immittatur vapor decocti adhuc feruentis in aurem, absterfa aure & purgata gestetur gossypium, quod aliquandiu cum moscho fuit coniunctum (moschus nimium capiti amicus) imprimis viris, mulieribus vero ratione vteri minus tutus est.

SONITVS, STREPITVS

& sibilum.

In tinnitu, sonitu, strepitu, sibilo multum præstat panis recens coctus minor, statim ex clibano sumtus & inferiore crusta ablata, immissoque Sp. V. bono si ad aurem applicetur (interiecto circulo lineo crassiore ad euitandam partis exustionem) vt vapor ille intro recipi possit.

NB. Continuetur curatio, donec cedat malum.

Possunt etiam adhiberi sternutatoria præmissis vniuersalibus.

OBAVDITIO ET FLUCTVATIO.

In obauditione item fluctuatione, quæ si huic remedio cedere nolit, immittantur auri ol. amygdalarum amararum gur. ij. iij. quæ postea emittantur: ab oleo Iuniperi abstinendum.

Post vniuersalia instituantur foci, præsertim ex corroborantib. caput, qualis est decoctum absinthij, verbenæ, in lacte vel etiam cum pane calente cum & sine sp. V. (si affectus lenior) foris vt antea appli-

applicatio. Tandem si non solvatur in B. immittatur in aurem turunda ex radice raphani affabre sculpta & per dies aliquot in sp. Vini macerata, ac in B. inter sudandum, in aurem immissa. Si neque hoc modo solvatur, eadem turunda tandem maceretur in ol. sceniculi stillat. & eodem modo in Balneis vsurpetur. Auri instilletur saepe oleum carui & illinatur post aures.

SVRDITAS.

Ad surditatem & tinnitum valent succus raphani, pinguedo anguillæ, axūgia talpæ, oleum amygdalarum amararum, pinguedo serpentis, succus expressus ex cepa, imbuta spir. V. & sub cineribus cocta. It. Ꝛ. cepam magnam rubram in medio cauatam, cuius cavitatem reple oleo rutæ, addendo pulverem cyperi, bacc. lauri, anili, cumini ana ꝑj. Castor. pulverisat. ꝑß. bulliant omnia super prunas ardentes, postea exprimantur, seruentur in phiola, de qua stillentur aliquot guttæ in aures mane & vesperi claudendo cottone moschato.

In surditate non connata præmissis vniuersalibus mirabiliter operatur Essentia fellis humani cū sp. V. extracta (diu durat) & simili ratione cum turundis Raphani inter sudandum applicata: tamen à proprietate innata in hoc casu præstat fel perdicum, si cum ol. succini albi ana mixtum in aures guttatim immittatur (dos. gut. iij. iiij. ad plurimum) hæc vero aliquoties sunt repetenda.

PAROTIS.

In Parotide oleum fœtidum Guaiaci vel tartari inuat, si adest exulceratio, mollicetur locus, quo factō inspergatur pulvere menthæ (ylcere rupto)

& vlcus sepius eluatur aqua menthe, adhibito Em-
plastro conuenienti, quale est Diasulphuris.

NARIVM AFFECTVS

Ozæna.

In ozænis & reliquis fœtidis vlceribus præmis-
sis vniuersalibus mundificantia primum necessa-
ria, postea consolidantia.

Mundificantia sunt aquæ abstergentes, qualis
est aqua aluminis ex arena sine spiritibus cucurbi-
ta terrea simpliciter per alembicum destillata, &
aq. plantaginis in qua aliquid de Mercurio dulci
dissolutum fuerit & similia.

*Aqua vi-
ridis Pla-
stri.* Deinde præstans est aqua viridis ex Auripig-
mento confecta, quam ex aliis Platerus habet in
curatione doloris, quæ ℞. æruginis æris ℥j, auripi-
gmenti ℥jss, terantur subtilissime, & coque in Vini
albi ℥iiij, ad consumptionem partis mediæ, vbi re-
frigerint, adde Aquæ rosarum & solani an. ℥ij.

Aq. Viridis Hartmanni.

*Aqua vi-
ridis
Hart-
manni.* Præstantior est alia aqua viridis mihi vsitata,
quæ non tam in ozænis, sed in omnibus vlceribus
fœtidis narium, palati, vuulæ, gingiuarum, linguæ
mirifice valet. Estque talis:

℞. Mellis rosati ℥ij.

Sulph. vini,

aluminis crudi,

æruginis æris an. ℥j.

albi græci,

comarum sabina an. ℥ss.

sambuci ℥j.

fol. hyperici,

rori marini,

rui.

planta-

*plantaginis,**salvia,**pulegij,**an. A.B.*

Hæc coque in Vini & aquæ lbij, ad consumptionem digiti transuersi vnius (in aphthis puerorum temperetur aqua tabaci, solani ana, secus nimirum acrior est) Nota: arugo æris non simul coquatur, sed in fine addatur & relinquatur, donec refrixerit: postea coletur & seruetur vsui. Cuius cochlear calefiat supra candelam, postea cum penicillo eadem aqua intincto tangatur locus exulceratus.

In foetidis vlceribus palati, faucium, Vunla, immittatur aqua hæc cum stuppis: mirabiliter non tantum mundificat, sed insuper etiam consolidat imprimis vlcera palati & faucium ex lue Venerea orta:

Mirabilis quoque est scorbuto oris (interdum applicetur cum gossypio vel stuppis, ne noctu deglutiat propter æruginem.) Pro gargarismate multum valet decoctum Veronica & mellis in aqua simplici vel decocto sarureiæ in Vino.

Consolidantia sunt præter illam aquam Viridem posteriorem, quæ maxime ad consolidationem facit, præsertim in ozænis.

1. Præstantissimum est, quod reperitur apud Rondeletium titulo de ozænis, quod

*℞. Lapidam pari,**hypocistidis,**masticis,**myrrhe an. ʒiij,**styrac. rubri,*

*Calamirha,**Corticum thuris,**Sandarache,**auripigm. rub. an. ʒij,*

(Rondeletius habet ʒij, sed improbo) excipiantur omnia terebinthina & F. trochisci, quibus fumigetur in cubiculo sero & mane. Optimum etiam est iis parare candelas, cum cera rubra (propter cinabrium, quod in cera rubra) & fumum, qui ex candelis succensis in loco angustiori colligitur, excipere.

2. Est decoctum Myrrhæ & Olibani an. ʒjß, in Vino & acet. ana lbij, & in petiis aliquoties (de syndone) calide applicatum.

ERYSIPELAS NARIVM.

Erysipelata narium communi more instar Erysipelatum cæterorum restinguuntur.

Specificum est menstruum virginis in acet. destillato rosaceo dissolutum, & in petiis rubris calide applicatum, præsertim si sudores moneantur.

CARCINOMA NARIVM.

Carcinomata narium curantur, ut alia carcinomata (carcinomata exulcerata tantum intelligantur, reliqua quæ sine dolore & ulcere, ne tangantur) mirifice tamen hic valet Aqua Arsenici, quæ fit hoc modo. ℞. Arsenici albi, Salis nitri puri ana q. s. figantur inuicem in tigillo igne rotæ, ita ut in fine omnia fuerint liquata (NB. euitetur fumus studiose, ideoque hæc operatio sub dio fiat) ubi omnia refrikerint, arsenicum erit candidissimum. Hæc autem operatio secunda & tertia vice cum ana Salis nitri instituatur. Ex hoc arsenico per deliquiū in loco humido F. oleum. Huius tantum in aqua

*Aqua**Arsenici.*

aqua plantag. vel persicorum dissoluatur, vt mixtura ipsa ad gustum linguæ tolerari possit.

POLYPVS.

In Polypo præter cætera vulgaria præsentissimam medicationem (præmissis præmittendis) præstant turundæ radicis gentianæ cum vnguento sequenti illitæ. ℞. pinguedinis anseris q. pl. foliorum maluæ, radicis althææ q. s. coque inuicem, postea exprimantur per laciniam & F. Vnguentum. Vel ℞. butyri recentis, pinguedinis capri, ol. oliuarum, q. omnium placet, adde ceræ exiguum. F. Vnguentum.

In alterutro horum vnguentor. misce Mercur. præcip. aut arcanum Corallinum, vel etiam Merc. vitæ v. ʒ in vnguenti ʒss Mercur. ʒss, vel etiam plus vsque ad ʒj. Hoc vnguento parato inungantur turundæ ex radice gentianæ factæ & indantur naribus, si adhuc quandam cavitatem habuerint: sin minus, tantum polypus propendens inungatur aliquoties, idque fiat tantisper, donec totus absumptus fuerit.

FOETOR NARIVM.

Fœtor narium assiduus difficulter curatur: Fit ex abscessu vel putredine in iplo olfactus sensorio vel osse ethmoide.

ODORATVS ABOLITVS.

In odoratu aboliro specificum est Extractum Maiorane, singulis diebus ieiuno ventriculo & vesperi præmissis vniuersalibus sumtum, dos ʒss, vel etiā ʒj. li. Balsamus maiorane assabre factus, & cum Extracto mixtus, aut per se ʒvj. vel viij. sæpius in vino sumptus, vel etiā oleum moderate ad ʒij. iij. iij. aliquando sumptum, penitus morbum tollit.

Valent etiam sternutamenta, cum præsertim vitium sit in obstructione officuli Ethmoidis.

CORYZA.

De Coryza vide supra in Catarrho.

Hic etiam valet Gummi animæ vel oleum eiusdem pro suffitu super carbones. It. Tabacum aliquot guttis ol. anisi conspersum more communi sumptum.

HÆMORRHAGIA

narium.

Hæmorrhagias narium excitat millefolij succus recens expressus (pulis minus efficax) item flammula (sed minori cum efficacia) constrictis leniter fascia venis ingularibus. Vide P. Bayetum capite de Polypo.

Eandem si sistere libet, proximum est: accipe summum de pilis leporis sub ventre nascentibus, vel eandem extremitates, *die vveissen Haar*, Xenia Paracelsi.

2. Hæmorrhagiam narium sistit pulvis bufonis exsiccati in nares insufflatus, vel laciniis inditus, aut bufo integer sub axillis gestatus.

3. Flor. Bellidis minoris in manu patientis aliquandiu detenti, sanguinem sistunt. Alioquin iidem flores sanguinem coagulatum & putrescentem extra venas mira proprietate dissolunt & consumunt, si in cibo vsurpentur (etiam in partibus distantissimis v. gr. sub unguibus.)

4. Stipites Melanthij admoti, vel gestati etiam iidem faciunt sistendo sanguinem.

5. Laudanum opiatum vel intro sumtum, vel etiam cum pilulis naribus intratum.

6. La-

6. Lamina argentea (verbi gratia Thalerus) inter cilia applicetur (fortissime) fasciâ, extemplo iuuat.

7. Hæmorrhagiam sistit Extractum croci ^{Extractum croci Martii} sequens, si eius gut. iiii, cum aq. plantag. exhibentur. ℞. Limat. Martis ʒj, affundantur paulatim & successiue ʒiiij ad viij, Aq. fort. digerantur per noctem in cineribus vel arena: hinc per alembicum Aq. fort. abstrahitur ad siccitatem, pulueri restitanti affundatur sp. V. ad 2. digitorum eminentiam digeratur totum, donec rubescat. Hinc à facibus decantatur, & in B. vel cineribus usque ad oleitarem destillatur.

Lepus in Martio captus, exsiccatu puluerifatus, puluis in nasum vel vulnus immitratur.

HÆMORRHAGIA

Critica.

Hæmorrhagia narium Critica, nisi copia vires prosterнат, non impedienda: morbose vero mox in principio succurrendum. Quare ad ea, quæ sanguinem auertunt ad alias corporis partes, accedendum, & si indicantia permittant, vena secetur brachij externa, nec magna sanguinis quantitas, vna detrahatur vice, sed reiteratis vicibus, hora vna intermissa semper pro virium robore.

Cucurbitæ magnæ hypochondriis & inter scapulas applicentur. Omnia acia & calida vitet, vinum granatorum cum aqua Chalybeata dilutum bibat, succum ribium inspissatum: conditum eorundem per interualla assumat: Syrupis vtrius refrigerantibus, vt de Corallis Quercetani, dilutis cum aqua cichorij, Endiuiz, portulacæ, nymphææ addita ʒj aut altera Sal. prunellæ. Aquam

H ij

item è Typhis cernuorum assumat, terram sigillatā, bo'um armenum cum speciebus diatrion, fantalon in forma aut aq. cardiacæ cum confectiōe de hyacintho aut in forma boli cum conferua.

Epithema item applicetur exterius hepati ex aqua Endiuæ, cichorii, rosarum, nymphaeæ cum fl. ros. rubrarum, fantalo, camphora additis, semine portulacæ, oxalidis, cichorii cum pauco acet. statim hinc sequente mane purgetur infusione Rhabbari cum syrupo rosarum solutiuo aut de cichorio cum Rhabbaro.

Fronti quoque & temporibus adhibeantur medicamenta adstringentia & refrigerantia: imprimis fiat cataplasma ex bolo armeno aut sanguine draconis cum albumine oui subactis, immittatur turunda e. gr. v. aut vi. cum panno raso: aut fiant pilulæ duæ ex laudano occludendo illis narem vtramque. Aut stercus asininum aut suillum acet. rosaceo dissolutum immittatur in nares, quod vel solo odoratu sepius sistere compettum, si cum aqua rosarum & camphora mixtum sacculis includitur ad odorandum.

Ad Collum, vbi venæ iugulares ascendunt, applicantur lintea in aqua sperniolæ, in qua parum camphoræ & sacchari saturni solutum sit, intincta.

Eadem aqua vtiliter ad Epithemata hepatis & testium, qui inuolui possunt linteis imbutis acet. rosaceo, in quo sperniolæ compositum dissolutum, adhibeatur. Imo dicta aqua lauare faciem & nares commodum, quia coagulat sanguinem: ita & in hæmorrhagiis quibusuis vulnere applicari cum linteis commodissime potest. Vide notas ad Crollium.

FACIEI ET ORIS VITIA.

RVBOR FACIEI.

In rubore faciei i. fit respectus ad hepar, ex cuius intemperie eiusmodi rubores insoliti provenire solent. Radix itaque cichorii cum toto, præmissis vniuersalibus, in infuso aliquandiu usurpata, hepar corrigit. Idem faciunt alia.

Postea descendatur ad localia, quæ sunt: ℥. mastichis, thuris albi, Camphoræ ana, solue cū ip. Vini quo faciem mane & vespere ablue per menses 2. vel 3. ac simul fiat scarificatio auriculæ singulis mensibus semel, vel bis interdum: præsertim vero singulis mensibus illinatur facies tota vnguento de cerussa camphorato, & abluatur vicissim cum lixiuio ex cineribus caulium brassicæ factis, & tandem desinet rubor. Eiusmodi plura sunt in antidot. VVeckeri.

PVSTVLÆ FACIEI.

In pustulis faciei eadem valent, sed præstantius est menstruum (virginis vel alias iuenculæ boni habitus) in aqua calida solutum, quo si per dies aliquot sub vespere cundo cubitum facies lauetur, tota & sponte exsiccetur, pustulæ cadunt succrescente noua cuticula, & rubor perit.

2. In iisdem pustulis & morphea totius faciei radicitus extirpandis mirifice valet oleum Bufonum, quod fit hoc modo. ℥. bufones viuos (propter signaturam macularum in bufonibus) N° 3. vel 4. coque in olei oliuarum lb ij, per integram horam, postea cola. Hoc oleo illine faciem aliquoties, sed singulis diebus semel, post aliquot dies cadunt pustulæ & morphea sanatur. Omnium fortissimum est hoc oleum; ideoque cæteris nihil

proficientibus ad id accedendum.

VARI.

In varis nihil præstantius oleo granorum lauri sæpius illito.

SVGILLATIO.

In sugillationibus applicatio carnis bubulæ recentis vnicè prodest; sic Charta illa Emporetica crassior cum sputo applicata intra horas aliquot, sanat.

LENTIGO.

Lentigines feliciter curantur cum Oleo Cerae (*Honigfleehten*) & ol. Tartari per deliquium si ana permisceatur & lentigo faciei illinatur.

IMPETIGO, LICHEN.

Eodem modo impetigines, lichenes & volatila faciei curantur.

VERRUCÆ.

Verrucæ faciei tolluntur eo modo, quo in toto corpore.

SPASMVS CYNICVS.

Spasmi Cynici ratio eadem, quæ spasmi in communi.

PARALYSIS LABIORVM.

Paralysis labiorum curatur, vt Paralysis vulgaris, de quo supra de Paralyfi.

FISSVRA LABIORVM.

In Fissuris Labiorum curandis valet pinguedo, quæ ex coclearibus ligneis ad coquendum in culina vscatis, si aliquantulum igni admouentur & tor-

& torrentur, edistillat. Hac nimirum pinguedine
fissuræ illitæ cito curantur.

STVPOR DENTIVM.

In stupore dentium fricentur dentes stupidi
sale, vel masticeatur pannus laneus vel pilosus pi-
leus.

NIGREDO DENTIVM.

In nigredine dentium cuitanda, præsertim cui-
tetur acce. & cibi admodum calidi.

Remoueaturs item sæpius adnatus Tartarus &
impuritates dentium, colluendo os à sumpto cibo,
vel cum aqua salsa vel etiam cum vino.

Deinde nigredo & colores dentium scædi hoc
modo commode auferuntur. ℞. aq. fontanam, di-
lue in eadem spiritum Vitriol. vel aquam seu spi-
ritum aluminis q. s. ne scilicet nimium acefcat. Cū
hoc lauamento quotidie manè & vesperi cum la-
cinia lanea frica dentes diligenter, deinde eos-
dem frica cum magisterio Corallorum vel cū hoc
puluere.

℞. mandibularum Lucii piscis, Corall. albi, C C. v. Puluis
sti, aluminis vst. radices ireos ʒb, sal gemma ʒj, ^{dentifri-}
cuius.

M. F. puluis.

Nigredo dentium & lingiæ, ex esu ceraforum
vel myrtillorum extemplo tollitur suffitu cande-
larum Sulphurearum, Schwefelstecken, faucibus ta-
men propter fumos nociuos occlusis.

MOBILITAS DENTIVM.

Mobilitatem dentium aufert peculiare & spe-
cificum remedium seq.

℞. gland. ʒj, gallar. ʒb.

H iiii

aluminis rſſi,

succi acaciae an. ʒß.

ſol. roſarum rubrarum Mß.

Coque cum vini rubri lb ij, ad caſum vnus pol-
licis, poſtea cola. Cum hoc decocto ſæpius quoti-
die eluantur dentes, ruſum figuntur & immobiles
redduntur.

ODONTALGIA.

Odontalgiam ex quacunque cauſa ortam ex
quadam ſpecifica proprietate tollit radix lapathi
acuti (ante germinationem vere collecta præſtat,
mihi familiaris) exſiccata & denti dolenti appli-
cata.

Idem præſtat ſed remiſſius rad. lappæ, dolores
ſubito aufert, humoremque ſuperfluum extrahit
maſis.

Si ſunt dolores ex deſtillationibus, decocto
rad. vrticæ maioris, alij cum pauxillo nucis moſ-
chatę raſæ & croci in vino aduſto & acer. ana pa-
ratum, & calidè in ore, locove dolente reſentum
humores illapſos mirabiliter extrahit: ab initio
quidem videtur dolor augeri, ſed paulo poſt miti-
gatur & deſinit.

Idem præſtat decoctum Guaiaci cum vino & a-
qua paratum. In eodem caſu præſtat decoctum
ſerpilli (imprimis ſi ex deſtillatione) vel eiſdem
aqua, gargarizando nempe cum iſdem.

DENTES CAVI DOLENTES.

Si dentes ſunt cani & dolent, vel etiam citra ca-
uitatē in dentibus dolentibus præſtans eſt ol. Ca-
ryophyllorū, in cuius ſcil. ʒj. Camphorę ʒß. ſolutus
fuerit. Huius compoſiti gut. j. vel altera in goſſypio
(præſertim quod cum molcho fuit) cauo denti
immiſſa.

immissa vel etiam dolenti alioquin applicata, omnem dolorem aufert.

Externum est laudanum opiatum in forma pilularum dentibus illitum vel inditum, vel externe (in genis) cum unguento Alabastrino (g), laudani ad ʒj, unguenti) dissolutum. It. cum Emplastro de mastiche & cera.

DENTES CORROS

Dentes corrosos iuuat suffumigium ex semine Hyoscyami per tubulum vel tritorium ad dentem dolentem factum.

DENTES CARIOSI.

Dentes cariosi euelluntur promptius, si duobus digitis madefactis, ac insperlis puluere ex lacertis aquaticis exenteratis & in clibano calcinatis aliquandiu prehendantur. Lacertæ colliguntur Aprili & Maio.

Sic etiam dens ex maxilla mortui euulsus, & cum radice sua dentem cariosum sæpius tangens, tandem post aliquot dies frustulatim dentem cadere facit.

In eruptione difficili dentium apud pueros maxillæ sæpius inungantur butyro recenti & facilius prodeunt.

Quod si nec hoc modo prodire videantur, & necessitas urgeat, ℞ sanguinem à crista gallinacei recentem, & cum digito semel tantum vel ad summum bis inunge gingiuas, & sine difficultate aliiſque accidentibus tandem prodeunt.

EPVLIS.

In Epulide optima est sectio per forcipem, quam excipit & gargarisma ex myrrha & sale. Ad dogmaticos.

LAXITAS, PUTREDO
& Exesio.

Laxitati, putredini & exesioni gingivarū à proprietate quadam Aquilegia mederi videtur. Potest autem inde compolitum tale fieri:

℞. Pulveris fol. aquilegiae, salviae, menthae crispae, Nucis Moschatae ana ℥ss, aluminis vsti ℥j, nectellis purissimi ℥iij.

Mel incalescat ad ignem & leuiter decoquendo despumetur, deinde pulueres praedicti cum melle adhuc calente sensim aspergendo misceantur & feruentur ad usum. Hoc vnguento illinantur gingivae bis quotidie (NB. Decoctum summitatum rubi idæi etiam valet hic) quod si cibus capiendus est, eluatur os aqua prunellae vel infuso nasturtij aquatici in vino (imprimis in scorbutico.)

MUNDIFICATIO GINGIVARVM
putrescentium.

Ad mundificationem autem gingivarum putrescentium maxime valet aqua illa viridis mea composita secunda, de qua supra in Narium affectibus ozæna nimirum.

PARVLIS.

In Parulide citra inflammationem maxime commendatur Gargarismus ex prunella, foliis salviae & nasturtio aquatico paratus.

Si inflammatio accesserit ex aqua tabaci destillata cum lapide prunellae dissoluta in eadem fit Gargarismus, (vel aqua prunellae.)

Extrinfecus applicetur medulla panis tritici cum lacte cocta (*doch nicht gar zerkecht.*)

DESTILLATIO AD ARTICV-
lum maxillæ.

In destillatione ad articulum maxillæ, vbi præsertim accessit immobilitas, sacculus puluere Tartari & Sale communi confusus & externe applicatus (calefiat prius ad fornacem) calide, destillationes prohibet. Ipsa vero immobilitas aufertur oleo rutæ, vermium terrestrium in quibus flores Chamomillæ ebullierint. Vel si maius addatur prioribus oleis oleum Chamomillæ, & locus affectus calidè inungatur.

APHTHA.

In Aphthis primò est decoctum satureiæ in Vino, quo colluatur os sæpius.

2. Decoctum Veronicæ præstans præsertim si adiiciatur aliquid mellis rosati.

Nota: In Aphthis contumacibus hisce decoctis adde aliquid sp. Vitriol. & non resistent.

In Aphthis ex lue Venerea omnem absoluunt nodum aquæ virides supra de Ozæna descriptæ, imprimis si loco aquæ simplicis assumatur Aqua persicariæ, vel in secunda aqua foliis reliquis addantur folia persicariæ.

CURATIO DOLORVM
dentium.

Dolor dentium quia plerumque fit à capitis de-
fluxionibus, ideoque in curatione ipsius statim ad
ea accedendum, quæ fluxionem inhibent. Vnde
statim temporibus applicandum Emplastrum de
Gummi Elemi vel etiam Mastiche factum, quod
antequam applicetur, calefiat optime.

Inter scapulas applicetur cucurbita magna sine scarificatione.

Hinc statim ad repellentia materiam fluxumque euacuantia confugiendum, qualia sunt galla matura in acet. cocta, ita ut acet. in ore supra dentē dolentem detineatur calidē per horam s̄ vel j.

Hinc ad topica, anodyna ex proprietate occulta dolorem tollentia progrediendum.

Quod si continuus sit dolor hīce non cedens, sed ab aliqua intemperie vel capitis vel totius corporis, aut copia materiæ ad caput fluentis, & inde ad dentes, capiti simul providendum tum euacuantibus, tum alterantibus & confortantibus medicamentis, tum etiam toti corpori.

Topicorum quibus vel solis sæpius dolor omnis aufertur sequentia sunt præstantia.

Laudanum opiatum cuius ḡiij. cum gut. ij. sp. Vitrioli denti dolenti applicentur, simulque pil. j. in corpus assumatur: Dolor sopitur, applicato etiam Emplastro ad tempora, & si opus cucurbitulis.

*Oleum
Buxi.*

Similis plane effectus est oleum ex buxo destillatum. ℞. ferrati buxi q. s. & repleantur 3. partes retortæ vitreæ, retortam in cineres loca & destilla oleum & liquorem aqueum igne primum lento postremum fortiori, & tandem summo, & destillabit oleum. Idem oleum rectius per descensum aut per vesicam destillatur. Huius olei (è buxo) ℞. ḡiij. & cum vino, si affectus à frigida defluxione veniat, aut cum acet. si à calida. M. Contineat æger mixturā dictā in ore, post aliquod tempus exspuat. Si dolor nondum cessabit, repetatur, donec ad sextam vicem, tandem abluit os vino aut aceto, & sedabitur dolor.

Item,

Item puluis gallarum in succo radicis pyrethri decies vel 12. imbibitus & exsiccatum cum fermento, M. F. globulus paruus, qui denti dolenti impositus dolori medetur, dentes firmiores reddit, vermiculos in ipsorum cauernis genitos necat, fluxiones omnes ad gingiuas delapsas extrahit.

Tandem vltimum in omni & acerrimo dolore perfolium, applicare vesicatorium post aures & ceruicem.

Exterius inungi possunt maxillæ oleo amygdalarum dulcium, & si tumor appareat, applicetur Emplastrum de meliloto. Si intus ore ad apostema tendat dolor; Fiat cataplasma ex ficu assata cum farina tritici: si aperiatur, dissoluatur mel rosatum in aqua plantaginis atque eo diluatur os.

LINGVÆ FAUCIVMQVE

Affectus.

RANULA.

In Ranula sub initium præsertim aperiatur vena sub lingua: Quidam ranam viuam melle applicant: non tamen semper respondet effectus.

PARALYSIS

Lingvæ.

Paralysis lingvæ præmissa vniuersali ipsius curæ, curatur frictione lingvæ cum semine Eruæ & theriaca. It. oleo anisi in apicem lingvæ instillato. It. Balsamo vel ol. caryophyllorum, spiritus ceraforum nigrorum loquelam amissam ad miraculum vsque restituit.

APHONIA.

Aphonia in genere curatur vt paralysis: in specie autem laudatur (præmissa capitis vniuersali purgatione.) 1. Aqualiliorum conuallium. 2. Aqua

Antapoplectica ex flor. lilij conuallium & lauedula, de qua supra in Apoplexia. Quod si alterutri sanguis turturis fuit permixtus (sanguinem turturis vniuersum in $\mathfrak{z}$ ij vel $\mathfrak{z}$ iiij aquæ misce) & tandem in vsum reuocatus, aqua nempe colluendo linguam aut diutius in ore terendo, felicius succedet vocis restitutio.

Vbi tamen semper ad causas fuerit respiciendum, pro quarum varietate medicamentorum faragines quoque variant.

Premissis igitur vniuersalibus pertinentibus localia tum loco affecto, tum præterea in vertebrae colli, nucham & collum ipsum reliqua sunt diti-genda, quæ petantur à Practicis.

BALBUTIES.

Balbuties difficulter tollitur.

GVSTVS DEPRAVATVS,

abolitus & imminutus.

Gustus deprauatus amarus corrigitur vsu radicis cichorij conditi, sic etiam amaritiam linguæ tollit sal cichorij. It. rasura ipsius linguæ cum radice zedoariæ. Item gentianæ.

Si abolitus vel imminutus 1. tundantur venæ sub lingua. 2. Vtere gargarismate, quod in affectibus oris communibus & angina est præstans.

$\mathcal{L}$. herbe maluæ hortensis $\mathcal{Mj}$, flor. rosarum rubrarum, prunellæ, Veronica, sal. an. $\mathcal{M}\mathfrak{b}$, rad. polypodij quercini $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

Coq. in aq. puræ $\mathfrak{lb}$ iiij. & acet. vini $\mathfrak{z}$ vj, vsque ad easum transuersi pollicis, postea colentur & colatura leniter exprimatur.

3. Fiar talis mixtura. $\mathcal{Z}$. spir. vitrioli $\mathfrak{z}\mathfrak{b}$, sp. Vini $\mathfrak{z}$ ij.

hi ℥ij, mellis ℥j. M. instar linimenti: hoc linimento post adhibitum gargarismum illinatur lingua & imminutus gustus paulo post redibit.

TVMOR TONSILLARUM.

In tumore tonsillarum ex causa frigida fiante saltem externe inunctiones cum ol. amygdalarum dulcium, cui aliquid olei ceræ destillati inmixtum sit (verbi gratia ad ℥j, ol. ceræ ℥j.) Interne fiant gargarisationes cum pipere longo in aqua communi decocto, & eo sic gargarizato.

TONSILLARVM INFLAMMATIO.

In tonsillarum inflammatione i. Valet Gargarismus prædictus (de quo in gustu abolito.)

2. Externæ inunctiones cum oleo amygdalarum dulcium simplici (sine additione olei ceræ.) It. Cataplasma ex mica panis triticeo cum melle, cito inflammationes sistit.

His omnibus præualeat menstruum in aceto dissolutum & applicatum. It. folia raphani sylvestris foris applicata.

ABSCESSVS TONSILLARUM.

In abscessu seu putredine & ulcerationibus tonsillarum Gargarismus supra de gustu depravato & abolito traditus multum potest. Mundificat nimirum & consolidat, si præsertim cum reliquis adiciantur folia plantaginis. Itaque ipsius usus in ulceribus internis maxime utilis est.

In sordidis vero recurrentum est ad mundificationes fortiores, qualis expectanda est aqua

illa viridi secunda, de qua supra de ozæna dictum.

Postea decoctum Veronicæ & melle eadem vltima facile consolidat.

LAXITAS VVVLÆ.

In laxitate Vuulæ præstat Gargarismus compositus, supra de gustu abolito & deprauato, præsertim si Vuularia adiecta fuerit, (propter signaturam) deinde F. puluis. ℞. piperis longi ℥j, lucci acaciæ, radicis tormentillæ an. ℥ij, M. F. puluis. Huius pulueris aliquid insuffletur Vuulæ post vsurpatum Gargarismum (instrumentum vide apud Fabricium Hildanum) vel verticis capillos sursum fortius paulatim trahe, donec nimirum facient sonitum: postea pauxillum de alumine vsto supra Vuulam sparge, & laxitas remittet. Idem præstat semen rosarum.

Quod si hæc omnia parum præstiterint, ℞. optimum recens ad duritiem coctum, scinde per medietatem in longum & cum ligatura vertici impone (calidissime) per aliquot horas, donec nimirum laxitas fuerit sublata.

INFLAMMATIO

Vuulæ.

Inflammationem Vuulæ tollit Gargarismus quilibet modo capiat aliquid de sale nitro fixo. Sic aqua prunellæ destillata cum lapide prunellæ mixta & ad gargarisandum vsurpata inflammationem tollit.

NB. Hic vero mirifice operatur Gargarismus compositus supra, de gustu abolito & deprauato, descriptus.

VLCERA COLVMELLÆ.

Vlcera columellæ (sine malignitate) simplicia curantur.

curantur facile, quemadmodum etiam linguæ & totius palati, item faucium.

Sic igitur decoctum Veronicæ & mellis cum aqua simplici, it. decoctum satureiæ cum Vinò post debitas gargarifationes eiusmodi vlcerà perfecte curant. (NB. potus sit non acris admodum, sed saccharo temperatus, quod etiam descendentem cum potu putrilaginem absumit.)

Interdum recurrendum est in contumacioribus ad spiritum vitrioli, qui eiusmodi aquis vel decoctis mundificantibus additur, ita tamen vt vix sentiat, (per se nunquam) celerius & potentius curat, præsertim si in aqua plantaginis permixtus applicetur.

Extremum vsus diamori, vel potius succus expressus, aut sal mori multum hisce curationibus prosunt. (proprietas ad os, vnde *Maulbeer*, Germanis dicitur.)

VLCERA FOETIDA ET

putrida.

In vlceribus foetidis & putridis præter iam dicta recurrendum est ad aquas illas virides, supra de Ozæna præscriptas, quæ omnia putredinem & exulcerationem foetidam funditus tollunt, vt facilius elegans consolidatio subsequi possit.

Victus esto commodus, ne recrudescant vlcerà.

VLCERA EX LUE

Veneræa.

In vlceribus ex lue Veneræa in quacunque oris & faucium parte. i. Cognoscendus est morbus, de quibus signis infra de Lue Veneræa vel morbo gallico. 2. descendendū ad vniuersalia & particularia in illo morbo & tali ratione facile vlcerà incipie-

tia in istis locis simul cum morbo transeunt, sin-
secus, deueniendum est ad topica, primum mi-
tiora, gargarismos nimirum & decocta vſitata.

Quod si nec sic quidem malum coerceri possit:
deinceps aquæ virides supra de Ozæna descriptæ
accerſendæ & applicandæ sunt, tangendo nimi-
rum cum penicillo tantum affectum locum, &
cum gargarismo postea eluendo, sic nimirum fa-
cile cedunt.

In his vero omnibus mirabiliter operatur, vni-
uersum morbum Luis Venereæ ex toto corpore
eliminando sp. Mercur. rubeus, cuius præparatio-
nem & vſum docebimus infra de Lue Venereæ.

ANGINA.

Anginam vel incipientem vel etiam confirma-
tam, præſertim si febris vrgeat, subito vomitoria,
imprimis Aqua benedicta tollunt. Sic nimirum
inflammatio cedit, & vlcera vel apostemata rum-
puntur. In omnibus vero hiſce reſpiciendum ad
naturam patientis & virium robur.

Quod si ergo vomitoria locū habere nequeunt,
recurrendum statim est ad ſpecifica, quæ nihilo
ſerius etiam poſt vomitoria locum habere poſ-
ſunt, talia ſunt.

1. Quod est apud Paracellsum in tractatu de Pe-
ſtilentia ad Sterzingenſes, quod ℞.vj vel viij, can-
cros viuos (canceri inſigniter refrigerant) ſedi ma-
ioris Miiij. vel liij, quæ inuicem contuſa in morta-
rio, & poſtmodum expreſſa ſuccum reddunt,
quo lingua & fauces ſunt fouendæ, vel ipſa lin-
gua radenda, imò eius (ſed parum valde: gut. vide-
licet aliquot) in liquore conuenienti aliquid in-
tro concedendum.

2. Est experimentum Anton. *Aufman's* ciuis Augustani, quod ℥. sedi maioris ℥ij, Conrunde in mortario, & exprimatur succus. Huius ℥. ℥ij, adde ꝑssalis armoniaci, relinq; in loco humido vsq; soluatur sal, postea destilla per alembicum. Hac aqua sæpius ablue linguam calide & tepide. Est probatissimum. Vide Conradinum de Lue Venerca.

3. Gargarismus ille, de quo supra de Gustu abo-
lito & deprauato.

Nota:

In hoc casu aliquid addendum est ad plantas il-
lius de sedo maiori.

Quod si gargarizare nequeat; siphunculis inii-
ciendus est Gargarismus: Post singulas gargarisa-
tiones. ℥. corium de lardo (*Speckschvarten*)
duos digitos latum & assulatim incide, ex ea par-
te, qua adhuc lardum est, & pone ad linguam, vt a-
liquandiu detineatur. Sic nigerrima cuticula lin-
guæ resolvitur, & tandem discedit, & curatio se-
quitur celerior.

Externe ad collum ipsum applicetur Emplastrum
ex nidis hirundinum (integris & albo græco ana.)
cum aqua ferrariorum coctum calide.

Pro potu dissolue vitriol. vel sal prunell. (vinum
non detur) ꝑj. in aq. fontanæ ment. j.

Angine conferunt ea in quibus sal nitrosum Am-
moniacum delitescit; vt sterco canis albi ossa ro-
dentis; in aqua probe coctum & cum melle ex-
hibitum.

Rasuræ dentis Apri ꝑj. cum oleo amygdalarum
dulcium & saccharo,
Cinis cancerorum vstorum;

Cinis hirundinum.

Consolida media, prunella, Vuularia, ceruicaria, Mentha crispa, rubus idæus.

ANGINA NOTHA.

Angina notha puerorum curatur Emplastro modo dicto.

Caput viperæ exsiccatum & collo appensum commendatur pro amuleto.

℞. Noctnam vnam, cum pennis combure & F. puluis, cuius postea modicum in guttur inmittatur aperit & rumpit apostema mirabiliter.

Spir. salis nitri tum in extinctione inflammationum, tum in resolutione Apostematis plurimum valet.

Exhibentur eiusdem in haustu aquæ fontanæ calido ℥iiss. aquam misce cum spir. Vini & sp. salis an. ℥ss. Vide Crollium:

℞. aq. semper vni,
prunella an. ℥ss,
salis armoniaci ℥j.

M.F. Gargarisma.

*Anodyne
Minora-
te.* Crystallum vel anodynum minerale, vt vocant, seu Lapis Prunellæ (quod Linguae inflammationi, item faucium vicinarumq; partium asperitati vnicè medeatur) insignis virtutis est, ℥ss vel ℥j, in qua aliqua appropriata resolutus & gargarizatus mire confert, post etiam parum huius misturæ cum saccharo iunctæ deglutito, vel si mauis, sali prunellæ vulgari modo præparato quantum placet adde sacchari candi vel crystallini tantundem, vel etiam plus, vtrumque puluerisatum coque cum aquæ rosarum quantitate sufficiente, donec gutta lamellæ stannæe superfusa consistentiam habeat, effunde in

cor.

concham & reponere relinquendo, donec instar lapidis induruerit, tandem exime & in particulas diffinge vel etiam in puluerem redige, vtere hoc sapius.

PVL MON VM

Affectus.

PVLMONES VENTOSI.

Pulmones ventosos, hoc est flatibus distensos, adeoque respirationem impediētes restitunt Essentialia ex carminatiuis, citò ad locum affectum penetrantia.

Hic præstat Balsamus fœniculi, cuius descriptio in Crollio est dicta.

Sic sal stipitum carui dextre (hoc est per sulphur calcinatus, vt in sale Euphrasie dictum) & cum sale communi vsurpatus tum præseruando, tum curando ab eiusmodi morbo liberat.

Specificum in curatione est radicis Aaronis pulueris. ʒj. It. fœculæ Aaronis ad ʒj, in aqua appropriat. Syrupo vel Vino. It. in cibo; in præseruatione quotidie ʒss, ad ʒjss, sed caute & raro, tuto autem ʒj.

ASTHMA. ORTHOPNOEA,

Dispncea.

Asthma, Orthopncea, dispncea facile curantur Vomitoriis, imprimis aqua benedicta. Idem facit præsertim in crassis humoribus bronchia pulmonum obstruentibus succus fœcula etiam radicis i-reos nostratis, cuius ʒss ad summum, interdum tamen ʒij, vel ʒiij in conuenienti liquore datæ, imprimis v. in vino Maluatico, citissime humorem crassum expellit.

Confirmata Asthmata difficulter vno atque

altero Vomitorio cedunt : Itaque vsus.

I. Florum sulphuris, vel etiam sulphur. viui cum asa dulci in ouis tremulis (ad sulphur. viui ʒj, Benzoes ʒj vel ʒj. huius compositi datur ʒj, in ouo tremulo, addito salis momento) per aliquot dies exhibitus, pulmones infarctos à crassis humoribus liberat.

Idem præstat lac sulphur. de quo vide notas ad Crollium.

Præstantissimum omnium sunt flores sulphuris albißimi, quorum præparationem vide in Excegesi Chymiatrica Tenzelij.

Puluis Asthmaticus Rulandi. II. Per puluerem Asthmaticum purgantem, qui est apud Rulandum cent. 8. cent. 6.

ʒl. fol. Cardui benedicti,

Carthami ana ʒij,

piperis longi ʒj,

fol. feniculi mundat.

rad. aronis exsiccat. an. ʒij.

anisi ʒß,

Diagryd. ʒß.

F. puluis subtilissimus qui distribuatur in partes xij, æquales, ac per 6. dies continuos detur earum pars vna mane ieiuno ventriculo, pars altera vespere circa horam tertiam cum vino albo, iusculo, &c. Quod si contumacior fuerit morbus aliquandiu, hoc est per aliquot dies desistendum à cura, postea eadem reperenda vsque ad morbi declinationem. Dosis pro vna vice ferme ʒß & ʒ 2.

In Asthmate aqua destillata ex fructibus Rubi cum Rob nucum sumpta pro placito, Asthma resoluit mirabiliter. Potentius operatur, si aqua, que fit ex compositione sacchari albi, cum raphani taleolis

leolis simul in duabus patinis hinc inde commotis recenter facta (si nimirum ad horam vnam vel alteram seruetur, fuerit) cochl. j. manè seroque exhibetur.

Plura de hisce affectibus vide infra de sputo sanguinis.

CATARRHVS SVFFOCATIUS.

Curatio catarrhi suffocatiui supra tradita est, quæ ibi videri potest.

ANGVSTIA PECTORIS.

Angustiam pectoris morbosam succus Bryoniæ ^{Succus Bryoniæ} mirabiliter dilatat & omnibus præstat. Fit hoc modo: Radix eius crassa interne excavatur (radix quo crassior, eo melior) vt nihilominus extremitates relinquantur spissiusculæ. Radix excavata recens superiori operculo proprio admoto collocatur in locum humidum frigidissimū Mense Maio, Iunio & Iulio: intra paucas horas cavitās radiceis aqua repletur, qua effusa, denuoque cooperculata & seposita, succus tamdiu colligitur, quam diu is præsto fuerit, succus facillime expirat. Huius aq. ℞. ℥vj vel viij. M. cum spir. vitrioli vel ol. sulph. per camp. ℥ss, & probe reſeruetur vsui. Singulis diebus cochl. j. istius compositi tantum, angustia pectoris mirifice tollit (diu durat hæc aqua in frigido seruata, rectius tamen annuatim paratur) pulmones item impuritatibus repletos expedit. Ideoque in Asthmate eius vsus vtilissimus est: serum omne ex corpore educit, ergo eius vsus esse etiam potest in Hydrope.

PERIPNEVMONIA.

Peripneumonia vera curatur vt Pleuritis: ita-

que Vomitoria ab initio multum iuuant, præsertim aqua benedicta, postea expectorantia multum valent, de quibus tractabimus in pleuritide.

PULMONVM VOMICA.

In pulmonum vomica consumenda laudatur Aqua Valerianæ cum sp. vitr. aut ol. sulph. per campanam, ad gratam acetositatem temperata & quotidie mane & vespere bibita insensibiliter consumtuum est.

Sic Antimonium diaphoreticum seu flores fixi Antim. communiter quotidie quinquies vel sexies in vino, dos. ℥ss, tandem omne apostema interius vbicunque situm est, efficacissime sed lente tamen resoluit.

PHTHISIS HÆREDITARIA.

Phthisis hæreditaria difficulter curatur, imò ferè nunquam propter altius impressas naturæ (autæ) constitutionis radices, quæ curationes nullas accipiunt, inducias quidem interdum patiuntur, ne nempe grauius affligant, consummatas curationes autem nunquam.

Quia verò transplantatæ tabis plerunque destillationes comites & causæ sunt, experientia comprobatum est, radicem rheumaticam, de qua supra, de catarrho suffocatorio, ex collo gestatam, bona insuper obseruata diæta, in eiusmodi tabescentibus multum profuisse. Ex eius itaq; vñ de tabe hæreditaria minuenda vel saltem impedienda, non est desperandum, plura de phthisi vide infra de sputo sanguinis.

TABES INCIPIENS.

In incipiente tabe à destillationibus acribus vix dici potest, quantū vomitiones præstent, præsertim

fertim ab aqua benedicta si simul cerebrum tanquam membrum mandans suis specificis & confortatiuis diligenter in suo vigore conservetur. Deinde respiciendum quoque est ad illapsores humores in ipsos pulmones, ut expectorantibus mundificatiuis, aut si tenues sunt, incrassantibus domentur. Quod si nihilominus exulceratio ipsius pulmonis quæ exquisitam phthisin constituit, suborta fuerit, si recens extiterit, vomitiones multum iuant, ad mundificationem & pectoris saburram subleuandam. Deinde mundificantia apprime sunt necessaria, qualia sunt hydromelita, composita expectorantibus, It. alia, quæ usu quotidiana & praxi autorum sunt addiscenda.

Expectorantia sunt loch cum floribus sulph. It. flores sulph. albi, lac sulphuris. It. balsamus fœniculi & alia quàmplurima.

Ad consolidantia pulmonis vlcerata quæ præstantissimum pertinet Balsamus sulphur. ℞. flor. sulph. albi q. v. sublima adhuc semel atque iterum ab aloë & myrrha & olibano, ut docet Crollius. Hos flores extrahe cum oleo anisi (vel spiritu terebinthinæ balsamico) sine ebullitione, & F. rubicundissimus balsamus. Huius gr. 6. ad 20. in decoctis pectoralibus quotidie mane & vespere augendo dosin pro morbi processu, intro sumta, pulmones putridos & exulceratos, præmissis tamen mundificantibus & expectorantibus, mirabiliter restitunt, vlcerata consolidant, & ad perfectam curationem vnice disponunt.

PULMONVM

adhæsiō.

Pulmonū adhæsiō difficulter curatur in adultis.

PLEVRITIS.

In pleuritide vera ante omnia & quidē sub initio vel etiam 3. aut 5. die exhibeo aquam benedictam ad vomitus ciendos. Sic nimirum influxus humoris & inflammatio sistitur, ac pectus ipsum ab impuritatibus liberatur. Aqua benedicta exhibetur iusta dosi in aqua Cardui Marię vel rhæados; aliquando descendo ad venę sectionem, si non morbus videtur resolutus, & plethora iusserit. Idque facio vel ante vel post vomitum.

2. Vbi vel natura ipsa vel etiam patientes abhorrent à vomitu, ipsa sanguinis missio principaliter præcedat, præsertim ex vena cordis, (basilica istius lateris, quod affligitur.) Quod si nec sic quidem febris & symptomata remissiora fiunt, descendo ad alia magis appropriata, quorum prius est, ℞. sp. salis nitri, sp. Vini (spir. vini corrigitur à spir. salis nitri, datur præterea in perexigua dosi, alias omnis usus hic nocivus) ana ℞j vel ℞ss aut ℞ij, ad summum. Misce cum aqua papaveris rhæados tepida q. pl. (v. gr. ℞j. ij. iij) & patientem ad sudandum in lecto, quantum fieri potest, dispone.

3. Mox exhibeo diaphoreticum in peracutis ℞j. cum aqua Cardui Marię vel rhæados.

4. Rusticis vel robustioribus exhibeo oleum lini ab ℞j ad ℞iij. posthæc omnia deinceps ministrantur expectorantia.

Nota: Specifica proprietate Pleurisi soluit ratura dentis apri aliquoties exhibita in vehiculis appropriatis: melius est magisterium eiusdem (die Haverzeene.)

Extrinsècus ad doloris & puncturarum mitigationem.

gationem faciunt inunctiones ex vnguento dialthæas, oleo amygdalarum dulcium & similibus.

Confert quoque Epithema ex melle & lacte in nicem decoctis & calide in vesica fuilla lateri dolenti applicatis. Huius loci sunt cataplasmata ex anodynis, quæ multa sunt apud Practicos.

Specifica quoque sunt Priapus cerui, tauri ʒj. Ioël pag. 25. decoctum florum papaveris rhæados, Valleriol. lib. 5. obs. 10.

In Pleuritide notha eadem plerumque observantur, nisi quod à sp. Vini abstineamus.

Externe in flatulenta pleurisi mirifice valet pulvis seminis cymini in folia brassicæ butyro illita aspersus & foris loco dolenti applicatus (hoc usus sum in filiolo meo Christophoro.)

In Empyicis præsertim à pleuritide consulto maturanda est suppuratio, postea sanies seu pus educendū, de quibus omnibus cōsulantur Practici, imprimis Rondeletius & B. Faentinus. Hoc nimirū loco chymica videntur vacillare, cum omnia lenioribus maturantibus extrinsecus & intrinsecus lenientibus sunt peragenda. Nihilominus decoctum Guaiaci cum pectoralibus exhibitū multum prodest. Fortius operabitur, si flores Antimonij fixi aliquoties, non singulis diebus, sed singulis septimanis pondere ʒj, in decocto Guaiaci propinentur. Sic nimirum tum maturatio tum ruptio apostematis promovebitur. Rupto autem apostemate, nec dum sanie per purgationem expectorata, recurrendum est ad abstergentia. Inter cætera laudatur hoc: ℞. aquæ hordei ℥ij, mellis rosati ʒv. (intellige aquam hordei destillatam) radicis althææ ʒj. M. & ebulliant ad con-

sumtionem 3. partis, postea colatura detur ad lambendum: (syr. dialtheas Fernelij hic etiam valet:) hoc abstergitur vlcus & pus ad inferiores partes corporis transfertur, mundaturque per spiritum. Interea dum hæc fiunt, patienti quater vel quinques in die aquæ hederæ terrestris cum suo sale acuata propinentur calide ℥iij, vel iiij, singulis vicibus. It. folia hederæ terrestris in cibos mixta supurationem dextre sanant. Felicior fit progressio si ex hederæ terrestri fiat arcanum, cuius gut. iiij, vel vj, in aqua propria exhibitæ omnem locum absolunt.

Serum in pectore fluctuans educit succus Bryoniæ, vt supra de angustia pectoris. It. succus ireos nostratis ad summum Øß, purgat nimirum per vomitum.

Plura vide infra de sputo sanguinis.

RAUCEDO.

Raucedo à clamore sanatur rotulis Diatrageanthi frigidi cum oleo anisi illitis, si paulatim in ore resolutæ deglutiantur.

Quæ à frigore, tollitur haustu Vini calidi cum saccharo distemperato.

In raucedine à destillatione etiam inueteratissima præstans est syrupus compositus de Erysimolobelij.

TVSSIS.

Tussim cum recentem tum inueteratam plerumque si non semper, curant Vomitus ab aqua benedicta procurati. Hac nimirum ratione prima regio ventris ab omnibus impuritatibus liberatur, destillationes sistuntur, & si postea conuenientia pectoralia tum interna tum externa fuerint adhibita, rarissime redit.

Inter-

Interna sunt omnis generis Loch seu syrupi pectorales, tum expectorantes, si opus sit, tum confortantes & thoracem cum pulmonibus ab illapso humorum præservantes.

Inter expectorantia laudatur Oxymel & Accet. scilliticum cum syrupo de iuiubis, de prassio mixtum.

Confortantia sunt syrupus de acetosa, de hyssopo violarum, liquiritiæ. His omnibus annumeratur syrup. dialtheas Fernelij.

Externa sunt Vnguenta.

NOTA.

Præservatio à tussi mirabilis est in zizyphis, hoc est maioribus illis vuīs, quas *Eibeben* Germani vocant, macerantur in sp. Vini & turgescuntibus valde, earum vna atque altera mane & vespere sumpta à tussi præservat.

II. Tussim mirabiliter resolvit Liquor sacchari cum raphani taleolis complosione præparatus, de quo supra de Asthmate & orthopnoea. It. oleū ^{Oleum} sacchari magistrale, quod vocant, fit hoc modo: ^{sacchari} ^{magistra} ^{le.} Fundatur super saccharum cand. album sp. Vini semel correctus, relinquuntur inuicem per aliquot horas in loco tranquillo, postea succendatur sp. Vini, & saccharum cum reliquo phlegmate in liquorem crassum abit, qui in tussibus etiam inueteratis assumptus expectorationem promouet, & asperam arteriam cum pulmonibus leniendo corroborat, præsertim si aliquot guttæ extracti seu essentiae croci huic admisceantur. It. Extractio helenij per sp. Vini cum saccharo mista spir. incensos deflagrat, manet ad tussim liquor perutilis. Huc refer puluerem illum Rulandi, de quo ante de asthmate & orthopnoea.

In puerulis & infantibus tusses solunt species diatragacanthi frigidi in rotulis. It. si pedes quotidie bis vel ter, præcipue ituris cubitum lauentur in cereuisia calida, & postea soleæ pedum inungantur cum axungia Lucij piscis. His omnibus annumerantur flor. sulphuris & lac sulphuris.

Tusses inueteratas à tenuibus destillationibus cansatas sistit Laudanum opiatum, quod etiam in reliquis tussibus haud inutile est, modo dextre adhibeatur, thorace nempe à pituita crassa & lenta non prorsus infarcto, sed libero.

SPVTVM SANGVINIS.

Sputum sanguinis è pulmonibus imprimis curat semen Hyoscyami cum aliis pectoralibus & adstringentibus admixtum & tabulatum. Vide Platerum in praxi & obseruationibus.

Si verò copiosus sanguis simul excernitur, adstringentia fortiora necessaria sunt.

℞. aq. radice vrtice destillata ℥j, olei vitriol. q. s. ad mediocrem acetositatem.

F. mixtura; & frigide detur: hæc mixtura sanguinis vomitum etiam feliciter curat. Vide infra de vomitu, Vel

℞. ol. vitrioli ℥ss,

aq. plantaginis ℥ij.

M. F. potiuncula, subito sistit sanguinis profluxum ex pulmonibus (vide ne guttur sit exulceratum) & sanguinis vomitum copiosum.

In casu ab alto, si febres accefferint, signum est, sanguinem extra vasa in corpore putrescere.

In hoc casu nihil melius aqua Benedicta in vehiculo aquæ Chærefolij propinata. Febrem nimis & inflammationes subito tollit, vena quoque fecat

secari potest) ac totum corpus ab impuritatibus liberat. Potest eadem exhiberi, etsi nulla adhuc tum adsit febris, & quidem statim ab initio, facit nimirum ne febres facile succedant, & si cætera fiant, quæ sanguinem coagulatum dissolunt, qualia sunt Essentia sanguinis hirci. It. sanguinis lupi, mumia, imprimis v. magisterium oculorum cancrorum. It. Carbones tilia (ʒj vel ʒij. in aqua Chærefolij vel aceto) Chærefolium detur in cibis. Pulvis in casu multum prodest.

℞. Carbonum tilia,
oculorum cancrorum,
Herba chærefolij ana.
F. l. a. pulvis,
dosis ʒij. in aceto.

Sic Diaforeticum in peracutis seu mixtura simplex (vel aqua alia Theriacalis) singularis est in hoc casu, si intro sumpta sudores prouocentur, qui admodum necessarii sunt; & interdum ab externis promovendi.

Sic Iodices in vino rubro stiptico (diaphoreticis parum proficientibus) immeritæ, & postea expressæ, ac vniuersum corpus amicientes, sudores in hoc casu mirifice promouent in lecto præsertim ubi conuassationes interiorum viscerum metuuntur. Felix VVurzius in sua Chirurgia laudat Mercur. sublim. quem vide. Sunt alij descripti pulueres ad casum vtilis, de quibus vide Practicos.

Sanguinem coagulatum in venis & extra venas resoluunt omnia illa, (interdum etiam vena hic secari potest, de quibus iam diximus, imprimis vero sudores prolecti post sumpta resoluentia cito id expediunt.

Extractum vel arcanum seu Essentia bellidis minoris intro sumpta innata quadam proprietate omnem sanguinem coagulatum solvunt, & per insensibilem quandam transpirationem educunt. Sic aqua Theriacalis & spiritus tartari idem præstant.

Vide etiã supra de asthmate. Quamprimum ad Medicum Asthmaticus defertur, statim purgans aliquod lenitium præscribat, à fortioribus nimirum medicamentis in principio temperandum. Hinc decoquatur materia syrupis pectoralibus de prassio, hyssopo, liquiritia an. ℥ss. floribus sulph. opt. triti ℥j, succi liquiritiæ ℥ss, aq. ruffilaginis, veronicæ an. ℥ij, capiat mane & tribus horis post prandium cochl. ij. vel iij. Hinc purgetur syrupo aut Apozemate, quod

℞. rad. Ellebori nigri preparati,

Flor. irid. Florent. an. ℥jss,

ruffilaginis c. roto,

pulmonaria maculose an. MB.

Coq. in s. q. decocti pectoralis aut flor. & fruct. ab ℥ss.

In Colatura ℥viij, infunde

agarici,

Rhabarb. elect. ana ℥jss,

Cinam. ℥ss.

In colatura reliqua ebulliant folior. sennæ ℥ij, leniter, colaturam s. q. sacchari aut syrupo aliquo pectorali ad syrupi consistentiam coque, cui in fine coctionis adde infusum ex agarico & Rhabarbaro & F. apozema, aut syrupus liquidus, de quo sumat, si sit Apozema, mane cum custodia ℥iiij. Si syrupus ℥iiij, quod si non satis respondeat alius, tunc

℞. rad. mechoacanina,

agarici,

agarici troch. an. ℥j.

diagrid. ḡ viij.

Cinam. elect. ḡ vij.

ol. anisi. utt. ij.

F. pulvis subtilissimus, detur media vel tertia parte singulis vicibus cum dosibus superioribus. Commendabiles quoq; sunt flores Benzoës cum floribus sulph. si misceantur. It. Elixir proprietatis Paracelsi cum aq. hyssopi aut tussilaginis exhibitum à gut. vj. ad x. vel xij.

Fiat purgatio semper intermissis 2. diebus, in quibus utatur syrupo diluto superius descripto. Hinc si Plethoricus sit ager, potest vena secari, sed parce mittatur sanguis: potest etiam inungi pectus sequenti vnguento.

℥. Unguenti resumptiui;

diatheas an. ℥ss.

ol. scorpionum ℥j.

F. Vnguentum. Aut

℥. olei amygdalarum dulcium;

butyri recentis loti an. ℥j.

axungie anatis (aut in defectu eius olei Chamomilla) ℥ss.

ol. irini & Croci an. ℥j.

cum pauca cera F. Vnguentum quo calide inungatur pectus mane & vespere ante pastum, aut applicetur Emplastrum Diachylon.

Potest etiam in initio exhiberi nonnunquam Aqua benedicta aut infusio florum Antimonij, v. scilicet ventriculus bene euacuetur & regio thoracis commota in materiam morbificam exurgat.

Quibus ita præmissis ad ea, quæ expectorationem iuuant, accedendum; non neglectis tamen iis;

quæ à proprietate quadam morbum hunc exterminant. Inter quæ palmam tenent flores sulphuris, Extractum Elenij, oleum anisi, lac sulphuris & Balsamus sulphuris.

*℞. flor. sulphuris ʒj,
extracti elenij ʒj,
sacchari albiſſimi in aq. tuſſilaginis ſoluti ʒijß,
olei anisi gvi. iij.*

F. Rotulæ.

Poſſunt autem flores ſulphur. aut per ſe cum æquali parte iridos Florentinæ, aut ſpeciebus diatragacanthi frigidi aſſumi in ovo ſorbili ad ʒj, aut cum rob. Nucum, quod ſingulare in hoc morbo remedium in forma Electuarij adhibito pauco ſpiritu Vini & ſaccharo roſato, vt fiat Lambitus cum aqua & fructu rubi, aut quod conuenientiſſimum, fiant rotulæ. Aut ſi propter Extraſti iniuranditatem, iplius loco ſumatur puluis radicis i-reos. Aut

*℞. diatreos ſ. ʒj,
diatragacanthi ʒß,
baſ. ſulph. ʒß,
ſacch. in aq. capill. Vener. aut ſarſaræ ſol. ʒij.*

F. Rotulæ, illinantur ol. anifi.

Lac ſulphuris exhiberi poteſt cum loch de pino, de pulmone vulpis, ſano & experto, admixtis bechicis albis, penidio & ſpeciebus diatragacanthi.

Proſunt quoq; ac debent cum ſupra dictis Eclegmatibus & ſyrupis pectoralibus exhiberi & miſceri Cryſtalli Martis & flores Benzoës.

Cryſtalli Martis fiunt hoc modo.

*Cryſtalli
Martis*

℞. Limaturam Martis puram ac tenuem, ſuperfundē

funde guttatim oleum sulph. per Campanam statim incallescit & totus quasi soluitur, sine quiescere & refrigerari & intra duas noctes concreſcent Crystalli, qui per aquam communem destillatam soluti, & à fecibus per filtrationem separati denuo aqua euaporata in Crystallos redeunt, si scilicet exhalatur aqua ad cuticulam. Hinc in locum frigidum locatur & regenerantur Crystalli, aqua restitans ulterius ut prius, euaporatur, colligunturque Crystalli toties, quoties possunt. Dos. gr. ij vel iij.

Prodest quoque fumum excipere per os ex Benzoe, aut Benzoe cum flor. sulph. ana misceri pro fumo.

Quod si à materia tenui & aquosa à cerebro dilabente oriatur dictus morbus, tunc quæ in capite precedente de catarrho suffocativo dicta sunt, cum his medicamentis coniungenda, obseruatis istis, quæ à Practicis in hac cura annotantur.

Pectoralibus iisdem plane remediis Phthisis, de qua etiam supra de Phthisi hæreditaria curari potest; propter febriſ tamen præsentiam addantur, quæ humectant & refrigerant, & ut æger utatur pro potu ordinario, aut quam sæpiſſime in die decocto pectorali, eoque semper, si fieri potest tepido communi aut simili in copia.

It. rotulas frequenter assumat de floribus sulph. ^{Essentia} cum oleo; Balsamo & lacte sulph. cum essentia mel- ^{mellis.} lis, quæ fit, si misceatur mel cum arena lora, ut fiat quasi massa; cui superfundatur spir. Vini ad 2. dig. Hinc per 5. vel 6. digeratur, spiritus tinctus ad mellis consistentiam iterum destilletur. Teneat quoti- die quoque in ore Opiatum sequens

℞. conserue rosarum ʒij,
sacch. rosati tabulati penidi,
beckici albi an. ʒb,
spec. diatragacanthi frigidi ʒj.

Cum syr. violarum misce.

Ad pectus Emplastrum semper admotum sit pectorale aut cataplasma inuncto prius pectore Unguento appropriato.

Ad confortationem paratur Pincolatum & Martius panis addito soluto perlarum.

Potest etiam fieri pasta regalis hoc modo:

℞. amygdalarum Ambrosinarum pinearū an. ʒij,
sacch. rosati tabulati ana lb,
sem. anisi,
pap. alb. an. ʒj,
bombacis,
pulu. de pulmone vulpis an. ʒj.
Carnis pectoris caponis j.

aut perdicis diligenter in mortario puluerisat.

M. & F. pasta, quæ in frusta tenuia ad lubitum secta coq. s. a. ad flauedinem. Vel

℞. Carnium Testudinum,
Cancrorum ana ʒj,
Nucum pinearum in aqua rosarum maceratarum ʒij,
Pulu. Diamargariti,
Diatragacanthi frigidi ana ʒj,
Fl. sulphuris,
Rad. ircos ana ʒb,
sacchari in aqua capillorum Veneris,
aut eius decocto soluti q. s.
Fiat Pincolata.

Poste

Postquam materia optime expectorata vtiliter adhiberi potest decoctum ex herbis, quæ vim habent consolidandi. Exempli gratia.

℞. plantaginis cum toto lbj,

Consolida maioris,

buglosse seu consolida medie,

fœniculi,

prunella cum totis an. ℥iij,

diptamni cretici ℥ijss,

flor. hyperici,

buglosse,

violar. an. ℥iij,

Cinamomi ℥ijss.

℞. decoctum : aut infundantur in lacte caprillo ad 3. digit. Hinc per alembic. destillentur ad siccitatem. Possunt etiam cum dictis herbis fieri consummata.

Destillatum apud nonnullos in magno pretio est ex corde nempe, hepate & pulmone Vituli adiectis aliquot herbis.

Prodest quoque Viperarū Alcohol. vel Bezoar-<sup>Bezoardū
cum A-
nimale.</sup> dicum animale quod fit, cum post excoriationem viperarum dum adhuc viuunt intestinis, capite & cauda abiectis, caro reliqua vt & cor, hepar, e-lota primum in aqua simplici, & postea in sp. Vini, exsiccatu lente in vmbra vel B. & in puluerem subtilissimum redigitur. Huius pulueris ℞. ℥j. sal. preparati (sæpius fusi) ℥ij. Assumitur puluis ad quemlibet cibum loco salis mensarij.

Quinta essentia perlarum ad gut. 4. vel 6. quotidie adhibita phthisicis quoque summum solatium est : illos nimirum pristinae sanitati restituit, & morbum plane expellit, præsertim si guttulæ ali-

quot olei cinnamomi ipsi adiungantur.

Ad Pleuritidem (plura vide supra de Pleuriti-
de) laudant nonnulli aquam illam mucosam, quæ
effluit ex ore Equorum, quando ex puro & gelido
fonte aquantur, si patienti propinetur.

Tragæ
Anti-
pleuriti-
ca.

Tragæ Antipleuritica:

℞. Sal. prunella (quem anodynum uniuersale vo-
cant)

pulueris flor. papaueris rhæad. ℥ij,

corallorum rubrorum an. ℥j,

sacchari violacei ℥ß.

M. Dosis ℥ij, cum aq. papaueris rhæados benedi-
cti. Est singulare remedium ad pleurisin.

Quemadmodum in omnis inflammationis, ita
& in pleuritidis curatione studendum, ut fiat inhi-
bitio fientis, factæ fluxionis euacuatio & doloris
urgens sedatio. Ut igitur fientis prohibeatur, sta-
tim ab initio, ut vocatus est Medicus (oportet au-
tem ut ante 3. dies vocetur, alias irrita erunt om-
nia) iniecto clystere Vena secetur media vel inter-
na lateris dolentis, & si magnus sit affluxus & ten-
sio, cucurbitulæ brachiis & cruribus super genua
apponantur statimq; quia dolor urget, fomentum
fiat ex rebus anodynis & temperatis, quale est de-
coctum è meliloto, Chamomilla, fenugræco, mal-
ua & rosis in lacte vel vino & aqua æqualibus par-
tibus. Cum decocto fomentetur latus cum spon-
giis, aut quod fere præstat, lacte calido impleatur
vesica & lateri dolenti applicetur per horas 3. Hinc
supra pannum calefactum extendatur theriacæ
mediæ ætatis superinspersis speciebus diambrae &
calide applicetur.

Intra corpus vero assumat dosin laud. opiat.

Bibat

Bibat ordinarie Iulepum.

℞. aqua rhæados ℥vj vel xij,

syrup.

De Endivia,

violarum an. ℥ij,

sp. vitriol. gutt. vj.

aut ℞. aq. papaveris,

petroselin,

Halicacabi, an. ℥j,

syr. de V. radicibus ℥ss,

sp. vitriol. ℥ss.

pellit vrinam & sudores. Si fieri potest assumat totam aquam spatio horæ. Matutinis vero réporibus assumat syr. de V. radicibus de cichorio cū Rhabarbaro an. ℥iij, aq. veronica ℥iij pro xxvj. dosibus.

Die tertio si adhuc adsit plethora & dolor vigeat, vena secetur iterum, & si ferant vires, purgetur die sequenti infusione de agarico & Rhabarbaro, Electuario benedicto laxatiuo aut electuario de foliis senæ aut syrupo aliquo magistrali: Indéque vtatur Oxymelite simplici & scillitico, verbi gratia.

℞. eorum ℥jss,

syr. de liquiritia,

minibus,

hyssopo an. ℥iij,

aq. farfara.

capill. Vener. an. ℥jss.

cum decocto pectorali misce, capiat ad libitum, imprimis mane & 3. horis post prandium.

Si Apostema sentiat, danda opera, vt illud ad extra trahatur, si fieri potest. Ad rumpendam vero abscessum cæteris præualet Cataplasma ex

herba Kaly, radicibus lilij albi recentis, axungia porci, quod lateri dolenti applicandum, subito rumpit abscessum siue interius siue exterius sit.

Folia item hederæ in cibos mixta suppuratione dextre sanant, felicius sit processus si ex hederâ fiat arcanum, cuius grana iiii vel 5. in aqua appropriata exhibita omnem scopum absoluunt.

Non inutiliter quoque præscribi possunt rotulæ de floribus sulph. cum ol. anisi & tragac. factæ.

Prodest quoque sulphur. vitrioli anodynum cum syrupo violarum, aq. Cardui benedicti, Cardui Mariæ & rheados, hæc enim à proprietate quadam naturali dicto morbo contrariatur. Potest it. nonnunquam offerri ex mixtura, quæ fit ex sp. sal. nitri & sp. Vini æq. part. ʒj aut ʒjss, sp. tart. etiam prodest cum aqua Cardui Mariæ aut rheados addito aliquo syrupo, puluere seminis vrticæ ad ʒj cum syr. violar. lambat & paulatim degluriat.

Notetur vt omnia illa, quæ assumit æger sint actu calida, aut ad minimum tepida. Nam frigida, quæ inter bibendum ad pulmones veniunt, poros condensant & resolutionem impediunt.

Pectus inungendum vnguento, quod ʒ. ol. amygd. dulcium, Chamomillæ an. ʒss, Croci ʒss, ceræ q. s. f. Vnguentum, quo inungatur post forum.

Maxime etiam commendantur Rotulæ sequentes.

ʒ. Fl. sulphuris ʒx,
Myrrha rubre ʒjss,
Aloes hepatica ʒj,
Croci ʒss.

f. puluis qui potest dari per se à ʒss ad ʒj, aut cum l. q. ex eo fiant rotulæ pro lubitu assumendæ.

Si hilce

Si hisce non cedat, sed prorahatur morbus, ad ea accedendum, quæ ad spūti facilem excretionem faciunt, quæ materiam deterunt, attenuant, & incidunt, aut si nimis tenuis sit, incrassant: quæ vias pectoris dilatant, vt educi possit materia, quæ tandem eam educunt. Vbi non inutile, exhibere interdum dosin de Mercurio laxatiuo, reliquorū medicamentorū farrago apud Practicos extat.

CORDIS AFFECTVS.**VLCEA ET ERYSIPELATA.**

Vlcera cordis, cuiusque Erysipelata incurabilia sunt.

LIPOTHYMIA.

Lipothymiam soluit oleum succini albi & eius balsamus naribus inditus vel ad odorandum exhibitus. It. balsamus, oleum & aqua Cinamom. Balsamus rutæ, Caryophyllorum idem & quidem celerius præstant. Sic Ambra & moschus feliciter lipothymias tollunt, præsertim in viris. It. acet. florum tunicis, rutæ, flor. sambuci commode huc accersuntur.

Spiritus Corallor. hic insignis est, de quo vide Crollij notas.

In lipothymia stomachica prosunt 1. vomituum. 2. confortantia, vt oleum zedoariæ. It. vinum & extractum eiusdem, Essentia melissæ cum sp. V. & aliquot guttis ol. iuniperi, Essentia melissæ ex plicis ventriculi pituitam crassam educit, vide etiam supra de capitis affectibus.

SYNCOPE.

In syncope folia & flores melissæ insuantur sacculo, qui postea cum sp. Vini aspersus applicetur mammillæ dextræ calide. Aqua perlarum.

Aqua
Perlarū.

℞. Aquarum 4. cordialium an. ℥ij,
manus Christi cum vel sine perlis ℥j,
magisterij perlarum ℥ss,
succini albi pulueris. ℥ij, (super marmore teredo)
aquae Langij ℥j.

M. detur cochl. ss.

PALPITATIO.

In palpitatione cordis à quacunque causa perfecta memorabilis est lapis Bezoar genninus non adulterinus, eius ꝑij, vel iij, cum magisterio perlarum & Corallorum an. ꝑvj, quotidie, vsque ad remissionem morbi, exhibeantur in aqua Cinnamomi vel aqua cordiali composita.

Externe applicentur inunctiones ex balsamis cordialibus. It. Epithemata tum calida tum frigida.

Nota: Palpitationem cordis inueteratam penitus aufert Mumia hominis sani, aliquoties in aqua Cinnamomi exhibita: aqua theriacalis Crollij. It. aqua theriacalis Camphorata Crollij, quæ ingreditur compositionem mixturæ simplicis. It. liquor Margaritarum cum spiritu Guaiaci præparatus mirifice proficiunt, si suis dosibus intro dentur.

Vsus olei Cinnamomi in rotulis multum prodest.

VERMICULI IN CORDE, SEV sub Capsula Cordis.

Subnasci in corde vel sub capsula Cordis vermiculos extra dubium est. (morbus hic virginibus familiaris.) Morbi dignotio sumitur: 1. à puncturis & doloribus cordis. 2. Lumbricis excretis vel non excretis. 3. Signum pathognomon, cum est Conuulsio.

Cor-

Cordialia seu calida seu frigida, seu etiam specifica (nisi quod lapis Bezoar ab initio, antequam conuulsiones subsequantur, cum Sale Tanaceti vel diptamni Cretici aut vulgaris sumptus, dos. $\mathfrak{g}$ 4. 5. 6. & 8. interdum aliquid proficiat) parum aut omnino nihil efficiunt.

Cura specifica est talis: 1. Expurgantur lumbrici per Mercurium in conserua rosarum exhibitum hoc modo: $\mathfrak{z}$ Mercurij vini purgati verbi gratia vsq; ad $\mathfrak{g}$, distempera vel mortifica (Mercurius nō mortificatur proprie) cū salina ieiuni vel cū succo limonum: Misce cum conserua rosarum $\mathfrak{z}$ 3, adde benzoës puluerisat. $\mathfrak{g}$ ij. aut si Mercurius crudus reformidetur, tantum eius $\mathfrak{z}$ j vel ij, infusione in aqua frigida haustū per noctem facta, tandem exhibeatur sine Mercurio (qui non attrahitur quidē ab aqua, sed odore suo eam efficit) aut aqua destillata ex capis vel allio quātitate $\mathfrak{z}$ ij vel iij, propinetur. Lumbrici certo emoriuntur aut expelluntur.

2. Lumbricis quidem excretis, sed conuulsionibus & paroxysmis recurrentibus, vnde certissimū signum vermiculi Cordialis deprehenditur, specifica extracta allij, raphani sylvestris & nasturtij aquatici exhibeantur, dos. $\mathfrak{g}$ j. an. in brodio vel iusculo, vbi raphanus sylvestris maceratus fuerit. Ab hac cura citissimē curantur.

Nota: In defectu Extracti sufficiunt succi an. Cochl. j. ij. iij. in hoc salia prædictorum simplicium dextre parata idem præstant.

VENENA.

De præseruatione & Curatione Venenorum diligenter notentur, quæ Crollius habet: perfectiora non dantur.

Balsamus vitæ Lichtenackeri egregia antidotus est.

Bezoardicum minerale solare meum Marrhozes radix ex Indiis nuper allata.

In dolore Cordis Bezoar & reliqua supra de confortantibus cor enumerata valent.

MAMMILLARVM

Vitia.

Inflammationem mammillarum præcipue sedant Epithemata externa.

Sic Epithema ex thure & myrrha coctis cum acet. & vino tepidè applicatum (si dolor vehementior addantur Laudani opiatii gr. ij. iij. iiij.) inflammationes incipientes tollit.

Sic Vernix præparata & emplastri loco applicata inflammationes tollit & abscessus prohibet: Cicuta simpliciter tusa inflammationes à lactis redundantia sedat, abscessum prohibet.

Internè in eiusmodi inflammationibus subito auxilium ferunt specula illa pennarum Pauonis (*die oberste Spiegelfeder allein*, vbi signatura mammarum) quarum 3. vel 4. diligenter cultro in minimas partes scissæ & aqua menthæ exhibitæ seu absorptæ statim profunt.

Abscessibus adhibeantur 1. discutientia. 2. maturantia. Vlcera facilius non curantur, nisi ab oleo nucis iuglandis expresso & leniter (in fartagine inspissato) postea cum turundis applicato.

Præstantissimus est balsamus Sulph. Rulandi, qui ita fit. ℞. Sulph. vel florū Sulph. ℥ij. ol. papaveris expressi lbj. Vini boni ℥iij. Macerentur per 8. dies & noctes leni igne aliquoties monèdo, postea bulliāt igne Carbonum lētissimo vsq; dum Vinum

Balsamus Sulphuris Rulandi.

hum consumtum fuerit, semper mouendo. Tandem cola seu traice per laciniam & serua. Vide curat.
29. cent. 1. Rulandi. It. Emplastrum diasulph:
℥. olei Sulph. ℥iij, Cerę ℥ss. Colophonie ℥iij, myrrhæ ad pondus omnium, cera Colophonia oleoq;
liquefactis inspergatur myrrha subtilissime trita paulatim, igneq; lento coquantur spatula semper agitando donec permixta fuerint bene, postea nimitum post horę partem ab igne deponantur & paulatim frigescant.

C A N C E R.

Cancer mammillarum in mulieribus plerumque subsequitur mensium obstructions aut si ab alia causa procataretica suum initium habuerit, sæpe tamen menses subsistunt & malum fit deterius.

Non exulceratum satius est intactum relinquere, hoc modo nihil proficientibus auxiliis, sed malū exasperantibus. Mirius fit, si menses in pristinum statum vel à natura vel medicamentis reuocati redeant, si per ætatem id licuerit, aut si corpus alias Cacochymum, purgantibus & mundificantibus reddatur purius.

In mundificantibus præstat specificum purgans Paracelsi. It. Mercurius dulcis & alia melanagoga cum Chymica, tum vulgaria.

Vlceratus firmissime sanatur 1. aqua fuliginis mundificante, donec nempe fiat Eschara. 2. Valer oleum arsenici fixi in aqua Plantaginis distemperatum, donec nempe mundificetur vlcus & Eschara sponte vel axungii adiuta cadat. Quod si fibrosæ radices per cavitates hinc inde disseminatæ fuerint, vellellis euellantur prudenter,

Interne sæpius magisterium ocul. cancrorum in aqua Empetri aut persicariæ exhibeatur.

Externe mundificato vlcere & cancro mortificato, consolidantia ex oleo balsamoq; Sulphur: eiusque emplastro procurentur.

Hæc autem cura celebris est in vlcere cancroso vel carcinomate tantum incipiente. Si Esthione non accesserit, seu si vlcus sordidum & cauer-nosum redditum fuerit, præsertim si in thoracem vsque propagatum, rarissimè sanatio vlla locum habere potest. Præstat post mundificantia sæpius viceri aspergere puluerem de cuticulis ouorum internis pullorum exclusorum.

Lactis redundantiam auferunt maxime folia cicutæ vel menthæ apposita. It. caseationem lactis soluant. Felicius operaberis, si menses simul fluant, itaque vel à natura vel arte mouendi.

Lac promouet semen fœniculi sæpius comestum. It. radix fœniculi gestata id præstat, puluis Cry-stalli lapidis tenuissimus intro semel atque iterum pondere ꝯss vel etiam ꝯj, datus in aqua fœniculi à proprietate quadam lac angere videtur.

Scissuras mammillarum tollit axungia cochlearium, de qua supra de fissuris Labiorum. Item capi pomada.

Cancer est tumor inæqualis aspectu teter, aliquando cum dolore. Nomen accepit à cancris. Hoc vitium fit in omnibus humani corporis partibus cum internis tum externis, quæ à natura purgationem habent quod raræ & laxæ sint, quæ crassissimam materiam melancholicam promptissimè excipiât. Generatur ex melancholico humore efferuescente, qui si sit acrior, exulcerationem efficit.

Sunt

Sunt Cancrorum differentiae speciales. Nam quidam vlcere carent, quidam exulcerantur: signa sunt tumor, magis phlegmone nigricat absque tanta caliditate, venaeq; in habitu intumescunt, quoniam sanguis inutilis à profundo attrahitur, ideoque varicosae venae redduntur.

Color canceri cinericius subliuidus, ad purpureum vergens, tactu durissimus, pungentes interdum dolores inducere solet, & maxime in maxillis, mammillis, in aliquibus autem corporis partibus dolorem infert, in aliquibus non.

Diuersificatur tum ratione loci, tum ratione materiae. Ratione materiae cum sunt humores mixti, melancholici aq; biliosi simul; ratione loci in facie, in labiis, in naso, in fronte, in manibus, digitis, vt experientia me docuit. Hae partes immunes sunt ab omni dolore; in mammis autem dolorem pungentem habet: In virili parte quoque dolores habere solet.

Nascuntur aliquando in labiis, naso, in angulis oculorum, in fronte, & in tota faciei parte, vt plurimum quasi verruca in forma ciccris, postea dilatantur & crescunt sicut fungi cum labiis callosis & inuersis, solent sanguinem vel quiddam virulentum emittere. In fronte solent vt plurimum corrodendo se dilatare.

Aliud genus seu species nullo modo ad vlcus peruenit, sed tumor scirrhusque durus, liuidus & nunquam vlceratur & quotidie augetur. Imò vt plurimum in collo, hepate, splene, in vulua, in matrice nasci solent, raro in aliis corporis partibus, neminem vidi, nisi Patavij in naso cuiusdam mulieris.

Primum huius vitij genus si vlceretur, iugiter erodit & profundum suffodit, saniem putridissimam emittit, & dolorem abominandum creat; qui sufferri vix potest.

Incurabilis est, qui habet radices seu venulas varicosas, quæ sanguinem e profundo attrahunt; in partibus thoracis. Alius est curabilis.

In curatione Cancris t. Instituatür victus ratio, in qua vitanda, quæ succum melancholicum generant, vitendum prisana, hordeo, malua, attriplice; beta & omnibus, quæ bonum generant sanguinem & coctu facilem. Bibendum vinum tenue, album, non valde antiquum.

Vacuatio primum tentanda sanguinis missione, modo vires & ætas permiserint.

Vena in gibbo media secanda & primo menses prouocare, post humorem peccantem euacuare oportet.

Si hæmorrhoides in viris, quibus emanare consuevere, suppressæ sint, recludantur.

Purgantia erunt Epithymum, senna, polypodium, serum lactis & huiusmodi composita diascenna, diabuglossum, pilulæ de lapide lazuli

Posthæc humorem, qui in partem decubuit repellere vel discutere, adhæc particulam, ne quid humorum abundantia ad eam confluat, firmare oportet cum aliquo repercussiuo circa locum affectum: post imponendus puluis Benedictus ab Altissimo mihi datus ad vtilitatem generis humani.

Hunc ordinem seruare oportet Medicum: mane ieiuno Medicus semper cum sputo bombacem apponat. Si cancer est vlceratus, accipiat puluerem absterfo prius vlcere ab omni sanie & virulencia, post

puluis
Benedi-
ctus.

post aspergat puluerem, vt aspergunt farinam super pisces cum parantur in sartagine, & cum prædicta bombace tegat ac cum spūto liniat circumcirca, vt adhæreat, cum adhæret, nunquam cadit, nisi vna radices secum eradicet. Solet hoc vt plurimum inferre dolorem interpolate, quando humor acris & mordax non potest purgari per vlcus, (etiam alioquin fit tumor magnus, eo tempore nec remouendum medicamentum, nec aliquid supra apponendum, sed circum oleo rosaceo illinendum, & postea dimittendum, vsque dum per se cadat) quando humor ille acris purgatur per vlcus, nullum dolorem infert, postea purgatur sicut alia vlcera. Sed ego semper vsus sum puluere incarnatio mundificatio & digestio. solū ex Terbinthina & vitellis ouorum cum vnguento de Lithargyro & Mumia, vt infra scribam.

Semper auertendum, ne aliquot radices remaneant, & si remanserint, iterum imponendus puluis. Exant alioquin, dum absint radices varicosæ, vnus cancer super alium quasi strumæ, tunc oportet iterare puluerem, vsque dum strumæ omnes euellantur, & isti Cancri sunt difficilimæ curationis, cum sint in thoracis partibus, quia inter thoracem radices habent. Multas mulieres curavi solo hoc Emplastro, dum erat in fieri vlcus. ℞. ammoniaci in acet. soluti, & exquisitissime purgati, succum illum malignum tali modo, quod non fluebat ad locum affectum (expertus sum in mammillis) & sæpe iteraui ad perfectam curationem. Hoc Emplastrum post consolidationem vlcus per aliquot dies apposui, & feliciter curavi nonnullos.

Pulu. Benedicti conficiendi
ratio.

℞. Pulveris in signo A. ℥ij.
B. ℥i.
C. ij.

Subtilissime quantum sufficit impalpabilis reddatur super porphyritem, seruetur in loco bene clauso, ne humiditatem recipiat, & quanto magis intieturatur, tanto pretiosior est. Ante annum ad vsum non erit bonus.

A. Accipe in mense Iunio, Iulio, & Augusto radices dracunculi maioris (quia eo tempore folia siccantur, & tota radix remanet in terra) radicem illam scinde in plures particulas, suspende in loco, ubi spirant venti, cum siccatae sunt, serua illas ad vsum in conficiendo pulvere. Quando istae radices non haberi possunt, in earum vicem radices dracunculi minoris, qui dicitur Aron, sed melior maior dracunculus, qui dicitur dracuntium.

B. Sandaracha ab antiquis à vulgo dicta Arsenicum album, calcinosum, non splendidum quasi vitrum, non rubeum, quod in se habet quandam malignitatem, sed album calcinosum non habet tantam malignam qualitatem, praepara sequenti modo. ℞. illius q.v. subtilissime puluerisa per 15. dies de tertio in tertium, appone aquam vitae in loco calido, ut recipiat illius virtutem & cooperiat aquam vitae; ad illum pulverem post triduum iterum noua aqua vitae apponatur, & illa, quae prius adfuit, abicienda. Misce simul cum aqua, & tunc erit praeparatum.

C. ℞. Fuliginem, quae reperitur in caminis, (supra de confortantibus de oleo fuliginis) non antiquas

tiſqua, neque arenofa, ſed quæ in ſe habeat falſuginem, quia ſolet reperiri quaſi tela araneorum, & hæc non eſt bona; & prudens operator poterit conſiderare ſua diligentia & vt ſupra componat puluerem.

Pulvis Incarnatiuus & mundificatiuus;

℞ Olibani,

Sarcocolla,

maſſichis;

myrrha,

aloës,

mumie,

ariſtolochie vtriuſque ana ℥iij;

Mercur. præcipit. cum aqua calcinata compoſi-

ti ꝑꝑ.

F. pulvis.

Ego vſus ſum præcipitato facto, cum ſole amalgamato, in nobilibus vnguento ſequenti. ℞ lithargyri auri ℥iij, mumie ꝑꝑ, ſubtiliter pulueriſat. cum oleo roſaceo & acet. roſac. F. Vnguentum in mortario plumbeo.

Vnguentum,

Quo vt ſoleo, tale eſt. ℞ Lithargyri, affunde oleum & agitentur per quadrantem horæ, poſtea adde acet. roſaceum & ſic agitetur; poſtea iterum ſolum, ſemper agitandò & fermentando per 3. vel 4. horas, & erit optimum compoſitum.

VENTRICULI AFFECTVS.

Inflammationes oris ventriculi, vt & ventriculi ipſius citiſſime perſanantur lapide prunellæ ſi eiuſ D, atque alter diſſoluantur in aquæ menthæ vel cichorij aut abſinthij quantū ſufficit, & ſæpius pitillando abſorbeatur. Idẽ & quidẽ cerrius præſtat

L ij

spiritus Saturni gut. j. atque altera in aqua prædicta exhibitus, ~~non bene~~ sed nota:

Frigida Saturno non bene iuncta venus.

VLCERA VENTRICULI.

Vlcera ventriculi difficulter curantur, ideoque providentia naturæ rariora occurrent.

ANGUSTIA VENTRICULI, seu

DEGLUTIENDI DIFFICULTAS.

In angustia seu deglutiendi difficultate antecellit Rob. Nucum in cuius ꝑj, si Salis gemmæ ꝑvj, vel viij, aut ad summum ꝑß, distemperentur, & postea per vices lente deglutiatur, omnē hanc difficultatem tollit, seu ea contingat in morbis, seu extra morbos, hoc est, sit morbus ipse vel symptoma. Quod si scirrhus hanc difficultatem causatus fuerit, Emplastrum de cicuta (sit de succo cicutæ, oleo Chamomillæ & cera q.s.) foris ad orificium ventriculi gestatum diutius, eum resoluit, nihilominus manente deglutiendi difficultate Rob. nucum ita temperatum præstiterit. Vide Cardanum & VVilhelmum Fabricium.

CARDIALGIA.

In Cardialgia *incipiente*, vel paululum *durante* curanda, Vomitus, si promoueri possit, vtramque absoluit. Vomitus ergo ab aqua Benedicta vel Gilla Theophrasti procuratus facillime soluit.

Inueteratam præsertim apud senes tandem auferit (vomitiones apud senes non satis tutæ) syrupus de Chamomilla. Melius est arcanū de Chamomilla, præsertim Romana, si in aqua menthæ quotidie exhibeatur vsque ad declinationem morbi.

Forinfecus applicentur Epithemata ex emollientibus & dolorem auferentibus Chamomilla, malua. Præstantissimum est in hoc casu oleū Chamomillæ sapphiricū Thurnheuseri (quod fit si floribus Chamomillæ addatur aliquid Terebinthinæ cyprinæ in aqua dissolutæ & postea per vesicam destilletur.) in aqua menthæ vel Chamomillæ aut floribus sambuci aut foliis prunellæ sylvestris datum gutt. iij. v. vj.

DILATATIO ORIS

ventriculi.

In oris ventriculi dilatatione seu hiatu à sumto cibo valent Confectio, anisi, fœniculi, Coriandri vel ante cibum tabulæ diatrion pipereon, oleum piperis optimum est. Purgantia hic locum non habent.

Externe adhiberi potest basilicum maius in saculo gestatum circa orificium.

FOETOR VENTRICULI.

In fœtore Ambra in Vino suspensa: It. oleum vel sal Cinnamomi.

INTEMPERIES VENTRICULI.

triculi.

Intemperies ventriculi cū humore, siue à causa frigida siue calida sit, corrigitur leni vomitu præcedente. Sic nimirum saburram ventriculi, eiusmodi intemperiem plerumque comitantem facilius exterminamus, quam si aliis purgantibus per inferiora utamur: præterea plicæ ventriculi ab humore congesto quasi oblesse expediuntur, & postea intemperies, modo nec innata, inueterata admodum sit, facile corrigitur.

Si humor nullus accesserit, non erit quidem

absonum vomitiuis (in quibus aqua benedicta v. nice valet) abstinere, vel etiam si ferre possunt, vomitum imperare. Tutius tamen progredimur ad laxatiua purgantia, qualis sunt puluis senæ laxatiuus, Extractum Mechoacannæ, panchymagogon vegetabile. It. Mercurius dulcis, his præmissis confortantia specifica exhibenda sunt.

Vtrobique i.e. intemperie tam calida quam frigida præstat spiritus vitrioli acidus, imprimis Veneris, de quo in notis ad Crollium. Elegantior semper deprehensus spiritus vitrioli philosophicus in iusto vehiculo exhibitus (horis ij. ante pastum sine motu, vel hora j. cum motu) præualente quidem caliditate cum tinctura rosarum vel extracto centaurij minoris (NB. imprimis arcanum eius) prædominante vero frigiditate cum Extracto calami aromatici, Zedoariæ vino absinthiaci vel alio generoso.

In senibus, præsertim pituitosis & Catarrhosis Essentia melissæ cum sp. Vini extracta. It. essentia pulegij multum, imo plurimum possunt. Vtraque tamen essentia interdum fortificanda est in exhibitione cochl. j. taleolis vel particulis aliquot calami aromatici conditi aut ol. iuniperi gut. ij. aut iij. (sic nimirum pituita egregie resoluitur.)

Nota: Spir. vitrioli philosophicus Essentiis hifce immixtus guttis aliquot feliciores facit.

Correcto ventriculo omnia illa symptomata, (cardialgia ex consensu ventriculi, animi defectus, delirium, sopor) nec imminere nec præualere possunt.

Corrigitur ventriculus omnium commodissime per Vomitoria. Ablatis ergo impuritatibus & veni-

& ventriculo restituto, omnia illa Symptomata cessant.

Si quod forsan post correctum & confortatum ventriculum ab hisce accidentibus residuum fuerit, *de quibus* petenda est ex propriis istorum morborum capitibus.

FASTIDIVM ET INAP- petentia.

In fastidio & inappetentia valet spiritus vitrioli philosophicus, cuius effectus satis laudari nequeunt. Exhibendus is est in vehiculis conuenientibus (in aqua menthae, acetosae in vino, brodio) Fastidium id fit ex succo vitriolato vitiato in Ventriculi fundo, & consopito, qui iterum excitatur acidis.

Externe cibi fastidium aufert Epithema ex vino maluatico & aceto ana, cum crusta panis puluere Caryophyllorum. (si imbecillitas ventriculi quoque accesserit) aspersa & aliquoties calide supra ventriculum posita. Idem efficit Vnguentum ex butyro caprae & oleo Caryophyllorum stillatio mistum, inungendo ventriculum (praesertim in chronicis. Vide plura infra de Nausea.

BULIMVS.

In bulimo (hic est ex succi vitriolati defectu) os ventriculi maxime cum patiat, illa quae in passionibus eiusdem dicta & praescripta sunt, hic maxime locum habent. Itaque caetera si corresponsdeant vomitus citissime curam expedit. Hac nimirum ratione humores maligni facillime expediuntur, euelluntur, ventriculique villi, ut iterum attrahant, ab impedimentis liberantur.

Quod si vomitus procurari nequeant, interci-

dentibus nempe viribus admodum prostratis, vel indicis nullis vomitum suadentibus, omnium commodissime recurritur ad acida vitriolata. Hoc modo sp. vitrioli philosophicus in vino granatorum, syrupo limonum, syrupo de acerositate citri vel cum tinctura rosarum propinatus aliquoties ad morbi nempe usque declinationem, perfectissime sanat.

APPETENTIA CANINA.

Appetentiam Caninam (huius causa bilis praesina seu succus vitriolatus in ventriculo, non ergo imperandus est vomitus, ne moto humore sequatur Cholera, nec dandi sunt succi vitriolati acidi, ne malum augeatur) tollit Essentia melissae cum sp. Vini extracta; cuius dos. cochl. j. misce cum aliquot gutt. olei Carui, praemittenda tamen sunt vniuersalia, quae succum vitriolatum seu bilem minuunt & per inferiora seducunt. Sic extractum Rhabarbari mechoacannae. It. panchymagogon vegetabile maxime hic laudantur. Vitelli ouorum qua indurati sepius comesti à specifica proprietate *универсальны* solvunt.

PICA.

*Dasz gelüsten der Schwangern
Weiber.*

In pica valet aqua Cinnamomi (in pica praegnatum vomitus & purgantia non habent locum) aqua corticum aurantiarum. It. Sal cinnamomi aurantiarum ex corticibus, & citri ex corticibus cum magisterio corallorum & perlarum.

Sires cupita deregetur, ne quid incommodi facti detur, convenit aqua Pampinorum vitis albae (bryoniae) quae statim praegnanti exhibeatur.

MA-

MALACIA.

De Malacia infra in cap. de Cachexia Virgini-
num.

SITIS.

In siti à quacunque causa proueniente præfer-
tim in febribus lapis prunelle in aqua frigida fon-
tana dissolutus vel Iulepo rosarum admodum
conueniens est. Idem omnino præstat spiritus vi-
trioli aliquot gutt. in aqua fontana vel Iulepis re-
frigerantibus (spiritus Salis in hydropicis tantum
sitim extinguit) sic aqua aluminis per B. destillata
sitim & feruorem quemuis sedat.

Peregrinantibus æstate sole feruente salutaris
est non bibere, etiamsi sitis vrgeat, cui tamen re-
stinctio est adhibenda, præstat locustas (*die ober-
sten giebel gen*) prunellorum syluestrium masticare,
quam vel quodlibet potionis genus ingerere.

Sic seq. puluis itinerantibus maxime utilis est
æstate præsertim, si hepatis intemperies calida
muleum vserit.

℞. P. peris,

sem. anisi ana ℥j,

liquiritie ℥j,

rad. ireos ℥j,

sacch. puri lbj.

℞. puluis subtilissimus. Huius ℞. tantum, quan-
tum bis vel ter mucrone accipi potest: misce cum
aqua pura fontana transfusando è vitro in vitrum
(interdum præcipue in febribus additur de lap.
prunell. aliquid) est potus suauissimus, sitim se-
dans & interiora corroboreans.

CRUDITAS VENTRICULI.

Cruditatem ventriculi, si ætas & virium robur

Puluis
pro Pere-
grinanti-
bus.

suadent, aufert Vomitus conciliatus ex aqua Nucum & raphano destillata, & pauxillo aquæ Benedictæ procuratus, quem excipiant tandem ventriculorum corroborantia, partim intra, partim extra.

Interna sunt omnia acida, nominatim v. sp. vitrioli Philosophicus cum conferta rosarum, acetosellæ, menthæ & similibus mixtus, senibus multum prodest Essentia melissæ. It. Essentia pulegij, quæ omnem coctionem siue ablatam, siue tardam, siue vitiatam in iisdem iuuat, oleum mastichinum in iuuanda coctione præstans est, si eius gutt. ij. iij vel iiij in conuenienti liquore, vel etiam in vino vel Composito exhibeantur.

Nota:

In his affectibus ventriculi Balsamus Aloëticus, quandoque vesperi ante Cœnam, vel post mediam noctem Dosi ʒj vel ij. sumptus ventriculo robur conciliat. Sicut etiam pilulæ de aloë vulgari si cum Extracto myrrhæ præsertim fuerint composita.

Externe iuuant inunctiones, Epithemata, & cerota stomachalia, in quibus eminet cerorum de laudano puro cum cera q. s. in forma Emplastri redactum, sic sacculus ex mentha, absinthio, pulegio confusus & gestatus idem facit.

Maxime etiam ad ventriculi cruditates commendatur tanquam specificum appropriatum sal ammoniac. purificatum, Aqua item siue Balsamus ventriculi & Balsamus fœniculi, spiritus quoque absinthij multum prodest.

Sal ammoniacum Purificatum.

Sal ammoniacum
Purificatum.

℞. Sal. ammon. bene triti & limatur. Martis ana
℥j, M. diligenter & ex cucurbita vel etiam retorta
in arc.

in arena sublima, aucto in fine igne, vt quod purū est, ascendat in collum retortæ vel cucurbitæ, feces vero cum limatura in fundo remaneāt, quod sublimatum est iterum per se sublima & serua. Deinde ℥. Sal. communis q. v. decrepita in crucibulo, donec fluat. Huius ℥. & salis ammon. antea sublimati ana part. eq. tere inuicem & sublima, atque ita perge sepius semper abiciendo caput mortuū & addendo sublimato parem Sal. decrepitati quantitatem, & erit specificum præparatum, Cuius ḡiij vel iiij, in vino absinthiaco vel decocto Sassafras per aliquot dies continuos propinata, ita tamen vt sudor à sumpto medicamento promoueat, ventriculū perfecte curant. Est præterea huius vsus expeditus in curandis Febribus, de quo infra de specifico febrili.

Optimum autem, vt tum ventriculus, tum reliquum corpus ab omnibus impuritatibus sit liberum.

Aqua seu Balsamus Ventriculi.

Aqua
vel Balsamus
Ventriculi.

℥. Nucis moschatae,
Caryophyllorum,
Cubebar. an. ḡjβ,
Cinnamomi,
macis,
Zedoarie,
granorum paradisi an. ḡj.
galangæ ḡij,
piperis longi 3vj,
flor. tunicis,
rosar. rubrarum,
buglossæ,

mentha an. Mj.

herb. mentha,

puleg.

absinthij viriusque an. Mjß.

Tritis terendis & confractis confringendis adde medullæ panis triticeï ʒx. deinde matracio vitreo exceptis adde Vini opt. ad 2. digitorum eminentiam fiatque infusio per dies 8. vase clauso. Deinde proliciatur emulsio ex amygd. d. lbß, cum dicto infuso misce, additisque mellis opt. ʒiij. F. destillatio in B. ad siccitatem. Huius aquæ cochlearia ij. adhibita in quavis ventriculi imbecillitate propinantur.

Balsamus Fœniculi.

Balsamus
Fœniculi.

℞. Extracti sem. fœniculi (cum sp. vini) ʒij,

Cera alba aut manna calabræ ʒß,

Sal. fœnic. ʒjß.

M. super igne lento, vt fiat massa. Adde olei fœniculi ʒiij vel iiij, M. & serua. Dosa ʒß ad ʒj, cum rosar. aut menthæ.

Quod si dicta deficiunt, poterit bis in hebdomade hora vna ante prandium offerri ʒß, pilularum massæ sequentis. ℞. aloës septies in succo rosarum lotæ & exsiccatæ part. ij. Rhabarbari electi & Myrobalanorum Emblicorum pj. F. Massa.

Exterius inungatur ventriculus ol. mastice distillato, post inunctionem applicetur ceratum Stomachicum Galeni, Emplastrum pro stomacho, aut Emplastrum de Mastiche, aut quod omnibus præstat Tacamahaca super alutam extensâ emplastri loco. Prodest & in fine pastus date puluerem.

℞. Cubebarum ʒjß,

nucis moschata ʒiij,

Caryo-

Caryophyll. ʒb.

macis ʒj.

Calami aromatici ʒij.

liquiritia rasa ʒij.

Confect. Carui ʒvj.

feniculi ʒb.

Rotular. diatrion santal. f. Camph. diarhodon. Ab.

batis an. ʒb.

F. puluis grossus, de quo capiat æger post pastum
pugillum vnum.

Scutum Stomachale.

Scutum
Stoma-
chale.

℞. Olei absinthij ʒb.

Castorei ʒij.

menthe ʒb.

ol. mastichini ʒvj.

ol. iuniperi.

nucis moschata ana ʒj.

Caryophyllorum ʒb.

Zedoaria ʒij.

Inungantur præcordia & tegantur aluta.

℞. Storacis Calamitæ ʒb.

ambra grisea ʒj.

ol. macis.

menthe.

absinth. an. ʒj.

pulueris Caryophyllor.

macis an. ʒj.

Dissolue gummi storacis calamitæ, F. Massa. Edu-
catur super aluta & inducatur syndone rubra, F. l.a.
Scutum stomachale.Inunctiones fiunt per oleum absinthinum, ma-
stichinum, menthe: in ditioribus destillata; in pau-
peribus expressa præscribantur, aut cocta.

Si vero vt sapissime & quasi semper fit, hepar sit calidum & periculum imminet ne dum vni medeamur, alteri noceamus, tantum calida medicamenta Ventriculo offeramus, hepatis exterius refrigerantia applicari poterunt; Vnguenta, Epithemata & sacculi cum fantalis, trochiscis de Camphora & similibus.

ABLATA CONCOCTIO.

Ablatam concoctionem in morbis Chronicis; vbi plerumque coctio ventriculi perit tota, per analogiam Essentia panis, eiusque oleum restituit tandem, si cetera quoque tam intrinsecus quam extrinsecus recte administrentur. Sic essentia carnis sola ebullitione sine aqua adiecta in vase clauso extracta nutritionem omnem absoluit pedetentim, postliminio quasi in pristinum statum reuocata coctione ventriculi.

*Oleum
panis.*

Oleum seu sanguis panis signatura sua representat sanguinem, neque frustra factum videtur, inter esculenta omnia quidem nauseam homini sano posse mouere, præter panem, tanquam nutritionis nostræ potissimum instrumentum. Ille ergo in dulcissimam Essentiam (natura dulcissima maxime essentificata arripit) & oleum Chymice redactus paucissimis guttulis ferme illico in sanguinis massam beneficio coctionis secundæ conuersus diutissime hominem conseruat, & nihilominus tandem coctionem reducit.

RUCTVS.

In Ructibus etiam vulgo commendatur vinum absinthites: sic ipsius arcanum. It. Sal & spiritus Salis absinthij potiora sunt. Si ructus fuerint fetidi & nidorosi, imprimis vero æruginosi, primum

num subsidium petitur à vomitu procucato (per aquam benedictam cum aqua anisi, mentha) qui saburram totam ventriculi eliminat; ventriculumque à cruditate liberat: Ruētus quo deinceps minus molesti esse possint, post vomitum tandem illa conducunt principaliter, quæ ex absinthio fieri diximus.

FLATVS VENTRICVLI.

Curatio flatuum Ventriculi conuenit cum curatione ruētus. (Hippocrates, venter diu inflatus minatur Tympanitidem) alias essentia coriandri ante pastum hic laudatur, It. ol. Cymini, & corticum aurantior.

INFLATIO VENTRICVLI.

In Inflatione Ventriculi præmissis præmittendis, de quibus in præcedentibus actum est, Balsami vel olei fœniculi guttæ aliquot exhibitæ profunt. Sic oleum carui tum intra tum extra præstat, præsertim si Epithemata ex carminatiuis extra fuerint applicata.

TVMOR VENTRICVLI.

In tumore ventriculi à flatibus vel ab alia causa emergente antimonium diaphoreticum vel flores albi antimonij fixi aliquoties singulis diebus dati in aqua fœniculi specifica quadâ proprietate iuuant: idque magis si aliquantum ab iis lumbis sudor prouocetur. Nō minoris virtutis est Diaphoreticum in peracutis, seu mixtura simplex semel atque iterum in vino absinthiaco datum.

SINGVLTVS.

In singultu Symptomatico præstat oleum Cymini interne aliquot guttis.

Externe applicetur hoc Epithema. ℞. Cinc-

res quernos imple scutellam cum iisdem, & imbi-
be cum Vino Maluatico, super cineres extende la-
ciniam (vt excidant) & applica ventriculo saepius,
si opus imbibendo (extemporaneum remedium
Thoracis compressio, *Sie ob die Hosen vvol gebun-
den*) Singultus à repletionem curatur vomitu.

Ad singultum accommodata sunt remedia: Ter-
ra sigillata Silefiaca vera, Bolus armena. Lapis Be-
zoardicus verus orientalis, Emplastrum extrinse-
cus de crusta panis, de baccis lauri & similibus.

NAVSEA.

In Nausea utilia sunt quæ de debilitate appeti-
tus seu in appetentia supra de fastidio enumerata
sunt.

Nauseam vero citissime soluit comesta Zedo-
ria vel eius Extractum, quod tota proprietate in o-
mnibus ventriculi affectibus valere potest. Fre-
quens autem usus radicis Zedoariae. It. acet. Ze-
doariae in iuuenibus & senioribus ventriculū ma-
le affectum adeo roborat, vt nihil supra, ideoque
eius usum comprobatum & commendatum ma-
gni-facere libet, cum nusquam non, effectus subse-
quatur speratus.

Sal Pere-
grinan-
tium.

Ne quis in mari euomat, salis peregrini compo-
sitio maxime laudatur. Illa talis est:

℞. Salis niri seu lapidis prunellæ (potius Sal. ni-
tri fixi.)

Salis fusi & Sal. gemm. an. ʒb,

galanga,

macis,

Cubeb. an. ʒj.

M.F. puluis. dos. est à ʒ iij ad viij, maxime ieu-
no ventriculo, stomachum enim confortat, dige-
stionem

tionem iuuat, & à putredine conseruat.

Nauseam à sumpto medicamento arcet panis tostus, puluere Caryophyllorum & acet. aspersus, orique vel naribus admotus. Itemque cepa pramorta.

VOMITVS.

Vomitns laudabilis nunquam sistendus: sit nimirum plerumque à malis humoribus ad ventriculum resistentibus, crapula, copia ciborum pinguium & insuauium, quæ dum per superiora exitum querunt, impedienda non sunt.

Cæterum vehementiores non sunt tolerandi, quales sæpius videmus in Hypercatharsi.

Vomitns enormes sistit. 1. aqua menthæ ʒij, semel atque iterum sumpta. 2. Emplastrum theriacæ ventriculo impositum. 3. succus cydoniorum crudus miraculose vomitus sistit, si eius cochl. j. vel alterum propinetur. 4. Sæpe vomitus vomitu curandus est. Durantibus itaque iisdem & quidem singulis diebus recurrentibus Aquæ benedictæ vtilis imprimis auxilium affert confortato deinceps ventriculo. 5. Laudanum opiatum egregiè valet, vbi reliqua omnia parum efficiunt. 6. Cæteris annumerantur etiam Extractum Zedoariæ, absinthij, melissæ, menthæ, pulegij. Cum præsertim Epithema ad Ventriculum fiat ex decocto absinthij, menthæ, lupuli in aqua ferrariorum vel acet. paratum.

Cruentam vomitionem cito restinguere optimum, alioquin propter spirituum copiosam projectionem lipothymia & syncope sequuntur lethales.

Restrictiuum est excellens supra enumeratum

de spūto Sanguinis, quod ℥. aquæ destillatæ radicis Vrticæ (non habetur parata in officinis, diligenter tamen paranda & asseruanda) maior. ℥vj. spir. seu ol. Vitrioli tantum, quantū ad acetositatem satis largam sufficit; diluantur & satis frigide potentur. Post hanc ebibitam potionem simul ventriculo applicetur panis tostus cum puluere Caryoph. aspersus & in Vino Maluat. & acet. madefactus, vel fiat pulculla ex medulla panis secalini & Vino rubello styptico & acet. fortissimo calidè inducenda ventriculo toti & orificio eius, manè & vesp̄i renouanda. Hac ratione subito sistitur Vomitus cruentus.

PLETHORA.

Plethora præsentē interdum, si vites ferant, phlebotomia basilicæ non omittenda.

Quod si gummosus sanguis in ventriculo congestus fuerit, idque distensione circa eundem & excrementa præsignificant nigra, purgationes lenes ex Rhabarbari (ʒß) & Mechoacannæ (ʒjß) in substantiâ datis, illæ optime, quod reliquum est in ventriculo & intestinis excernunt cum leni adstrictione. Potest etiam pro potu dari Vinum rubrum, in quo infundantur radices vrticæ maioris. Vide supra quæ in expuitione & hæmorrhagia dicta sunt.

CHOLERA.

In Cholera valent eadem, quæ in vomitu, imprimis aqua menthæ, semen rosarum, magisterium perlarum, Corallorū. Tinctura Corallorum & Essentia Smaragdi. It. his nihil proficientibus laudanum opiat. dos. j. spongia salicibus adnasci solita iij. in aqua styptica vel vino rubello.

DOLOR VENTRICULI.

Dolores ventriculi tollit oleum Chamomillæ, Sapphirinum (de quo supra de cardialgia) in syrupo dialtheas vel in conserua rosarum oxalidis acetosellæ, menthæ guttæ aliquot exhibitæ. Idem facit oleum mastichis, si à causa frigida oleum Cinnamomi. It. ol. Zedoariæ.

Extrinsecus foueatur ventriculus floribus Chamomillæ frixis & sæpius applicatis.

NB. Si ab istis omnibus parum præsidij successerit, vomitu res procuranda est (aliquid nimirum in ventriculo latere suspicio est) postea ventriculus roborandus pil. j. ij. pro magnitudine ex lacryma Olibani.

ANIMALCULA

Ventriculi.

Animalcula ventriculi (ex quacunque causa) eadem tollunt, quæ supra de verminibus cordis. Sic arcanum Tanaceti, Alari. It. vomitus per aquam benedictam.

Secretum est in hoc casu pulvis secundinæ primiparæ, cuius ꝑ℞ vel ℥ij, cum extracti Theriacæ ꝑ℞, vel cū aqua theriacali Crollij aut mixtura simplici absorpta, talia vel maleficio vel casu quodam nata animalcula & insecta citissime enecat postea cum leni infuso foliorum sennæ, Rhabarbari, Mechoacanæ per aluum exturbanda.

Spiritus CC. in hoc affectu multum quoque ^{Spiritus} prodest, in primis Essentificatus, hoc est, in quo ^{CC. essen-} Sal fixum aqua conuenienti prius extractum & ^{sificatus.} volatile rite depuratum in spiritu hoc dissoluatur & vniantur.

M ij

IMBECILLITAS

Ventriculi.

Imbecillitas ventriculi si adsit, ante omnia conuenit adhibere vomitoriū ex Vitriolo albo aut extracto Ellebori, à quibus si æger abhorreat, datur dosi Mercurij, quo facto ventriculus tam assumtis, quam ad motus roborandus, repetita tamen sæpius ægri euacuatione.

Quæ assumuntur, inter vulgaria imprimis sunt species Electuarij aromatici rosati diarhodon Abbatis, rosata nouella cum conserua rosarum & menthæ exhibitæ aut alio quocunque modo. Puluis diagalangæ, species de mentha, absinthio, myrobalani, nuces moschatae conditæ, puluis Aro- nis Quercetani, & alia apud Practicos.

Pro potu ordinario prodest vinum absinthij, imprimis tempore Verno præparatus sp. absinthij, qui ad libitum cum potu admisceatur.

Assumatur quoque cremor Tartari sæpius, & interdū sp. Vitriol. aut destilletur Aq. vitæ ex vino maluat. aut alio generoso vino, in cuius lbij mace- retur Mjss pulegij exsiccati; eius cochl. ij. exhibea- tur cum ol. Vitriol. guttis, quantum videlicet ad gratam aciditatem requiruntur, quo assumpto aut in loco calido se contineat, aut se exerceat æger, vt incaleseat ad sudorem vsque.

*Syrupus
de canel-
la & ca-
ryophyl-
lis.*

Prodest etiam nonnunquam assumere cochl. j. syrupi de canella aut caryophyllis præparat. mo- do seq. 2. Cinamomi (aut Caryophyllorū lbjss, af- funde vini Maluatici vel Falerni lbij, infunde in matraccio, crasso modo contusis aromatibus per 3. dies in cineribus calidis. Hinc leniter ebul- liant & colentur. Colaturæ adde æquales par- tes

tes sacchari albi & F. l. a. syrupus.

INTESTINORVM

Affectus.

OBSTRVCTIO

Intestini.

Obstructio Intestini. I. à pituita soluitur medicamentis tum externis tum internis.

Internis vulgaribus vndiquaque apud autores obuiis. Mirabilis est Essentia melissæ si ipsius ℥j. cum gutt. iij. olei seu spiritus iuniperi misceatur cum Extracto Colocythidos & scammonij, de quo in Crollium, vel cum dosi Panchymagogi vegetabilis. Extemplo nimirum pituitam dissoluit, eadem postea per adiectum purgans exterminanda. It. Extractum agarici cum aqua Cinnamonij vel sp. Vini.

Externa sunt suppositoria & Enemata, quæ foris nempe applicantur, vt scilicet pituitam ex intestino recto & colo educant, obstructionemque dissoluât. Ex suppositoriis laudabile est, quod fit ex mellis ℥j. & radicis Ellebori nigri ℥j. (hoc suppositorium in pueris vtile) Clyster est ex croci metallorum ℥j ad ʒiβ. (de quo in Crollium) in decocti Mercurialis lbj, & butyri recentis vel olei oliuarum ℥ij, dextre applicatus. Huius etiam vsus est in fecum duritie.

II. A fecibus induratis Enemata valent. It. ℥. ^{Fecum induratio.} omentum cum intestinis virali (*Kalber Krose*) coque in eum modum, quo alias mensis apponi solet cum multo brodio. Eo adhuc feruente ano supposito vapor excipiat per fellam, & paulo post *substantia* indurata ejiciuntur, & obstructio soluitur, quæ deinceps emollientibus internis

ulterius expedienda fuerit.

Inter emollientia hic locum habet primum cremor Tartari saepius in iusculis exhibendus à ʒj ad ʒjss, 1. 2. 3. 4. diebus.

In summa obstructione alui ℞ plumarum minutissime incisarum pugill. j. M. in panem. F. pilulæ. It. olei ceræ ʒj usque ad ʒj. in Enemate emolliente: Zibertha umbilico illita: fel tauri potest etiam clysteribus addi ad imitationem naturæ, quæ felle facultatem expultricem irritat.

III. A tumore. Enema specificum:

℞. lactis, ol. ol. u. ana ℥ss.

ADSTRICTIO.

In adstrictione ex Enterocoele adhibeantur externa emollientia, & iniiciantur Enemata.

INFLAMMATIO, ABCESSVS,

vlcus, Cancer.

Inflammatiō, abscessus, vlcus, Cancer, Enemate curantur, quamuis Cancer vix.

FISTVLA.

De fistula infra in affectibus externis.

COLICA ET ILIACA

Passio.

In omni Colica & Iliaca passione dextre curanda (à Catharticis fortioribus abstinendum) semper prospiciendum, ut aluus sit libera, quam si natura ita conseruat, bene quidem, sin minus, tum externis nempe suppositoriis & clysteribus (vide dissertationem meam de Colica) tum internis saltem mollificantibus vtendum: quale est Extractum Mercuriale (cum sp. Vini paratum, dos. à ʒj ad ʒij) cum extracto lennæ iusta dosi (à ʒ ad ʒj) exhibitum.

Quan-

Quando aluus est libera & flatus distendant intestina, ab initio Tinctura Corticum aurantiarum cum sp. Vini extracta multum valet, dos. cochl. j. Hæc essentia semel atque iterum data flatus omnes dissipat: sin minus, exhibeatur in maluatico olei amygdalarum dulcium ʒj. vsque ad ʒij. Quod si nec sic quidem flatus distendentes expediuntur, loco amygdalarum dulcium exhibe sp. Terebinthinæ ʒj. ad summum, postea arctissime cū fasciis ligā ventrem (mit einer Handquellen 3. mahl umb den Leib gezogen von 2. starcken Personen) & flatus omnes dissipabuntur.

Nota.

Etiā in Colica & Iliaca flatulenta, quemadmodum in cæteris aluo libera remedium specificum (extremum est quo vsus sum in Quæstore quodam) est mixtura spiritus Vini & spiritus Salina ʒß vel ʒij, in aqua communi tepida sudoribus exinde prouocandis data. Illico nimirum sistentes spiritus colicæ administros potat, ac in vapores resoluit (patiens quiescat, licet id ei difficile: motu nimirum crescit malum) vt reliquum quoque corpus à vaporibus noxiis per medicamentum assumptum liberatum, eo melius morbo pereunti subscipi possit.

In Colica ex pituita vitrea valent oleum Zedoariæ, Chamomillæ, sapphirinum (à gut. iij ad ʒj) sæpius exhibita.

In pituita edacenda præstat. Essentia trochiscorum alhandal cum vino Maluatico destillato extracta. It. spiritus Vitæ aureus Rulandi ab ʒß ad ʒijß ad summum.

In Colica à bile erodente Extractum Rhabar-

bari. It. Panchymagogen vegetabile multum prestant: bilem nimirum educunt, qua excreta, si nihilominus dolores durarint, maluaticum cum oleo amygdalarum dulcium postea semel atque iterum datum acrimoniam bilis restitantis infringit & dolores sopit.

NB.

In his casibus aliquando caeteris paribus laudatum opiatum dextre paratum & sumptum mirabilia praestat: cuius tamen usus, si haec ipsa iam praedicta in promptu fuerint, non temere praecipitandus, nili forsan materia tam fortiter impacta sit, quae doloribus confertim recrudescentibus nullas inducias permittit. Hoc itaque in casu, ut quies ipsi naturae imperetur a laudano minus abstinendum erit.

Si ex humore acri, valet etiam Mixtura simplex.

In Colica ex humoribus æruginosis, vel flatibus inter membranas inclusis, nihil melius est, quam exhibere dosim compositi è spiritu Salis nitri & spiritu Vini, citissime nimirum expedit.

In Colica ponatur Magnes super Umbilicum & statim cessabit dolor.

Colica etsi nonnunquam à biliosis & acris humoribus ad intestina profluentibus fiat, ab inflationibus item intestinorum & à duris diu retentis excrementis: tamen nulla frequentior est, quam quæ à pituita & flatibus oritur. In quibus omnibus notandum, ut alius semper sit aperta. 2. ut medicamentum potius per clysterem iniiciantur, quàm per os exhibeantur, ante alui apertionem.

Ut igitur

Vt igitur alui obstructio colicos dolores fouens soluatur, iniiciatur Clyster emolliens & laxans vel ex solo decocto brancae vrsinae verae cum oleo Chamomillae & anethino aut sequente, quo vel solo cessare dolorem expertum est.

*℞. juris pisorum ℥iij,
extracti esule ℥ss.*

Bulliant simul, vt Extractum soluatur, hinc adde
olei lani ℥iij,

Sal. gemma ℥j.

Sal. communis ℥j aut ℥ss.

M. iniiciatur moderate calidè.

Eiectis ventris impuritatibus dolori tanquam magis vrgenti succurrendum, ipsum mitigando & sedando anodynis & narcoticis.

Extrinfecus fiant inunctiones oleo Chamomillae & amygdalarum dulcium cum guttis aliquot ol. stillatitij anethi aut olei Philosophici. Hinc imponendi sacculi calidi ex furfure aut milio, aut tantum tegula calefacta linteo inuoluta. Imo si dolor vrgeat, applicetur Emplastrum ex laudano vel solo vel cum aliis mixto.

Vmbilicus inungatur Balsamo Apoplectico, cui si admisceatur ℥j vel ij. Zibethi potentius & citius operatur, aut è Zibetho cum oleo nucis moschatæ expresso F. Balsamus.

Intrinfecus exhibeatur ℥ss. theriacæ mediæ ætatis cum laudani opiari ℥v. Extracti Castorei ℥iij, aut pulueris castorei ℥ss. Atque hoc medicamentum offeratur si absit inflammatio, quæ presente post pilulas laudani deglutitas oleum Saturni per deliquium gutt. vii. in vino albo propinare & *Balsam^{us} Saturni duplex.*

duplex. Vnus ad inflammationes omnes è part. ij. ol. Saturni per deliquium è sale, & part. j. olei rosati simul mistis in mortario lapideo. Alter fit cum Sale Saturni, affunditur in matraccio conuenienti spir. Terebinthinæ ad eminentiam digiti, donec Sal in spiritu Terebinthinæ soluitur, isq; rubicundo tingitur colore. Tinctus spiritus è cineribus destillatur per retortam igne primum lentissimo, donec oleum Terebinthinæ prodierit, quod cum amplius non destillat, muta vas recipiens, ignem auge paulatim, donec etiam fortissimum habueris, & prodibit ol. præstantissimum in vulneribus, vlceribus, Cancro, Noli me tangere, aliquoties tangendo bombace, medetur. Hinc post horam j. si non cessat dolor, sequens potiuncula exhibenda.

℞. spir. Vini ℥j,

Salis ḐḐ aut. gut. xv.

aq. fontana ℥ij,

Ægro stragulis bene cooperto sudores aliquandiu prouocandi: aut offerri potest dosis ex aqua theriacali aut spiritu Terebinthinæ ḐḐ, in vino Maluatico. Prodest etiam si dolor non cessat, dictum clysterem repetere, & ægrum in Balneum locare emolliens & anodynum, quale capite de Calculo præscripsimus.

Si magna adsit flatuum copia, id quod ex intestinorum murmuræ facile cognoscitur, carminatiua admiscenda clysteribus & assumendis intro, ita vt cum aq. theriacali aut potiuncula dicta gutt. aliquot ol. stillatitij Carui, anisi aut fœniculi miscantur.

Exterius inungatur venter oleo anethino & Cha-

Chamomillæ, cui dicta olea destillata admixta sint.

Cucurbitula magna vmbilico applicanda & doloribus vrgentibus cingulo constringantur partes abdominis.

Quibus præmissis ratione doloris & paroxysmi ad ea, quæ causam ipsam respiciunt, propius accedendum, & si à pituita crassa & viscida, vt plerumque fit, oriatur, ea primū leniter purgātibus expurgāda, habito simul respectu ad statum crassos semper in hoc affectu præsentis. Vnde semper decoctū aut aqua stillatitia anisi, fœniculi, dauci, cū infuso agarici, Mechoacanæ & Electuarij diacarthami exhibenda, cauendo ne Rhabarbarum aut Myrobalani ob adstringentem, quam possident facultatem, exhibeamus, nec sennam & cassiam ob flatulentiam, atque ea quæ iniicienda diximus, nonnunquam prætermittantur cum iis, quæ per os dantur.

Expurgata materia calefacientibus, attenuantibus & discutientibus reliquæ tollendæ, vt spiritu Terebinthinæ, mithridatio, Theriaca aq. Theriacali, sp. Sal. nitri, quibus interdum sudor excutitur. Profunt etiam sequentes Rotulæ

℞. spec. diacymini,

diacalamintæ,

aromatici rosat. an. ʒss,

sacchari in aq. fœniculi dissol. ʒiij,

aq. Cinamomi ʒij,

ol. anisi ʒss,

succini gutt. vi.

F. Rotulæ, de quibus sumat æger j. atque alteram ad libitum.

Quod si à biliosis & acribus humoribus ortum ducat morbus, illi statim post alui apertionem & anodynorum applicationem detergendi & expurgandi iis, quæ bilcm respiciunt, injecto Clystere è lactis lbj, in qua mellis Mercurialis ꝑij aut v. dissoluta sint, aut potest loco lactis assumi aqua hordei in qua rosæ, violæ aut malua bullierint cum diaprino aut dialebestem.

Per os datur diaprinum solutivum, syrupus rosarum solutivus cum infuso Rhabarbari, syr. item violarum ex multiplici infusione.

Si ex aliqua inflammatione intestinorum fiat dolor, post fecum eiectionem secetur vena, & clysteres iniiciantur refrigerantes & emollientes: aut si etiam aliqua suspicio sit bilis flavæ, ex lacte, in quo ebullierint refrigerantia cum saccharo rubro & oleo violarum.

Per os quæ assumuntur, sint refrigerantia.

Si ex duris & diu retentis fecibus oriatur, injecto clystere emolliente mire prodest Balneum aquæ dulcis cum herbis emollientibus & humectantibus & postea propinandum medicamentum validum, quod feces emollitas exturbet. Quod si non proficiat, folle aut syringa inflentur intestina, ut separentur feces ab intestinis, statimque iniiciatur Clyster fortis cui ꝑj aut ꝑj sal. geminæ admixta sit.

In omnibus autē dictis causis semper cum aliis propinanda, quæ peculiari proprietate contra hunc morbum faciunt, ut sunt exsiccata intestina lupi ad ꝑj, in vino epota: stercus eiusdem exsiccatum crucibus & pectini alligatum: aqua stercorum bucularum iuniorum per alembicum destillat.

PARALYSIS.

Paralysis in quam colica interdum desinere solet, vniuersalibus præmissis purgantibus curatur vt in paralyfi dictum. Imprimis conuenit spiritus Tartari, rotulæ ibidem descriptæ & oleum succini & extractum, Balsamus Galbani, Terebinthinæ cum cataplasmate ex radice symphyti.

TARDA ALVI DEIECTIONIO.

In tardissima alui deiectione à quacunque causa procedente mirabilis est effectus Essentia Salis tart. cum sp. Vini extracta, & ad consistentiam redacta, cuius gutt. ij. vsque ad vi vel viii, tandem singulis diebus vespere horis 2. à cæna in haustulo vini vel alio liquore exhibeantur, donec sponte subsequatur lubricitas alui. Hoc felicissime vsus sum & in Melancholia Hypochondriaca ad virum prope deiectionem scilicet dysenteriam.

In Ileo statim soluendo exhibe Mercurium crudum à ℥j ad ʒj, oleum commune recens cum saccharo distemperatum, ne agnoscant patientes, statim soluitur aluus, & dolores leniuntur, si quid residuum fuerit expeditendum, id est, cum aliis purgantibus.

FLUXVS INTESTINORVM.

Omnes fluxus Intestinorum primario à Ventriculo pendent. Huius ergo vt partis mandantis primo habenda ratio fuerit (Cacochemia & plethoræ) nisi fluxus nimis vrgeat. Ideoque ventriculo corroborato ipsi quoque fluxus cessant, sed tamen præmissis in fluxibus incipientibus vomitibus, adhibitisque Epichematibus (de quibus supra in affectibus Ventriculi) tandem Enematibus abstergendum & consolidandum,

Triplex autem non sine causa statuitur alui profluuium; Diarrhoea, Lienteria & Dysenteria. Ad fluxus ventris omnes detur 3. in die de croco Martis, singulis vicibus grana x. cum succo prunorum sylvestrium. Item sequens.

℞. Hepatis Lupi,

Mulbridi ana ℥j,

Magisterij Corallorum,

olei armeni,

℞.vss,

Mastichis ana ℥ss,

Aqua Tormentilla ℥viij,

Cichorii ℥ij,

Mina cydoniorum ℥j,

Misce.

DIARRHOEA ET DYSENTERIA

Epidemia.

In Diarrhoea & dysenteria Epidemia praemisso vomitu ad Antidota fugiendum.

Diarrhoea non Epidemica.

Diarrhoea, quia à variis causis pendet, & semper alterius morbi effectus, diligenter videndum, à quam causa hæc ipsa dependeat, & an Critica hæc sit, naturæ consueta, symptomatica. Si ob errorem aliquem externum accidat, an à partis aliqua intemperie, aut humorum copia fiat: quæ omnia si quis rite obseruet, non difficile erit huic morbo resistere.

In genere notandum, nullam talem subito reprimendam & retinendam esse, nisi forte in phthisicis & peripneumonicis. Et si quid moliendum, à medicamentis lenioribus & imbecillioribus semper incipiendum est, dato solo diacydonio, aut miua Cydoniorum composita. *Ventre exteriorius*

rius inuncto oleo Cydoniorum, mastichino, nardino, de absinthio, de mentha; prodest etiam lac ebullitione vnica coctum & chalybeatum mane & vesperi hor. iiii. ante cibum, ad poculum vnum addito terræ sigill. ꝯj.

Si vero vires deiciantur, ad fortiora accedendum, deinde ad Clysteres & medicamēta primum abstergentia, hinc ad adstringentia tam externa quam interna, de quibus in dylenteria: ita tamen vt semper habeatur respectus ad membrum primo affectum, in externis tamen norandum, ne exterius muscoli constringantur, sic nimirum augetur malum. Constrictio autem à musculis auget excretionem: quare optimum, vt tenuium sint partium, vt penetrent ad intestina. Quod optime consequeris, si addideris acet. fomentis & cataplasmatibus.

Maxime in omni alui fluxu prodest, si regioni ventris calide imponatur Emplastrum de Theriaca antiqua & terra sigillata ana. Multum quoque in omni alui profluxione prodest syrupus de rosis siccis, myrtillorum & imprimis de ribibus, de berberis, de Corallis Quercetani, CC. vsum & intestina gallinæ in clibano exsiccata & in puluerem redacta, lora prius aqua aliqua adstringente.

Isdem fere remediis occurritur Lienteria, seu intestinorum laxitati, in qua tamen magis calefaciendus & roborandus ventriculus & intestina. Et nonnunquam, si à pituita aquea eas partes lubricante fiat, causa expurgantibus tollenda. Conueniet hic super ventriculum cucurbitam paruum ponere, vt diutius cibum retineat.

Si ob affluxu bilis ad intestina, aut ob errorem

aliquem externum, iis ablatis & mutatis, morbus facile tollitur.

Si fluxus fiat propter obstructions venarum mefaraicarum aut imbecillitatem hepatis attractricis causa suis medicamentis tollenda: imprimis in fluxu hepatico prodest Sal Corallorum in aqua plantaginis dissolutum à ℥j ad 3℔ saepius per vires exhibitum, ceteris necessariis non omissis.

Diarrhœa correpti creberrime vtantur oryza cum iure carniū seu lacte cocta.

Potus sit aqua Chalybeata, in qua Corallia, CC. vltum, spodium, tormentilla, bistorta, nux moschata, citri, granator. punica mala cocta sint.

DYSENTERIA.

In Dysenteria proprietate ceteris omnino obferuatis, quæ in cruenta deiectione necessaria sunt) specifica vnice iuuant.

Tinctura Smaragdi. 1. Essentia seu tinctura smaragdi quæ sit hoc modo: ℥. particulas seu recrementa Smaragdi (3j. venit 4, vel 5. baziis) tere (non in mortario nisi ferreo) in puluerem tenuissimum super porphyrio, superfunde vrinam puerorum simplici destillatione paratam, & in loco calido tincturam extrahe, quam toties affuso menstruo recenti collige, quoties illa in idem mittitur. Tincturas omnes collectas & filtratas ablato per destillationem menstruo, reduc in puluerem griseum, quem de nouo cum sp. Vini extrahe in summam viriditatem Spiritu Vini denuo ablato ad aliqualem consistentiam, relinquitur Essentia vel tinctura Smaragdi in fundo: cuius gr. ij. iij. ad viij. vel x. in aqua plantaginis, tormentilla exhibita, omnes dysenterias miraculose sistit & ventriculū roborat.

NB.

NB. Spir. vitrioli non detur, præcipue si exul-
teratio adsit.

2. Essentia Croci Martis à Crollio descripta.

3. Aluminis crudi ʒj; in aqua plantaginis ad po-
tandum data, dysenteriam soluit.

4. Tinctura Corallorum ʒ iij. v. vj.

5. Laudanum opiatum cæteris paribus.

6. Aurum potabile Anglicanum (It. pulvis spon-
giæ salicis, de quo supra.) *pag. 178.*

In Dysenteria, causa quæ est humor biliosus &
feruens, infusione ex Rhabarbaro & Myrobalanis
tollenda, facta infusione in aqua hordei, ipsoque
Rhabarbaro fortiter expresso, semel atque iterum
facta repetitione purgantis, ad leuiter adstringen-
tia tam extra quam intra applicanda, accedendum.
Quale imprimis est seq. ʒ℥. succi baccharum sam-
buci q. v. in eum injice micam panis ex furno ex-
tracti calidam, ut succum imbibat. Hinc iterum in
furnum, ut exsicceetur inde, quo facto iterum in di-
ctum succum immerge, exsiccaque, idque tertio &
quinto repete. Tandem sicceetur, ut in puluerem
redigi possit, dos. ʒj. singulis matutinis. Prodest et-
iam hic nux moschata & Myrobalani conditi in
quantitate aliqua assumpta, syrupus ribium, berbe-
rorum &c. Crollius emplastrum ex Theriaca &
terra sigillata tepide applicat.

Injiciatur quoque Clyster ex decocto anodyno
Chamomillæ, anethi & rosarum, in quo dissolue-
reunt hircinum ab ʒss ad ʒj, cum oui vitello dis-
soluendum, ne cohaereat.

Quod si malum ad statum & incrementum per-
tinerit, convenientissimum remedium est, in prin-
cipio miscere clysterem sequentem, quem sapius

reiterare conuenit. Nam si materia pauca sit, folis interdum id genus Enematibus, adhibita iam dicta purgatione, curatur morbus.

*℞. Lactis assulati seu chalybeati ℥ijss,
mellis rosati ℥ij,
onor. vitell. N° ij.*

F. Clyster. Quod si careas lacte, *℞. aquæ hordei,* in qua folia Chamomillæ & rosarum an. p. ij. incotta sint, aut loco dicti decocti hordei capiat veruecum caput. imprimis si dolor magnus adsit: postea ad ea, quæ vim habent constringendi & simul refrigerandi, Enemata properandum, quale imprimis est seq.

*℞. Herb. centinodij,
burs. pastoris,
plantaginis an. Mj,
summit. tassi barbati,
equiseti an. Mß.*

& si fortius desideras, adde

*balauft. Mß,
Myrtillorum ℥ij,
sem. plantaginis,
por. ulacæ an. ℥ij,
fl. rosar. p. ij.*

Coq. in s. q. q. hordei ad ℥ij aut ℥ijss, in decocto dissolue mellis rosati. colati ℥ij. sacch. rub. aut rosacei ℥j. F. Clyster, qui sæpius injiciendus & nonnūq. cum præscripto adstringente permutandus.

Interius per os exhibeantur syrui adstringentes, opiata, condita & conseruæ. Præstat conserua radices symphyti cum terra sigillata & Sale corallorum. Præstat etiam post abstersionem sæpius exhibere dosia Laudani opiati mei. Hoc nimirum ad om-

ad omnem alui fluxum, euacuata prius materia tu-
to exhibetur magnoque cum fructu. Aut exhibea-
tur potio Cardiaca, quæ:

℞. Theriaca recentis aut mediæ ætatis,

confect. alkermer ana ℥ss,

trochisc. de Carabe,

de terr. sigill. an. ℥ss ad ℥jss

syr. rib. aut violar. ℥j,

de rosis siccis ℥ss,

M. Capiat hora somni, aut post meridiem.

℞. Confect. Alk. rmes,

de hyacintho an. ℥j,

trochisc. de carabe ℥jss

aq. plantaginis ℥j,

syr. rosarum ℥jss.

F. Potio:

Aut Bolus ex Confectione de hyacintho ℥jss,

terra sigillata aut bolo armeno aut trochiscis de
carabe ℥jss,

cum saccharo. F. Bolus.

Exterius inungatur oleo myrtillorum & cydoni-
ana. Aut fiat ex herbis seqq. decoctio, quæ fomen-
tetur venter & renum regio:

℞. Plantaginis,

Cemimodij an. Miiij,

fol. symphyti,

equiseti an. Mij,

gallarum,

nuc. cupressi,

gland. quercuum an. ℥jss

flor. rosarum,

verbasci an. p. ij.

Decoque in aqua pluuiiali & vino adstringente.

addito sub finem coctionis pauco acet. aut inungatur venter inferior Vnguento Comitisse aut vnguento styptico Fernelij: applicetur Emplastrum de Mastiche, ol. cydon. an. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$, pulueris myrtillorum $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$. Prosunt etiam hic lapidum pretiosorum solutiones & perlarum.

Crura lauentur decocto sequente.

$\mathcal{L}$. Gallarum immaturarum, nucum cupressi an. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}\mathfrak{ss}$,
rad. filicis,
Calcitraps an. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}\mathfrak{j}$.
fol. plantaginis,
tapsi barbati an. $\mathcal{M}\mathfrak{j}$.

Coque in Vino adstringente, cum decocto lauentur crura mane & vespere.

Cum corpus satis purgatum clysteribus dictis, offeratur infusio Rheados cum rheo tosto:

$\mathcal{L}$. Rhabarbari parum tosti $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

Infunde cum Myrobalanorum Citrin. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$,
sanali. Curin. $\mathfrak{ss}$.

Cum sero lactis aut aq. Endiuiae exprimantur, expresso adde

Rhabarbari torrefacti $\mathfrak{z}\mathfrak{j}\mathfrak{ss}$,
syr. capill. Veneris $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

Capiat mane.

Hinc ad ea quae fluxum plane sedant, accedendum, in quibus sequentia medicamenta primas tenent: $\mathcal{L}$. Gummi Arabici & Ceræ albæ ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$. includantur in pyro aut malo Cydon. alicuius magnitudinis, quod in cineribus vel ad ignem assetur, vt optime mollescat, exhibe mane & vespere, quoties visum fuerit. Non incommodum quoque fuerit saepius cum vino rubro adstringente aut cum vino granatorum exhibere supra dictos panes

Experi-
menta in
dysente-
ria.

panes cum succo baccarum sambuci. *193. 193.*

Experimentum certum, si iusto tempore præcipue, ubi exulceratio mundata, & iam consolidanda est. ℞. pomum Cydonium vel aliud acidiusculum, excauetur superiori parte & expleatur cera alba rasa & ḡ iij mastichis, iterumque claudatur & inuoluatur stupa & affetur in cineribus, pomum affatum detur hora j. ante cibum & mira operabitur. ℞. panis Cydoniorum q. s. cum rosas rubris & vino rubro Chalybeato, & applica ventri inferiori, summum arcanum est in hoc affectu.

Crocus Martis. Limatura Martis seu Chalybis *Crocus* primo vrina pueri, seu aqua dulci aspersa exedatur *Martis.* tota nonnullis infusionibus aceri tartarifati, acetum euaporet, eius substantia residet, forti calcinatione in puluerem rubicundum impalpabilem conuertatur, quem aqua pluuia & rosar. ablues & exsiccabis. Huius ℞. ḡ s. seu ḡ j, in dysenteria & sanguinis profluentis & obstructionibus ab extra in hæmorrhagia desperata.

Eiusdem vsus est *Oleum Croci Martis*, cuius pro-*Oleum* cessus sequens. Crocum Martis cum vrina pueri *Croci* forma in massam, quam per retortam destilla mo-*Martis.* re spiritus vitrioli, & proueniet oleum rubrum & aliquantum spillum, quod si per dies aliquot vel sub fimo digeres, vel in cineribus circulabis ad intrinsecos morbos egregiam operam præstiteris. Vsus idem qui *Croci*, Dos. minor. croco gutt. 4. vel 5.

℞. *Sulph. Solis*, Hoc à proprietate sua fixa sulphuri *Sulphur* microcosmico dissoluto maxime confert. ℞. Sal. *Solis.* nitri & Sal. communis q. v. (v. ḡ ḡ s) boli communis ḡ vj, destilla sc. oleum, veluti destillas oleum

Sal. communis. Hoc oleo solue Solem prius amal-
gamate & admixtione flor. Sulph. calcinatum (vt
infra dicitur) in cineribus positum in matraccio
pulverisatum, affuso oleo destillato ad eminentiā
digitorum aut ad 3j Solis additur ʒss sp. Sal. dicti.
Tincturam separa & spiritum vsque ad siccitatem
sæpius inde euoca per destillationem ipsam, Solis
solutio remanebit in fundo rubra. Huic superfun-
de spiritum (oleum) vini & tincturam secundum
artem extrahe, spiritum tinctum destilla ad oleosi-
tatem. Huius guttæ v. vel vj. in vehiculis conue-
nientibus datæ fluxum ventris sistunt & ventricu-
lum corroborant.

Amalgama & Calcinaris Solis. ℞. part. j. Solis,
part. vj. argenti viui, F. s. a. amalgama, quod in cru-
cibulum ponatur, & euaporetur omnis Mercurius.
Puluis relictus cum nouo Mercurio, eiusdem dosi
amalgamatur, idem Mercurius exhalet. Eadem a-
malgamatio repetatur. Hinc adde part. ij. florū
Sulphuris, in crucibulo detineatur in igne, donec
Sulph. omne exhalet & deflagret. Idem labor sex-
ta vice repetatur.

Non sine fructu quoque in hoc malo sudor pro-
uocetur cum terra sigillata & lapide Bezoar.

Afferunt quoque non leuem opem cucurbitulæ
vmbilico & iliis affixæ.

Potus sit aqua hordei, in qua CC. coctum sit.

Dysenteria in superioribus intestinis si fuerit,
plerumque lethalis est, simul ob consensum euo-
mente aut singultum patiente ventriculo. Potest
tamen his remediis curatio tentari, exceptis Ene-
matibus, quæ aut nulla aut pauca esse debent, as-
sumto per os lacte cum melle aut saccharo rosaceo
ratione

ratione abstersionis & cæteris necessariis supra dictis exhibitis.

Quod si ab intemperie calida acres humores generentur, ab hepate & dysenteria hoc modo foueatur, vngatur hepar Cerati santalini ℥iij, ol. Nymphaeae, rosarum an. ℥j, Camphorae ℥ss, assumanturque, quæ intemperiem alterant.

TENESMVS.

In Tenesmo externe valet decoctum foliorum quercus cum fursure in aqua chalybeata vel ferratorum factum, & in sacculis vel insidendo vel applicando calide vsurpatum.

Mirabilis quoque est in hoc casu Clyster ex iure carnis Veruecinæ cum olei ceræ gutt. aliquot ad ℥j iniectus.

At intra olei mastichis guttæ aliquot exhibentur in aq. menthae, plantaginis, pulegij. Subito tenesimum solunt. Est ventriculo gratum, intestinis non inimicum: præterea dysenterias curat, imprimis tenesimum sistit.

FLVXVS HEPATICVS

seu

DYSENTERIA HEPATICA.

In fluxu hepatico, seu dysenteria Hepatica nec purgantia, nec clysteres profunt: adstringentia autem, qualia sunt Rhabarbarum à ℥j, sensim progrediendo ad ℥ss, in substantia cum Myrobalanis in aqua plantaginis cum syrupo cydoniorum & melle exhibitum. Idem cum saccharo mixtum & sæpius datum mirabiliter prodest. Tale est Extractum Rhabarbari cum spir. Vini paratum, cuius dos. ab initio exigua sit, nempe à ℥ss, tandem maior usque ad ℥j.

2. Hepar corrigentia in hoc casu studiose sunt obseruanda. Sola radix Cichorij & graminis in vino infusa & ad partum duntaxat semel atq; iterum vino hausto & aliquandiu continuatione facta Oeconomiam hepatis ab innata quadam proprietate iuuant (diæta sit accurata) tandem post vsum huius infusi aliquandiu continuatum additur Infusum radices vlmariæ.

3. His præmissis & continuatis tandem ad adstringentia, iecori & partibus internis amica deveniendum est. Omnem absoluit paginam solutio Corallorum in aceto. forti facta, ut postea menstruo per destillationem ablato relinquuntur Corallia in forma salis. Hoc Sal corallorum sine ulteriori præparatione (3j in aquæ plantaginis ℥ij) quotidie usque ad declinationem morbi ituro cubitum exhibitum Cochlear ab initio vel 2. aut etiam 3. deinceps, fluxum mirabiliter sistit, & viribus paulatim redintegratis restituit.

NB. Aliquando in hoc casu, præsertim post adstringentia vel cum iisdem aurum potabile Anglicum potenter adstrictionem iuuat & sanat.

EXCRETIO PURULENTA.

In purulenta excretionem dolorifica, Enema ex lacte & oleo oliuarum ana vel butyro recenti (potest etiam addi radix symphyti) tam ad abstergendum quam consolidandum præstat. Vbi tamen ad maiorem absterfionem aliquid mellis ab initio miscendum esse memineris. Nihilominus interiora, quæ emolliunt, doloresq; sedant, negligenda non sunt, vide infra in morbis mesenterij.

LUMBRICI.

In Lumbricis è corpore expellendis valent multa: Principalia sunt:

1. Extractum turpethi & Rhabbarbari cum sp. Vini paratum; vulgo rotulæ diaturbith. cum Rhabbarbaro idem faciunt. Dosis in adultis ab ʒss ad ʒj, in pueris à ʒj.ij.iii. &c. pro persona. Non tantum nimirum lumbricos necant, sed insuper etiam è corpore educunt.

2. Est essentia florum persicorum cum sp. Vini extracta dos. ʒ v. vj. vij. viij. vel eorundem syrupus. Flores sumantur decerpti, non qui decidunt.

3. Olei Sulph. per Campanam ʒ iiij. vsque ad ix. It. oleum Coryli per descensum paratum, in decocto ʒj. vel ij. ad mensur. j. Aq. CC. vlti vel spir. CC. sine igne extracti.

4. Sal Sulphur. ex capite mortuo post ol. Sulphur. per Camp. vel alias sublimati flores gr. iij vel iiij. in lacte vel aqua absinthij.

5. Aqua ceparum vel allij. aut per se, aut cum Mercurio crudo per noctem infusa.

6. Præstantiss. est Mercurius viuus vel per se crudus à ʒj ad ʒ aliquot deuoratus, vel cū succo limonum prius mortificatus. (Dosis sit minor, quia mortificatus in corpore diutius manet) postea conserua rosarum cum asæ dulci vel floribus eius mixtus. Compositio est talis: ℞. Hydrarg. ʒss vel ʒj, alteretur cum succo limon. conseru. ros. ʒss, flor. benzo. seu asæ dulc. gr. ij. M. F. Bolus.

ASCARIDES.

Ad Ascarides expellendas inseruiunt iam dicta, nominatim vero aqua acidula, quæ in confectione fl. antimon. alborum exigua progreditur in de-

cocto CC. vlti data semel atque iterum.

Spiritus essentificatus cornu cerui, de quo supra de animalculis ventriculi, omnis generis vermes enecat & expellit.

TINEA.

Causa potissimum Tineæ est obstructio in cysta fellis. Purgationibus si non cedat, adhibenda sunt tantum purgantia ad saburram in intestinis hospitantem & nutrimentum tineis suppeditantem explodendam. Deinde venter totus inungendus est quotidie aliquoties post purgantia fellibus iumentorum, vel etiam vnguento de Arthanita. Tandem Mercurius viuus est exhibendus, cuius vires in Tinea mortificanda sunt mirabiles. Extremo loco ad exturbandas tineas vel integras, vel frustulatim diuulsas laxantia sunt adhibenda.

ANI VITIA.

INFLAMMATIO, VLCUS,

abscessus, fistula, exulceratio.

In affectibus Ani externis, Inflammatione, ulcere, fistula, leuioribus exulcerationibus procedendum est communi modo, quo alias in cæteris partibus externis similiter affectis progredimur.

Inflammationes ani à proprietate quadâ (præmissis vniuersalibus) curat decoctum agrimonie (*unser lieben Frauen Münze*) & mēchæ saracenicæ cū aqua & acet. paratum, & repide applicatum.

Pro apertione, maturatione, & consolidatione præstat Balsamus Sulphur. cum oleo papaueris, de quo supra de Abscessibus mammillarum. *p. 156.*

FISSURA.

In fissuris valet pinguedo Cochlearium, de qua supra de fissuris labiorum. *p. 155.*

CON-

CONDYLOMATA, VERRUCÆ,

ficus, mariscæ & mora Ani.

Condylomata, omnisque generis Verrucas, ficus, mariscas & mora ani prorsus tollunt cineres stercoris murium cum vino cocti & applicati insensibiliter.

Idem faciunt Conchylia iuxta fluminum littora reperta oblonga, calcinata & cum vino cocta & applicata.

Sic Crocus Metallorum cum aqua fœniculi distemperatus & in petiis applicatus, dolores primo sedat, & deinde ipsa condylomata consumit.

HÆMORRHOIDES

cæcæ.

In doloribus porro & hæmorrhoidibus cæcis admodum dolorificis. Specificum est: ℞. scarabæos pilulares (*Keskefer*) q. placet, coque in oleo lini ad consumptionem animalculorum, postea cum bombace applica loco dolenti calide, idque sæpius repete.

Sic cineres suberis exusti cum axungia capi vel oleo myrtino cocti & ano applicati dolores intensissimos sistunt: immoderatissimi & his non cedentes cedunt, si opij gr. i. atque alterum fuit admixtum.

Vnguentum ex linaria. ℞. Herbae linariæ cum floribus Mj. contendantur & cum adipe porcina q. s. f. linimentum, cui expresso & parumper refrigerato vitellum oui permisceatur & cum gossypio vel lana applicetur parti dolenti, dolores eiusmodi ad miraculum usque sistit. Hoc tanti fecit D. VVolfius amicus meus, ut tanquam secretum singulare illustrissimo suo Principi Ludonico se-

niori Hassiæ Landgrauio piæ memoriæ toties rogatus, non reuelare vellet, priusquam ipsi annuatim bouem saginatum promitteret, qua promissione facta non tantum herbam Linariam ipsi monstrauit, sed etiam addendo versiculum consuetum, differentiam huius ab Esula patefecit, nimirum quod

Esula lactescat sine lacte, linaria crescat.

Hoc postquam assidens Nobilis, &c. Iohannes Risodelius ab Eschenbach hæreditarius Maresca-
leus Hassiæ perciperet per jocum versiculum in-
uertit hoc modo,

Esula nil vobis, sed dat linaria Tacrum.

PROFLVIVM HÆMOR-

rhoidum.
Profluvio Hæmorrhoidum immoderato in-
dentur omnia illa, quæ alioquin sistendo sanguini
profunt. Laudantur tamen:

1. Essentia Croci Martis, de qua Crollius, tam-
diu exhibita, quamdiu fluxus seuerior durat: alio-
quin si stato tempore & moderate fiat, nunquam
sistendus.

2. A proprietate quadam valet cingulum ex fo-
liis Ellebori nigri conquassatis recentibus, nudo
corpori circumdatum (*die Bletter kommen bloß an
den Leib.*) folia parumper conquassantur (scilicet
vt tantum fibræ duriusculæ emolliantur) postea ad
fasciam filo cum acu assuuntur in longum, vt fiat
quasi cingulum. Hoc feliciter vsus sum. Idem præ-
stat omnino in immoderatis fluxibus mensum &
imprimis sanguinis arteriosi post partum grauissi-
mum sæpe magno conamine profluentis.

3. Mumie transmarinæ, pulnis & suber ana te-
nuissi-

nuitissime factus, quem diligenter applica orificio
venarum hæmorrhoidum, subito sistit sanguinem.

SUPPRESSÆ HÆMOR-
rhoides.

Suppressas hæmorrhoides præter modum &
tempus, aperiunt folia ficus, si sæpius recentia ano
applicentur, vel cum iisdem locus fricetur.

Sic succus ceparum cum aloë mistus & panno
asuperiori fricando applicatus, aperit hæmorrhoides.

Pilulæ Alephanginæ semel in septimana sumtæ:
aloë data hæmorrhoides aperit.

Aperiunt quoque suppressas Hæmorrhoides
succus cyclaminis, aronis, bryoniæ, Emplastrum ex
farina laterum, felle bouis, & aphisagria, vnguento
ex medulla Colocynthidis & amygdalarum ama-
rarum. Item pulvis Colocynthidis cum melle
rostitus.

PROCIDENTIA ANI.

In procidentia ani primo recte reponatur inte-
stinum, etiam adhibitis mollificantibus decoctis, si
repositionem vel tumor vel etiam durities acce-
dens, impederit, postea ad adstringentia acceden-
dum, tum interna, tum externa.

Inter interna laudabile est decoctum radicis
prunellæ sylvestris (omnes fere radices aluum sol-
vunt propter succum Mercurialem, quem in terra
hauriunt) in Cerevisia vel aqua, quod sæpius hav-
stum in die per aliquod tempus leniter adstringit,
sed ita, ut alvus quoque simul sit libera, quam in e-
iusmodi casibus semper oportet esse talem, alio-
quin à fortiori conatu egerendi intestino vicissim
exacerbabili futuro.

Externa sunt varia, sed elegans est, quod fit ab assere querno apprime laeuigato, & cum mastiche, postquam ille incaluerit ad ignem, illito & statim ano supposito (supercedendo) ad tolerantiam tamen ipsius calor.

Quod si autem intestinum nullo modo, antea repositum, vel arte intus manere aut hærere possit, hoc vnicum est præsens remedium, supra de proidentia oculi. ℞. Cineres scarabæorum pilularium, sparge super intestinum prolapsum, & quoquo modo poteris, repone, nunquam egredietur amplius, præsertim si deinceps decoctum radices prunellæ sylvestris ad tempus vsurpatum fuerit. Aluminis vsus propter nimiam stypticiratem caute vitandus, corrodit præterea partes, earumque venulas.

CREPITVS VENTRIS

frequens.

Frequens ventris strepitus curatur vt flatus.

STERCORIS INCONTINENTIA.

Stercoris incontinentia ex resolutione musculi Podicis, vt alia Paralysis curatur: ex ventriculi imbecillitate ad eum respiciendo.

IECORIS AFFECTVS.

HEPATIS INTEMPERIES.

In omnibus hepatis intemperiebus Extractum agrimonie. It. radices graminis mirifice valent, præsertim si exhibeantur mista cum sp. Vitrioli ad gratam acetositatem.

Acidulæ seu aquæ spirituales in hepatis intemperie calida & sicca. It. frigida & sicca, si cum Extracto centaurij minoris. It. Cichorij, & cum eorundem

rundem salibus permixta & exhibitæ fuerint, etiam accedente spir. Vitrioli, aut si minus grata Extracta fuerint, si reducantur illa in arcana, vel si saltem in infusis propinentur, effectus suos mirabiliter ostendunt, si præsertim subinde vniuersalia necessaria & conueniens victus ratio accesserit.

Inter purgantia præualet Rhabarbarum, cuius vsus salutaris est admodum hepatis quoquo modo ad intemperiem quandam declinanti.

PVTREDO HEPATIS.

Hepatis putredo incurabilis est. Quamquam pulvis Alkali Paracelsi (qui forte ex Mercurio) hic aliquid posse putatur: sed satius iudicium suspendere quam multa perperam adducere.

IMBECILLITAS HEPATIS.

Imbecillitatem (*ἀσθενεία*) hepatis emendant, & in statum pristinum reducunt temperata illa hepatis auxilia, de quibus iam dictum est: Cichorium vel per se, vel in medicamentum conueniens paratum (fortiora hic euitanda verbi gratia vomitoria, purgationes.)

Ex Chymicis Essentia Martis præsertim in vinum maluatium implantata, quando limatura Martis candens (ss) semel atque iterum extinguitur in maluatico (ss) sic nimirum Martis ipsius essentia Vitriolata maluatico comunicatur, quod postea ab $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$ ad $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$, in iusculo, vel haustu aq. Cichor. aut ipsius infuso suauissimum est hepatis auxilium: id quod etiam eius obstructions antiquas mirabiliter resoluit. Martis dulcedo facile comunicatur Vini dulcedini.

DEIECTIONES ALVI

cruentæ.

Deiectiones aloi cruentas curant eadem, de quibus supra in Intestinorum affectibus.

TVMORES PEDVM.

In tumore pedum præstant acidulæ, spiritus Vi-
trioli. It. geranium Rupertianū tulum, & applica-
tum. It. Ceratum (*Durchzug*) quod fit ex Cere part:
ij. seui hircin. p.j. & ol. rosac. p.s, liquefiant inui-
cem, linteam in eo madefactum & extensum ap-
plicetur calide.

OBSTRUCTIONES HEPATIS.

Obstructiones hepatis à quacunque causa pro-
fectas expediunt vniuersalia illa, de quibus in Re-
num affectibus, quæ alioquin Tartarum per vni-
uersum corpus natum demoliantur (omnes ma-
crocosmi obstructiones à Tartaro, Ergo & Micro-
cosmi) quibus si illa quoque accesserint, quæ com-
muniter à Practicis in hepatis obstructione præ-
cipiuntur, quomodocunque medicamento vicem
suppleant: sunt tamen pro indubitatis vehicu-
lis, quibus medicamenta deobstruentia (i.e. Tart.
resoluentia & expellentia) citissime deuehant, &
quasi ad operandum efficaciora reddunt. Itaque
infusiones, decocta, apozemata, syrupi tam com-
munes quàm magistrales, It. aquæ destillatæ cum
aliis multis & extrinsecus quoque adhibendis mi-
nime quoque negligenda fuerint.

1. In omnibus hepatis obstructionibus dextre
demoliendis principes partes obtinet Mars seu fer-
rum, cuius scobs cruda (à ʒb ad ʒss) sæpius ingesta
(quotidie bis terve) mirum quantum valeat in ta-
libus affectibus.

Martis Preparationes excogitatæ sunt multipli-
ces: simpliciores vero quo fuerint, eo meliores:
sim-

simplicitate ipsa natura gaudet.

Sic igitur i. Vinum Martis supra de imbecilli-
tate hepatis descriptum, prodest, tanquam ad sim-
plicitatem magis accedens, si detur in conuenien-
tibus istis liquoribus alioquin ad expediendas ob-
structiones hepatis vsitatis. Aut si minus ferre pos-
sint patientes in quotidiano potu vel etiam cibo;
dosis ab initio minor ad euitandam nauseam.

2. Est pulvis Cachecticus simplex elegantis vir-
tutis in omnibus obstructionibus internis. Ille
sic fit:

℞. Chalybis preparati part. i.

Cassie lignee partes iij.

sacchari albißimi partes iij.

M.F. pulvis (Chalybs in bracteas tulas tantisper
tunditur super incudem donec prorsus in scoriã
abeat, postea subtiliter puluerifetur: Incus bene
mundetur vndique.) Eius tantum, quantum mu-
crone cultri arripi potest, detur ter quotidie, mane
ieiuno ventriculo, hora 3, vespertina, & ituro cubi-
tum (eine gute Messer Spitze voll à 9ß ad 9j) tam-
diu, donec omnis obstructio fuerit expedita, etiam
ad aliquot septimanas.

3. Essentia Croci Martis quoque laudabilis est;
vide de imbecillitate hepatis.

NB. Hæc tutius exhibetur in fine post priora a-
perientia, leniter nimirum aperit & adstrin-
git; præsertim cum exhibitione præceden-
tium; alius quoque nonnullis cicatur vehe-
mentius.

4. Est spiritus Tartari cum suo sale spiritualiter
profecto fortificatus: cuius virtutes sunt mirabi-
les. Vide Crollium in digest. Vniuersali.

*Spiritus
apertus
Penoti.*

5. Est aqua composita ex Vitriolo & Tartaro cuius meminit Penot^o tractatu de Medicina Chymica. Compositio talis est (compositio hæc non nihil immutata est à me, ea feliciter vsus sum in Hydrope) ℞. Vitrioli Vngarici ad rubedinem calcinati ℥iij, silicum è fluminibus collectorum & optime calcinatorum ℔v. Tartari ad albedinē calcinati ℔j. Mista, inq; tenuissimum puluerē tusa reponantur aliquandiu in locum humidum, vt per deliquium in liquorem aliquātum abeant, postea destilla per alembicum in arena ter, singulis capiti mortuo in puluerem redacto, reāfuso humore destillato; Extremo per retortam igne aperto, sed ab initio lento primū phlegma destilla, postea vero spiritum acidum auctioribus ignis gradibus elice. Ex capite mortuo calcinato salem extrahe, & cum eo, ablato prius phlegmone per B. spiritum acidum circula vel digere. Tandem cum argilla in pastillos toto circularo redacto ex retorta igne nudo, gradibus tamen obseruatis spiritum Alkalifatū prouoca, quemadmodum alioquin fieri solet cum spi. tartari sale proprio fortificato. Dosis est à ℥j ad ʒij in Vino vel alio conuenienti liquore.

6. Aqua Philosophica seu spiritus Vini tartarificatus (hoc est, qui essentiam extraxerit ex tartaro, spiritus Vini habeat aliquid phlegmatis, cuius beneficio sales arripit; Tartarus ad caruleitatem calcinetur.) Hæc principalia deobstruentia interdum non tantum obstructions soluunt, sed libere etiam per aluum subducunt. Id quod partim fit propter dispositionem corporum, partim propter ipsum medicamentum. Sic Mars plerumq; etiā per infe-

inferiora deturbat. Sic aqua Philosophica tartari-
fata liberius per aluum mouet.

Quod si itaque eiusmodi alui defectiones quo-
quo modo excitatae, obstructionibus suppetias fe-
runt, id quidem bene; sin minus, quandoque aliud
solicitanda est: id vero commodius neutiquam
fieri potest, quam per cremprem tartari. Si fortior
alui segnities urgeat, Extractum Rhabarbari & ex-
tractum pilularum de ammoniaco (alias pilule Ri-
uerij) tale est;

℞. Gummi ammoniaci in acer. scillitico soluti ℥ij.

spec. hierae picrae s. ʒij.

aloës crude Drj.

myrrha ℥j.

Croci ʒvj.

Cum syrupo de absinthio f. massa mollis; quæ ex-
trahatur cum spiritu Vini alkalifarō (hoc est tarta-
rifato) ad formam Extracti, dosis à ℥ss ad ℥j.

Cauiela: Quantumuis in obstructionibus he-
patis alias curandis etiam externa; qualia
sunt Epithemata, fofus, inunctiones, cerata;
Emplastra, forissecus ad regionem hepatis
offerantur: hæc tamen minus necessaria sunt
in usu prædictorum interno: nisi, quod for-
san durities renitens ad tactum: Tunc nimi-
rum externa resoluentia in subsidium accense-
ri debent.

In obstructione omni ad duo imprimis respi-
ciendum, vt morbus curetur, causaque continens
auferatur, & præcaueatur, quod sit, cū materia co-
pia imminuitur, crassa inciditur & attenuatur, vis-
cida detergitur, fluës recollitur, in multq; euacuatur,
status discutiantur, pars quæ materiam vel generat

vel subministrat, corrigitur. Exhibito igitur prius lenitio. si plethora addit, aut euacuatio aliqua consueta suppressa, ab initio statim basilicam aperire conueniens est. Hinc corpus purgatione abundanti humori analogo euacuetur, adhibitis in principio lenioribus medicamentis, postmodum ad ea, quæ vias aperiunt, ac hepar respiciunt, progrediendum. Quibus ea, quæ intempericiem semper quasi obstructionis comitem corrigunt, adduntur, admissis simul adstringentibus, quæ principis huius visceris robur, firmitatemque conseruant, de quibus omnibus videantur Practici.

*Aqua de-
opilatiua.*

Asscribi hic imprimis potest aqua destillata de-
opilatiua.

℞. rad. amara dulcis ℥ij,

summ. lupuli,

Cichorii,

hepatice,

Cuscutæ,

scabiosæ,

Eupatorie an. ℞ij.

Infundatur in sero lactis ad 3. digitos per tres dies.
Hinc in vase destilla. Huius aquæ ℥iiij. M. cum syr-
rupi de 5. radicibus ℥ij. Detur singulis matutinis,
interposita singulis binis aut trinis purgatione.

*Tab. Cro-
ci Mar-
tis.*

Fiant quoque Tabulæ ex Croco Martis sequen-
ti modo. *℞. limaturæ Chalybis & sulph. ana M. &*
in crucibulum ad ignem lentum primo, postmodum
fortiorem & tandem fortissimum pone, ut sulph. om-
ne exhalet & conflagret. De nouo misce materiã
cum æquali parte sulph. quod iterum, ut dictum, in
igne exhalet & conflagret, donec materia non am-
plius sulph. odore spirat. Dictam materiã optime
pulue

puluerisa, inde sartagini ferreae, & affunde aceti acerrimi ad eminentiam digiti, super ignem carbonum patentem loca, donec acet. omne exhalet, semper agitando materiam spatula. Cum exhaluit totum acet. adde aliud, & ut prius exhalat, dando sub finem ignem fortissimum, ut tota materia optime rubeat, quæ aliquandiu moveatur adhuc & ab igne remoueat & frigescat. Hinc in puluerem subtilissimum redigatur. Ex huius ℥j sacch. albillimi in aqua agrimonijæ soluti ℥ss. f. Rotulæ, quibus in fine coctionis addatur gutt. j. atque altera olei Caryophyllorum.

Fit quoque conserua ex radic. cichorij recens lotis & optime conuassatis, vel etiam per setaceum traiectis cum s. q. sacchari. Eadem radices conditæ prosunt.

Prodest etiam hic maxime Tinctura Corallorum cum aliis permista, aut syrupus Corallorum Quercetani, qui vel vnicum in quauis imbecillitate hepatis remedium, quemadmodum & Sal Corallorum in aqua plantaginis dissolutum à ℥j ad ℥jss. ac per vices exhibitum, quod hoc modo in omni fluxu hepatico ab imbecillitate hepatis causato præstâtissimum est, si cætera ad diætam & alia pertinentia non negligantur.

SCIRRHVVS HEPATIS.

In scirrho hepatis, non nimis inueterato dextre expediendo sufficiunt omnia, quæ de obstructionibus soluendis dicta sunt (scirrhus est transitus à mucilaginoso tartaro in tartarū absolutum.

Quod si vero scirrhus fuerit contumacior, tandem progrediendum est ad externa, in quibus omnem paginā absoluit Emplastrum de succo cicu-

tae (& Mandragora cum ammoniaco. Vide Cardanum, Heurnium, & Fabricium Hildanum in observationibus Chirurgicis.

Emplastrum hoc dolorificum est ante tumoris macerationem, relinquendum tamen, nec nisi tertio quouis die innouandum. Hoc feliciter usus sum in Teichumanno IC Marpurgi. Ab huius usu potest adhiberi Clyster emolliens & subducens saburram resoluturam. Vide infra, quæ de scirrho Lienis. *p. 224.*

TUMOR HEPATIS.

In tumoribus hepatis seu scirrho vehemētia, purgantia & deobstruentia omnino sunt vitanda. Tartarus vitriolatus in decocto passularū cum Cinnamonommo vel etiam foliis agrimonie additis si à cruditate (sanguinis) vel semine anisi, fœniculi, carui simul coctis, si à flatibus vnice hic præstat. Sepe etiam Rhabarbari extractum vel ipsius infusum in aqua Acetosæ, Cichorii, Centaurij minoris, Endiuia debito modo exhibitum tumores crudos resoluit.

In flatibus discutiendis etiam externa fomenta è carminatiuis facta. It. vnguenta & Emplastra sæpe profuere.

TUMOR MUSCULORVM.

Tumor Musculorum abdominis in Hypochondrio dextro raro occurrit. Hic tamen præter dicta maxime conferunt externa, oleum amygdalarum amararum, dialtheas, Emplastrum de meliloto, &c.

INFLAMMATIO HEPATIS.

Inflammationes hepatis purgationes acres non ferunt. Vomitus tamen in otiosis & pituitosis, sed cer-

certo modo, nimirum si vomitiones etiā vrgeant, prodest.

Sola sanguinis missio hepar inflammatum sepiissime curat.

Si quid tamen moliendum est, præsertim ubi deiectiones alui silent, aut leni clystere, aut Extracta Rhabarbari vel eius infuso in aqua Endiuiae & Cichorij res expedienda fuerit.

Deinde ad molliter refrigerantia, si neq; febris aut inflammatio, neque dolor inflammati hepatis aliquid remiserit, lapis prunellæ in Iulepo extemperatè refrigerantibus sumptus, & loco potus imperatus, & febrem & inflammationem, & omnem putredinem aufert: potus vero confertim non ingerendus. Reliqua (scilicet in Diæta, Pharmacia & Chirurgia) administranda, ne plus noceant, quam prosint.

ABSCESSVS HEPATIS.

Abscessus hepatis non melius curatur, quam præcauendo inflammationem.

VLCVS HEPATIS.

Vlcus insanabile est.

CYSTIS BILIARIS

Affectus.

OBSTRUCTIO VESICULÆ

fellis.

Obstructio alterutrius ductus Vesiculæ fellis imprimis tollitur iis deobstruentibus, quæ communiter obstructioni hepatis inserviunt. De quibus sufficienter suo loco.

Peculiares itaq; curandi modos hîc non habemus, sed ratio & experientia ea tantum persequuntur, quæ obstructionum momenta requirunt.

Speciatim vero aqua illa composita ex vitriolo & tartaro, seu spiritus aperitiuus Penoti hic multum prodest. *de quo supra pag. 210.*

BILIS ADAUCTA IN cysti fellis.

Bilis in cysti fellis adaucta leniter per Chologoga, si molesta fuerit, educenda Rhabbarbaro, Mechoacanna vel extracti modo parata vel etiam in substantia data, aut saltem infusa, multum potest.

Quod si vero grauiora symptomata accesserint, singula illa ex suis titulis prius cognita, deinceps curanda sunt.

Contra omnem bilis redundantiam seu silentem adhuc, seu grauius affligentem, sunt spiritus compositus ex sale communi & sale nitro, de quo egimus in notis ad Crollium, sapius in conuenientibus liquoribus haustus maximopere profuit.

INANITIO IN CHOLERA.

De inanitione in Cholera dictum.

CALCVLVVS IN FOLLICULO fellis.

Prohibitio Calculi in folliculo fellis consistit in ipsius apertione, aut si iam generatus est, in ipsius resolutione occulta, qua vniuersi corporis tartarus vel impeditur, vel si natus est, insensibiliter resoluitur. Hæc autem Medicina, tantum pendet ex ludo humano dextre in arcanum suum preparato, cuius descriptionem & modum habemus *infra in Calculo pag. 250.*

LIENIS MORBI.

TUMOR SPLENIS.

Splenis tumor laxus & distendens, si à succo vitri-

trio-

eriolato, quem vulgus facem Melancholicam vocant, proprie mel anagogis deturbatur. Talia sunt Extractum Ellebori nigri. It. Extractum senæ aliâque composita Extracta cum Essentia Epithymi, polypod. Cuscutæ, capparum, scolopend.

Vniuersaliter tamen has feces exturbat Mercurius dulcis (qui ad miraculum vsque operationes perficit.) It. Panchymagogen Quercetani, cuius iusta dosis exigente necessitate data multum valet, præsertim si acuaturs cum Mercurio vitæ ad ḡ xvj. Merc. dulcis ḡ ij. Merc. vitæ longa tritione miscendo, & postea cum Extracto Ellebori nigri in pilulas formando.

In hoc casu pilulæ istæ exhibendæ sunt post mediam noctem, repetita altera atque etiam tertia nocte, vel eadem, vel aliquantulum immutata dosi. Præstat simul in hac cura, quemadmodum in ceteris splenis affectibus in vino macerare radices filicis, quæ ab innata proprietate huius visceris affectus curat. It. in victu quotidiano admisceatur Galiopsidis seu lamii puluis propter dispositam proprietatem, quam habet ad morbos lienis: Itali Milzatellam vocant (auff dem Haberacker.)

Externe si opus fuerit, applicetur tale vel simile Cataplasma.

℞. rad. Cucumeris asinini,

bryoniæ an. ḡj.

scilla N° j.

rad. liliorum albor. bulb. j.

sem. malus,

althea,

fenugraci. an. pj.

linip ij.

flor. althea,

Malua,

mercurialis,

parietaria an. Mj.

rad. beta alba Mß.

Decoque omnia in aqua ferrariorum cū sexta parte aceti, & F. Cataplasma, vel etiam fofus ad regionem splenis. Hac referantur Emplastra vſualia.

Si diſtenſio à flatibus, à purgantibus abſtinentum quidem, ſed infuſum radicis filicis cum paulo ſemina ſennæ ſufficiunt, præſertim ſi ſemina carminatiua ſimul adiecta fuerint.

Extrinſecus valent inunctiones ex oleo rutæ, capparum, liliorum alborum cum puluere ſeminis agni caſti, ceterach, corticibus capparum, ad iuſtā conſiſtentiam miſtis.

Quod ſi dolor vehementior vrget, cappares contuſi & in forma Emplaſtri exterius applicati dolo-rem ſubito tollunt.

OBSTRVCTIO

Splenis.

In obſtructione lienis ſtatim corpus ab iuitio leniendum ſequenti ſyrupo.

℞. rad. Ellebori nigri præparat. ʒiſſ,

herba ſcolopendria Mj,

Cyſcuta Mß,

fol. ſennæ Alex. ſ. ſ. ʒiſſ,

galanga ʒiſſ,

Zinziberis ʒj,

ſem. aniſi ʒiſſ,

medulla Carthami ʒiſſ,

Epithymi ʒiſſ.

Infundantur in decocti aperitiui ſ. q. per noctem: mane

mane coque ad ℥viii, exprimantur & colentur. In Colatura infunde Rhabarbari elect. ℥iij.

Cinamomi ℥j.

Colaturæ adde Syrupi de 5. radicibus & de absinthio an. ℥iij. M. pro tribus dosib. matutinis.

Inungatur latus sinistrum calide & mane & vespere Unguento sequente.

℞. Unguenti Agripæ ℥j.

ol. de Capparibus ℥ss.

lauri ℥ss.

M. Quod si forte ad primam dosin syr. istius liquidioris non respondeat satis alius, tū seq. addi potest ex pulvere, qui ℞. spec. diaturbir. cum Rhabarbaro ℥j. Diagtydij gr. iij.

Quibus peractis, si vires permittant, & reliquas incidatur vena interna brachii sinistri, & plenitudinis ratione emittatur sanguis. Hinc per biduum vtatur seq.

℞. decocti aperitini maioris ℥viij.

oxymel. Elleborati ℥iij.

syr. de betonica,

de 5. radicibus ana ℥jss.

aq. fœniculi,

Cinamomi an. ℥iij.

sp. vurioli ℥ss.

salis scolopendria ℥j.

M. pro 4. dosibus. Interim fiat Apozema

℞. rad. fœniculi,

petroselinū an. ℥ss.

asar. sarsaparilla an. ℥iij.

herb. agrimonie,

Ceterah,

Cuscuta,

Scolopendria an. ℥ss.

sem. anisi ℥ss.

fœniculi,

Coriandri preparat. an. ℥j.

flor. borraginis,

buglossæ,

betonica an. p. ij.

passularum ℥j.

Decoque ad lbj. in f. q. aq. simplicis. Colaturæ adde

syr. de 5. radicibus ℥ij.

de Cichorio cum Rhabarbaro ℥ss.

oxymelitis Elleborati ℥iij.

F. Apozema pro 5. dosibus. Singulis v. dosibus horis duabus ante & post cœnam addatur Electuarium, quod

℥. Conserue fumarie,

betonica,

buglossæ an. ℥jss.

Cort. aurant. Condit. ℥ss.

Extracti scolopendriae,

Croci Martis nostri an. ℥iij.

ocul. Canc. preparat.

Salis Corall. an. ℥j.

CC. vsti,

spec. arom. rosar. an. ℥jss.

cum syr. de scolopend. q. s. F. Electuarium, de quo capiat ad magnitudinem castaneæ.

Aqua
hordei
chalybea-
ta.

Potus sit vinum, aut aqua hordei chalybeat. v. g.

℥. Vini aut aq. hord. lbvj. infunde in cineribus calidis Martem, aut Croci Mart. lbj. Cinam. ℥iij. stēt per 8. noctes in vase bene clauso, hinc colentur. De Colatura capiat ad libitū, aut vtatur vino vel potu, in quo concocta aut macerata sint sequentia, aut

aut quod melius est, sequentia sacculo inclusa cum vino nouo aut cereuisia deferueant.

℞. rad. polypodij ℥ijss,

herba fumaria,

melisse,

rorismarini,

Cuscuta an. Mij.

Cort. radicis Capparium,

Tamarisci an. ℥vj.

fol. lingua Cernine Mij,

vel tart. albißimi ℥j.

M. Prodest quoque Extractum splenis bouis eo modo preparatum, vt infra de suppressione mensium describitur.

Quod si morbus in scirrhum abiit, iisdem medicamentis addi possunt pilulae, quae sunt sequenti modo. *℞. Gum. ammoniaci ℥ij. dissolue in acet. & per pannum rarum trahantur. Adde aloës succo rosar. intrita ℥ss, salis absinthij ℥ij, incorporentur omnia, & F. Massa, conseruanda in aluta madefacta oleo anisi, de qua per interualla *℞. ℥ij ad ℥j, & F. Pilulae.**

Prodest quoque sequens aqua assumta:

℞. rad. raphani sylvestris lbij.

polypodij quercin. lbss,

sem. ienicula ℥j,

Cardamomi ℥ij.

radices incidantur & reliqua contendantur & infundantur in Vini vet. lbxv. stent in loco calido per tres noctes vase quotidie bene agitato. Deinde adde *aq. nasurtij aquatici, bardana,*

fumaria an. lbj,

Yers lactis desullati lbss,

destillentur in lento igne per cucurbitam, dosis haustus vnus vel per se, vel cum syr. aliquo. It. Fiat ex Nasturtio, Bardana & Fumaria recentibus in mortario lapideo succus, qui depuratus ad vsum seruetur cum aliis miscendus aut ad syrupos coquendus.

Ad *lien*is regionem, vbi sentitur tumor, applicetur Emplastrum ex Ammoniaco in aceto scillitico soluto, prius tamen foueatur locus sequenti fomento.

℞. herba scolopendria,

meliloti an. Mjß.

fl. Chamomilla,

anethi,

geniste an. Mj.

sem. fil. is ʒß.

Decoq. in s. q. Vini albi, aq. & aceti ana, vsque ad consumptionem mediae partis, cum hoc decocto foueatur locus spongiis mane & vespere.

Electuarium con- Ad *Confortationem* lienis maxime confert *Electuarium* sequens, alias *Electuarium Solenandri* dictum.

℞. passularum maiorum lbß.

Coque in Vino generoso ad pulvis consistentiam, excerne per setaceum & admisce conseruæ anthos.

Corticum citri condit:

pulueris Ct. an. an. ʒj.

spec. aromatici rosat.

diamargariton. calidi,

diacinamomi an. ʒij.

lign. al. es odorati ʒß.

Croci orientalis vel essentia eiusdem ʒß.

M. Ca.

M. capiat ad libitum magnitudinis Castanæ.

In pastu sæpius vtatur capparibus & foliis geniste muria condit.

Potest quoque offerri Diacapp. in tabulis.

℞. Diacapparum & croci Martis an. ʒj.

sacchar. in aqua scolopendria soluti ʒiij.

F. s. a. Tabule, de quibus sumat mane vnam & 3. horas post pastum.

Non incommodum quoque erit exhibere sæpius tartarum vitriolatum, & crem. Tartar. spiritum eiusdem & tincturam, cui succenturiatur Vinum Martiale, puluis cachecticus, sp. Vini tartarificatus, adiunctis simul externis, alias nihil efficietibus. Imprimis Emplastrum de cicuta, de quo supra. Tartarus vitr. primas tenet, modo præcesserint mitiora aperientia, præsertim in scirrho inueterato.

Fomentum pro Hypochondriis.

℞. rad. altheæ lbß,

bryonia,

Cucum. egress. an. ʒiij.

apij,

petroselini an. ʒij.

Cort. & rad. Capparum,

Tamarisc. an. ʒj.

fol. hedere,

sambuci an. Mj.

Ceterach Mj.

sem. agni casti,

abrotani an. ʒß.

fl. geniste,

Chamemilla,

melilot. an. pß.

F. Decoctum.

℞. ol. capparum,

amygdalarum amararum an. ℥j℥,

Tartari ℥j,

Gum. bdellij,

ammoniacy dissolui in acet. scillitico an. ℥vj℥

Cera tantillum.

℞. linimentum.

Inueteratam plerumque dissoluunt deobstruentia hepatis, imprimis quæ à Marte suppeditantur specifica: spir. vitrioli hic multum prodest: acidulæ cuiusmodi obstructions faciliè tollunt.

SCIRRHVS SPLENIS.

In scirrho splenis dextre curando, præsertim si inueteratus fuerit, solers cura maximopere requiritur. Nihilominus si quæ huic visceri scirrhum passo, conuenientia adducenda sunt, ante omnia ab initio acquirenda sunt mitiora, imprimis aperientia. Tartarus vitriolatus inter omnia talia principes partes obtinet, cui succenturiatur quasi Vinum Martiale. It. puluis Cachecticus, postremo omnium spir. vitrioli tartarizatus mitissime prodest. It. spir. V. tartarizatus. Hæc autem omnia parum aut nihil proficiunt, nisi deinceps externa quoque in subsidium eant.

Mirabile est Emplastrum de succo cicutæ & de succo Mandragoræ (succus Mandragoræ ebur dissoluit, hinc à Medicis recentioribus in usum introductus) si vtrique cum ammoniaco distemperati fuerint. Vide quæ supra de scirrho hepatis dicta sunt.

INFLAMMATIO LIENIS, ABS-
cessus, Vlcus.

Inflammatio lienis, abscessus, & vlcus eandem requi-

requirunt curam cum hepatis affectibus.

MESENTERII MORBI.

OBSTRUCTIO ET INFLAM-

matio Mesenterij.

Grauiores Mesenterij obstructions & inflammationes magnorum malorum autores, cognitum tamen difficiles, nisi quando tumores circa umbilicum in Mesenterio & Pancreate deprehenduntur, existere solent: prudens itaque Medici solertia hic requiritur maxime.

Cognito morbo purgationes qualescunque raro proficiunt. Videtur nimirum exasperari malum, quod sane dum minus ab ipsa Medicis consideraretur, non mirum extitit, quamobrem hos affectus illas morborum subsequatur.

Doctissimus Fernelius palmam præcipuit omnibus, & singulari industria ingenique dexteritate ea prodidit, quæ Medicum Practicum hac in parte multum iuuare possunt.

Cognito tamen morbo facile est reperire remedium.

Tota cura consistit in resoluentibus & emollientibus.

Resoluentia sunt mitiora illa ex tartaro vitriolato, Vino Martis, pulvere Cachectico; & acidulis tum naturalibus, tum artificialibus.

Artificiales vide apud Platerum in observationibus 3. de discoloratione. Hæc nimirum omnia illuuiem istam in ignobiles sedes Mesenterij & Pancreatis depositam mirabiliter resoluunt.

Quod si segnities alui in tumoribus Mesenterij alte sepultis hisce resoluentibus non cesserit, sp. Vini tartarifatus guttatim exhibitus segnitiem tollit.

Mollificantia sunt ex fortibus externis, quibus si adjiciatur Emplastrum de cicuta, res fiet magis expedita, quantumvis observatum sit, dolores sæpe recrudescere ab applicato hoc Emplastro, quod certissimum signum est, post inflammationem præcedentem putrilaginem illam exarsisse, & in abscessus degenerasse, ut sæpe hoc modo pus sincerum cum muco per aluum redditum fuisse animaduersum sit (& tunc hoc Emplastrum amouendum, & Enemata adhibenda.)

NB. Hoc itaq; in casu nil magis proderit, quam observata legitima diæta, & probe consideratis, quæ ventriculum labefactatum & totam OEconomiam corporis insigniter læsam respiciunt, sæpius applicare Enemata simplicia ex solo lacte vel ol. olinarum vel butyro recente. Hoc nimirum modo alius ab inquinamentis istis interioribus purgationibus non cedentibus liberatur, & tandem omnia mitiora fiunt.

Sæpius tamen deinceps post curam hanc absolutam, lenioribus purgantibus quotannis adhibitis semel atq; iterum providendum fuerit, ne locus semel istis impuritatibus recipiendis idoneus factus subinde recurrentis mali stabilimenta faciat.

IECORIS LIENISQVE

symptomata.

ICTERVS SIMPLEX.

In simplici Ictero Cholgoga imprimis valent, Extractum Rhabarbari præcipue commendatur. Quod si vero obstructions sint pertinaciores, æperientia sunt minime negligenda, qualia sunt tart. vitriol. cremore tart. Vino Marr. &c. Mercur. luteus (de quo in notis ad Crollium) ex Mercur. sublimat.

blimat. in aqua communi ebulliendo soluto cum oleo tartar. præcipitatus specificum est aperiens; cuius ℥ij ad v. cum Extracto Theriacæ aut ipsa theriaca ad sudandum repetitis, si opus est, vicibus exhibita, arquatam simplicem tollunt.

2. Decoctum fragariæ cum passulis minoribus ex aqua fontana præparatum proprietate quadam icterum præsertim in pueris soluit. Idem potentius in adultis morbum aggreditur, si marrubij Mß, ad nodulum (præsertim si nulla adsit febris) vel in vino, vel decocto priori maceratus fuerit. Bibenda autem illa usque ad morbi declinationem.

Si *Morbus Regius* fuerit Symptomaticus, plerumque obstructions hepatis fortiores concomitans, solata causa quoque perire solet: nihilominus obstructions fortissimas concomitans hepatis iam tum in scirrhum desinente, infelicis hydropis prænuncius est, nec cedit, nisi isthæc feliciter expedita fuerit. Raro tamen, imò ferme rarissime propter mirabilem partium dyscrasiam & patientium diatandi libertatem fausta procedit curatio.

NB. Potatores Vini meracioris, præsertim adusti nunquam cum hoc morbo conflictantes, prognosticis potius quam salubribus auxiliis relinquendi.

Cæterum huc referuntur illa, quæ supra in obstructions dicta sunt, & quæ deinceps de Hydrope morbum Regium consequentes, vel eundem concomitante, dicentur.

ICTERITIA NIGRA.

In Icteritia nigra plerumq; obstructionem splenis consequente feliciter curanda, nulla certiora

seu evidentiora acquiri possunt auxilia, quam quæ iam ante in obstructionibus splenis copiose sunt proposita.

Hæc nimirum discoloratio tanquam symptomaticum accidens nunquam rectius tollitur, nisi fons mali exhaustus, & splen, imò iecur pristina, quantum fieri potest, constitutioni reddita fuerint.

Sic itaque res expedienda, ut morbificis causis sublati, tandem subsequatur prospera medicatio.

MELANCHOLIA HYPOCHONDRIACA.

Melancholiam Hypochondriacam incipientem vel simplicem, plerumque curat Vomitus, nominatim ex aqua benedicta Ruladi procuratus: hac nimirum ratione saburra ex ventriculo & vicinioribus partibus eliminata faciliore reddit curam, quæ tota insumenda est in obstructionibus, si hæc viguerint, demoliendis.

Aperientia itaque Cremor tartari, tartarus vitriolatus Vinum Mart. pulvis Cachecticum, vel premitenda sunt vomitionibus instituendis, vel iisdem postponenda. Utrobique prudentia Medici hic desideratur, à qua cum pendeant omnium curationum momenta, sæpe perit omnis felicitas, nisi illa caute & religiose, & cordate subsit.

Purgantia in hoc primo casu præter Vomitoria sunt Cholagoga & Melanagoga pulvis fennæ laxativus. Extractum Rhabarbari, Mechoacannæ, panchymagogen Crollij. Extractum Ellebori nigri. It. Mercurius dulcis hæc multum possunt, quibus euacuationes sæpius si opus est, institutæ

la-

laudabiliter proficiunt. Sic Extractū pilularū de Am-
moniaco (de quibus supra) hīc quoq; vnicē prestat.

Ad *mitiganda symptomaia*, quæ plerumque fiunt
à flatibus distendentibus præcordia, & in cere-
bro spiritus animales lancinantibus, faciunt cor-
roborantia nobiles illas partes, si diutius, quam
par est, & ipsæ obstructions durant, suntq; ma-
gisterium & sal Corallorum & perlarum, lapis be-
zoar, tinctura Corallorū, Elixir proprietatis (NB.
singulare hoc.) It. oleum croci. Hæc nimirum
singula cor & Cerebrum roborant; Cerebro im-
primis tinctura Lunæ in hoc casu vtilissima est;
de quo supra de affectibus capitis. *pg. 53.*

In *Confirmata Melancholia hypochondriaca*, si le-
uiora ista minus locum habere possunt, præmit-
tenda tamen sunt, nec vomitus formidandus.

Experientia deprehensum est, aperiencia ista
quandoq; profuisse, & acerbaturum malum sustulisse:
Recidivam tamen per intervalla redeuntē,
& graviter affligentem radicē ex toto non aver-
tunt.

Eadem ratio est in Acidularū vsu quotannis
instituyendo, aliqualem viscerum apertionem
causantium, sed morbum ipsum non penitus tol-
lentium. Operæ pretium itaque est, vt in subsi-
dium Melancholiæ Hypochondriacæ confirmatæ
curandæ talia accersantur remedia, quæ funditus
radicē morbi enellant: Sic 1. 2. aquam philosophi-
cam, seu sp. Vini tartarifatū in conuenienti liquo-
re à minima dosi ad maximam vsq; (à gutt. 1. 2.
3. 4. iusta dosi, 8. ad 12. ascendendo, quotidie gut. j.
interdum pro rationē circumstantiarum in eadem
dosi persistendum (quotidie exhibitus, præmissis

tamen illis lenioribus & parum proficientibus, funditus curat.

2. Idem præstat Extractum pilularum Ammoniacarum de quo supra cuius si detur quotidie ʒj vel etiam (interdum per dies gr. j. augeri potest ad ʒj) si opus est, per dies 12. vel 14. 2. horis ante cenam, sumpto post horam iusculo, operatio admodum felix subsequitur.

NB. Sæpe usu venire solet, ut ab exhibitione horum, præsertim solutis obstructionibus internis viscerum alius ita proriteretur, ut quasi dysenteria subsequi videatur. Tunc providendum erit corroborantibus istis supra enumeratis; præsertim Tinctura Corallorum & Elixire proprietatis. Interim respiciendum quoque fuerit in hoc casu ad legitime directam dietam, sine qua nulla pene potest esse felix curatio.

Venæ sectiones in morbi statu præsertim saluætellæ magnum adiumentum præstant.

ATROPHIA.

Atrophiam euacuationes acres & solutiones non tollunt, sed exasperant quasi, tantum si colluies interiora viscera grauat, præsertim ventriculum, vomitus lenes sunt imperandi, præsertim ab aqua benedicta. Eius nimirum peculiaris vis hæc est, ut non tantum saburram eliminet, sed etiam ventriculum ad concoquendum instiget. Vnde post aquæ Benedictæ usum semper videntur appetitum corroborari, augeri que, licet aliquandiu ille sepultus, parum aut omnino nihil effecerit.

Hoc itaq; auxilium moderate institutum in principio huius curationis multum prodest:

Deinde humectantia imperanda sunt, quæ ta-

mea

men ita imperari possunt, vt simul obstructions viscerum expediantur. Tartarus ergo vitriolatus cū decocto passularum & syrupis humectantibus, quales sunt Syrupus violarum, tussilaginis, betonicæ sumptus, illas soluit.

Externa in hoc casu laudabilia sunt in pueris.

1. Balneum ex decocto capitis & pedum veruecis in aqua fluente tamdiu ebulliendo preparatum, vt consumtis omnibus carnibus ossicula tantum possint eximi.

2. Decoct. cortic. salicis rubri in aqua fluminis. Hæc balnea præsertim in pueris maxime atrophiciæ subiectis eam solunt laudabiliter, si septies, octies, nouies in iis lauentur, semel atque iterum de nouo preparatis.

A. Balneis spina dorsi vel ol. oliu. aut vnguento aliquo Resumptiuo tota inungenda est.

In victu dentur humectantia, iuscula & brodia, raro assa. Emulsio amygdalarum dulcium cum aqua tussilaginis & betonicæ. It. quandoque cum semine papaueris albi & melonum maxime utilis est.

In adultis Balneum aquæ dulcis, in quo cineres Corylorum, maluæ, bis maluæ, parietariæ, betæ, lactuæ, semen lini, ossicula item Veruecum contusa ebullierint, sæpius institutum, membrorum atrophiam pellit. Iisdem utile est lac Caprillum. It. aqua destillata ex sanguine suillo, ex plantis refrigerantibus & humectantibus mirifice prodest. Aqua ista sic paratur: ℞. sanguinis suilli ℥ij, frica manibus vt omnes fibræ auferantur, adde folior. betonicæ, tussilaginis, rosarum rubrarum, maluæ an. Mj. fol. lactuæ Mss. sem. melonū ex cort. ʒj.

aquæ tussilaginis ℥ij, destilla per alemb. ex B. postea aromatizetur cum tabulis manus Christi perlatis ad singulas libras ℥iij, de hac aqua bibat sapius. Sic lac humanum ex vberibus ipsis haustum mirifice prodest.

NB. lis, qui ex sumpto philtro atrophiam laborant, lac equarum auxilium est præstantissimum, semper tamen cum pauxillo sacchari exhibendum.

Consumptionem corporis desperatam, nihil scilicet proficientibus aliis remediis, hoc aliquando modo curavi. ℥. Mellis virginici q. placet, inunge ollam non vitæatam recentem intrinsecus, postea olla plantetur in acervum formicarum, ita ut orificium olle tegatur cribro medioeriter laxo, & sic formicæ currunt per cribrum & cadunt in mel in eodem hæsitantes, nec recurrentes, atque sic nihil palearum vel impuritarum alia-

*Aqua cõ-
tra con-
sumptio-
nem cor-
poris.* rum intromittitur. Supra collectarum formicarum f. q. funde sp. Vini q. l. digere vase clauso in B. per vnum atque alterum diem, dein destilla per B. primo lente, donec nimirum sp. Vini prædeat, quo ablato, reliquum ebulliente B. destilla & reserua.

Huius aquæ Cochl. j. in qualibet septimana ter vel quater ieiuno ventriculo cum pane tosto exhibitum, atrophiam corporis mirabiliter tollit. Interim vel totum corpus vel tantum partes distantes aliquoties eodem liquore inungende sunt (manus, brachia, pedes.) Quod si nec sic curatio celerior succedat, tandè procede sequente modo: (hæc cura magnetica etiam in febribus valet. vide infra de auidura. ℥. Ouum recens coque in Urina consumpti (hominis) in ollula no-

ua, vt

ua, vt vrina ouum plane coaregat, ebulliendo, do-
nec ouum indurefeat. Quod vbi factum fuerit, ^{Cura} ^{magneti-}
moue ollulam ab igne, & ouum coctum hinc inde ^{ea con-}
foraminibus perfora ligneolo acuto, vt foramina ^{sumptio-}
pertingant ad vitellum, postea idem ouum perfo-
ratur in eadem vrina reliqua coque semper ver-
tendo ouum, donec vrina plane consumpta fuerit;
postremo ouum sic paratum sepeli in aceruo for-
micarum. Quando itaque ouum à formicis con-
sumptum & exesum fuerit, mirabili ^{ouum ad ista} con-
sumptio corporis desinit, & nutritio subsequitur
pristina & elegans. Interim vero superioris liquo-
ris vsus non est negligendus.

In *Atrophia puerorum* à dracunculis (seu vermi- ^{Dracun-}
culis in cutè, iuxta partes carnosas & musculosas à ^{culi Mit-}
vitiato nutrimento progenitis) si quæ comedunt, ^{esser.}
nihil tamen apponitur, hæc cura est approbata. $\mathcal{L}$
radicis bryoniæ $\mathfrak{z}$ j vel ij, coque in lixiuio è cineri-
bus quernis parato in puliculam, quæ pueris dra-
cunculis laborantibus (imperata ante media ma-
ne) in loco calido (balneo) illine totum corpus &
relinque aliquandiu, sic vermiculi per poros ex-
erunt capita nigricantia. Itaque vniuersa cutis
statim radenda est nouaculis. Amputantur hæc
ratione capita vermiculis consumptioribus (*Mit-*
esser) & causa vitiatæ nutritionis aufertur. Hæc
vero operatio semel atque iterum repetenda de-
inceps fuerit, donec nempe certum extiterit,
vermiculos omnes esse sublato. Exinde pueru-
li balneentur aliquoties in inessibus illis, de qui-
bus supra dictum est vel ex capitibus & pedibus
veruecinis, vel ex corticibus salicum rubeis præ-
paratis.

CACHEXIA.

Cachexia quælibet à quibuscumque nempe causis procreata, requirit resoluentia & corroborantia.

Resoluentia sunt omnia aperientia internorum viscerum. Sic nimirum omnis OEconomia totius corporis deprauata corrigitur.

Aperientia sunt tartarus vitriolatus, cremor tartari, Vinum Martis, Acidulae tum naturales tum artificiales: quæ tamen omnia administranda sunt post præmissos vomitus, si illi commode fieri, & patientes ferre possunt.

Purgantia post illa vniuersalia habent locum quælibet, modo obseruentur obseruanda. Panchymagogon Crollij, It. specificum purgans Paracelsi & Mercurius dulcis hic præcipue laudantur, Extractum Esulæ & ellebori nigri in pituitosa & Melancholia Hypochondriaca prosunt multum.

Confortantia desumuntur ex communioribus quibuscumque hinc inde, præstat spir. vitrioli in conferva rosarum, acetosæ, florum borraginis, buglossæ, violarum sumptus, Magisterium Corallorum item & perlarum, cæteraque aquæ Analepticae visitatæ.

Omnia porro Cachexiæ felicissimum auxilium est puluis Cachecticus supra descriptus. Itaque is solus præmissis saltem vel vomitoriis, vel præcedente cura aliquando purgantibus sufficit: quantum nimirum pulueris Cachectici vsus alium moueat sapius, nihilominus conuenientibus purgantibus interdum res expedienda, vt scilicet in corpore collectæ faeces, & ab vsu pulueris Cachectici quadantenus separatæ penitus excernantur.

In Vir-

prop.

In Virginibus plerumque defectus mensium ad Cachexiæ causas accedit, unde fit illa deterior. Sollet quidem in vetulis pulvis Cachecticus etiam venulas uteri aperire, sed obstructio interdum tā pertinax, ut à solo illo aperiri nequeat. Dextre itaque observato tempore usitato fluxus mensium, quod est iuxta illum vulgatum versiculum:

Luna vetus vetulas, iuvenes nova Luna repurgat:
præsertim ubi in cursu adhibitæ curæ dolores circa lumbos & uterum animaduersi fuerint.

Ut igitur felicius procedatur, menses mouentia simul danda sunt, de quibus infra de suppressione mensium. Talia sunt aqua allij destillata & oleum Sabinæ. It. aqua asari, raphani, artemisiæ rubæ.

NB. Si ad puluerem Cachecticum addideris æqualem quantitatem Chalybis, præparati stercoris anserum iuniorum, & dederis priori quantitate, præsertim, circa instans mensium tempus & paliori Virginum & obstructioni mensium melius medeberis.

Pertinacissimas obstructiones mensium aperit lixiuū e scoris seti recrementis reguli Antimonij, ebulliendo tantum cum aqua communi præparatum, & super ferrum vel silices candentes fustum, ut vapor per sellam perforatam ad naturalia contingat. Vide infra de suppressione mensium. Mercurialis in aqua cocta & pudendis applicata ciet menses.

His omnibus postea dextre subiici potest vel addi sectio saphenæ definito tempore fluentium mensium instituta. Antim. Diaphor. fixum ad expellendos menses etiam efficax est, si eius dosis usitata

quotidie cum guttis aliquot Essentia myrrhæ in aqua artemisiæ rubræ exhibeatur.

Hæc autem omnia moderanda sunt ad præscriptum ipsius naturæ & Canones artis.

HYDROPS.

Hydrops confirmatus difficulter curatur; incipiens facile.

Nobiliora tamen medicamenta, utendique ratio expedita, prætereaque subiectorum dispositio æquabiliter affecta, quandoque etiam hydropem confirmatissimum tollere visa sunt.

In singulis hydropis speciebus semper ab aperientibus emundificantibus per aluum, nunquam à Diureticis cura incipienda: Secus nimirum colluvies ventris tota ad renes confertim quasi coacta summam difficultatem parit.

Purgantia uniuersalia sunt:

1. Mercur. vitæ seu flores butyri Antimon. dosi sua ab initio à ḡiij, in Extracto Ellebori vel Colocynthis, postea si vires ferant auctiori vsq; ad 10. & 12. per aliquot dies continuatus; præsertim in hydropes confirmato, stante tamen adhuc virtute ventriculi maxime prodest. In hoc casu nullos generat vomitus, sed tantum per inferiora purgat.

Nota: In senioribus hæc purgatio Mercurius vitæ producit procidentiam ani, quæ postea raro seu potius difficulter sanatur & curatur.

2. Flores Antimonij albi in oleo destillato (vt dictum est ad Crollium) & postea illo oleo in aqua frigida percussio, & in pilulas, puluere dulcificato bene, redacto etiam per inferiora aquam intercutem expellit, si sæpius exhibeatur.

3. Extractum compositum Crollij ad specificum Hydropis,

4. Extra-

4. Extractum Elaterij cum sp. V. factum. Doſ. à ḡ j ad iij, ad ſummum.

Post purgantia vniuerſalia deueniendum eſt ad leniter aperientia & viſcera interiora corroborantia, ita tamen vt ſemper diuretica admiſceantur, partim in cibo & potu, partim etiam cum medicamentis ipsis leniter aperientibus.

Principes hic partes tenet puluis Cachecticus ſupra ḡj vel ḡiij, in decocto centaurij minoris maceratus per noctem, & poſtea colatura in 2. æquales partes diſtributa, & duabus auroris ſeſe ſubſequentibus inuicem exhibita, idem quod Eſſentia Alhandal efficit.

In Aſcite laudatur etiam Extractum Eſulæ. It. diatrbith cum Rhabarbaro. It. gummi guttæ, ſine omni mora enim materia in abdomine contenta euacuanda, præmiſſis tamen aperientibus & ſimul humorem cruidum hepatis impactum præparantibus.

TYMPANITIS.

In Tympanitide ſimplici purgationes raro proficiunt, (exaſperatur nimirum malum) in composita vero præſertim cum aſcite ſæpe purgantia præſertim Mercurialia & aquam & ſtutus excuſerunt.

Eſt autem ſpecificum in Tympanitide ſimplici liquor ex floribus thapſi barbati (thapſi arcanum <sup>Liquor
florum
Thapſi
barbati.</sup> etiam valet, ſed liquor hic præſtat eo modo paratus, quo ſupra de ophthalmia liquor ex florib. Ci-chorij ad affectus Oculorum paratus eſt cuius ḡj, aliquoties & quotidie ſumptus in decocto ſeminis & radicis ſoeniculi ventofitates expellit,

Felicius id exequemur, si simul fiat fomentatio ventris hoc modo:

*℞. Urinae pueri mundi ℥iij,
lapidis prunella ℥ij.*

bulliant inuicem ad ignem lentum usque ad casum tertiae partis urinae. Hac urina calida fomentetur in petiis, facta insuper forti frictione cum manu (hoc modo restitui viduam Marpurgi ab omnibus Medicis relictam) post bene absolutam curam, expulsis scilicet aquis & tumoribus tum ventris ipsius tum reliquarum partium plane consumptis, Colophonem imponant exsiccantia, qualia sunt:

1. Essentia Croci Martis à Crollio in fine specifici Hydropis descripta in conserua rosarum antiqua, vel etiam in Rob. Ebulino aliquoties exhibita.

*Diacube-
ba Para-
celsi.*

2. Diacubebæ Paracelsi, quod sic fit:

℞. Cubebarum l. e. granorum myrtillorum exsiccatorum,

sem. ocymi,

Caryophyllor. ℥ijß,

santalor. omnium. spodij,

sem. 4. frigid. maiorum excorticorum an. ℥j.

succini albi ℥ij,

sem. Endiviae, portulacae, lactuca an. ℥ß.

puluerisata omnia subtilissime & cum sacch. ℥iiijß in aqua Cichorij soluti F. Electuarium, cui adjiciatur syr. granator. ℥jß. Hac mixtura ℥ij, usque ad ℥ß, sæpius exhibeatur.

3. Spiritus Guaiaci cum Rob. Ebulino sumptus ad sudores eliciendos, feliciter exsiccat.

In Tympanitide arcanum cumini & carui phoso-

loſophicè preparatum poſt primas purgationes leniores, ne malum exaſperetur, eius aliquot guttulæ cum ſudoriferis & aliis ſpecificis exhibentur.

Tres ſunt Hydropiſ ſpecies.

Aſcites,

Tympanites &

Anaſarca:

quarum periculoſiſſima eſt Tympanites: ſecundum locum obtinet Aſcites: Anaſarca cæteris curatu facilior. Commendatur hic lixiuum ex cineribus vitium, ex cineribus de extremitatibus frondium iuniperi cum vino albo factum, cui tamen aromata & ſaccharum melioris ſaporis conciliandi gratia imponere licet. Hoc lixiuio non pauci mire ab hydrope liberati.

Martis quoque hæc præparatio conueniens eſt, ^{Martis præparatio anti-hydroptica.} diſſolue limaturæ ferri $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$, in Aqua fort. $\mathfrak{z}\mathfrak{v}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$, paulatim & ſucceſſiue affundendo, digere per noctem, deinde aquam fortem per alembicum ex arena abſtrahe, habebis $\mathfrak{z}\mathfrak{j}\mathfrak{ss}$, croci rubicundiſſimi, ſuper quem in igne leniter prius exſiccatum funde ſpiritum vini vulgarem, & appoſito alembico cæco digere in arena, & ſpiritus vini rubefcet, quem à ſcibus decantatum deſtilla in Balneo ad oleoſitatem. Eſt perutile in Hydrope exſiccando, & viſceribus corroborandis, præmiſſis enim vniuerſalibus ex medendi methodo ſi poſtea eius guttæ 9. vel 10. hydropico mane & veſperi in ſimplici grânorum iuniperi decocto propinentur, facile morbum tollit & expellit.

ASCITES.

In Aſcite, quæ omniū comuniſſima, ſine omni mora materia in abdomine contenta euacuan-

da, præmissis tamen aperientibus & simul humorem crudum hepatis impactum præparantibus.

Fiat igitur statim decoctum, quod

℞. rad. Ellebori nigri præparat.

mechoacanna an. ʒss,

galanga ʒj,

fol. sen. Alex. mund. ʒj.

sem. anisi,

fæniculi an. ʒss,

Carthami ʒss.

Infunde in l. q. decocti aperitiui per noctem nitare coque ad ʒviii, addendo sub finem cocturæ Rhabbari ʒss, sacchari ʒij, Colentur, Fiat Apozema non clarificatum pro 3. aut 4. dosibus, addendo ad ultimam dosin specierum diaturbith cum Rhabbaro ʒss aut ʒj. Post tres doses Apozematis, exhibeatur dosis Merc. laxatiui aut præcipitati cum sole, cum extracto Colocynthidos & scammonij, aut exhibeatur ʒj ad ʒj, extracti Esulæ toties à Rulando ad hunc morbum decantati; præparationem vide in notis ad Crollium.

Huc referri etiam potest spir. vitæ aureus Rulandi, qui fit cum spir. V. Maluatico ex trochiscis alhandal extracta tinctura, quæ pro quantitate Trochiscorum & spir. Vini propinatur. Hinc exhibeatur per dies tres continuos diureticum sequens:

℞. rad. Ebuli ʒss,

fæniculi,

polypodij,

petroselin an. ʒjss,

rad. trid. Mj.

Ellebori præparat.

mechoa-

mechoacama an. ℥ij.

fol. senna ℥j.

Cort. anteriorum sambuci ℥jss.

flor. sambuci,

genista an. p. iij.

fl. laurandula p. ij.

sem. fœniculi,

dauci an. ℥jss.

Zinziberis,

galanga an. ℥jss.

Infunde in s. q. aquæ gratiolæ & florum sambuci
per noctem, mane leuiter coque ad ℥vij. vel circi-
ter exprimantur, Colaturæ adde

℥r. Eupatorii,

byzzantini an. ℥ij.

aq. Cinnamomi ℥ss.

adde semper, si alius non respondeat Extracti Tro-
chiscorum Alhandal aut sp. Vitæ aurei quot visum
fuerit: aut addatur succi radicis iridis nostratis, aa-
sturtij & corticis viridis sambuci ℥ss ad ℥iij, Apo-
zematis dicti: imò si succi dicti ad ℥ij vel ℥jss,
propinentur cum aqua communi tantum, poten-
ter aquam educunt.

Debet etiam interdum, ne scilicet semper pur-
getur eger & vires labascāt, exhiberi Cremor Tar-
tari aut magisterium eiusdem, aut syrupus de Eu-
patorio, corticibus Citri & oxymel scilliticum cū
aqua melissæ, fœniculi, agrimonie, apij. Cinamo-
ni dilutus. It. Tabellæ sequentes.

℞. pulueris dialacce,

diacurcuma an. ℥ij.

sacchi. solui in aq. haliacabi ℥jss.

tinct. Martis (supra in hamorrhag. tradita) ℥ij.

Q

ol. nuc. moschata destillata, g iij.

F. l. a. Rotulae de quibus sumat $\mathfrak{z}$ ij, 3. hor. ante & post potum. It. utatur Electuario sequente, quod

℞. rob. sambuci $\mathfrak{z}$ ij,

mithridatij $\mathfrak{z}$ ss.

spec. diarrhodon Abbatis,

solut. perlarum,

ocul. cancror. preparat. an. $\mathfrak{ss}$.

syr. de Eupatorio q. s.

sp. Virioli $\mathfrak{ss}$.

F. Elect. de quo manè & vesperti 3. horis ante cibum sumat ad quantitatem auellanae.

Potest quoque venter foueri decocto, quod fit ex herba menthae,

origani an. $\mathfrak{Mj}$,

flor. sambuci,

meliloti an. p iij.

sem. carui $\mathfrak{z}$ ss,

bacc. lauri $\mathfrak{z}$ ij.

stercoris Caprae ad pondus omnium, coq. in lixivio & ex aq. simplici cum decocto aut herbis ipsis calidis foueantur partes tumidae, post fomentum applicetur Emplastrum de baccis lauri.

Hinc accedatur ad ea, quae proprietate occulta ad quemlibet hydropem faciunt.

1. Est aqua Lumbricorum terrestrium rubrorum, cuius descriptionem vide in notis meis Crollij.

2. Aqua sequens:

℞. Virioli & Tartari an. $\mathfrak{ss}$,

rad. vnicetoxici $\mathfrak{ss}$,

spir. V. pintam vnā,

stent in infusione per 3. dies, postea destillentur in arena per alembicum, aquae destill. adde gurr. aliquot

quot sp. Vitrioli ad gratam aciditatem, detur singulis diebus tribus vicibus in decocto Vincetoxici cochl. j. Urinam properanter mouet, intemperiem corrigit & obstruēt. tollit.

3. Pulvis bufonum, vide notas ad Crollium.

4. Stercus anserinum, vide ibidem.

Pro potu vtatur sequente Iulepo.

℞. aque petroselin,

helicacabi an. ℥v,

aq. flor. sambuci ℥ij,

spir. Vitrioli ℔,

aut lap. prunell. ℥℔.

syr. de 5. rad. ℥ij℔.

M. aut vtatur vino Absinthiaco chalybeato, &c.

Tandem tumore sublato ad ea veniendum, quæ reliquias discutere, & partem affectam roborare valent, qualia sunt aqua Theriacalis, decoctum ligni Guaiaci, Sarsaparilla, China, balnea Sulphurea & aluminosa. Aut

℞. rob. sambuci ℥ij,

Sal. Card. bened. ℔,

mixturatij ℥j,

syr. de Card. bened. q. s.

ad consistentiam Electuarij quod assumat 2. vicibus & in lecto aut stupha duobus matutinis sudet aut

℞. rad. sarsaparilla,

rasura Guaiaci an. ℥℔,

sassafra ℥ij,

infunde in s. q.

aq. communis per hor. 24.

postea coque ad ℥vj.

Colatura adde syr. de Card. benedicto,

de scabiosa an. ʒvj,

Sal. Card. benedict. ʒj,

aq. Cinnam. ʒij.

M. pro 2. dosibus ante introitum laconici, aut detur dosi bezoardici mineralis, aut antimonij fixi diaphoretici cum ʒ ij, lapidis bezoardici.

Hepar roboratur Electuario de scoriis ferri, Electuario diambrae ad eius ʒij, adde conseruae rosarum rubrarum antiquae ʒijß, Croci Martis ʒj.

Quod si tumor pedum, ut plerumque fit, simul adsit, tunc fiat lixiuim ex Cineribus quercus, & in lixiuio dicto superius pro fomentatione herbae adjiciantur, & coquatur vsque ad consumptionem mediae partis. In lixiuio intingantur lintea cruda, quae exprimantur & ita calide applicentur cruribus.

Aut si tumor adhuc aliquis ventris & tibiaram adsit, tunc panis niger in vino & modico aceto coquatur ad consistentiam pultis seu Cataplasomatis, & extendatur super pannum lineum, atque superimponatur ventri toti, relinquaturque per 24. hor.

Postquam detumuit, ponatur versus genua semper descendendo vsque ad pedes.

Quod si nec his tumor cedat, aut tanta adsit copia, ut resolui non possit, conuenientissimum est tibiis applicare cauteria potentialia, 4. digitis supra malleolum aut 4. digitis infra genua: quo solo remedio qui ab aliis incurabiles censebantur, tumores crurum & ventris sanari vidimus.

Alij applicant folia Bardanae dictis partibus tumidis, saepius mutant, & sic aquam contrahi & consumi dicunt.

Sitis si adsit magna, ut tolerare nullo modo eam possit, tunc & sp. Sal. in vino granatorum exhiberi potest, vel Sal absinthij à gr. iij ad viij, cuius exhibitionem si continuaueris aliquandiu, amplius non sitiet.

ANASARCA.

In Anasarca, quia semper adiunctus est humor pituitosus, viscosus & crudus ad euacuationem ineptus, ante euacuantia medicamenta præmissis tamen lenientibus, præparantia adhibenda sunt, alterantia & concoquentia, qualia sunt, imprimis syrupus de Eupatorio, de absinthio, oxymel compositum, dissolue in aqua agrimonie & absinthii.

Præparato humore euacuatio supra dictis instituenda, interposita tamen præparatione & coctione humorum, ut & confortatione viscerum, imprimis hepatis & ventriculi: imprimis vomitum excitare licet Sale præparato, aut aqua benedicta, ut ventriculus à crudis humoribus liberetur, hinc ad ea, quæ urinam & sudores mouent, accedendum, ubi maxime commendatur aqua Iacobi VVeckeri tantopere in Hydrope celebrata.

℞. liquoris Tartari destillati,

aquæ gentiane (cum aq. simplici per vesic. facta)

iberiacalis an. ʒj,

sp. Vatrioli,

ol. Sulphuris an. g. x. Edilio Wulff xv.

Capiat ager à ʒij ad ʒss cum aceto ante ingressum Laconici.

Maximum quoque arcanum in hoc morbo est gratiola, quæ semper in copia tum purgantibus, tum aliis medicamentis admiscenda: potest etiam ex ea fieri Extractum vel Sal, ex quibus com-

℞ iij

*Aqua
Antihy-
dropica
VVeckeri.
in folio. per.
pag. 465.*

ponuntur pilulæ hydropicæ :

℞. Extr. gratiolæ,

mechoacannæ an. ℥j

Sal gratiol. gr. vj.

℞. pilulæ, purgant per aluum & Vrinam, si non satis purgant, adde Extractum trochischorum alhandal c. sp. V. Maluatici factum, quamdiu visum fuerit.

Possunt etiam hic nonnunquam adhiberi scarificationes in pedibus, femoribus & naribus.

Tympanitas, que semper serosam materiam habet adiunctam cum flatibus, eadem omnia, quæ in *Ascite* prescripsimus, quoque proderunt, nisi quod *Carminatiua*, cuminum, anethum, caruum, fœniculum, daucus assumantur.

Clysteres in hoc affectu ab initio iniiciantur ex decocto carminatiuo cum ol. anethi & rutæ.

Ventriculus frigidus, qui semper adest, calidis appropriatis alterandus, vt spec. diacumini, dialacæ, diarrhodon Abbatis. diacurcumæ in tabellis cum oleo Caryophyllorum, anisi, aut cum conserva menthæ, pulegij & theriaca ana: profunt etiam syrupus de Canella, oleum Caryophyllorum, mastichis, destillatum, sp. absinthij, cumini & carui, illorum gut. aliquot cum sudoriferis propinantur.

Hepar vero calidum refrigerandum extrinsecus appositis succo *Endiuie*, Cichorij cum pauco acceti, & vnguenti rosati assumtis intrinsecus nonnunquam appropriatis refrigerantibus.

Ventriculus externe muniendus oleo nardino, mastichino, Emplastro aliquo aut sacculo: maxime vt in reliquis hic prodest Cremor tartari, tinctura tartari, ol. Sulph. & sp. vitrioli.

Cucur.

Cucurbitæ magnæ cum multa flamma applicentur vmbilico, incantamenti instar, flatu discuriunt, teste Galeno.

In reliquis progrediendum vt in Aseite.

Commendatur quoque pro insigni Hydrago-
go gummi guttæ à ḡ iij ad viij, vel etiam ḡs exhi-
bitum, cum aliis commodè exhibetur, vt cum
Crem. tartari stimuli loco reliquis purgantibus,
addito correctiuo, corrigitur speciebus diambra
& oleo macis (exhibetur etiam in podagra, Cache-
xia & aliis morbis serosis.) Vtilis est etiam succus
Elaterij stimuli loco exhibitus in pilulis appro-
priatis: prodest quoque gelapium, vt

℞. Gummi gutta ḡ viij,

pulueris rad. gelapij ḡss,

spec. diambra ḡ iij.

cum ol. Cinam. F. pilulæ.

Poterit etiam purgari cum Turbith solo, aut fieri Apozema, quod

℞. Fol. senna ḡss,

turbith ḡss,

hermodactylorum ḡss,

Cinamomi,

Zinzib. an. ḡj.

infunde & coque vt dictum in præcedentibus, F. Apozema.

Si Vapores ex humoribus resolutis diaphragma petant, & fiat angustia pectoris, injici potest Clyster.

℞. Florum Chamomille,

Soldanella,

Centaurij m. an. Mj.

sem. Caribami,

bacc. lauri an. ℥ss,

F. decoctum, cuius ℥. ℥ij.

mell. rosati, ol. Chamomilla an. ℥ij.

F. Clyster miscendo.

Dieta in Hydrope: panis fiat ex optima farina, quæ misceatur cum radice Rusci, itidem in farina redacta. It. semine sceniculi, anisi, carui.

Vinum sit vel Card. benedicti vel absinthij cum Rusco Chalybeatum. Aq. fl. sambuci, spiritus sambuci.

NB. Potus aquarum dulcium nocent Hydro-
pici, Sulphurea v. & nitrosa & Terebinthi-
nata prosunt.

Balnea quoque plurimum conueniunt, quibus incocta fuerint absinthium, flores Ebuli, Sambuci, agrimonie, Chamomillæ. It. parum nitri. Vide obseruat. 25. Bartholomæi Caprolij.

RENVM VITIA.

INFLAMMATIO RENVM.

Inflammationem Renum caute oportet tractari. Nisi nimirum omnia prudenter fiant, sæpe gra-
uissimi morbi subsequuntur. Itaque nec purgantia acria, nec digestiua intempestiua proficiunt.

Paracellus inflammationes renum vocat febres renum, quæ semper concomitari solent.

Cura consistit tum in externis, tum in internis medicamentis.

Internis: qualia sunt, quæ proprietate quadam humiditatis connatæ inflammationes tales extin-
guunt; lapis prunellæ citissime expedit hoc ne-
gotium, modo alius sit libera, alioquin leni Ex-
tracto mechoacannæ aut infuso Rhabarbari expe-
dienda. Solemus interdum in hoc casu decoctum
pruno-

prunorum dulcium cum aqua tartari (in qua tartarus purissimus decoctus est; Clysteres etiam hic non incommodi) feliciter exhibere.

Aluo itaque expedita lapis prunellæ in aqua simplici solutus tantum, & saccharo edulcoratus inflammationem aufert. Venus noxia est.

Extrinsècus valent vnguenta ex rosis. It. liquor ex semine papaveris, hyoscyami, solani vel similibus. Camphora quoque in oleo amygdalarum amararum soluta & loco dolenti illita valde inflammationi resistit. Externe etiam valet Vnguentum rosatum Mesues cum oleo amygdalarum amararum & scorpionum temperatum. Venus omnino fugienda.

Secretum in inflammationibus Renum est Succus Astacorum seu Cancrorum fluviatiliū crudus, ex confusis nimirum expressus, & cum alio iusculo vel decocto prunorum exhibitus semel vel bis cochl. j. (non tamen neglectis externis.)

OBSTRVCTIO RENVV.

Deoppilatiuum Renum certius & euidentius nullum est, quam quod ex vitriolo & tartaro conficitur. Tartarus itaque vitriolatus, specificum item purgans Paracelsi hic omnem absoluunt paginam, præsertim si sit obstructio recens, nec ab impactis grandioribus calculis facta (alia est cura obstructionis Embryonaræ seu incipientis, alia confirmatæ.) Hæc nimirum curam aliam requirit, de qua in Nephritide proprie sic dicta.

CrySTALLUS tartari illis æquiualeat; nam obstructions & tartarum ipsum soluit expellitque.

Quandoquidem autem obstructions venarum omnes fiunt à tartaro, siue illæ recentes siue

confirmatae fuerint: praestat specificum in medium adducere, cuius vi & proprietate insita tartarus in omnibus partibus corporis humani genitus mirabiliter expellitur, adeoque omnes obstructions maximopere expelluntur, cum videatur imprimis eius virtus in Renum hac affectione accommodata esse.

Vnice valet ad obstructionem antiquam etiam à calculo grandi ortam; quem insensibiliter & pene sine omni dolore in mucilaginé quotidie cum urina excernendam soluit & paulatim absorbit.

Paracelsus vocat preparationem ludi humani, quam passim commendat, nuspiam tamen eius preparationem genuinam reliquit. Illa est talis: *Ludi Paracelsi preparatio.* ℞. Ludum seu calculum ex corpore humano extractum, vel etiam aliis modis deturbatum, hunc pulverisatum leniter primum calcina igne rotæ, postea flamma reuerberij per gradus eo adige, ut videatur plane in Salem abiisse.

Notetur secreta calcinatio alia (hæc nulli hactenus à me communicata.) ℞. pulueris Ludi part. j. pulueris Carbonum præsertim faginarum part. ij. misce inuicem: postea in tigillo tantum superne tegula seu operculo tecto vre in furno figulino 24. horis & spiritus Carbonum ducitiam lapidis omnino beneficio ignis emollit, ipsi vero carbonēs non absumuntur. Hinc misturæ affunde aquam feruentem, vel coq; in aqua feruente, & pulvis ludi soluitur in aquam citrinam, qui color est à fœtido Sulphure ipsius ludi. Si quid residuum fuerit ab hac solutione, denuo exsicceetur, & adiecto puluere carbonum recenti vicissim calcinetur, ut antea. Solutiones omnes euaparando redige in Salem,

lem, secundo coniunge omnia cum puluere carbonum & vicissim calcina. Idem solue in communi aqua ebulliendo, vt sincerior pars post euaporationem repetitam transeat in Sal. candidum, sæpius in crystallos abeuntem, si in loco humido frigido, aliquandiu repositus fuerit. Hunc elegantem Salem coniunge cum spir. Vini optimo & ex retorta per multa Cohobia tamdiu destillando vrge, donec penitus cum sp. Vini transferit; postea sp. Vini in leni B. aufer, & relinquitur oleum ludi humani, cuius gutt. iij, vj. x. ad xij. exhibitæ in liquore conuenienti aliquoties, singulis diebus tantum semel, obstructiones tartareas totius corporis (in cerebro, lingua) nominatim vero Renum feliciter soluit, & tartarum expellit, valet etiam in tartaro confirmato.

Adiuuat obstructionem Renum soluendam externa inunctio ab vnguentis communioribus. It. valent Emplastra, infessus, Cataplasmata & similia.

Memorable est in hoc casu oleum Terebinthinae cum oniscis viuus mixtum, & loco dolenti illitum. It. *Terpentin auff blayzen Papier* loco Renum imposita, *bis 7 er durre wird*, bonum.

Simile fit ex Oculis cancerorum eadem virtute, licet paulo inferiore) pollens.

Atque hoc modo omnes lapides per Alemb. in olea sua redigi, & in vsus medicos conuerti possunt.

Hoc specificum (ex Iudo) vnice valet ad obstructionem antiquam, & à calculo grandi causatam, quem insensibiliter & pene sine omni dolore in mucilaginem quotidie cum urina excernendam soluit, & paulatim absorbit. Huc refer salem

contra calculum apud Crollium.

*Spiritus
glomerii
Cynosba-
ti.*

Paracellus ex callosis istis glomis in cynosbato nascentibus (rosa canina) quos ille vocat simile (h. e. expulsio calculi mei) ad calculum expellendum, arcanum præparat, cuius tamen compositio nusquam extat. Ego sic paravi: Ex copiosa quantitate ipsorum mense Maio & Junio collectorum & incisorum, remotis vermiculis aut aliis infectis in interioribus alias cavitatibus reperibilibus per fermentationem cum aqua & fermento communi ipsis putrefactis elicui spiritum & aquam per vesicam. Ex capite mortuo in cineres conuerso extrahi Sal, quod purificatum cum spiritu coniunxi, & aliquandiu digerendo maceraui, tandem cum argilla miscui, & igne nudo super eiusdem glomos in receptaculum maius spiritum vna cum sale destillando prolicui, ut nempe totum Sal simul transiret: illa quæ in Recipiente erant, expressi & expressum per retortam igne arenæ in fine non usquequaque forti, ne Empyreuma redoleret; destillaui in modum arcani, simili ratione ex vegetabilibus eliciendi. Eius quæ usque ad xij, in conuenientibus liquoribus exhibitæ, & sæpius datæ, calculum insensibiliter expellunt. Alias si puluis istorum globulorum tantum maceretur in Vino & illud exhibeatur (in forma infusi per colaturam) per aliquod tempus, idem facere experientia docuit, sed remissius.

In obstructione Renum à Calculo totali vel etiam, ubi veteres (ut in Ischuria & Nephritide) & vesica à calculis in eam regionem detrusis omnino fuerint obstructi, ut ne gutta quidem vrinæ prolabi possit, præsentissimum est, si Vrina hirci recen-

recentissima ex viuento adhuc hirco, (calide cochl. j.) cum vesica extracta potanda detur, & omentum cum intestinis statim ventri, pubi, & perinaeo fuerit applicatum. Sic nimirum Calculus repente consumitur sine laesione vasorum & patiens liberatur.

EXULCERATIO RENVM.

Exulcerationem Renum recentem curari possetum Dogmatici, tum Hermetici profitentur.

Inueteratam incurabilem esse conelamarum est apud illos; ab his vero eandem sanari posse experientia docuit, sic referente Garzia ab Horro.

Indi in exulcerationibus Renum & Vesicae aloen plantam probe usam & cum lacte mixtam propinant iis, talia patientibus, non sine magno successu (aliquot dies continuè) & aegrorum commodo: illico nimirum curari Garzias affirmat.

Practici solent aliquoties pilulas aloeticas in hoc casu exhibere non sine patientis commodo (ex aloë cum puluere lumbricorum terrestrium & chalybe. preparato) per aliquot septimanas.

Nonnulli Terebinthinam claram Venetam ꝑ pondere cum vitello oui j. dissolutam & postea in brodio gallinarum discussam exhibent saepius.

In aliquot exemplis obseruatione deprehendi, Mercuriū dulcem hūc multū posse, si primam exhibeatur, (iusta dosi aliquoties in septimana, vt bis vel ter pro viribus aegrotantis) vt non tantum impuritates totius corporis, sed imprimis Renum eluantur.

Huic si succedit spiritus Mercurij dulcis, nulla exulceratio refragatur.

Spiritus
Mercurij
dulcis.

Spiritus Mercurij Dulcis est talis:

℞. Mercur. sublim. Crystallini (non Mercur. dulcis) quantum placet; tere in puluerem impalpabilem, superfunde in cucurbita non nimis alta opt. sp. Vini abstrahie per alembicum ex cineribus; reaffunde destillatum liquorem, ac denuo destilla; perge per cohobia tamdiu, donec tandem destillatum spir. Vini oleum quodammodo albicans videatur per alembicum transire; quod alio excipulo collige. Super caput mortuum residuum in cucurbita funde alium spir. Vini recentem; procede simili ratione vt antea, donec nempe omnia in oleum seu spiritum albicantem prodierint. Hic spiritus Mercur. exulcerationibus Renum & vesicæ mirabiliter operatur; si eius guttæ ij vel iij, quotidie semel atque iterum in aqua radices nymphae, Equiseti, plantaginis, exhibeantur.

Consolidationem tempestiue absoluit conseruæ rosarum part. ij. (simplex sine admixtione sp. vitrioli propter exulcerationem, cum semine hyperici part. j. mixta, quantitate auellanae & in fine curæ per aliquot dies vesperi exhibita. Hoc modo etiam inueteratissimæ exulcerationes tolluntur feliciter.

DOLOR NEPHRITICVS.

In doloribus Nephriticis sistendis par est, vt causam remoueamus; quod si vero ea tam efficax & immanis fuerit, vt cessionem facere recuset, sæpius per obliuationem quandam viæ tentandæ sunt, & in ipso paroxysmo operanda, vt dolor sedetur, & calculus in viis, vteribus, in vesicam descendat.

Itaque & emollientia & resoluentia & dolo-

rem mitigantia tam externa quam interna maximo cum fructu accersanda sunt, ac interdum induciæ faciendæ, (per anodyna) ne cruciatus nimis diuturni periculum creent. Hæc igitur relinquuntur sagacitati ipsius Medici.

Cum plerumque Calculus impactus tantos eruciatus progignere soleat, operæ pretium est, ut resoluentia calculum, si dolores non vrserint, prius sæpius adhibeantur, antequam nempe calculus loco suo motus & angustioribus meatibus intrusus eiusmodi dolores creet. Non nimirum omnino tutum est, talia resoluentia (emollientia semper præmittantur) propinare, nisi & certus fueris de vterum mollificatione & amplitudine.

Quod si tamen extremo morbo extremum remedium adsciscendū fuerit, utiq; superiora specifica locum hîc maxime habere possunt, præsertim illud, quod ab urina hirci laudabile est.

Conuenientius in hoc affectu nihil est, quam si Mercurius dulcis semel atq; iterū iusta doli exhibeatur; quinimo Nephriticus dolor raro infestare solet eos, qui pilulis istis Mercurialibus singulis mensibus vtuntur. Hac nimirum ratione ductus amplificantur & calculi deinceps sponte excernuntur.

Quod si interim dum ista sunt, specificum ludi humani vel lapidum Astacorum certa sua quantitate assumpta fuerint (quod nempe non tantum calculum Renum & vesicæ, sed vniuersi corporis tartarum exterminat) minus deinceps Nephritici dolores extimescendi fuerint.

Externe ynguentum rosatum Mesues &c.

CALCVLVVS RENVM.

In cura Calculi ab initio Clyster iniciendus leniens & flatus discutiens, ne scilicet flatus & excrementa in intestinis contenta renes comprimant & dolores augeant.

Flatus dico, quia calculosi plerumque generant flatuum copiam propter ventriculi imbecillitatem.

Fortes autem clysteres & diuretica, solaque solutiva ab initio deuitanda, quia humores agitant, qui agitati ad renes decumbunt & dolorem augent.

Diuretica vero serofos humores ad renes dirigunt, unde dolor quoque augetur.

Statim quoque regio renum inungatur oleo sequenti:

℞. Ol. scorpionum part. j.

Terebinthine part. ss.

Superposito Emplastro, quod

℞. Cerati infrigidantis Galeni ℥ijss,

ungu. rosati Camphorati ℥ij,

laudan opiat ℥jss.

extendatur super alutam, qua regio renum tegatur.

Intra Corpus assumat olei amygdalarum dulcium ℥ij, in iulculo aliquo cum essentia Croci g. vj, vel Croci ipsius ℥ss, ut viæ laxentur.

His peractis si patiens Plethoricus fuerit, vena secari potest, ne sanguinis multitudo ob dolorem & tensionem in partem dolentem ruat ac dolorem augeat.

Offerri etiam potest dosis laudani opiat, imo si dolor sit vehemens, ex eo fieri potest Emplastrum renibus

renibus applicandum : detur etiam syrūpus de mucilaginibus cum emulsione 4. sem. frig. maiorum : hinc exhibeatur Bolus ex Cassia recens extractus.

Et si dolor non remittat, fiat balneum in quo aeger sedeat vsque ad brachia:

℞. Rad. malue,

althea an. ℥ij.

flor. Chamomille,

meliloti an. p iij,

resla bouis p vj.

sem. feniculi ℥viij,

lini ℥iij,

bacc. lupperi Minij.

Coque in s. q. aquæ pro balneo, in quo commoretur per horam j. vel 2. Post 2. horas si non remittat dolor, parum se moueat ambulando per cubiculum, & iterum ingrediatur balneum, in eo sedens assumat ꝑvj. olei oculorum cancerorum (quod preparatur) sequenti modo:

℞. Pulv. ocul. cancerorum ℥v,

olei tartari per deliquum facti ℥vj.

mista digerantur in B. vel fimo equino per 15. dies; postea coagula materiam in phiola in arenâ locatam, tãdem puluerisa; puluerem cū sp. vini extrahe in formam olei spississimi abstrahendo inde sp. Vini redige: dosis à ℥iij ad vj. in aqua petroselini vel ononidis cum syrupo de mucilaginibus ℥jss, aut si careas oleo isto:

℞. Oculor. cancerorum preparatorum,

trochiscor. de Alkekengi opt.

puluerisatorum ana ℥ss.

detur cum Syrupo dicto: potest etiam Cataplas-

R

matris loco applicare regioni Renum Nasturtium
in lacte coctum.

Hinc ad ea, quæ proprietate quadam Calculum pellunt, accedendum, quæ omnia dolore prius præsentem in balneo afferenda, in quo æger, ut dictum, commoretur, præmissa tamen, si inducias patiatur dolor, purgatione leni, quæ fit apozemate aut syrupo aliquo.

℞. Fol. fenn. Alexandr. ss. ʒj.
fruct. alkekengi ʒss.
Rhabarbari electi,
trochisc. de agarico an. ʒj.
nuc. moschata ʒss.

Decoque in f. q. aq. comm. ad ʒvj. colaturæ adde
fyr. de ʒ. radicibus.

de Cichorio cum Rhabarbaro an. ʒjss.

F. Apozema pro 2. dosibus.

Medicamenta, quæ proprietate quadam contra
hunc morbum faciunt, sunt:

Aqua
Antinephritica.

1. Aqua Antinephritica.

℞. Rad. resta bonis lbj.

minutim concisæ macerentur in vini generosi lbij,
per 3. dies. Deinde exprimantur & colentur. In co-
latura macerentur:

Rad. petroselin.

eryngij.

parietaria,

herb. berniaria,

saxifraga cum toto an. ʒiijss

fruct. alkekengi.

gran. juniperi conquassat. an. ʒiijss

sem. fœniculi,

rti. ay

melonum,

mili solis ana ℥ij.

Omnia incisa in dicta Colatura macerentur per 4 dies, fortiterque exprimantur, expresso adde succi portulac. ℥ij. destillentur per Alembicum. Dosis Cochl.ij, tum præseruationis tum curationis ratione.

2. Commendatur sequens, quam aq. Fuckero-
rum aliqui nominant:

℞. Rad. liquorisia ℥ij,

petroselin,

ononidis,

pimpinella ana ℥ijss,

emula ℥j.

rasura ligni sassafras ℥ij.

sol. hederæ terrestris Miiij.

sem. fœniculi,

vrtice an. ℥vj.

succ. hederæ terrestris ℥v.

præmissa per 3. dies infusione destilla, aqua seruetur, cui syr. de Caryophyllis vel de Canella pro condimento admisceri potest, dosis vt præcedentis. Huc spectat oculor. cancrorum oleum supra descriptum.

Vt autem reliquiæ & mucus in renibus & vesica existens expurgetur, & dictæ partes corroborentur, nodulum sequentem in vino maceret, & singulis diebus matutinis haustum, nodulo tamen expresso, assumat.

Nodulus sit talis:

℞. Ligni sassafras,

nephruci an. ℥jss.

rad. polyodii,

℞ ij

petroselini an. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$,
 resta bonis,
 pimpinella,
 sanguisorba an. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}\mathfrak{ss}$,
 asparagi,
 aridis nostr. an. $\mathfrak{d}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$,
 florentina $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$,
 turbis albis $\mathfrak{d}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$,
 herb. roris marini,
 fragariae,
 saxifragie,
 pimpinella an. $\mathcal{M}\mathfrak{ss}$.
 flor. rosarum,
 verraginis $\mathfrak{p}\mathfrak{j}$.
 sem. anisi,
 foeniculi,
 sileris montani an. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$,
 fruct. alkekengi $\mathcal{N}^{\circ}\mathfrak{v}\mathfrak{j}$,
 Cinamomi electi $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$,
 macis $\mathfrak{d}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.

Contusa ligentur in syndone rubro. F. nodulus in $\mathfrak{ss}\mathfrak{ss}$ Vini per 3. dies macerandus.

Alternis quoque diebus capiat $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$ terebinthine lotē in aqua Halicacabi & interdum cum Syrupo sequente aut etiam in vino calido cum spiritu Terebinthinae $\mathfrak{ss}$. It. ad libitum tempore matutino in usu habeat Morsulos Imperatorios, quibus ol. nuc. moschatae destillat. instillet gutt. j. ad iij.

Syrupus fiat ex syr. de 2. radicibus $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$. lupulo $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$,
 aq. petroselini,
 halicacabi an. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

Capiat cochl. j. vel ij. cum spiritus Terebinthinae $\mathfrak{ss}$.

Si à potione (dicti iam noduli) alius non sit libera, aliquo ex superius dictis syrupis, aut alio ad placitum purgante leniter purgetur.

Si lignum Nephriticum verum haberi possit, *Ligni Nephritici vis.* maceretur $\frac{3}{4}$ in vino per 7. dies, vinumque bibatur mane: ab eo assumto, se exerceat ager.

Ad miraculum si repetatur, renum calculosam dispositionem emendat, eos confortando & materiam lapidis sine molestia educendo.

Celebre Nephriticum paratur ex capitulis illis callosis in fructibus Cynosbatæ siue rosæ caninæ innasci solitis, Germanis *Schlaffopffel*. Capitella illa per medium dissecta callosa sunt, ac in centro eorum plerumque reperiuntur vermiculi viui. Præparatio fit ex exsiccatis & puluerisatis, exemptis tamen vermibus, in modum extracti cum spiritu vini, præparatur. Vide prolixius notas meas ad Crollium. *et supra pag. 258.*

VESICÆ AFFECTVS.

CALCVLVVS VESICÆ.

Lithontripticon famosum ex mille pedibus describitur in notis ad Crollium: quo resolui calculum oui magnitudinem excedentem.

Methodum medendi calculo tradit Mercatus Tom. 3. l. 4. c. 10. Præter ista omnia maxime utile est, vt quolibet anno expurget humores crudos cum cassia & Terebinthina.

Post purgationem venæ sectio, & post Vrinæ præcuracionem Euacuatio etiam singulis mensibus potest institui.

Huius (supra dicti) specifiçi administratio est talis: 1. Purgetur patiens calculū Vesicæ purgante conueniente. Præstat in hoc casu specificum pur-

gans Paracelsi, acres purgationes reliquæ hic minus locum habere possunt.

2. ℞. pulu. Oniscorum à ʒß ad ʒiiij, sp. Vini, à ʒj ad ʒß (biliofis medetur tantum sp. Vini) iuris Cicerum rubeorum ʒj. M. Hanc mixturam exhibe totam, deinceps singulis diebus patienti manè ieiuno ventriculo, quinque nēpe horis ante pastum: ita tamen vt semper ante sumptionem specifici E-nema molliens & lene sine acrimonia purgantium capiat (nisi nimirum alius libera) vsum huius specifici excipit febris, ac deinceps per totius curæ cursum vtatur diæta conuenienti & molli, ne vsquam alius obstruatur, (ab initio ne detur vinum ante diem 16.)

Nota:

Post assumptum specificum sequitur Calor fe-re totius Corporis præter naturam. It. sitis molesta & dolores circa pubem sentiuntur.

Medicamentum hoc lapidem Vesicæ vi quadam inuadere solet: quapropter omnia calida diligenter euitentur, & nonnunquam lapidis prunelle aliquid in aqua fragorū aut fl. fabarum. It. Iulapiū ex istis aquis cum syrupo violaceo & guttis iij vel iiij sp. Vitrioli exhibeatur.

Diebus primis Vrina imprimis progreditur admodum crassa & exigua; sequentibus v. diebus vrpote h. 10. 11. &c. copiosius; calor remittit, dolores sistuntur; & vniuersa substantia calculi comminuta in minimas partes progreditur. Vrina nimirum toto cursu curæ collecta, si ebulliendo exciceretur, tandem prodit quantitatem calculi, de-nuo in lapidem conuertibilem; si cum solutione

Tra-

Tragacanthi vel Ichthyocollæ conformetur.

NB. Interdum in hac cura opus est, vt aliquando dies vnus atque alter vacuus sit ab hac medicina, & quiescat p̄iens propter vires colligendas, idque in tenerioribus locum habere potest.

Hoc tamen hic obseruandum, vt medicamenta interdum per Cathetē in vesicam mittantur, ægerque statim in B. locetur, inungatur post Balneum calide pecten & perinæum ol. scorpionum, amygdalarum amararum, axungia cuniculi & galinarum an. ℥i℥, succi parietariæ. ℥ij.

Lapis Vesicæ si confirmatus iam sit, & ad aliquam magnitudinem iam p̄uenit, vix alia ratione curari potest, quam sectione.

Poterit tamen tractari supra dictis, præsertim in mulieribus, in quibus via latior & recta.

INFLAMMATIO

Vesicæ.

In inflammatione Vesicæ valent eadem, quæ in inflammatione Renum (cum Sale gemmæ, misce aliquid Salis nitri in Clystere in inflammatione Vesicæ & ani.

ABSCESSVS VESICÆ.

Ab Abscessu pauci euadunt.

EXVLCERATIO

Vesicæ.

De Exulcerat. Vesicæ, vt & Renum, vide Platerum pag. 86. part. 3. curat.

Huc etiam commode referuntur, quæ de exulceratione Renum dicta sunt, spirit. Mercur. dulcis, quo nihil præsentius mundificat & consolidat.

R iij

Exulcerationes ductus penis curat spiritus Mercuri dulcis per siphunculum iniectus. Vide Paræum & Fabricium.

Pro mundificatione (mundificantia semper præcedant consolidantia) adhibeatur Vinum.

Pro consolidatione ℞. stercoris Gallinæ lutei q. pl. in butyro recente, vel oleo oliuarum assatum, injiciatur in frigidam, sordibus fundum petentibus supernatat liquor oleiformis per siphunculum in ductum penis injiciendus.

PRIAPISMVS.

In Priapismo præsentissimum est oleum Rutæ destillatum inunctum & intro sumptum guttulis aliquot.

EXTINCTA VIRILITAS VEL imbecillis.

Extinctam Virilitatem vel saltem imbecillem restituit 1. Essentia satyrionis apud Crollium, cuius mirabiles virtutes ij deprecant, qui egentes ejusmodi Confortatiuis aliquando vsi sunt.

2. Paracelso tribuitur sequens.

℞. Castorei,

galange,

macis,

Caryophyllorum,

anisi,

piperis longi,

borracis Veneta an. ʒij,

fol. saturiæ,

rad. satyrionis,

valeriane an. ʒij,

boletis ceruini ʒjss,

Carnis scincorum marinarum,

rad. aro-

*rad. aronis,**Cardamom. an. ʒʒ.*

M. & redige in puluerem, quem cum saccharo in aqua rosmarini solutum, M. & F. Tabulæ. Dos. à ʒiij ad ʒvj. Fortius operatur, si aliquoties in Laconico umbilicus & partes vicinæ inungantur cum ol. maceris destillato. Mirabile nimirum est confortatiuum oleum maceris.

3. Valet Essentia Ambra cum sp. rosarum extracta & pilularum forma exhibita. Hoc vero in senibus præcipue operatur. Dos. ʒ. iij. iij. v.

4. Confectionis Alkermes ʒʒ,

*Ambra grisea ʒij,**Zibethi non sophisticati ʒj,**aq. magnanimitatis ʒij.*

M. recondantur diligenter (ne euaporet) huius mixturæ à ʒʒ ad ʒj, exhibe alternis vespers cum aqua Cinamomi.

5. Pudenda (cuiusque sexus) decocto aquilegiæ simplicis diligenter lauentur & dente demortui puluerisato super carbones fumigentur: In sterilitate per incantationem facta hoc valet. Vide etiam infra de sterilitate, & de impotentia.

GONORRHOEA.

In Gonorrhœa commendatur pulvis sequens:

*ʒ. sol. mentha,**mumia,**Corallorum rubrorum,**Agni Casti,**Carabes an. ʒj.*

M. & F. pulvis de quo accipiat æger aliquid m. p. ieiuno ventriculo cum ouo tremulo.

Vehementius sistit profluuium seminis pulueris

ossis sepiæ ʒj. cum conferuē rosarum ʒij, bis vel ter sumptus.

Excellentissimum est magisterium eiusdem cum conferua rosarum antiqua à gr. vj ad ʒß, sumtum.

Gonorrhœam tam inueteratam quam recentem, itemque malignam sistit antimonium album fixum aliquoties cum aq. plantaginis sumptum.

Tinctura Corallorum mirabiliter prodest.

G O N O R R H O E A

Virulenta.

De Gonorrhœa virulenta tractabimus infra de Lue Venerea, vbi imprimis de spiritu Mercurij rubro erit dicendum.

Euenit sæpe vt Gonorrhœa virulenta sine aliquo testimonio infectionis se prodat. h. e. vt nullæ aliæ corporis partes extrinsecus videantur affectæ: sed habitus integer & sine aliqua notabili indicatione hoc malum occultet.

Concubitus itaque solus cum scortis publicis hanc ipsam infectionem suspitione contagij auger. Itaque licet hac ratione Medici sæpe falli possunt, confessio tamen spontanea vel extorta ipsius patientis hic litem dirimere potest.

In hoc itaque casu, vbi infectionis nulla sunt signa externa (h. e. totius luis Ven.) si vniuersali cura haud procedendum fuerit, huius alexipharmacum petendum est ex gūmate Guaiaci, cuius Extractum cum spir. Vini Tarrarificato factum dof. gr. iij vel iiij in aq. plantaginis, nymphææ, Equiseti sæpius exhibitum iuuat. Vide Practicos.

Interdum in Gonorrhœa virulenta inflammantur testes cum maximo tumore. In eo casu præsentissimum est Cataplasma ex foliis rutæ & Ebuli

D. Ioannis Hartmanni.

267.

Ebuli acet. coctum & applicatum.

VLCERA PENIS.

In vlceribus penis ratio eadem curandi, quæ Venericæ exulceratæ.

CARUNCULA PENIS.

De Caruncula Vide Paræum. In hoc casu laudabilis est pulvis sequens:

℞. Mercur. dulcis ℥ss.

Antimon. Crudi ℥j,

tutia preparata ℥ij.

M. F. pulvis subtilissimus. Vfus huius pulueris est cum candelis cereis (*das gelbichte VVachs ist das beste*) Ex cera virginea factis, 6. vel 4. lineis filis cera obductis. Cera vero præparatæ tenuissimis obvoluendæ sunt fasciis ex lino panno (*Cammer-tuch*) ne nempe fractæ candela relinquant ceram & ut commodius recipiant Vnguentum. Pulvis itaque ille prius cum oleo amygdalarum distemperatus sit, eoque superiori parte illinatur candela cerea, & immittatur in ductum penis, eo usque ubi caruncula viget. Si volet mingere æger, dematur & post mixtionem noua indatur, idque fiat integro quatruiduo. Postea immittatur per siphunculum injectio sequens:

℞. ser. lactis caprini ℥vj,

aq. plant. aginis & rosarum an. ℥ij,

Cerussa ℥vj,

marmoris candidissimi,

spodij puluerisati,

Crystalli,

aluminis roche an. ℥ss.

Camphora ℥ss.

puluerisata omnia ebulliant cum sero lactis & seruentur ad usum.

DIABETES.

Diabetis specificum positum est in Marte; Essentia Croci Martis à Crollio descripta multum hic prodest. Felicius operatur Tinctura Smaragdi, de qua supra in Dysenteria. *p. 192.*

Cæterum Mars non tantum intrinsecus, sed etiam foris prodest (purgantia hic non commoda neque diaphoretica.) Itaq; Balneum ex aqua ferrariorum præparatū & fomētatio ex aqua plantaginis cum aqua chalybeata decocta & regionib. renum ac vesicæ à singulis balneis quotidie bis vel ter adhibita profluuium vrinæ Diabeticum multum inuānt.

Diæta porro ex cibis siccantibus & semper cum aqua chalybeata coctis, vnice laudatur.

Potus ne nimium ingeratur, prouidendum est: ad sitim tantū explendam sufficit aqua Chalybeata vel decoctum CC. vsti (vehementius, sic nimirū calide adstringit, nec sudores nisi forte paucissimi erumpunt) aut aqua plantaginis, tamen nec sola, nec semper, sed cum aliis miscenda fuerit.

Tinctura Corallorum. It. Sal Corallorum mirabiles in Diabetis habent potestates.

VRINÆ INCONTINENTIA.

Incontinentia vrinæ à Paralyfi, curatur per ea, quibus alioquin paralytes particulares curantur, restitutis nempe tum principio neruorum, tum neruis è lumbis in musculos ceruicis vesicæ derivatis, de quibus in superioribus egimus.

Pueri itemque adultiores sese in somno per-

meien-

meientes; vbi nempe laxitas & mollicies est sphincteris, curantur diæta adstringente.

Specifica sunt: guttur galli crematum & in vino styptico exhibitum (reperita dos.) It. vesica Capræ (hac multos curavi, estque gutture galli formæ præstantior) in Clibano exsiccata & puluerisata pondere ʒj, in Vinò Styptico exhibita, ac sæpius reperita dosi.

It. Piscis in ventre Lucij inuentus, & in Clibano exsiccatus ac eadem dosi sæpius exhibitus specifica proprietate *ἐνδωχόν* puerorum tollit.

His opitulatur etiam externa balnea & inunctiones ex adstringentibus parata.

Balneum potest esse tale:

℞. balaustrarium cort. granatorum, gallarum,
gran. myrti,
hypocistid.
acacie an. ℞j.
spodij ʒij,
rosar. rubrarum,

Coriand. preparat. an. ℞ss.

capuis mortui ex Vitriol. libss.

Ebulliant in s. q. aquæ ferrariorum vsque ad consumptionem tertiæ partis: balneet bis quotiædie manè & vesperti.

Vnguentum potest esse tale vel simile:

℞. ol. myrtini,
Cydoniorum,
rosarum an. ʒj.
pulu. santali rub. & albi an. ʒj.
succ. semper vini maioris,
plantaginis an. ʒss.

puluerisata cum exigua quantitate Cere coniun-

gantur cum reliquis, & F. Unguentum à balneo
inungendum regionibus hepatis & renum.

Diuretica in initio ne exhibeantur.

ISCHURIA.

In Ischuria compendiosius curanda (ab initio
Diuretica ne exhibeantur) nec nimis propere, nec
nimis lente vrinae prouocatio instituenda est. Ex-
terna ergo ab infestibus & fomentationibus præ-
mittenda.

Infusiones (aluo tamen semper libera vel spon-
te sua vel clysteribus emollientibus prouocata)
sunt è mollificantibus, qualia sunt malua, parietar-
ia, melilotus.

Fomentationes sunt decoctum parietariae vel
galij in vino: præstat decoctum ceparum in Vino
extrinsecus ad peritonæum & regionem vesicæ
sæpius applicatum calide: hoc modo suppressio vr-
inae soluitur.

Quod si vero nec hoc modo aliquid profice-
ris, etiam interna accersenda sunt. Sic nuclei persi-
corum 4. vel 5. puluerisati & in aqua radice vtri-
cæ vel raphani exhibiti vrinam prouocant. Sal
radicis lupinorum à ℥ss ad ℥j cum vino albo ex-
hibitum potenter prouocat. It. succus vniuersi Can-
cri fluuiatilis pistati & per seraceum missi cum
Vino albo propinatus vrinam subito prouocat.
Succi item limonum ℥ij, & sacchari Candi ℥iij,
vel cum aqua parietariae & fœniculi ana q. s. pro
potu identidem data vrinam cient.

Si omnia desperata fuerint, Vrina hirci calide
epota cum toto omento & intestinis ad ventrem
applicato subito vrinam retentam propellit & cal-
culū simul, si ille obstructions facit, foras mittit.

STRAN.

STRANGVRIA.

Stranguriam facile tollit Axungia hâci in vmbilicum immiffa: fubito eam foluit oleum maffichis guttis aliquot in vmbilicum calide intromiffis (à laudano hic abftine.) Sal glandium. It. ftipitum fabarum & melonum mirabiliter stranguriam foluunt, dofis ℥℥, olei Cera gutt. iij vel iiii, in decocto cicerum rubrorum exhibitæ stranguriam foluunt.

VRINÆ ARDOR.

Vrinæ ardor in principio fit à fola caliditate yrinæ ob bilem cum ea permiftam. Quare ei ftatim occurrendum: abftinendum principio ab omnibus acidis & acribus ac diureticis: Purgetur itaque ftatim Extracto Rhabarbari, aut Panchymagogo aut alio Cholagogo: Corpore purgato exhibetur fequens mucilago per biduum:

℥. fem. altheæ,

maluæ,

Cydoniorum an. ℥j,

gum. Tragacanthi ℥j.

Macerentur in decocto radicis altheæ, feminis papaueris albi, Halicacabi. F. Mucilago, de qua capiat partem mediam cum ℥iij decocti. Hinc exhibeatur ℥j vel ℥vj, Caffiæ extractæ cū faccharo in bolum formata, additis (fi lubet) baccis Oxyacanthæ, diaprui ℥ij, poft meridiem bibat emulſionem ſeminum 4. frigidorum cum aqua oxalydis aut nymphææ factam, mane aut ſequentie die deglutiat Terebinthinam in oblata ad ℥iſſ, à meridie iterum bibat emulſionem, hinc iterum purgetur ſequentie bolo:

℥. Caffiæ recentis extractæ ℥vj,

Terebinthine in aq. parietarie lota ʒij.

Cum sacch. F. Bolus, cui addi possunt, spec. Diaturbith cum Rhabbarbo, aut tantum pulueris Rhabbarbari. Hinc fiat Iulapium.

℞. aqua portulacae,

oxalydis,

nymphae an. ʒiij,

Cichorii ʒv,

syr. violarum ʒijʒ,

spir. Vitrioli ʒʒ.

Sumat per 12. dies mane ieiunus, & 3. horas à prandio aut saltem assumat spir. Vitrioli in aqua fontana singulis vicibus gutt. v. Iterum purgetur Cassia & Terebinthina. Si tamen malum diuturnum sit, oportet nonnunquam purgare cum Rhabbarbo in substantia additis Myrobalanis citrinis: verbi gratia,

℞. Myrobal. Curin. ʒij.

macerentur in decocto passularum in aqua Cichorii destillata,

salvia,

& oxalydis facto horis 12. dein exprime adiecta Rhabbarbari puluerisati ʒijʒ, syr. ros. sol. ʒi. F. Potio.

Ne adstringatur aluus opera diligenter danda, quod si fiat, Clysteribus vtere emollientibus & refrigerantibus cum Electuarij Catholici ʒj, ol. violarum ʒiij.

Possunt etiam, si calor hepatis adsit exterius adhiberi Epithema & sacculus, Vnguenta & sequens decoctum: ℞. rasura Guaiac. ʒij. Coq. in ign. simplicis l. q. ad ʒvj. praemissa infusione. Colaturae adde Trochiscor. alkekengi subtiliss. puluerisat. ʒʒ, capiatur matutinis tribus, post meridiem vtatur sp. Vitrioli

tricoli, vt dictum: Si dolor Vesicæ vigeat, lac tepi-
dum per Catheterem infundatur aut mucilago se-
minis psyllij cum aq. portulacæ & plantaginis an-
zjij facta. Pudendo quoque in vas lacte tepido
plenum immisso ardor & dolor magnus mitiga-
bitur, vt &, si applicetur cataplasma ex parietaria
& oleo scorpionum paratum; perinaeum & ven-
ter inferior inungantur oleo nymphaeæ & rosa-
rum, perseverante dolore, fiat Cataplasma ex de-
cocto malgæ, althææ, melilori.

Potest quoque interdum offerri spiritus Tere-
binthinæ, sed rarius, ne caliditate sua noceat, aut
quod melius, fiant pilulæ ex pulvere Rhabarbari
cum sp. Terebinthinæ s. q. de quibus sumat ʒss
pro dosi.

CRUENTA MICTIO.

Mictionem cruentam à venulis vel in renibus
vel orificio Vesicæ ruptis & exesit productam
curant illa, quæ alias hæmorrhagiis internis desti-
nata sunt, de quibus egimus supra.

Specificum in hoc casu præsertim si cruenta mi-
ctio est à calculo, est arcanum agrimonie & quin-
que folij giiij, v. viij &c. His maxime adiungen-
da sunt illa, quæ si exulcerationes partium simul
vigent, de exulcerationum curis hætenus dicta
sunt, præsertim si tabulæ à Platero in istis casibus
laudatæ in subsidium veniant.

Interdum ipsa Chirurgia aliquid opis confert,
quæ tamen ita moderanda, ne plus oblit, quam
prosit.

In mictione porro cruenta, manifesta causa
præcedente (præsertim in foeminis, quibus hæc affe-

ctas familiaris) Tinctura Corallor. vnice prodest, qua etiam inueteratissima tandem curata sunt. Tinctura Smaragdi hic etiam multum prodest.

CAPILLAMENTORVM

Excretio.

In Capillamentis Vrinarum excretis, vt vitium tollatur & renes purgentur, spir. Terebinthina recens facti g iiii. v. viij. in aqua vel syrupo de althea aliquando exhibitæ optime sanant.

SCROTI ET TESTIVM

morbi.

INFLAMMATIO SCROTI

& Testum.

Inflammationem Scroti & Testium tollunt ea, quæ aliis inflammationibus inferuiunt.

1. Peculiare est decoctum agrimonie cum Vino & acet. loco dolenti sæpius in forma cataplasmatidis adhibitum. It. radix cucumeris asinini in acet. & Vino cocta.

2. Herba Paridis viridis contusa & applicata subito sistit.

3. ℞. Nymphaeæ, nasturtij aquatici an. Mij. Coque in acet. rosaceo cum Vino, in fine adde aliquid olei rosacei & applicetur tepidiuscule.

Huc pertinet illud Cataplasma, de quo paulo ante monuimus in Gonorrhœa Virulenta.

TVMOR SCROTI.

Similiter hæc (iam dicta) omnia tumores scroti discutiunt & feliciter curant, modo omnia tempestiue fiant.

Aluus sit aperta & perpetuo libera; si febris adest, eidem prospiciatur. Dieta sit tenuis, refrigerans, humectans, abstineat à vino.

Tumo:

Tumorem inueteratum, prædurum ex male curata inflammatione sepe sustuli cum Cataplasmate radice lactucæ ex mullo coctæ, cui interdum adieci facinam hordei, fœnugræci lini, &c. sepe etiam cepas frustulatim incisas decoctis addidi (hoc modo curavi Timplerum Philosophum.) Post sepius iteratum hoc decoctum, locum affectum illunui Balsamo Sulphuris, & tandem Emplastrum Diaphanum per aliquot dies superaddidi.

Quod si de tumore aliquid residuum fuerit, hac iterata cura & continuata, tandem omnis tumor euanuit.

BVBONOCELE, ENTEROCELE & Epiplocele.

In Bibonocèle, Enterocèle & Epiplocèle valet Balsam^{us} Salis^{gemmæ}.
Balsam^{us} Salis gemmæ, arcanum summum in rupturis, qui hoc modo fit: ℞. Salis gemmæ ℥ij. fiat in igne (in tigillo) & postea soluat^{ur} in aqua pluviali destillata, filtretur & vicissim coaguletur. Has operationes liquefactionis, solutionis, filtrationis & coagulationis tantisper repete, donec Sal gemmæ ad summam subtilitatem fuerit perductum, quod inde cognoscitur, quando eius particula ad candelam admota statim liquefit. Serua in vitro bene clauso: Cura sic fit:

1. Repositis, si opus est (ut in Enterocèle & Epiplocèle) partibus prominentibus, locus affectus lauetur cum acer. destillato acerrimo, vel cum spiritu Vini quotidie bis. Post fomentationes statim inungatur locus cum arcano Salis gemmæ.

2. Ad intra exhibe singulis diebus mane ieiuno ventriculo Essentiam consolidæ maioris cochil. j. cum gutt. ij. Balsami Salis gemmæ.

Ligaturam adhibebis ab initio decentem, aut imperabis patienti, ut primis diebus 8. quiescat omnino in lecto supra dorsum (intra 14. dies convalescet ager, aut ad summum 3. septimanis.)

Nota.

Si in rupturis intestina & reliqua prominentia difficulter reponi possint, etiamsi emollientia per infusiones & fomentationes fuerint adhibita, ut felicius absoluat cura, cæteris non neglectis sic procede:

Post adhibitas fomentationes quotidianas patienti exhibe per 3. vel 4. dies cor Talpæ exsiccatum & pulverisatum (quotidie cor unum) mense Maio collectum cum aqua Cinamomi, & felicem videbis operationem.

Aliud: 2℥. molliusculam substantiam de fungis Nucum mense septembri collectis (fungi si iusto tempore collecti multos annos durant) eamque in pulverem tenuissimum redige: pulverem misce cum ana buryi maialis insalsi & media quantitate farinæ lupinorum, ut fiat Unguentum (fungi nucis habent signaturam rupturæ; reperiuntur fungi illi in antiquis arboribus nucum.)

Nota.

Si posset haberi axungia Erinacei, hoc nihil felicius est (in defectu utriusque præstat balsamus Sulphur.) Fiat primo repositio intestinorum, si opus est, postea formetur ligatura decens, supra tuberculum ligaturæ applicetur membranula, quæ circumdat omentum porci, ita ut membranula illa tantum

tum istud tuberculum, quo præcise locus foraminatus alias in applicatione tangitur, contegatur. Locus ille callosus cum membranula tectus desuper inungatur quotidie vnguenti particula in quantitate 3. pilorum, & applicetur dextre ligatura.

Intrinscus si velis istam curam absolueri, quotidie vel alternis diebus mane propina farina viciorum Cochli. b. cum aqua fumarie, & cura citius absoluetur. Interim patiens ambulet, & faciat quicquid velit, modo exercitia corporis ab omni violentia absint.

EXOMPHALOS.

Exomphalos sæpius in pueris, rarius in adultis eueniens facile curatur, si primum locus foueatur cum decocto vlineæ, prunellæ in Vino styptico rubeo: postea Cataplasma ex plantagine & lentibus seu potius earum farina aliquoties applicetur.

Si ruptura est vetus & in adultis post eiusmodi fomentationes, si vnguentum ex fungis nucum cum decenti ligatura forinsecus, & Essentia consolidæ maioris cum arcano Salis gemmæ intrinsecus adhibitum fuerit, perfecte sanatur.

VTERI AFFECTVS.

INFLAMMATIO VTERI.

Inflammationem vteri innata quadam proprietate sistit decoctum serpilli cum aqua chalybeata paratum & forinsecus vel saltem fomentis cum spongiis applicatum. Eadem aliis quoque ad inflammationes externas facientibus, tollitur, modo omnia tempestiue fiant, secus facile in abscessum & vlcus tandem definit.

ABSCESSVS VTERI.

Ad Abscessum Vteri repetantur ea, quæ hæc-

nus saepius de abscessibus dicta sunt.

APOSTEMA ET VLCVS

Vteri.

In Apostemate & Ulcere Vteri sordido eleganter curando (mora hic periculosa) vide curationem ultimam Centuriae 4. Rulandi, quam similem pene curam absolui aliquando in quadam muliere Kirchaimensi, in qua tamen vesica afficiebatur.

Nota:

Exulcerationem Vteri nuspam ad exulcerationis Renum & Vesicae modum cum Mercur. nempè dulci vel sp. Mercur. dulci curari. Eius nimirum effectus ad uterum non pertingit, quemadmodum facit in exulcerationibus renum & vesicae.

Itaque hic caute procedendum, & ea tantum adhibenda, quae ad orificium vteri forinsecus pertinere possunt, mundificato (per aquam) primo ulcere, si turundae vel pelli cum balsamo tartari illiti, intromissi fuerint, & reliqua quoque dextre fiant, facilis consolidatio subsequitur.

NOMÆ VTERI.

In Nomis Vteri nihil praestantius decocto summatum rubi idæi cum aqua plantaginis. Vide observationes Plateri: cum Balsamo Sulphur. cura felicior erit.

SCIRRHVVS VTERI.

Scirrhus Vteri rarissimus est, aut si aliquando usu venit, difficilime aut nunquam curatur.

Resoluentia nimiram medicamenta turo applicari non possunt, aut si applicantur, per totam tamen regionem vteri non pertingunt: possunt quidem nonnulla fieri, sed qua felicitate & profectu, tandem res ipsa eloquitur.

MOLÆ

MOLÆ EXTERMINATIO ET
fœtus expulsio.

In mola exterminanda, (It. expellendo fœtu) secretum non datur felicius, quam pulvis secundinarum, de quo supra de phleris, doses sunt vniufmodi (NB. pulvis hic datur per se sine theriaca) sæpius tamen sunt repetendæ, si ab initio non processerit, exhibetur in aqua gentianæ, artemisiæ, rubiæ tinctorum, radicis vrticæ, pulegij, &c. quandoque in vino præsertim Maluatico.

Semper tamen memineris, aliquid esse addendum de aqua Cinamomi.

Hanc curam in multis fœminis generosis absolui, vbi multi eruditi Medici desperarunt.

VENTVS VTERI.

Ventositati Vteri ab allatis ex Fernelio signis recte dijudicatis, mirabiliter prodest Experimentum, quod est à Nuce Moschata. ꝯ. Nucem Moschatam integram, non vitiosam, seca in 4. partes, applica ad orificium Vteri tritorium vel infundibulum qualecunque aut per retortam vitream capitetenus detruncatam, & collo recta ad ceruicem vteri applicato & directo, imo quantum fieri potest, intromisso, mulierem ita colloca, ac si in sella partui accommodaretur, diuarnicatis nempe femoribus & instrumento recte applicato particulam nucis super carbones projice ardentes, vt fumus recta per canalem in ipsum vteri fundum quodammodo ferri possit. Id semel atque iterum, imo tertia vice experire, si non processerit ab initio, & tandem ventus interclusus cum bombo & motu rotius corporis penitus cum impetu prosiliit & mulier sanatur. (hoc modo) Bennæ

mulierem iuuenem curavi, aliis omnia frustra tentantibus.

HYDROPS MATRICIS.

Matricis Hydrops purgantibus aquam difficulter cedit, nisi ubi vitium est à Iecore & Splene, imprimis autem pilul. antimoniales (per superiora hænon purgant) Emericæ hic locum habent, etiam in Ascite.

Ab iis ergo potest initium curæ fieri: si præsertim quoque vitiatorum viscerum signa in promptu fuerint. Quod si vero causa est à stillicidio feri ex vena caua, neque hoc auxilium satisfacit.

In priori causa vitiatorum viscerum pulvis Cachecticus post præmissa Catapotia antimonialia scopum omnem absoluit, ita tamen, ut diligens consideratio nunquam non reliqua necessaria & pendat & faciat.

Quod si ergo est à latente stillicidio feri ex vena caua, hoc imprimis age, ut specifico appropriato instructus esse possis (quo nemo medicorum carere potest & debet) quod solū est vitriolus Martis (vitriol. hermaphroditi eum Basilij Valentini) alias summum secretum in omnibus vterinis affectibus (imprimis in fluxu mensium inordinato) si quotidie etiam per mensem integrum continuando, eius datur g.j. cum g.ij. sacch. albi. Assumuntur nimirum ad part. j. vitrioli part. ij. sacchari in aqua appropriata: V. gr. melissæ ante somnum, vel etiam fiant Rotulæ cum magisterio Corallorum. Hoc modo illustrem Comitissam curavi feliciter.

MARISCÆ VTERI.

Mariscæ uteri & reliquæ appendices similes can-

eandem habent curam cum ~~an~~ appendicibus, quæ
itaque de illis supra dicta sunt, accersantur quoque
hisce affectibus.

MENSIVM SVPPRESSIO.

Menstrua suppressa multorum malorum causæ,
quemadmodum ipsorum excretio naturalis à mul-
tis morbis mulieres præseruat, quare huic malo ci-
to occurrendum, ne natura assueta desuecat ab
excretionē.

Suppressorum mensium causæ diligenter sunt
inuestigandæ. Sic nimirum facilius per communia
auxilia malum tollitur.

Plerumque totum corpus scatet prauis humori-
bus: ante omnia igitur illud ab eiusmodi impuri-
tatibus liberandum est.

Vtilia sunt Mercur. dulcis, panchymagogen ve-
gerabile, Extractum sennæ, Mechoacanæ, Rha-
barbari, imprimis vero specificum purgans Para-
celli & Extractum Ellebori nigri multum quoque
prodest præsertim agrestioribus.

Quod si vero obstructions fuerint euidentēs,
tartarus vitriolatus. It. Cremor tartari præmit-
tenda sunt, & tandem ad purgationes deuenien-
dum.

Hinc specifica accersenda sunt, vt:

1. Essentia Croci Martis, de qua notas ad Crol-
lium vide.
2. Maluaticum Martiale, de quo supra de im-
becillitate hepatis. *pro.*
3. Pulvis Cachecticus ex Chalybe præparatus,
de quo supra de obstructione hepatis. *pro.*

Tp. 287

4. Extractum **splenis** bouini, de quo infra decoctum splenis bouis, vide in Quercetani pharmacopæa restituta, cap. 6. de decoctis.

5. Aqua destillata ex allio. It. Ex sabina, quæ vel per se exhibetur dosi Cochli. j. vel alterius, vel possunt esse vehicula, quibus reliqua specifica introsumi debent.

6. Olei sabinae gutt. iij. vel v. in vehiculo præallegato datum, menses mouet. Huc faciunt decocta alia vsitata. It. fomentationes, infusiones, pediluvia, phlebotomiæ, &c.

Nota:

Hæc omnia infelicitè successerint, nisi præstitutum tempus optime obseruetur: Hinc versiculus.

Luna vetus veteres; iuuenes noua Luna repurgat.

Quinimo natura ipsa sæpissime statò tempore nonnulla signa edit fluendorum mensiū, quos tamen nisi adiuta promouere nequit: illa sunt dolor lumborum, ventris, pectinis. It. Crurum & pedum grauitates & lassitudo, difficultas anhelitus, hypochondriorum tensio, capitis dolor & grauedo, quæ omnia dextre obseruanda sunt, alioquin raro imò nunquam expectatum effectum adipiscemur.

Quod si omnia concurrant quidem, nec tamen obstructio soluitur, plerumque virium in ipso utro est, quod impedit. Id quod certissime deprehenditur, si posteaquam omnia facta sine affectu subsequente, ut tandem ad tale suffragium perueniamus.

℞. Scorias Reguli Antim. puluerisatas, coque in lixiuio cinerum fagi, ut extrahatur rubedo, huius partibus iij admisce Vini Maluatici part. j.
Huius

Huius mixturę cochl. j. atq; alterum vel plura funde super filices vel recrementa ferri candentia, & patiens excipiat fumum ad Lochia. Id quod tamen iusto tempore, vt cætera, faciendum fuerit, & menses profluunt prospero cūm successu.

Plura menses mouentia vide supra de Cachexia.

Quod si vero etiam post reiteratam hanc suffusionem menses nunquam fluent, & natura aliter atque aliter conformata, tandem suo tempore meliorabitur.

Suppressorum mensium cura non tentanda est in fœminis, quæ aut steriles, aut nullum inde incommodum sentiunt, aut in grauidis, & quibus nunquam fluxerunt, nec in iis, quæ Cachexia aliqua laborant, si quidem ob sanguinis inopiam morbo tentatæ sunt: aut quibus per nares, hæmorrhoidesve multum sanguinis euacuatum est: in quibus aut Cachexia emendanda, aut vires restitrandæ, aut fluxus dicti supprimendi, nisi forte tales accidat ob suppressos menses: Quod si fiat, medicamenti Hemagogis malū omnino tollendū: quod si vero ob valorum obstructionem fiat, sanguinis suppressio in iis, quibus fluere conuenit, aut per naturam debet, cura aggredienda eo tempore, aut paulo ante, quo menses fluere consueuerunt.

Curatio autem à pharmaco materiam in primis viis existentem minuente statim inchoanda, & hinc quæ deobstruant, præscribenda.

℞. rad. fœniculi,

Petroselini,

asparagi an. ʒss,

far. separilla ℥ij.
horb. agrimonia,
lingua ceruina,
Ceterach,
Cuscuta an. M℥.
sem. anisi ℥ij.
Coriandri preparati ℥j.
flor. buglossæ,
borraginis,
beronica an. p. j.
passularum minorum ℥j.
Coque in s. q. aque ad ℥xij.
Colatura addæ syr. de 5. radicibus ℥ij.
de Cichorio cum Rhabarbaro ℥ij.
M. F. Apozema pro 4. dosibus.
 In secunda dosi, si prima non satis deturbat al-
 tum, exhibe specierum diaturb. cum Rhabarbaro
 à ℥ss ad ℥j. aut ℥. pil. aurearum ℥j, cum diagridij
 gr. iij, F. pilulæ parvæ tres cum apozemate deglu-
 tiendæ.
 In vltima dosi dissolue Oxymellitidis Elleborati
 maioris ℥j. aut utatur dicto apozemate loco dige-
 stiui tantum & purgetur diacarthamo, Extracto
 panchymagogo Mercur. Essentificato aut simili
 medicamento. Aut fiat syrupus magistralis.
℥. rad. polypodij ℥ss.
Elleb. nigri preparat. ℥ijss.
Mechocamma ℥ij.
fol. fenne ℥ijss.
sem. anisi ℥j.
flor. buglossæ ℥ij.
calami aromatici ℥ss.
Zinziberis ℥j.

Infunde in f. q. decocti. aperitiui in loco tepido per noctem. Mane coque ad $\frac{3}{4}$ vj, exprimantur, colaturæ adde syr. de $\frac{5}{4}$ radicibus Oxymellitis Elleborari maioris an. $\frac{3}{4}$ ss.

syr. de succo buglossæ $\frac{3}{4}$ ss.

sacchari q. s.

F. Syrupus liquidus pro 4. dosibus.

Hinc prodest per tres dies exhibere $\frac{3}{4}$ ss tartari vitriolati in syrupo artemisie cum aqua pulegij dissoluti appposito subinde & sæpius in die Cataplasmate ex hederæ terrestri cum vino facto regioni lienis, & pedes lauentur decocto artemisie, origani, serpilli, asari. Vratur hinc singulis matutinis

Croco Martis ad $\frac{3}{4}$ ss in Tab. v. g. $\frac{1}{4}$ ss. Croci Martis *Tabulæ Croci Martis.*

aperitiui aut limaturæ Chalybis preparatæ sequente modo. $\frac{1}{4}$ ss. Limaturæ Chalybis q. v. irrigetur aqua simplici pura, in qua patam salis absinthij dissolutum sit, relinquatur in loco frigido sicco. Vbi

exsiccata fuerit teratur & denuo imbibatur, idque tandiu, donec spōte sua postea leni attritu in puluerem substatum fuerit redacta. Huius $\frac{1}{4}$ ss. sacchari in aqua bugloss. soluti $\frac{1}{4}$ ss. ol. Cinamomi aut Caryophyllorum aut succini $\frac{1}{4}$ ss. F. Tabulæ, quarum singule ponderent $\frac{3}{4}$ ss. capiat singulo mane vnam & incipiat 8. diebus ante mensium egressionem solitari. Aut fiat Eleotuarium de icoria ferri, *Eleotuarium Martiale.*

quod $\frac{1}{4}$ ss. limaturæ Chalybis preparatæ aut Croci Martis $\frac{3}{4}$ ss. pulv. Cinamomi, $\frac{1}{4}$ ss. Sabina an. $\frac{3}{4}$ ss. Cori. Tamaris $\frac{3}{4}$ ss. spec. arom. rosæ $\frac{3}{4}$ ss. nuc. conditæ $\frac{3}{4}$ ss.

mellis rosati aut anthosati ℥jss,

sacchari ℥ij.

M. super lentum ignem & F. Electuarium, de quo capiat ad magnitudinem nucis iuglandis mane 3, horis ante prandium.

Instante iam tempore fluxus Balneum fiat.

℞. herba melissa,

origani,

rorismarini an. Mss,

artemisia Mij,

sabina Mss,

Malua,

althea,

serpilli an. Mij,

flor. Chamomilla,

hyperici,

Centaurij minoris an. ptij.

Coque in s. q. aq. pro stupha, quam matutino tempore ingrediatur & commoretur ad horam in ea.

Herba duobus sacculis includantur, quorum vni supersedeat, altero foueatur venter inferior.

Aperiatur saphena pedis vtriusque die secundo post egressum e Balneo vna, & altera die sequente post egressum ex eodem.

Efficacissime quoque trahunt instante iam iam purgationis tempore pelli a Practicis hinc inde descripti, vt & fumus siue vapor dictarum herbarum per infundibulum in vuluam exceptus.

Prosunt & Cucurbitae perinaeo applicatae.

Potus sit vinum, in quo Cinamomum & Chalybis limatura macerata, aut in quo flores borraginis, violarum, buglossae & sabinae herbae macerati.

Infusum
Mentia-
le.

Prodest quoque saepe infusio, quae ℞. limatura Cha.

ra Chalyb, acet. non destill. an. lbj, coque in sartagine ferrea, donec acetum absumatur: postea teratur in marmore, & adde pulueris Caryophyllorū ʒj. affunde desuper in matraccio Vini Maluatici aut Falerni lbiiij, pone ad solē vel fornacem dies 18. singulis noct. bis vel ter agitando. Vel fiat Hippocras ex infusione illa. Huius vini exhibe mensium defectu aut inordinato fluxu laborantibus ʒss ad ʒij ad libitum, obseruato, quod sæpius dictum, semper tempore, quo menses fluere consuevere, præscripta quoq; semper diata exquisita.

Tandem & hic summopere prodest Extractum splenis bouis, de quo & eius exhibendi modo, vide in obstructione Lienis.

Extractum splenis Bouis.

℞. Splenem bouis castrati, scinde in laminas tenues, maceretur per aliquot dies in sp. V. cū myrrha essentificato, postea exsicca in aëre: postea cum sp. V. essentiam extrahe, & sapidioris efficaciam ergo adde aliquot gutt. olei angelicæ. Dos. ʒj, in aqua appropriata eo tempore, quo menses in agra fluere consueuerunt, tunc nimirum renum & lumborum dolores adesse solent.

Extractum
splenis
Bouis.

Cum menses apparere incipiunt, dari potest ʒss borrac. Vener. cum gutt. 4. aut 5. Essent. Croci in aq. puleg. aut Cinam. aut in vino Hippocratico, aut iueco sabina ʒss, aut solum sabina Vino cocta.

Si è conformationis vitio fiat suppressio, varia sunt quidem medicamenta, sed hic præstat singulis annis 4. aut bis pro constitutione corporis aperire venam brachij & sæpius applicare cucurbitulas scarificatas.

Spiritus pulegij cum sale suo quoque valet.

FLUXVS MENSIVM NIMIVS.

Fluxum Mensium nimium à qualibet causa ortum, excepta Plethora (quæ non nisi convenienti phlebotomia corrigitur; ut nimirum ex superioribus Venis brachij per reuulsionem sanguinis ad inferiora prorumpentis effluxus cohibeatur) illa tollunt & corrigunt, quæ alioquin sistendis hæmorrhagiis nauum necessaria sunt & vilia.

Sic laudanum opiatum, Essentia Croci Martis, Magisterium Corallorum & perlarum. It. sal Corallorum, sperniola composita Crollij, Ossa hominis fortiter calcinata & nonnulla alia intrinsecus.

Extrinsecus stipites Melanthij, bufo exsiccatum multum prodest.

Fluxus igitur hic licet multis à causis oriri possit, nullus tamen frequentior, quam qui fit ob sanguinis pallidioris ad partem istam fluxum, aut osculorum venarum apertionem, qui per *στασις* raro autem accidit, qui per erosionem à medicamentis in utrum immixtis erodentibus, aut ob vlcera in eodem existentia, curatur à Practicis ad hos affectus præscriptis medicamentis.

Quod vero fluxus priores attinet, ij quoniam vires valde depeccant, si vocetur Medicus, non incommode reuulsionis gratia venam brachij aperiet, indeque per intervalla sanguinem extrahet, aut si eam contra indicantia (scilicet venæ sectionem) prohibeant, cucurbitulas frequentes regioni hepatis & splenis imponat.

Interius detur syrupus de rosis vel papauere cum aqua plantaginis dilutus, aut fiat syrupus de succo bursæ pastoris aut syrupo Corallorum cum succo berberum. Bolus armenus præparatus superius à

3℥ cum

℥j. cū aqua plantaginis aut bursę pastoris offeratur;

Aut fiat Opiatum:

℞. Conf. rosarum veteris ℥℥,

symphyti maioris aut rad. bistort. ℥j.

troch. de Carabe ℥j.

boli armen. preparat. ℥ij.

sal. Cerall. ℥℥.

Cum syr. de rosis siccis. Sic fiat Opiat.

Ad sanguinem sistendum etiam fieri possunt decocta ex radice tormentillę, Coriandro, balaustiis, gall. & similibus.

Quę si nihil profunt, fiat pessus ē stercore suillo aut asinino cum succo plantaginis & mucilagine feminis Cydoniorum aut Tragacanthę aut ē laudano opiato cum linteolo.

Interius offerantur, quę sanguinem incrassandi & refrigerandi potentiam habent.

Exterius inungatur peritonęum Vnguento Comitissę vel sequente:

℞. olei myrtillorum, Cydoniorum an. ℥j.

succi bursę pastoris aut plantaginis, semperuini maioris an. ℥j.

Coque ad consumptionem succorum, hinc adde

pulueris boli armeni,

feminis berberorum,

myrtillorum an. ℥j.

rosarum ℥℥,

Cera q.s.

℞. Vnguentum. Aut Cataplasma ex adstringentibus cum aqua communi & pauxillo aceti, coctis, vt de dysenteria dictum, aut fiat ex succis adstringentibus & refrigerantibus addito bolo aut farina Orobj aut lupinorum.

Renibus & Iecori refrigerantia medicamenta applicentur, vt Ceratum infrigidans santalinum: Vnguentum rosatum Camphoratum.

Si biliosus sanguis in corpore redundet & morbum foueat post impetum sanguinis retentū, purgetur corpus leniter cum infuso Rhabarbari aut myrobalanis aut syrupo rosarum solutiuo, electuario ex succo rosarum, Extracto panchymagogo, aut solo extracto Rhabarbari.

Idein fiat si adsit serosi humoris copia sanguine permisto, si vero adsit fluxus albus, tunc temporis totius imprimis habenda est ratio, vt habitus eius in melius emendetur, iis, quæ serosorum & pituitosorum copiam generantium partium vitium emendant, præmissis tamen vniuersalibus purgantibus. Hinc quæ vterum respiciunt tum confortando, tum adstringendo adhibenda, quale imprimis exterius adhibitum est Emplastrum pro matrice textoris.

Specificæ tamen hoc loco nonnullæ sũnt, quæ quolibet inordinatum fluxum mensium vtiliter sistunt. Sic vitellus oui crudus in vino rubello dissolutus, & per aliquot dies singulis diebus bis propinatus, fluores sistit. Tinctura Corallorum inter cætera vnicè præstat. Puluis Turturis cum in modum paratus, quem docet Forestus obseruatione 10. lib. 28. mirabilis est in restringendis mensibus. Sal vero ex Turturis cineribus collectus & factus à ℥iij. ad vj. felicior est in aq. plantaginis vel aliâ composita Coch. j. etiam in dysenteria, aliisque alui fluxibus. Sic cuticula pedum anseris exsiccata, & dosi à ʒß ad ʒij exhibita subito sistit.

Externe in hoc casu mirabiliter & singulariter pro-

prodest cingulum ex foliis Ellebori veri confutum
ita præparatum vt folia Ellebori recentia affuan-
tur fasciæ & circa lumbos nudo corpori appli-
centur.

A partu laborioso nimis profluentem sangui-
nem sistit idem sanguis, statim in cochleari ferreo
exsiccatuſ (ad ignem) & v. vel vj. ꝯ pondere cum
vitello crudo cui j. mixtus, subito restinguit. In eo-
dem casu sperniolæ compositum mirifice opitu-
latur.

VTERI STILLICIDIUM.

Stillicidium Vteri diuturnum sine vlcere puluis
Cachecticus feliciter sanat. Idem præstat specifi-
cum Martis, de quo supra de hydropo Vteri, quod p. 280.
diuturniori fluxui, præsertim in Vtulis aliquin-
diusmodi enormibus fluxionibus obnoxiiſ, vnice
opitulatur, si quotidie euntibus cubitum ꝯj. in a-
qua plantagin. aut vino rubello detur.

Vlceri si quod fuerit, prospici potest eo modo,
quem ante in vlceribus Matricis inuimus.

Vteri fluorem qualemcunque tandem sanat, v-
terumque restituit specificum Martis (vitr. Mar-
tis) simili modo semper exhibitum, vt antea de hy-
dropo vteri dictum est. p. 280.

Alias in quolibet fluore vterino, perpurgato
prius corpore, imprimis cum specifico purgante.
It. panchymagogo vegetabili, Extracto mechoa-
cannæ, Rhabarbari, sennæ, semper cum bono suc-
cessu vſus sum puluere & decocto sequente:

℞. magist. Corallorum alborum,

matris perlarum an. ʒij.

CC. usq. ʒjss.

Eboris vſti.

terra sigillata,
sem. papaveris albi an. ℥ss
gummi arabici,
mastichis an. ℥ss,
succini Cetrini ℥ss,
laudan opiat ℥viij.

M.F. pulvis tenuissimus, huius exhibeatur quotidie
mane & vesperi tantum, quantum cultri mucrone
capi potest in decocto sequente:

℞. plantaginis maioris,
Centummodij,
tormentille an. ℥iij,
rad. nymphaea ℥ij.

℞. cum s. q. vini decoctum.

GONORRHOEA

muliebris.

In Gonorrhœa muliebri simplici eadem pro-
sunt, quæ similiter in Virorum profuere.

De Luc Venerea peracturi hæc omnia diluci-
diora explicabuntur: hoc modo sanata sex mulier-
culæ rusticæ duabus septimanis.

UTERI STRANGVLATVS.

Strangulatus ab Utero secundum gradus causa-
rumque euidentiâ à Fernelio bene descriptus re-
quirit quoque diligentem considerationem mor-
bique cognitionem. Leuia nimirum isthæc diffi-
culter cognoscuntur, & sæpe cum Melancholia
Hypochondriaca aut cum passione iliaca, cardia-
ca confunduntur.

Cura omnium horum symptomatum consistit
vel in omnimoda causarum ablatione vel etiam in
paroxysmi remotione.

Quia igitur vapores venenati & perniciosi in
utero

utero à causis quasi antecedentibus generati solam proximam causam sustinent, uterque est corrigendus, impuritates excernendæ, & ne deinceps talibus offendatur, prouidendum.

Hoc itaque loco maxime prosunt purgationes Hystericæ, quæ sunt à fecula bryoniæ vel eius extracto (vide Quercetanum in Pharmacopœa re-stituta) ʒj vel ʒij, ad summum in aq. Cinamomi, artemisiæ, matricariæ. It. Extractum Mechoacannæ, specificum purgans, panchymagogen vegetabile:

Multum faciunt in eiusmodi mundificationibus infusiones, qualis hæc est:

℞. fol. sennæ ʒj,

rad. mechoacanna non cariosa ʒʒ,

rad. bryoniæ ʒij,

fol. artemisiæ,

matricariæ,

Chamedryos an. Mʒ,

flor. Cordialium an. p. j.

Hæc omnia incisa & mixta infunde in nodulum in Vini fʒij, ita ut prius feruēfactum Vinum superfundatur nodulo & relinquatur in loco frigido per diem. Huius infusi porrigitur cyathus unus (ʒvj) vel alter per aliquot dies mane ieiuno ventriculo & vespere circa tertiam, donec assumptum sit totum. Deinde ne eiusmodi symptomata sæpius recurrant, exploratum plane & experientia confirmatum, istis omnibus certissime mederi specificum ex vitriol. Martis, quotidie tandem à præ-^{specifici}missa purgatione Vespere ante cibum in vino vel ^{ex vitrio-}cum aq. artemis. matricar. &c. vel sine iisdem exhi-^{lo Mar-}bitum per septimanas .2. 3. 4. vel 6. donec cesset ^{tis.}

Tp. 280.

malum, vide supra de hydropo & stillicidio Vteri.

Paroxysmum multa sunt, quæ tollunt, de quibus videantur Practici.

Sic suffumigia fœtida vel etiam odores rerum fœidarum, quales sunt, fumus ex pennis perdici, capillorum humanorum, Ungulæ alcis, asini. It. Carbonum fossilium, asæ fœtida, ol. succini, tartari, Guaiaci naribus admotum. Sal Iouis à Crollio descriptus, umbilico calide inunctum suffocationem subito sistit. Zibethi ꝑ℞, cum ꝑ℞ ol. nucis Moschatæ expressi temperatus & postea in linteolo intra pudenda intrusus, maxime proudest.

Fumus è callis equorum per tritorium vel reortam detruncatam immissus (mirū est, Vterum hunc sustinere fœtorem, cum alias eius sit impatientissimus) subito sistit.

Interne cum fructu exhiberi possunt seqq.

1. Sal Iouis in aqua singulari hysterica.

2. Essentia granorum Chamæactes i.e. Ebuli, cuius cochl. ꝑ℞. vsque ad j. intro sumtum, paulatim e-rumpentibus sudoribus & quiescente corpore paroxysmum & sistit, & vapores ex ipso corpore per Diaporesin resolutos expellit. Preparatur autem hæc essentia sequente modo: Ꝛ magnam copiam granorum actes, exsiccentur in umbra, ponantur in matraccio colli longi vsq; ad medium, superinfunde aquam vitæ vt per quatuor digitos supernatet, adde aliquot guttulas spiritus vitrioli & vase bene obturato fiat digestio in B. M. per 5. aut 6. dies, quousque aqua vitæ acquirat tincturam rubini instat, separa illam per inclinationem, huius dabis semi cochlear in accessione & illico excitabitur.

His omnibus præfertur Laudanum suffocatio-num

num specificum (posteaquam coqui incipiunt in
vterum intenta pessaria trahentia, vt si semen cor-
ruptum sit, extrahatur, aut si vapor inclusus, absu-
matur.)

Mulierī suffocatæ statim præstat adhibere ad
nares fumum è galbano, asa foetida, pennarū per-
dicis: aut inungantur nares oleo Gagatis per re-
tortam in modum olei succini, sed igne paulum
vehementiori destillato, verbi gratia ℞. Gagatis
q. v. sal. tantundem, & in cineribus ig. primum len-
to, postmodum fortiori in subiectum recipies de-
stillilla oleum, quod si lubet, addita aqua simplici re-
ctificari potest per alembicum. Aut ℞. loco olei
Gagatis oleum rutæ aut succini. Quidam dicto o-
leo & oleo succini vmbilicū & ventrem totum
quoque inungunt.

Vmbilicus inungatur Balsamo Apoplectico, aut
applicetur Emplastrum rotundum ex Emplastro
pro matrice, in cuius medio aliquot grana Zibethi
ponantur. Vmbilico imponendæ ligaturæ simul
dolorificæ & applicentur cucurbitæ inguinibus
circa pubem cum magna flamma.

Conficiatur pessus ex linteo, qui vngatur bal-
samo apoplectico & genitalibus mulieris indatur,
quo tempore foetida naribus adhibeantur.

Intra corpus exhiberi potest dosi Laudani ad
matricis suffocationes, quod fit sequente modo; ℞. Laudani nostri sine opio ℥ij, adde Extracti li-
chenū seu callorum equarum ℥ij. M. diligenter, ili-
cō suffocationes matricis sedat ad ℥ss exhibitum.

Extractum Lichenum sic fit:

℞. Aquæ mellissæ cum Vini lbvj destillatę super
succinū & Gagatem an. ℥ij, per retortam ex cine-

ribus ig. in fine forti. Aqua destillata ab oleo, quod hac via simul elicitur, separetur. Cum hac aq. collectos lichenes ante exsiccatos in B. digere & extrahe ad Extracti formam. Idem extractum etiam solum exhiberi potest à ḡ v. ad viij. Aut aqua Theriacalis offeratur, in qua ḡß, Extracti Castorei puluerisati aut pulueris ḡj, aut tantum exhibeatur Theriaca antiqua aut Castorei puluerisati ḡj, in aqua artemisiæ. Aut ℥. Extracti castorei cum spiritu vini facti,

Essentia Croci an. ḡß,

Sal. perlarum ḡvj.

ol. succin. ḡj.

M. & cum aqua artemisiæ & melissæ exhibe.

Commendatur quoq; vel maxime oleum Iouis, cuius præparationem vide in scholiis ad Crolliū.

Liquor iste umbilico Hystericæ immissus, statim suffocationem sistit. Interne à gutt. j. ad ij, ad summum iij, repetitis vicibus exhibeatur: in adultis aluum largiter ciet.

ASCENSUS VTERI.

Ascensus Vteri parum differt à leni strangulatione primi gradus. Fiunt nimirum præcordiorum compressiones, dolores & spirandi difficultates, interdum deliquia animi subsequuntur.

Huic symptomati tollendo eque necessaria & vtilia sunt, quæ antea de suffocationibus sunt allata.

Imprimis Essentia granorum Chameædes multum præstat, si causam velis auferre, vtere iisdem suffocationibus tollendis, quæ vtilia fuerunt.

PROLAPSUS VTERI.

Prolapsus Vteri eadem curant, quæ prolapsum ani. Huc itaque repetenda sunt. Curatio autem operatur.

peratione chirurgica potissimū efficitur. Agram nimirum super dorsum resupinam, coxis altioribus dilatatis & reflexis poplitibus, collocando: Hinc utrum prolapsum oleo repido aut butyro infuso vel etiam decocto *maluæ*, *chamomillæ* & aliis emollientibus fomentatum, asperso post puluere astringente ex *acacia*, *hypocystide*, puluer. ossium *dactylorum* combustorum aut *mumia* vel *gal-
lis subtilissime* puluerisatis in proprium locum reponendo, intrudendo insuper lanam in se conuolutā forma & crassitudine muliebri sinui respondentem linteolōq; exceptā ac vino styptico imbutam, sicq; absque dolore & violentia in proprium locum deuoluendo. Quod si uterus prolapsus putredine afficiatur, quod corruptum putridūque est rescindatur, idque citra periculi formidinem, cum etiam vniuerso utero ablato nonnullæ mulieres plures annos superuixerint.

CONVULSIO VTERI.

Convulsioni uteri alioquin medicamenta convulsiva inferuiunt: Vidē tamen easdem convulsiones suffocationum modo curatas esse.

Specificum in hoc casu est *Essentia granorum Chamæactes* h.e. *Ebuli* (*Tinctura granorum actes*) cum 4. vel 8. gutt. sp. vitrioli antepileptici. It. *tinctura Corallorum*. It. *inseffiones*, *fomentationes*.

STERILITAS.

Sterilitas in viris ab occulta causa, sita nempe in partibus generationi dicatis, præsertim si fuerit morbus conformationis, pharmacia haud tollitur. Vide supra de extincta Virilitate.

Reliqua vitia quandoque partim legitima obseruata diæta, partim medicamentis auferuntur,

de quibus autores Medici in praxi. Vide Bayrum
l. 15.

Si sterilitas ex veneficio est, raro illa remoueri
potest, nisi simul remoucantur veneficiorum in-
strumenta, quorum nempe veneficio talia para-
ta sunt.

Supra de impotentia tollenda nonnulla dixi-
mus, sæpe v. euenit, vt impressiones eiusmodi dia-
bolicę tam validę sint, vt neque bona neque mala
arte tolli possint (i. e. repositione simili) Vidi ta-
men semel atque iterum haustum aque frigidę ex
ore masculi (*eines Hengst der nicht geschnitten*) in
pręterfluente potatıs elapsę & subito vasculo col-
lectę multum profuisse in hoc casu.

Eadem potatio aquę multum facit in ariduris
particularibus membrorum, sæpius iterata ieiunio
ventriculo per aliquot septimanas; alioquin in
fœminis sterilibus incessus ex formicis & aceryo
formicarũ cum aqua fluuiatili paratus & aliquo-
ties recens vel de nouo factus multum iuuat.

Conceptionem iuuantia petuntur ex Practicis.
Sal Satyrionis imprimis utilis est in fœminis (vt
essentia eius in viris) vt cito concipiant, si eius,
ß, post menstruorum fluxum in vino maluatico
vel aqua vitę mulierum sæpius exhibeatur.

Curauit hoc secreto multas fœminas, breuissi-
me, & essentia formicarum viros.

ABORTVS.

Abortum impediunt Magisterium Corallorum
& perlarum si sæpius cum aqua vitę mulierum
vel aq. lil. conuall. detur. Tinctur. Corallor. rite
recteq; parata abortum prohibet, si gestationis
tempore pręgnantes eius accipiant gutt. iij vel iij.
singulis menibus bis.

A pro-

A proprietate succus Astaci vnus contusi, & expressi in vino bono datus singulis mensibus semel vel bis, fœtum nunquam abortiuum nasci sinit, nisi externâ vi impellatur. Sic sal Astacorum fluuiatilium dextre paratus, & singulis septimanis cum amygdalarum dulcium decocto in vino maluatico maceratus, sumtus mirabiliter fœtum conseruat. Dosi. ʒij. iij. v. & c. (vinum ne bibant, pellit nimirum fœtum.)

PARTVS DIFFICILIS.

In partu difficili, It. secundinarum educatione inter reliqua præstat specificum ex secundinis, de quo supra. It. oculi leporis in Martio capti (valet etiam in mola, modo de ea constet) qui studiose eximendi, ne comprimantur nimis, cumque pipere in orbe exsiccandi. Horum vnus Vertici cum pipere ita alligetur, vt vertex à pupilla tangatur & fœtum siue mortuum siue viuum educet, quo factò mox amoueatur, ne vterum plane propellat.

Sic oleum succini & Carui an. gutt. iij. iij. v. vj. viij. viij. in vino exhibitæ partum accelerant.

Apud pauperes vidi partum sæpe difficilem solui haustu urinæ mariti.

Sic sterqus equinum in vino expressum & percolatum subito fœtum & secundinam expellit.

IMPOTENTIA.

In impotentibus nobilis est Essentia Satyrionis Croll. imprimis si illi addatur Ambra essentificata & aurum potabile Anglicum, verbi gratia liquoris satyrionis ʒj.

ambra essentificata ʒij.

Auri potabil. ʒj.

Detur à ʒss ad ʒj pro vna dosi. Hæc & similia in-

terdum materiam tam fortem reddunt, vt simul anima cum vita expulsa fuerit, omne nimirum nimirum naturæ inimicum.

Valer quoq; diatrion pipereon tabulatum, si illi admisceantur aliquot grana ambre & olei Cinamomi. Vide supra de extincta Virilitate.

ARTHRITIS.

Arthritis seu articulorum dolor est instar matris plures ex se generans natus, in specie podagram, Chiragram & Ischiaticam.

In Arthritide interdum est vniuersalis omnium articulorum dolor cum summa inquietudine; in cæteris particulares dolores externarum partium, manuum in Chiragra, pedum in podagra, coxendicis in Ischiade.

Horum omnium vniuersalis cura consistit in consumptione vel etiam expulsionem tartari in toto corpore humano stabulantis. Cuius curæ mentionem fecimus supra in ludi humani præparatione, cuius facultates mirabiles sunt in tartaro expellendo vel consumendo.

Hæc itaq; cura vnice instituenda est, nec tamen quouis tempore aut promiscue in singulis subiectis, nisi prius omnia probe fuerint considerata. Itaq; hæc cura vniuersalis paroxysmos non tollit, nec leuiter etiam affectos extra alia medicamenta curat: oportet igitur vt aut ante insultus, aut post eosdem (non in paroxysmo) quiescentibus scilicet & in suis matricibus quasi dormientibus ex allatis antea principiis cura instituatur & tartarus resoluatur. Sic nimirum felicius successerint omnia.

Eiusdem curæ prophylactica simili modo cum lapidi-

lapidibus Astacorum in eam formam medicamenti præparatis instituendæ: maximopere pro corroboratione naturæ succurrari potest *Magisterium perlarum à Riuero Medico Re.* io olim plurimo cum fructu præparatum & exhibitum hoc modo: *Per-* *Magistra-*
las reduc in puluerem impalpabilem, quemad- *rium per-*
modum alias redigi solent, (vulgariter margaritæ *larum*
præparatæ) his in vitro superfunde de succo citri *Riuery.*
 vel de pomis aurantiis recentibus q. s. vt fiat in-
 star pastæ. Relinquæ aliquandiu, postea solue cum
 aceto, & remoto acet. per inclinationem à facibus
 aliud affunde, donec nempe perlæ ex toto fue-
 rint solutæ. Collectum acetum misce cum tertia
 parte aquæ fluuiatilis, destilla per retortâ ex igne
 arenæ primum igne lento, post fortiori. Destilla-
 tum reasfunde capiti mortuo restitanti & vicissim
 solue, postea cola per filtrum, euapora admodum
 lente, & restabit perlarum magisterium. Huius 3j
 ad summum aliquoties ieiuno stomacho in vino
 datus potenter naturam recreat, eamq; vt medica-
 menta antecedentia (arcanum ludi humani & A-
 stacorum) felicius operentur, excitat. Multum ad
 præcautionem facit cruditates fugere, & si adfint
 castigare vomitionibus mane si facile, à prandio
 si ægre, vomat.

Quod si vero paroxysmi podagrici vel arthriti-
 ci soleant recurrere, id quod sæpius fit, præsertim
 vbi vita non vsquequaq; conformis fuerit, requi-
 sitis tales insultus vel impediens vel prorsus
 rejicientibus, hoc vnice prouidendum fuerit, vt
 quotannis stato tempore *Æquinoctiorum* & sol-
 stitiorum (circa eadem nimirum fluxiones poda-
 gricæ plerumque vigent) corpus bene mūdificetur

& imprimis ratio victus, quæ alioquin nuspiam negligenda est, solers & recta instituatur, auferendo tum plethoram, si quæ adsit, tum Cacochymiam quamcunque suis idoneis medicamentis.

Hæc etiam euacuatio institui debet in principio morbi, & ubi quædam signa imminentis præfenserit ager.

Potus sit vinum melissæ cum rad. Caryophyllatæ infusum in mensa pro haustu primo, aut vinum

Antipodagricum Paracelsi.

vinum
An. ipo-
dagricum
Paracelsi.

℞. radicis Caryophyllatæ,
acori ℥ss;

sol. maiorana ℥iij;

florum sambuci p iij;

infunde in Vini ℥viij.

stent in infusione per 8. dies, sumatur ex hoc mane & vespere haustus: Cum sale humano misceri possunt ossa humana calcinata, in cibo Galreda ex iisdem in modum galredæ Cranij facta.

Post mundificatum corpus corroborantia & diaphoretica usurpentur, diaphoretica scilicet peculiaris Solis transparentis extractio, de qua in notis ad Crollium & pilulæ antipodagricæ meæ, quæ descriptæ à Rhenano in tractatu Solis è puteo emergentis cum arcano asari aliquot diebus assumptæ. His omnis Podagra, modo non sit nodosa, curari potest. Hoc nimirum modo paroxysmi rari vel nunquam recurrent: aut si insultus à leui errore externo aliquando coincidunt, tam graues nunquam sunt, nec dolores excitant continuos, aut insolentes, quin externis balsamis facile cedant.

Ex numero mundificantium seu purgantium est pulvis arthriticus Paracelsi à Crollio descriptus, ubi im-

ubi imprimis notandum, in eius descriptione pro rasura Cranij humani substituenda esse ossa hominis calcinata, iuuenis modo humati, manuum ad Chiragram, pedū vero ad Podagram. Ex hoc puluere natus est pulvis Caryocostinus, quem vocant, etiam vulgaribus Medicis vsitatus. Ille vero pulvis secure & leniter omnes defluxiones podagricas purgat. Felicius id præstat Essentia radice Ellebori nigri vulgari modo cum spir. Vini non ad summum correcto extracta. Cuius quotidie cochl. j. mane & vesperti sumatur, donec alius sponte sua quater vel sexies tandem fuerit soluta quotidie. Hac nimirum facili lenique purgatione impuritates fluxionelque podagricæ satis commode repurgantur, forficatur essentia Ellebori cum arcano filicis totius. (NB. arcana hæc nobilia) vel cum arcano asari debita proportionem, nempe si admiscatur alterutra cum Essentia Ellebori. Præstat aliquin hanc eandem essentiam ante. cōsuetum tempus paroxysmorum podagricorum assumere, quemadmodum & puluerem arthriticum, sic nimirum facilius ante inuasionem corpus integritate adhuc dum constans ab insequentibus influxionibus liberatur. Idque eo magis, si ad hanc euacuationem temperata victus ratio accesserit, & vinum maioranatum cum radice Caryophyllata & floribus sambuci infusum ad victum pro primo potu haustum fuerit.

Quidam conuenientius vtuntur decocto ligni sassafras, præmissis his purgationibus, impuritates crassiores, quæ adhuc restare solent, finaliter exterminandæ cum Mercurio laxativo, aut cum sole aut puluere arthritico sequente:

Pulvis
Arthriti-
cus.

℞. Hermodactylorum, turbit,

diagrydy,

fol. senna,

oss. hominis iuuenis violenta morte perempti cal-

cinatorum,

si Cheragra manuum, si podagra pedum,

sacch. candi ana ʒj.

M.F. pulvis. Dos. à ʒss ad ʒij, mane ex aqua iuæ ar-
thriticæ per 3. aut 4. dies. Hinc demum ad confor-
tantia, quod est magisterium perlarum Riuerij, &
ad diaphoretica accedendum, quale est Extr. Solis
transparens, cuius modum vide in notis Bezoar-
dici mineralis.

Profunt & maxime in his affectibus cauteria.

Nota.

Qui vomitus ferre possunt & statis temporibus
Veris & Autumni ante imminentes paroxysmos
podagricos, aqua benedicta vtuntur, dosi legiti-
ma, rarissime vel etiam nunquam, modo reli-
qua correspondeant, insultibus podagricis corri-
piuntur.

Hoc itaque modo, cuicumque sanitas curæ est,
quolibet à podagricis insultibus tutissime se præ-
seruare potest.

In Paroxysmis vigentibus & grauius articulos
occupantibus, sæpius mitigantibus opus est, ea
sunt interna & externa.

Inter interna omnibus modis superat & excel-
lit laudanum Opiatum suis proprietatibus maxi-
me vicens (vide Querceranum in responso ad Au-
bertum) dolores nimirum sistit, placidum somnū
inducit, fluxionibus frenum injicit, feruores con-
sumit & delassatos spiritus roborat.

In aliis

In aliis qualibuscunque vulgaribus medicinis haud iisdem viribus pollentibus; frustra sperandum est aliquid.

Externa sunt 1. Balsamus podagricus primus & secundus apud Crollium, quibus succenturiari potest Unguentum anodynum, quod est apud eundem.

2. Est spiritus salis Ammon. qui fit h. m. ℥. Ammon. sublim. misce pulverisatum cum 4. partibus cinerum & destilla per alembicum ex aren. prodit spir. Ammon. qui aequalibus partibus cum sp. Vini mixtus & plumaceolo loco dolenti (aliquoties bis terve) illitus confestim dolores restinguit. Nonnulli aliquid Camphoræ adiciunt, ut prius solvatur in iisdem, postea ad illinendum utuntur. Huius mirabilem usum sæpe deprehendi.

3. Est aqua Antipodagrica Rulandi:

℥. florum Chamomillæ

meliloti an. ℥j.

Aqua
Antipo-
dagrica
Rulandi

Merc. sublimati ℥ij, coque in aqua simplici. Huius aquæ colatæ æqualem portionem M. cum ℔iij. aq. mortuæ, quæ est aquæ fortis qua vsi sunt Aurifabri in separationibus; Aq. fort. recentis ℥ij, succi seu decocti myrtillorum (℥ij) q. l. ad colorationē. Vtere ceu patet ex curationibus (durat aliquot annos aq. mortua, ist. gebraucht Scheide VVasser.)

4. Aqua Antipodagrica, quæ ℥. spermatis ranarum mense Martio collecti circa novilunium ℔iij, adde stercoris bubuli recentis ℔ toridem, M. diligenter & relinque per diem unum, postea destilla & serva. Calidiusculæ membrīs affectis applica, confestim sedat dolores: felicius operabitur, si addatur aliquid sp. virgoli aut stercus vaccæ cum

mellis $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$. Cataplasmatibus loco imponatur, praesertim in podagra frigida.

5. Oleum petroleum, in quo radices Ellebore incoxerint, praesentissimum est in doloribus podagricis sine rubore & vehementi tumore (alii vocant podagram a causa frigida) subito sistendis. Vbi induciae factae sunt cum morbo, si ita necessitas exigit, purgantia tandem commodius (vomitus hic non est necessarius) locum habere possunt, qualia fuerant supra; praesertim si pulvere specifico Arthritico utendum sit, is per aliquot dies iuxta dosi $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$, in brodio vel etiam aqua iuxta sumptis impuritates tartareas mobiles, causantesque nempe paroxysmos e corpore educit. Sepe vidi in hoc casu pilulas Antimoniales per secessum solum purgantes, semel duntaxat sumptas multum profuisse. Eiusdem facultatis est Arcanum Corallinum per Crollium descriptum. Omnibus his praestat specificum purgans Paracelsi saepius urgente necessitate datum. His omnibus peractis, si quae impuritates crassiores adhuc in corporis habitu residuae fuerint, ea deinceps mundificantibus, si vires & facultates patiantur, expellendae sunt. Insuper etiam ad diaphoretica descendendum. Diaphoretica supra proprio titulo proposuimus. Sunt nimium in eo genere specifica, tum tinctura Antimonij, tum pilulae Antimoniales podagricae, descriptionem vide in libello Rhenani Solis e puteo emergentis tractatu postremo p. 18. & 19.

Tinctura
Antimo-
nij.

Tincturae preparatio haec est: ℞. minera Antimonij $\mathfrak{lb}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$. $\mathfrak{i}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$. v. (minera Vngarica praestat) in defectu minerae Antim. crudum locum supplere potest, tere minutissime, superfunde aquam calcis viuae

vinæ per simplicem infusionem (aq. lbxv. Calcei
lbvj, à calce vinæ colando (aliquoties aqua infun-
datur calcei, donec subsider) defæcatam relinque (in
alembicum laci fundi) insolado & aliquoties quo-
tidie mouendo donec nempe spondilia & superfi-
cies aq. rubere incipiat; quanquam rubedo nulla
apparet, & tamen satis tincturæ extractum est, si
per 6. vel 7. dies infusio fiat. Habebis autem signū
Extractionis (Extractio tantisper fiat, donec ni-
hil sit residuum) si in particulam istius infusi scor-
sim in vitrum peculiare transfusam guttas aliquot
aceti intreceris, repente nimirum immutabitur
aq. (nihil aliud est quam Antimonij sulphur.) &
tinctura Antimon. in colorem corticū mali au-
rantij præcipitabitur (in mixturam simplicem
infusam præcipitabitur in colorem albicantem
propter spiritum vitrioli.) Extractionem traji-
ce per filtrum & leniter ebulliendo in catillo re-
dæ in puluerem rubeum, quem extrahere cum spi-
rit. V. non usquequaque fortè (Alcohol non ex-
trahit) ad statum (instar Extracti Solis) &
filtrando decanta. Ante usum moue (puluisce-
lus nimirum semper ad fundum præcipitabitur)
Dof. gr. v. vj. viij. x. ad summum spirit. Vini hac
tinctura Antimonij imprægnatus aliquoties (se-
pries) per Cohobla ex alembico destillatur, de-
inde ex retorta vitrea in arenâ datis ignis gradi-
bus vel etiam ign. suppressionis pellitur, & prodi-
bit in forma rubicundissima oleum Antimonij
dulce cum stillis splendidissimis & pulcherrimis.
Postea vero spiritus Vini leni Bieuocatur, remanet
in fundo Tinctura Antimonij rubicundissima (cō-
fortatiuum summum) Dof. g. ij. iij. ad summum.

Vide Ragerium Bacchonium de oleo Antimonij dulci.

Tinctura porro Antimonij (apposita candela lucet noctu instar Carbunculi) vel dicto modo saltem leniter extracta, vel deinceps per multa cohobia cum sp. Vini in nobilissimam Essentiam exaltata, contracturam ex podagra in articulis externis causatam feliciter curat, si observandis ad legitimam nempe dietam pertinentibus & corpus mundificantibus (NB. In hoc casu pilula Antimon. per secessum tantum purgantes maxime commendabiles sunt) quotidie vel alternis dieb. gut. (s. vel 8. de tinctura simplici, sed gut. j. de tinctura exaltata in diaphoretico in peracutis vel mixtura seu in aurora exhibeantur, & sudor vel in lecto vel in saconico prouocetur (id quod in declinatione contracturae cum spir. Vini tandem fecisse expediret) & contractura nulla resistit arthritica.

Ad externam curam Podagrae Tophaceae, sed non admodum inueteratae, praemissis praemittendis alioquin ad podagrae tum diateticam tum therapeuticam pertinentibus, de quibus haecenus, externa auxilia accersenda sunt, quae nempe duros istos nodos tanquam morbos compositionis ab internis medicamentis difficulter resolubiles penetratione sua resoluant, & quod in articulis heterogeneum est, eliminent. Vbi igitur nodositates admodum inueteratae non fuerint, vnice hoc Emplastrum commendatur, quod praeter sedationem dolorum etiam ex articulis tophaceam materiam seu sulphur coagulatum cute leniter aperta resoluendo extrahit. Emplastrum tale est:

℞. Virioli Romani

*seu Vngarici,**Aluminis rocha an. ℥ss.**salis Zuij.*

Hæc omnia coniunctim calcina in Catino terreo euaporando saltem, donec spirit. etiam exhalare inceperint, quibus odore perceptis statim subsiste à calcinatione & refrigerant omnia, pulueriscentur. Huius & pulueris ex farina hordeij ℥. an. q. pl. Misce cum facibus Vini adinstar pultis, quam super laciniam more solito ad spissitudinem cultri extensam applica ad locum affectum & relinque. Exsiccatum denuo cum facibus vini distempera & apponendo sic perge, donec primum dolor omnis cōsumtus, postea etiā ex articulis ipsis contortis omnes topi absorti fuerint. Interim sit sæpe, vt simul cutis, præsertim vbi verrucæ & scrophulæ in articulis apparuerint, hoc modo aperiat, id quod formidandum haud fuerit. Vel nimirum sponte sua postea vlcera coeunt, vel cera saltem Emplasteri loco superimposita vicissim consolidantur, ipsis articulis denuo mobilibus & agilibus redditis.

Quod si denique nimis inueterata podagra seu prorsus nodosa & tophacea fuerit, ab illa quidem externa cura dolorum mitigatio speranda est, sed tamen ipsi topi vix cedunt, nisi Chirurgia accedat potentior. Tunc igitur hoc modo procedendum fuerit, ℥. Merc. subl. Arsen. albi ana q. pl. M. cum aq. fort. & fiat in modum pultis, deinde apposito prius Emplastro Basiliconis maioris (vel alio defensiuo aut etiam sparadrappa) ad locum affectum foraminato, foramini de pulte præscripta instar lentis impone, & statim aliam particulam

Emplastri prædicti desuper, ac relinque aliquan-
diu, donec cutis bene aperta sit, ac nonnihil rumo-
ris, ac exinde Eschara accesserit. Hanc cum buty-
ro vel oleo rosaceo emolliendo remoue & attra-
ctiuum appone specificum, quod omnes topfos
coagulatos in aquas resoluat & extrahit, etiam ali-
quando sponte casuras instar calcis ad parietes in-
crustatos; cessantibus postea fluxibus locus vicis-
sim est consolidandus cum consolidantibus & e-
puloticis vulgaribus.

Attractiuum Emplastrum tale est.

℞. Lubar yri,

lapidis Calaminaris,

succini,

magnetis an. ℥ij,

puluerisata omnia tenuiter coque in olei lini ℔ij,

Cera ℔ij,

terebinthina ℔ss,

Vernicis ℥iij,

Coque inquam aliquandiu, donec inspissentur, ad-
de postea gummata sequentia vulgari modo in a-
cer soluta & colata vicissimque opopanax,

serapi,

Galbani,

Bdellij,

ammoniæ an. ℥ss.

ebulliant leniter, in fine, adde de pulueribus ma-
stichis,

thuris,

myrrhe,

aloes hepaticæ an. ℥j.

diligenter moue spatula & tandem malaxando in
Magdaleones redige, prædictoque vsui serua.

His

His modis infelix podagra prospere & facile curari potest, modo omnia prudenter & legitime fiant.

In externa cura Tophorum sapius mundificantiæ doloresque mitigantiæ sunt usurpanda, insuper sudores à superioribus diaphoreticis prouocandi. Et hæc est gemina illa cura, qua 24. ægros nobiles & ignobiles nullo alio remedio adhibito me curasse affirmare certo certius possum.

ARTICVLORVM DOLORVM

species.

Articulorum dolor varias in se species includit, Podagram, Gonogram, Chiragram, Homoplatae dolorem, & Ischiaticum, Arthritidem item proprie dictam, quæ omnes simplicem scopum habent, symptomatis scilicet mitigationem & causæ ablationem.

PODAGRA ET CHIRAGRA.

Vsitatissima sunt podagra & Chiragra, in quarum curatione ynice prouidendū, vt corpus semper mundum sit, & victus ratio obseruetur exacta, quotannis stato tempore Aequinoctiorum & solstitiorum vbi fluxiones arthriticæ plerumq; fiunt, corpus bene mundificetur auferendo tum plethoram, si quæ adsit, tum Cacochymiam quamcunque suis medicamentis idoneis. Imo hæc ipsa euacuatio institui potest & debet quoque in principio mali, & vbi signa quædam imminentis præsen-
serit æger.

Imprimis Extractū Asafi & Essentia Ellebori nigri facta secundum artem atque ad consistentiam mellis seu pilularum redacta. Electuarium item caryocostinum apud Bauderonium, quæ semper

ante consuetum podagricorum tempus, ac imprimis circa dicta assumi debent aliquot vicibus quater aut quinquies semper obseruata victustatione.

Pro potu sit Vinum Melissæ cum rad. Caryophyllatæ infusum in mensa pro haustu primo parcerantur sumptum. Aut vinum Paracelsi Antipodagricum de quo supra de Arthritide.

Cum sale mensali misceri possunt ossa humana calcinata in cibis.

Hinc statim ad confortantia & diuretica accedendum.

Inter confortantia principale est Magisterium perlarum Riuernj Regis Galliarum Medici, de quo supra. Maxime quoque in his affectibus profunt Cauteria seu Fontanellæ.

Ad præcautionem prodest fugere cruditates, quæ si fiant, castigandæ vomitionibus, mane, si facile vomat, sin minus longe à prandio.

Nodosa modo non fuerit Podagra, his medicamentis curari potest.

Nodosa vero præter hæc requirit etiam curam externam de qua postea.

Dolor seu Paroxysmus si adsit, dictis medicamentis non est fatigandus æger, sed quies imperanda, dolor mitigandus, & ne ad partem affectam affluat materia, præcauendum.

Dolor igitur intra corpus exhibito laudano sedetur, præmisso tamen clystere.

Si adsit magna Plethora, vena secetur.

Adstringentia paulo altius à loco affecto versus partem internam adhibeantur, vt puluis adstrictivus aceto & albumine ouorum exceptus, vel aqua adstrin-

adstringente, vt Myrtillorum, Centinodij, glandularum Quercus vel Cataplasmatibus ex fructibus acerbis, cotoneis, herbis, pyris, prunis, imprimis sylvestribus, sorbis, quibus addi potest farina lentiū, cum puluere balauſtiæ, Gallarum, roſarum, biſſortæ: aut tantum applicetur Bolus armenus cum lacte & puluere radicis biſſortæ ad formam Cataplasmatibus.

Supra partem affectam refrænantia & dolorem ſedantia imponenda. Communiter nec ſine fructu ſit Cataplaſma è mica panis albi, verbi gratia ℥ij. temperetur lacte ſuper ignem lentum, ne bulliat, contunditur & reducitur ad formam Cataplaſmatibus addendo vitellorum ouorum ℥ij, Croci parū, calide applicetur. Alij tantum in lacte tepido panem macerant pauliſper & applicant de 5. in 5. horam renouando.

Nos hæcenus habuimus in uſu carnem bubulam, cuius fructum crudum ſine pinguedine parti dolenti ſuperligauimus, idq; mane & veſperi mutauimus, atque ita feliciter dolorem ſedauimus.

Balaſmus Podagricus.

℞. Varioli ad ſæuedinem calcinati ℥ij,

mellis ℥ij,

ſilicū calcinatorum ℥ss.

deſtilletur ſpiritus, igne ab initio lento per alembicum in cineribus (nam facile ebulliant) poſtea fortiori. Ab hoc ſpiritu auferatur phlegma, cum deſtillando ad tertias uſque quæ in cucurbita reſtitant, miſce cum maſtiche,

Olibano,

myrrha,

axungia humana,

Balaſmus
Podagricus.

*gum. ammoniaco, opopanace,
bellis an. ʒij.*

destillentur adhuc semel per retortam, cum destillato misce æquales partes spiritus Vini arque ad vltus serua.

Non quoque inutile erit in hoc affectu vel totum spiritum salis cum aqua fontana temperatum repide adhibere, cum laciniis duplicatis, vt & oleum tartari per deliquium ex sale factum.

Tophaceam podagram præter ordinariam curam requirere externa, vide annotata mea in Crollium, quæ huc transfer.

LEPRA.

*Lepra an
curari
queat?*

An lepra curari possit, subdubitatum est à multis; Elephantiasin quidem, hoc est, lepram incipientem vel aliquatenus progressam & à squamis, quas subinde in superficie corporis extantes habet, ita dictam, interdum curari posse & Dogmatici profitentur & exempla seu obseruationes id testantur.

Lepram autem proprie dictam omnibusq; partibus confirmatam & absolutam sanari posse, id est, quod pernegant iidem.

Neque vero vel ipsam naturam alicuius deficientiæ accusare licet, quæ nempe potestate diuina ordinata, dum facta in sese & in mixtis corporibus occulte arcana, quibus dextre cognitis & in præparationem adductis, omnes morbos corpus humanum infestantes, quatenus tales sunt, nec aliquid extremi in sese continent, curabiles esse & credamus & ingenite profiteamur. (de examine Leprosorum vide Forestum obseruatione 7. lib. 4. Chirurgia, de Curatione vide Iul. Pulmarium in lapide

pide philosophico, capite ultimo. It. cap. 6. de tinctura Basilij Valentini.) Sic ita lepra curari possit, quomodo v. curetur, vulgares præceptiones haud docent, neque & vulgaria auxilia, quantumvis in iisdem multum spei & potestatis scientibus posset, multum videntur præstare posse.

Aurum potabile Philosophorum, quod nempe vel in sola illa medicina vniuersali later, vel ex ipso Sole philosophice per menstruum mundi soluto sit, hos & alios morbos simplicissimos perfecte tollit.

Tinctura Antimon. supra de Podagra descripta præsertim exaltata, & in summam spiritualitatem deducta auto potabili vix quicquam concedit.

Tinctura Corallorum vera & genuina iisdem viribus pollet. Hæc itaque omnia & singula pro curanda lepra salutaria sunt.

Cognitis itaque omnibus signis & ex eorū syndrome morbo perfecte cognito, cum iis medicamentis ita procedendum fuerit, vt quia quod vni- ce desideramus, in promptu non est, aurum nempe Philosophicum, ita progrediamur, ne extra oleam ipsius methodi extrauagari videamur.

Itaque resoluentia & mundificantia necessaria sunt.

Resoluentia sunt omnia illa, quæ alioquin interiores viscerum obstructions solvunt, (tartarus vitriolatus) de quibus hæctenus sæpius.

Mundificantia sunt specificum purgans, Arcanum Corallinum, Mercur. dulcis, pilulæ Antimoniales per secessum tantum purgantes.

2. Sunt specifica, inter quæ excellit Viridellus vulgaris (vitriol.) cuius quidem præparatio est

Tinctura
Antimo-
nij vir.

Viridelli
vir, & v.

(eniloq)

nulla, sed totum artificium consistit in dextra exhibitione (valet in quavis scabie.)

Mundificatis itaque Corporibus sic procede: *℞.* Viridelli dicti *℥ij.* dissolue in *℔x.* vini, postea cola, huius vini Cyathum *℔.* cum potu ordinario (sæpius in die) qui sit vel vinum vel cereuisia (vinum præstat, quia est morbus frigidus) vel decoctum ligni sassafras, Chinæ (decoctum fragariæ aliquid potest) vel aquæ communis semper exhibe in potu (cûrâ absolui potest Viridelli *℔ij.*) idque per septimanas 3. aut 4. continua.

Interdum sudores moueantur (si initio difficulter erumpunt, Ergo quacunque ratione prouocentur etiam per Laconicum *sp.* Vini scabies sponte decidit) à diaphoretico in peracutis vel potius cû tinctura Antimonij videbis perfectam sanationem (interdum purgantia repetantur pro ægri & morbi natura.)

Cæterum specificum Viridelli crudi non separati, nec in alia Essentia medica diuisi hoc præstat, neque tam adhuc manifestum est, an ex aliquo principio (vitriol. viride Vngaricum plurimum habet sulphur) & ex quonam hæc proprietates dependeat. Verisimile est à sulphure id proficisci, quod in vitriolo excellens est, proxime accedens ad naturam sulphur. Antimonij, ex quo Tinctura illa hætenus sæpe dicta paratur. Quod si vitr. sulphur. volatile seu Embryonatum paratum fuerit (vide quæst. 8. Theorem. tractatu de opio meo) id quod ostensum est in præparatione sulph. vitr. narcotici (fixi) idque per se sine additamento sublimatum (in emem *mdrigen kolben* paulatim injiciendo sulph. alembico ablato, rursusque appposito)

*Essentia
sulphuris
vitrioli.*

posito) vt relinquat omnes suas faeces & postea cum dimidia parte salis vitrioli puri mixtum, & per retortam igne suppressionis extremo loco dato, destillatum fuerit, in oleum rubrum transit, cui si admiscueris aliquid acer. destillati, descendit puluis spadicei coloris & spiritus salis tart. sese miscet cum aceto, puluis ille diligenter edulcoratur aqua frigida, postea cum spiritu Vini extrahitur in loco calido (vase clauso) & dulcissima essentia sulphuris vitrioli, tandem (si per 8. dies steterit) supernatat in forma olei, quam etiam à spiritu Vini separa & serua. Hæc dulcissima sulphuris vitrioli essentia æquipollet vitibus suis Tinctura ^{Vires in} Antimonij & mirabiles effectus vitriol. dulce fa- ^{signes} cit. Dos. à ʒj. vsque ad iijj, in aqua melissæ, no- ^{sulphuris} ^{vitrioli} xios humores totius corporis expellit, Venerem stimulat, vterum rectificat, eiusque motus inordinatos sistit, & in vtroque sexu prolificam vim seminis ad liberorum generationem operatur. In aqua Petroselini idem pene præstat, sed insuper hydropem curat perfecte. Vltus autem istius essentia aliquandiu continuandus.

Post absolutam curam solet quandoque scabrities cutis molesta remanere: Sic enim posteaquam ex centro ad peripheriam noxa per nobilia illa medicamenta insensibilibus transpirationibus fuerit extrusa (ex sale aluminoso styptico) sponte quidem suatandem omnes squammulae & scabies decidit.

Nihilominus tamen exterior cutis durior scabra remanet. Hanc deinceps infusiones ex molliciantibus paratæ mitigant & emolliunt, perfectissimam autem & absolutissimam leuigationem

cutis à balneo præstat inunctio cum oleo viperino vel colubrino (cutis viperæ vel colubri adjiciatur; habet signaturam morbi) confirmata est hæc curatio in tribus primariis personis.

ELEPHANTIASIS.

Elephantiasis in habitu si sit, quia partium substantia læsa, & quasi vniuersali cancro infecta, curari nullo modo potest, si vero incipiens sit, nec cum semine à parentibus propagata in filios, omnino curabilis est.

Quare instituta victus ratione humectante purgetur statim ager Cholagogis. Eccoproticis, cassia, Carthamo, diascibesten & aliis, & si indicantia permittant, vena secetur.

Deinde coquatur humor iis medicamentis, quæ ad melancholiam incidendam & iccoris lienisque obstructions tollendas præscribuntur. Hinc ea quæ humores tales educere possunt, offerantur, continuatis semper per 3. dies purgantibus: vtatur per alios 3. Apozemate aperiente, præparante & iccorum purgetur, idque toties, donec corpus optime purgatum sit, & ab omni Cacoehymia liberum, sepius oblato etiam Merc. laxatiuo, & Merc. cum sole, quo facto ad ea, quæ hepatis intemperiem emendant, accedendum, ad frigida scilicet hepaticæ & ad appropriata.

Hinc ad ea, quæ in superficie corporis existentem malorum humorum abundantiam, causam mali existentem expellunt, progrediendum.

Quibus omnibus palmam præcipit præscripta sequens Viperarum præparatio, de qua etiam supra de Phthili. 2. tres vel quatuor vipers abiectis intestinis, reseruato corde, hepate & capite exco-

riatas;

riatas, inde olla vitrea, quam superius cum suo operculo claudere, relicto exiguo in medio foramine, adhibe ad ignem Carbonum lentum ollam, donec humiditas in ipsis excedens exhalet: & exsiccentur, vt in puluerem comminui possint: aut idem commodius fiet in forno vel arena. Huius pulueris

℞. Zij radicis angelice, ℥ss. Valeriane ana ℥ss.

ad ℥ij vel ℥ss additis gut. ij. sp. vitrioli, quo assumpto, ager in lecto fudet.

Hinc succedere possunt trochisci de vipera à ℥ss ad ℥j. It. preparatio Viperina saccharina Quercetani in trochiscos redacta, vel etiam Bezoardicum animalale.

Porus sit emulsio seminum melonum, citrulli cum decocto sarsaparillæ, ita vt in ℥xxij, aquæ coquantur ℥ss, sarsaparillæ.

Sapius quoque in die assumat Alcohol serpentum cum ana sacchari mistum. Opiata ex illo cum conserua rosarum, corticum citri & florum nymphae cui addantur gut. aliquot auri potabilis Anglici, aut sapius exhibeatur Mithridatium cœleste Quercetani.

Possunt quoque interfici Viperae in Vino & illud vinum propinari, vt. aliquot viperae in vitrum capax indantur & superfundatur sp. V. siue vinum ardens & in ipso relinquantur dies 8. Hinc extrahantur. De hoc vino vel per se vel cum aliis misto capiat saepe in die: imprimis mane & vespere, toto curationis tempore ager à sale abstineat.

Aliqui curationem hoc modo promittunt: post euacuationem vniuersalem & particularem totum corpus inungatur sequente Vnguento:

*℞. Terebintina clara ℥ijß,
vitellorum ouorum N^o vj.*

*Misce: postea adde cerussæ subtilissime puluer. ℥ijß,
affunde acet. ℥ijß.*

M. & F. Vnguentum : Eo inungatur corpus, ne quid maneat cuti adhærens, cutis abluatur lacte. Hoc vnguento inungatur totum corpus bis vel ter, postea ingrediatur Balneum siccum: post priorem inunctionem in Balneo apponendæ sunt Cucurbitulae brachiis, humeris & supra genua. Et cum sequente Vnguento inungendum erit totum Corpus die vna, die sequente cum præcedenti, & sic progrediendum, donec omnis scabies & furfures sublatis, & remanebit cutis humida & arida, & tunc plus olei laurini addendum sequenti vnguento, atque corpus vt antea iterum inungendum. Vnguentum tale est.

℞. rad. Elenij ℥ij,

alibea ℥ijß,

pinguedinis porcini. lbjß.

lit bar gyri auri,

masticis,

olibani,

sarcocollæ,

myrrhe,

aloes hepaticæ an. ℥ij,

ol. Chamomilla,

anethi,

laurini an. ℥ij,

terebintina ℥ij.

styracis liquida,

busyri recentis an. ℥ij,

Mercur. sublim. ℥ij.

Cerae q. s. F. s. a. Vnguentum. Postea

℞. huius Vnguenti,

& ol. laurini an. ℥iij,

styracis calamitæ ℥j.

M. & cum hoc inunge totum corpus, si minus forte, adde plus olei laurini ad libitum. Si adsit tinea, euellendi capilli.

Si morbus est diuturnus per duos annos sequentes, Vere & Autumno semper optime purgandum corpus, & si aliquid renascitur in aliquo loco, inungendus est locus Vnguento dicto posteriori.

LUES VENEREA.

Lues Venerea (frater Basilius Valentinus qui vixit tempore Maximiliani, appellauit *die nerve Krieger Kranckheit*) nisi manifestissime tuberculis & pustulis hinc inde toto corpore, praesertim vero circa frontem, obscenas partes & ad femora praesertim versus genua prorumpentibus se prodit, saepius occulta est, facileque imponit, ne vel recens recte curetur, vel inueterata difficulter cedat.

Accurato itaque iudicio opus est, quod vnice dependet ex confessione ipsius patientis (medicus in interrogando sit *παύροτος*, ne aeger diffidat.) Praeter enim illos manifestos gradus, quos Fernellius 4. distinxit, plures sunt propter communia cum aliis morbis symptomata, vix in cognitionem peruenientes. Eos omnes & singulos indicabit concubitus contagiosus, vel cum scorto infecto patrat. Eius itaq; si conscius fuerit patiens, vtyt symptomata fuerint communia, nihilominus si omnia recte fieri debeant, non aliter quam a Lue Venerea infectus patiens tractandus fuerit.

*Signa lue
Veneræ
infecti.*

Constante itaque hoc Canone 1. si quis dolores in coxis, humeris & mediis artubus habuerit, nequitiam aliis externis apparentibus signis, infectus tamen credendus est. 2. Si quis serpigine, Lichene infestatus in super Mariscas ani, pustulosam scabiem in cute corporis, colli vel capitis haberet, nec tamen infestaretur doloribus artuum, si canonem generalem fateretur, eadem censura censendus. 3. Si condyloinata, Mariscæ, & hæmorrhoides cæcæ anum vel partes obscenas possiderent, doloribus artuum vel nullis vel aliquibus præsentibus, modo canonem generalem suppleat, ab infectorum numero non excludendus est. 4. In viuacissimo alloquin corpore, si Verrucæ informes & grandiores, præsertim in manibus, It. ad labia & in pedibus prominerent & Canon hic locum haberet, utique ab infectione immunem haud iudicabis. 5. Si quis Cambuca laboraret, aut post coitum ductus virgæ tumoribus obstrueretur cum calore & inflammatione, aut si vlcus penis post priora pateretur sine doloribus artuum & capitis vexaretur siue secus, non poterit non numero Gallicanorum accenseri. 6. Si quis bubonibus diuexatus, prætereaque scabiosus circa pudenda esset, neque tamen dolores artuum pateretur, vel etiam iisdem infestaretur, & Canoni priori nomen dedisset suum, haud liber ab infectione pronunciari possit. 7. Quamquam hæc omnia locum non habent, & corpus absolute purum apparet: In interluniis vero aërisque & tempestatum vicissitudinibus, in extremitatibus corporis, manibus, pedibus, imo etiam in capite, doloribus impetitur, nihilominus ubi se semel confessiona-

rium

fiunt præbuit, huius morbi primordiis initiatus habetur.

Ab his signis & certis indiciis aliqualis infectionis multum situm est in probe cognoscendo tempore durationis. Hinc igitur morbus recens aut nouiter contractus ab inueterato rite discernendus fuerit, ille breuiorem prætereaque facilitatem: hic longiorem & artificiosorem curam requirit. Vtraque fundamentum & basis collocari in Mercurio seu argento viuo rite recteque parato, opus tamen est vehiculis, quæ suppeditabunt decocta ligni Guaiaci, radicis sarsaparillæ, (sarsaparillæ capillamenta ne abiciantur, sunt nimirum virtutis maxime) radicis Chinæ, ligni sassafras, decoctum scobis ligni querni in his locis pauperibus maxime profuit, interdum plus quam lignum sanctum.

Nota.

Aqua Persicariæ extremo Mense Septembri & Octobri collecta & destillata per alembicam ab innata quadam proprietate plurimum prodest) vide Platerum de defecatione cutis. It. medullam destillatoriam de syrupis & spiritibus.)

Recentem infectionem vnius anni sic curabis: Exhibe 1. Mercur. dulcem à ℥xxvj. ad xx. & xxx. idq; 2. vel 3. diebus continuo fac, ita tamen, ne ab initio dosis auctior sed remissior sit: postea in decoctis vsualibus hydrotica vsurpentur, si opus fuerit. 2. Mercur. dulcis impuritates corporis educet, ac tandem iterum ad hydrotica redeundum.

Hydrotica sunt sp. Guaiaci, mixtura simplex, aqua Theriacalis Crollij. It. Persicariæ arcanū, diacta, sal est conseruator Balsami nostri, male ergo in Luc. Gallica infectis. Medici vulgaris salis vsūm

prohibent. Æstate, horis meridianis scilicet potest se ager aëri committere.

Si morbus inueteratus plane fuerit, hæc leniora locum habere nequeunt, præsertim si symptomata urgentiora valde molesta sint, ipsumque corpus undiquaque à morbo ipso, tamen non prorsus, de- uictum.

Hic itaque purgationes Mercuriales maxime locum habent.

Quinimo sudores, nonnisi à Mercurialibus fi- xis vel in spiritum actis excitari debent.

Principem locum inter purgantia tenent Merc. Sublim. Crollij. It. Arcanum Corallinum, (pur- gantia *αυτοματω*, Vomitus nimirum omnis ne- cessarius est pro saluatione faciliori.)

Nota.

In inueterata Lue, quemadmodum purgationes per Merc. tantum sunt instituendæ, quæ nempe nō semel atque iterum, sed interdum diebus 3. aut 4. continuis peragendæ (progrediendo quotidie à dosi minori ad maiorem) ita ut ab exhibitione e- iusdem saluatio (in saluationibus ægri nonnun- quam se pessime habent, sed res in vado, ideoque Medicus bono sit animo) (siue sponte sequatur, si- ue ulterius prouocetur, quæ instar certissimi signi (ideoque non inhibenda) est habenda futurae sa- nitatis (in ea nimirum curæ Cardo.) Ea igitur pru- denter observanda, promouetur illa, si fiat masti- catorium ex mastichis pulu. $\mathfrak{z}$ & granis aliquot, puta à 3. vsque ad 8. Merc. Sublim. dulcis cum mel- le in pastillos formati & masticati (vix mastice- tur ultra 8. horæ.)

Quo signo habito purgationes deinceps sunt
omit-

omittendæ (non tamen ante dies 4. licet primis diebus salivationem promoueat) & solum exco-
riationi oris, gingivarum & linguæ prospiciendū
(victus sit deglutitionis facilioris, verbi gratia, ius-
cula & nutritiua superdata, acria euitentur) cui sa-
ne Gargarismus ex solo sale & aqua communi fa-
ctus inservit, quo identidem & singulis horis os
colluendum est calide atque ita pergendum.

Provide tamen prospiciendum est, ne fluxus illo
salivationis cito restinguatur (NB. Gargarismi ad-
stringentes in salivatione medentur) quod veren-
dū haud fuerit, si Gargarismus predictus continuo
in usum trahatur, qui tantū abest, vt fluxum illum
impediat, vt potius promoueat. (ne saliva in som-
no deuoretur, nodulus strophili in muria tinctus
dentibus interferatur, vt ita hiato oris patente, col-
luies liberius effluat) ad cuius spontaneam cessa-
tionem, si symptomata euidentiora etiā cessarint,
probe quidem cura peracta est, sin minus, aut pre-
dicta Mercurialis mundificatio repetenda, ac sali-
uatio instauranda, aut ad diaphoretica tantum sed
Mercurialia progrediendum.

Diaphoretica Mercurialia sunt duo (spiritus
Merc. rubeus, spiritus Merc. simplex) albus & ru-
beus vterq; fit ex Merc. Sublim. sed diuersis opera-
tionibus. Illud est huiusmodi, ℞. Merc. Subl. purif-
simi seu Crystallini part. j. terræ rubræ argillaceæ
part. iij. puluerisetur Merc. tenuiter, deinceps mis-
ce illū cū prædicta terra, ita tamē, vt cū aq. cōmuni
fortiter inuicē agitata misceantur & in vnam mas-
sam transeant. Ex hac fac globulos, lusoriis non
absimiles, & exsicca diligenter in umbra, nō in So-
le. Hinc ex retorta vitrea (recipiente non admo;

*Spiritus
Mercurij
albus seu
oleum
Mercurij
album.*

dum magno, spiritus nimirum paucus nec validus) per arenam & ignem suppressionis horis 2. (sed paulatim) pelle ig. fortiori, & prodit elegans spir. Mercur. in fine sublimabitur quidem nonnihil de Mercurio residuo, quod tandem operatione hac finita collige, & cum recenti terra rubea misce, in globulos forma & exsicca, exindeque destillatione consueta spiritus virge, idque aliquoties repete, donec totus Mercurius sublim. in liquorem (saporis subacidi) abierit, quem in vase probe clauso mundo serua, nec vnquam vires perdit.

Spiritus
Mercurij
rubeus
seu oleum
Mercurij
rubeum.

Rubeus spiritus vel oleum rubrum Mercur. est eiusmodi. ℞. argenti viui purissimi sublim. q. v. terre super marmor in puluerem impalpabilem, quæ cum limatura Martis ana pone in tabula vitrea (seluer Tafel) in locum humidum & aliquot septimanarum spatio (in Maio, Iunio & Julio) in cella frigida resoluetur in oleum flauum, quod diligenter collige. Ex residuo capite mortuo (ex fecibus non calcinatis) sine igne (alias nimirum euaporet) sal extrahitur. Vt ex Mart. & Merc. extrahere sal. beneficio aquæ communis, illudque vicissim coagulatum cum oleo iunge, & fiet id aurei vel Crocei coloris, coaguletur. Hoc oleum cum sale suo destilla ex cucurbita humili (flaches Kolbichen, vasa quo humiliora eo meliora) in arena donec aq. clara ascendat, qua protinus destillata ignem auge & ascendet rubedo in alemb. instar Croci, quæ partim per rostrum Alemb. (hoc non sit nimis longum) colligenda, partim hæret in alembico instar butyri. Virge itaque destillationem igne fortiori, donec nihil amplius in alembicum ascenderit. Vasis refrigeratis alembicus aufertur & in

& in cucurbitam phlegma prius destillatum funditur, ita vt quicquid rûbedinis ad spondilia eiusdem fuerit sublatur, possit cum aqua ista ablui & quod in fundo restiterit, iungi. Quo facto Alembicus denuo apponitur & repetitur seu restauratur destillatio prior. Vix incalcescente Alembico à subtilissimis vaporibus, illud quod continebatur in alembico, paulatim liquefcit & per rostrum rubicundissime exstillat, summo studio colligendum cum prius destillato oleo rubro. Quod si porro nihil amplius rubedinis exstillare poterit, remoue excipulum, & in alio phlegma veniens, veluti in prima destillatione factum, collige, quo identidem collecto rursus auctiori ig. gradu rubedo est colligenda, quæ partim rursus exstillat, partim in alé-bico detinetur, tot vicibus deinde prouocanda, quot opus fuerit.

Vtriusque Diaphoretici magnus est vsus, imprimis vero rubei, cuius g j vel ij. in aqua theriacali mistura simplici in spiritu Guaiaci cum debitis vehiculis (decocto Chinæ) imprimis vero in aqua persicaræ (si placet, interdum addatur aq. Tabaci) exhibitæ per sudores omne expediunt quodcumq; in corpore noxium, haud cedit aliis medicamentis: pustulæ sponte cadunt, tubercula minuuntur, dolores sopiuntur, ac vlcera fœtida manantia exsiccantur & consolidantur.

Quod si autem contumacissima fuerint, leni illinitione ac plumaceolo forinsecus tacta, felicius curantur. Huius olei vsus est alius in putridis & fistulosis vlcerib. altis: It. in capite valde infecto. Vix nimirû semel atq; iterum eodem oleo tacta, & aliquando sudoribus prouocatis per idem paulo post curantur felicissime.

Nulla Lues adeo firma, quin hisce cedat, modo vires consent, quæ semper requiruntur, sudori sufficientes.

Spiritus albi vsus est idem, sed effectus remissior, nisi subinde continuatione quadam malum ipsum superetur, & tandem omnia mitefcant.

Ab hisce igitur hactenus enumeratis Lues Venerea etiam inueteratissima facile curatur, modo omnia recte corresponderint, vt exinde Medicus de symptomatum molestiis haud anxius esse possit vel debeat.

Nonnunquam vero à morbo Gallico non bene curato relictæ reliquæ, tanquam symptomatum soboles altius infixæ etiam subsidiarias manus medicas & quidem non segnes, sed curiosas postulat. Hic itaque vbi factum opus fuerit, aut prior methodus reuocanda, aut alia in auxilium accersenda.

Ex multitudine nimirum & frequentia τῶν βοηθημάτων sæpe Medicus partim vt recte faciat, partim vt patientem honeste fallat, instructior sit, nec posteaquam vulgaria cespitare visa fuerint, temere declinandum, sed consultius pergendum; quin imo sapissime intromissus inquilinus hostis inducias non fert, quin præsentēs manus auxiliares natura desiderat, præsertim vbi fluxiones malignæ frequenter methodum medendi inuertunt, aut noua symptomata pariunt: Sic dolores lancinantes: It. vlcera præsertim faucium & colli, tumores quoque & calli seu nodositates, trophi, adeo altas radices egerunt, vt à felicissimis Deorumque quasi manibus expugnari non potuerint. Quod vbi vsu venerit præter iam semel atque iterum institutam curam, imò interdum in cursu ipsius curæ & alia

& alia sunt accersenda auxilia, de quibus egimus ordine.

Dolor capitis sæpenumero in inueterata Lue à medicamentis haud euincitur. Sic artuum dolores sæpissime recrudescunt.

Quamuis autem etiam aliud oleum Merc. in eiusmodi casibus maximopere proffit, fluxiones Venereas ex capite & aliis subiectis partibus tollat, nihilominus externa quoque sunt accersenda.

Oleum Merc. Diaphoreticum.

Oleum Merc. dictum sic fit: ℞. Merc. Sublim. *Oleum Mercurij Diaphoreticum* purissimi q. placet, puluerisatus soluat in super tabulas stanneas (*Zinnern Blech*) hoc est, ferreas stanno obductas per deliquium, solutio destilletur sp. V. tantisper (scilicet cohobando sæpius) donec spiritus acescat, quem serua. Dos. à g ij ad vj, in decoctis vel vehiculis appropriatis.

Externa sunt Emplastra, quale est illud Magistrale Vigonis de Ranis: nobile est illud, cuius mentionem facit Platerus in Observationum lib. 3. de Defecatione pag. 679. Hoc Emplastrum supra alutam extensum, capiti raso applicandum est, & gestandum, donec dolores remittant: sæpius tamén renouandum, quandoquidem propter madorem, quem extrahit ex capite, nonnihil vitatur. Similia Emplastra videantur apud Practicos. Hæc autem Emplastra etiam doloribus artuum ex Lue Venerea maxime conveniunt.

Balnea quidem apud Rulandum centuria 10. Curatione 2. parum iuuant.

Cavitates porro faucium cum excoriatione & Vuulæ amissione, quanquam vlcera inuadunt maligna, & ad narium vsque amplitudinem pertin;

gentia, ea non nisi è fluxionibus perpetuis & malignis redduntur foetida cum ardore & magno cruciatu.

Horum Curas à medicamentis internis quandoque perfici deprehensum est; saepe tamen post multa tentata remedia interna nihil perficitur.

Hic maxime commendantur Gargarismi & linimenta alia. Præstantissimus est Gargarismus ad affectus oris descriptus, qui mundificat, & exsiccatur.

Quod si nec sic quidem aliquid perficitur, aqua viridis eodem loco tradita cum penicillis vel cum gossypio ad faucium cavitates eas madefaciendo & tangendo, exulcerationem funditus mundat & egregie sanat.

Interdum tam maligna sunt, vt hisce non cedant, præsertim si profunda sint, & ad ossa palati peruenerint.

*Aurum
solutum.*

Præstantissimum est Aurum solutum hoc modo.

℞. Salis fissi,

Salis purificati,

Salis rochæ ana ℥j.

adde dimidium libellum Auri foliati, tere inuicem prudenter imbibendo cum guttis aliquot spir. vitr. & diutius in marmore tere: postea super hanc mixturam in cucurbita parua funde sp. Vini ad supereminentiam 2. digit. relinque aliquandiu in cineribus vase probe obturato, postea parumper ebulliat, vt salia soluantur, spir. vero flavescat. Postea euoca spiritum Vini per alembicum ad siccitatem, affunde recentem spiritum vini & vicissim digere in cineribus, atque ita spir. vini Aurum foliatum soluit, & salia relinquit in fundo. Hanc extractionem poteris secundo atque etiam tertio repetere;

petere, donec nempe Aurum plane solutum & extractum sit. Extremo destillando euoca sp. Vini ad siccitatem Auri, cui affunde spiritum Terebinthinæ clarissimum ad superemin. j. vel alterius digiti & relinque per 8. dies in loco calido, donec nempe Aurum omne solutum sit. Hoc Auro soluto tange cum bombace quotidie bis locum affectum (initio rodere videtur, sed paulatim cessat.) ac insuper ytere Gargarismis, & videbis curationem speratam. Eadem solutio & Extractio solis valet in vlcerebus externis nullam sanationem recipientibus (Merc. habet insignem vim incarnationem.) Idem præstat oleum commune, in quo Mercur. sublim. rubeus ebulliendo fuerit transumptus, & ipsum oleum tandem nigerrimum euaserit.

In tumoribus Gallicanis, Tophis & nodositatibus ossium ingentibus & acerbis doloribus plerumque noctu vehementer affligentibus Emplastrum quidem supra enumerata multum profunt. At Platerus parte 3. praxeos p. 505. nonnulla recenset elegantia. Est tamen præstantissimum quod sequitur:

℞. Unguenti aurei officinatis ℥ij.

Merc. sublim. ℥j.

M. & cum panno lineo tumoribus superimpositum per vnum atque alterum diem: locus tamen tophaceus prius cum Vino rubro lauandus est, sic feliciter cedunt. In valde tamen antiquis tumoribus diutius pergerendum, sed tamen non cum applicatione in forma Emplastri, sed tantum inunctione quotidiana bis vel ter.

Absumpris doloribus & tumoribus locus affe-

Cutis deinceps fouendus est linteo butyro non falso inuncto, & ex vino loto, sic non tumor tantum absumitur, sed omnes humiditates vitiosæ ex toto illo membro tuberoso extrahuntur, deinceps vix vnquam aut raro recrudescunt eiushmodi tuberositatibus (si tumor hic non cedit, aperiatur ille, exprimatur, mundificetur) Exemplum habui in nobilissimæ fœminæ brachio.

Cutis defœdatio externa est multiplex, sunt pustulæ, Vesiculæ, Verrucæ, ficus, scabies, serpigines, lichenæ, & aliæ species variæ innumerabilesque, quæ hanc varietatem fortiuntur pro ratione subiectorum.

Extra nimirum controuersiam est Luis Venereæ in externo habitu corporis tot species reperi, quot pene sunt indiuidua: veneno nempe sese humoribus corporis seu potius cum sanguine ita distemperante, vt quotquot varietates salium in sanguine dominantur, vel etiam lateant, tot etiam diuersitates extrinsecus appareant, efflorescentia nempe tanquam fructu dirigente sese ad naturam & suæ radicis mineram.

Isthæc omnia externa vitia cutis curis internis præsertim Mercurialibus plerumque cedunt & sanantur. Sæpenumero tamen contumacia morbi tā alte radices egit, vt internis medicamentis ad peripheriam corporis pertingentibus quidem, nihilo minus ex toto mali mineram in habitum corporis transplantatam, ibique radicatam auerruncare nequeant. Vt itaque in hisce casibus solertia Medici vbique præsens sit, sic procedendum.

I. Pustulæ & Exanthemata sic curantur:

℞. Argenti vini ℥iij, Argenti ℥y.

solve

solue vtrumq; seorsum in aqua fort. solutiones postea confunde, & ex solutis destilla in arena aqua igne valido per retortam vel cucurbitam. Liqueorem prolektum destilla in balneo. donec nihil amplius progredi videatur, liqueorem restitanteservua. Cum hoc liquore tange plumaccolo pustulas, verrucas, vesiculas seorsum quotidie vel semel tantum & protinus nigrescunt & emoriuntur salia; relinque ita (non ulterius inungendo) per quatri-duum & sponte cadunt crustulae, quandoque butyro recenti illinenda, si sponte cadere nolint: Post casum ℞. sacchari Saturni in aqua rosarum dissoluti, locum relictum illine, (plumaccolo aliquo, vix novies antequam sanentur) cum hac solutione & sanantur liturae evanescentibus simul rubeis maculis.

2. Idem praestat Oleum ærug. per deliquium.

℞. *Æruginis* part. j.

Salis miri part. ij.

Oleum æruginis.

M. & in catillo succede cum carbone vel papyro. donec deflagarit, postea quod remansit, solue deliquio in cella, autingere in vesicam suillam, quam diligenter clausam merge in aq. & cito dissoluetur (mittatur per bombacem.) Huius usus idem est cum superiore.

Scabies, serpignes, Lichenes. It. fissurae in volis manuum & plantis pedum, precedentibus unguentis salibus haud exterminabiles tandem sic curantur optime: ℞. *Asungiae* porcinae quantum placet, M. cum oleo tartari per deliquium facto, donec fiat Unguentum acre, (quod gustu deprehendes) Hoc unguento inunge partes dictas mane & vespere:

Quod si autem hoc Vnguento parum profeceris; loco olei tart. cum axungia porcina misce oleū vitrioli & fiet acrius. Quod si ne sic quidem profeceris, ℞. Merc. sublim. ʒss, Coque in aqua persicar. ℥ijss, (aq. plantag. etiam prodest) in vase terreo vitreato, donec Merc. sublim. sit plane solutus, postea cola & serua. Cum hac solutione quotidie bis locum affectum inunge seu tange, sanabitur. Vide etiam de hac aqua infra.

Aq. Mercurialis.

Eadem solutione Hemorrhoides excaecae, mariscæ in ano & obscænis illitæ exsiccantur & cadunt.

Nota:

Caute. Merc. cum spir. Vini (quod à quibusdam Chymicis fieri solet) ne inungatur. Hic nimirum Mercurius sanguinem inflamat, & à locis distantissimis ad cor defert, unde sputationes cruentæ, aliæque symptomata grauissima, tandemque ipsa patientis destructio.

Vlcera Gallica. Vlcera externa à Lue Venerea rectissime mundificantur cum ol. oliuarum. (vel oleo papaueris expresso, quod est par vel melius) spir. Mercur. sublim. rubro imprægnato, ut supra: Vel mundificantur cum hoc Vnguento: ℞. Vitellum oui ad duritiem cocti, deinde in fartagine mellis opt. ʒj, liquefac leniter, & misce vitellum beneficio pistilli cum melle diligenter, donec abeant in medicamentum spadiceum seu brunnum, quo vtere; quod si idem acrius reddendum fuerit, admisce ʒj vel ʒij Merc. sublim. diligenter. Hoc Vnguentum in vlcerebus putridis. It. in fistulis Gallicis maxime utile est & egregie mundificat: quo tamen ita vtendum fuerit, donec omnes partes putridæ fuerint remotæ.

Quod

Quod si vero opus sit ulteriori mundificatione, regrediendum est ad prius. Vulgo vtuntur Unguento Ægyptiaco sed parum prospere (propter æruginem.) In his nimirum vlceribus potius corrodendo, quam separando operas suas absolvit. Præterea Ægyptiacum ossa nigredine (nota: ubi os cariosum, curatio irrita est, nisi caries auertatur vel Chirurgi opera vel aq. Mercuriali) inficit, quod omnino evitandum fuerit. Hæc vero vnguenta talia non patrant.

Posteaquam vlcera probe fuerint mundificata, consolidatio sequenti Emplastro perficitur, quod Elegans est & in aliis vlceribus putridis mundificatis valde utile. Idem Emplastrum sanat vulnere non vsquequaque profunda. Est præterea sarcoticum & Epuloticum præstantissimum. Fit autem hoc modo:

℞. Lithargyri optime puluerisati ℥iiij.

olei olivarum ℥viij.

Coque lento igne vsque ad brunitatem. Quo facto liquefac Ceram in alio vasculo pondere ℥ij. & liquefactæ affunde Lithargyrum, cochleari agita & M. diligenter & forma Magdaleones.

Quod si vero vlcera fuerint admodum contumacia, ceu sæpe solet fieri, substituatux Emplastrum sequens:

℞. Lithargyri ℥ij.

ol. olivarum,

lini an. ℥ij.

Coque denuo ad brunitatem cum ceræ liquef. ℥ij. Admisce tandem

pulveris myrrha rubæ ℥j.

lapid. Calaminaris,

Tutia puluerisata an. ℥ij.

(non præparata extincta) M. extra ignem & serua. Hæc quidem sunt utilia & ulcerata valde siccant & sanant. Fit tamen nihilominus ut ulcera Gallica nequiquam ab eiusmodi penitus curari possint. In hoc casu præstantissimum est Vnguentum sequens:

℞. Aloës hepaticæ ℥ij.

Crocæ Martis ℥ss.

thuris ℥ij.

Mumia ℥ss.

mellis ℥j.

terebintina ℥ss.

vinell. ozij.

Misce & contunde omnia donec F. Vnguentum; quod in petiis applicari. It. cum turundis in foramina intrudi potest, præcedente semper Vnguento mundificante alterutro.

Solent porro in Lue Venerea Bubones circa inguina apparere, præsertim quando eiusmodi infecta corpora febribus malignis corripiuntur.

Licet vero eiusmodi bubones sæpius febrium pestilentialium symptomata sunt, veneno nempe exonerante sese ad locum ignobilem, emunctorij inferioris: nunquam tamen tales extra infectionis tempus & modum inter pestilentialia symptomata & signa referendi sunt; apparent vero crebrius in sanguineis, alioquin raro vel nunquam grauissimæ Luis Venereæ morbo. apparent quasi obnoxiis occultante scil. eleganti habitu corporis hostem inquilinum ad inguina protrudentis.

Hoc itaque modo eiusmodi Tumores Luis Venereæ à peste distinguendi sunt.

Simpli.

Simplicissimus curandi modus est huiusmodi: ^{Oleum}
 1. maturandus est bubo cum Emplastro diachyli ^{tartari}
 (nam semper maturatione opus) vel bubo acet. ^{nigrum}
 madefactus & buboni impositus, quo intumel- ^{discenties}
 cente remoto alius applicetur, quo Emplastro vel ^{est pra-}
 bubone quotidie bis appposito, ut tandem emolles- ^{mum}
 cat: tandem scalpello aperiendus & sanies cum
 pure & cruore exprimenda: postea Opodeldoch
 applicandum quod nunquam coalescere finit vl-
 cus, priusquam omnia fundamentaliter fuerint
 sanata.

Ceterum in hac ipsa cura, quemadmodum in
 reliquis omnibus Luis Venereae symptomatibus
 nihil remittendum est, de interiore cura. Quin i-
 mo deprehensum est saepe eiusmodi exuberantias
 inguinales solo repetito Mercur. (Mercur. sublim.
 vel oleo Merc.) tandem disparuisse: minera nem-
 pe mali per internam Mercurialem operationem
 funditus eliminata.

Recentissimum Luis Venereae symptoma est,
 CrySTALLINA, quam vocant, vesiculam nempe ad
 glandem membri virilis adnascentem transluci-
 dam, indeque nominis ratio nata est.

Est alioquin lethalis, si remediis exquisitis factis
 non curetur. Ferrum non patitur, nec leuiter coa-
 lescit locus affectus, etiam remediis alioquin vlce-
 rationibus Venereis praesentibus.

Solus spiritus Tabaci laudem hic inuenit, nihil-
 ominis interna cura subinde administrata, quae
 tandem felicissime absoluit omnia, ubi haec ipsa
 vesicula prius fuerit mortificata (vesicula iam mor-
 tificata aliquoties hoc sp. tacta sponte euanescit)
 tangatur ergo cum spiritu Tabaci quinquies.

summu & sponte euanesceit, idq; fiat iacente patiente, alioquin ad leuem tactum spiritus Tabaci stans procumbit humi bos (hoc est syderatus cadit & conuellitur.) Vide supra de Tabaci spiritu. Hac Luem Veneream curandi methodo lucratum esse confessus est aliquis mille aureos ducatos, idemque affirmare possum mihi in tota mea praxi nullam curationem feliciter successisse hac ipsa, quam perfecte & candide iam vobis trado & communico.

Luis Venereae curandae modi à variis varij excogitati sunt.

È vulgaribus sequens est probatissimus. 1. Optime purgetur corpus apozemate aliquo aut opiata; vulgo solum vtuntur confectioe Hamech cum electuario diacathami aut è succo ros. v. ꝯ ziiij in decocto communi purgante. 2. Post purgationem si adsit Plethora magna, potest aperiri Vena, aliter nullo modo. 3. Hinc F. Vnguentum ex fbj vel pluribus axungia porci recentis si haberi potest aut reservata, non rancida nec salita, & Mergo vini ꝯ ij vel pluribus in succo limonum vel quod melius in Terebinthina extincti.

Ex hoc vnguento inungantur ad fornacē genua ac tibiae, & si morbus vehemens est, etiam spina.

Quo facto quarto sensim sudor provocetur, cooperiendo ægrum instrumento ad hunc morbum proprio, cui circa pedes carbones imponantur ardentes, vt eo sudet melius, oportet vt fiat in cubiculo calefacto vel optime clauso, vt impediatur perspiratio & euacuatio integra fiat. Vngatur semel primis diebus tribus, tempore matutino. 4. aut 5. matutina: deinde bis in die scilicet tempore

mau-

matutino & tertia hora post prandium. Deinde iterum semel hæc inunctio continuetur, donec ptyalismus seu sputatio appareat, qua præsentem cessandum ab inunctione. Potest tamen semel atque iterum inungi, donec videas copiose sputum ex ore effluere, hinc absteineat ab inunctione & in lecto semper, seu hypocausto calido conseruetur, donec ptyalismus cesset, qui tamen si ultra 8. aut 9. dies dureret, fiat Gargarisma ex adstringentibus pilosella, myrto, centinodio, balauistiis, cui admisceatur aqua mortuæ aliquid cum pauxillo melle rosaceo. Aut solum aqua mortua diluatur cum decocto Guaiaci & eo laueretur os.

Atque tam temporis gingivæ & os totum inflatur, ut nihil nisi panem in iure emollitum eger comedere possit.

Vbi cessat Ptyalismus, dentes detergendi & gingivæ, ut dictum.

Interim dum hæc fiunt, pro potu semper sit decoctio Guaiaci secunda.

Absteineat etiam toto curationis tempore à salis omnibus, & si fieri potest à sale communi.

Cum fluxus cessauit, à liquidis absteineat, & elixir utatur, & singulis diebus assumat bis decoctum Guaiaci aut simile.

℞. Rasura ligni sancti lbj.

Corr. eiusdem ℥iij.

℞ infusio in lbxij aq. communis per 12. aut 24. horas. Coque ad medietatem vel ut tertia pars restet, quod commodius Colaturæ sumat singulis vicibus ℥iij aut etiam ℥v. ex magmate siue residentia fiat decoctio seu Bochetum in alijs lbxij aquæ communis, ita ut parum tantum ebulliat. Huic potes

addere aliquid Cinamomi, liquiritiæ, & passularum. Hoc decocto secundo utatur loco potus. Hæc sudoris provocatio fiat mane, & 3. horis post prandium semper in lecto aut stupa post assumptionem decoctionis.

Optimum autem est, ut quinto vel sexto die purgetur per totum curationis tempus cum confectio-
ne Hamech vel de citro, Diacarthamo, aut de succo rosarum, si pauper sit, si vero dives, potest fieri
syrupus Magistralis aut Apozema.

Poterit quoque ab initio pastus interdum assumere fructus laxantes, pruna, ficus, poma cocta.

Si dolor adsit alicuius partis, applicetur parti dolenti Emplastrum Vigonis cum Mercur. qui pro vehementia symptomatis duplicari aut triplicari aut quadruplicari potest.

Ulcera si adsint, ea leniter inungantur aqua forti aut quod commodius, oleo sulph. aut vitrioli. Quod si vero hac uti non placeat cura, nec ager ob negotia domi residere possit, fiat modo sequentes

℞. Radicis acori vulgaris,

Cichorii,

oxylapathi,

scabiosæ,

betonica,

sarsaparilla an. ʒj.

passularum maiorum ʒss

herba Cichorii,

scabiosæ,

betonica,

Chamapityos,

pimpinella an. Mj.

adjuvant. Mss.

sem. anisi,

melonum an. ʒjss,

flor. Cordialium p. iij,

F. in l. q. aq. decoctio, de Colatura, ℥. iij, in quibus
coque

fol. senna orientalis,

sem. Carthami contrisi ana ʒij,

hermodactylorum ʒjss,

agarici trochiscati,

Epithymi an. ʒss,

in Colatura solue syr.

rosarum solutini ʒiiij,

violarum ex multipl. infusione ʒij,

mellis rosati colati ʒij.

F. Apozema pro 8. dosibus matutinis aut alternis
pro operationis ratione. Aut fiat tantum decoctū
ex foliis senne & hermodactylis ana cum parte di-
midia radicis sarsaparillæ & paucis rosamarinis.
Tertio quoque die post & ante assumptionem apo-
zematis deglutiat pilulam parvam cum Terebin-
thina factam ex ʒ. vj. vel pluribus pro constitutio-
ne ægri Merc. Præcip. facti cum aq. forti & aq. sal-
sa) aut Merc. Præcip. cum Sole à ʒ. iij ad v. seu tan-
tum Merc. Præcip. rubei communis ab acredine
omni per iteratas ablutiones edulcorati.

Æger sumat Apozema 4. hora matutina & se-
contineat vsque ad 9. vel 10. horam, vel si fieri po-
test, vsque ad meridiem, cum sumserit Mercurium
post dies octo, fiat sequens decoctio:

℥. Radicis sarsaparillæ recentis lbss,

scobis ligni sancti ʒiiij,

Chine non rancida ʒij.

infunde in aq. lb x. per horas 24. postea coque ad

Y 4ij

consumptionem duarum partium. De hac Colatura assumat æger ℥iij cum ol. sulph. gutt. vj. & sudet in laconico vel etiam in lecto tempore vel matutino vel 3. aut 4. horas post prandium, per dies 10. Si non admodum inueteratus morbus sit, sin vero sit inueteratus per dies 15.

Interdum detur Bezoardicum Minerale ad sudorem liberius prouocandum, si Laconicum præsto sit, cum ingressus est, relicto, ut respirare possit, foramine, per quod emineant oculi & nares, fiat suffumigium ex Cinabari Antimonij, & in defectu eius ex communi ad ʒj & styrace rubr. Calamita ʒvj. (sulphur. ʒʒ. ol. ligni sanct. ʒj.) aut cum pauca Terebinthina F. Trochisci: postquam per horam optime sudauerit, ingrediatur in lectum optime calefactum & adhuc per horam dimidiam inibi aut quantum vires permittunt, sudet. Hinc sudor optime lintheis calidis detergatur, & ipse ad consueta redeat opera.

Vtile autem erit, ut portet Emplastrum magnum, imprimis, si morbus sit inueteratus, ex Emplastro Vigonis cum Mercur. ad formam scuti latis, quod homoplatas & sternum vsque ad lumbos integat.

Potus sit decoctum ex magmate decocti sudoriferi cum liquiritia, Cinamomo & passulis quocunque modo ad ipsius ægri palatum paratum.

Optimum est ut sudet, 3. horas post meridiem, & sumat tempore matutino haustum dicti decocti cum ʒj. Alcoholis serpentum, de quo supra in Asthmate: & Elephantiasi, quinto quouis die purgetur cum Panchymagogo nostro, cui gr. iij Merc. subl. addi possunt, aut etiā solo Merc. subl. dulci.

Si vlcera habeat, aut tophos aut erosiones, coque Guaiacum, donec decoctio tota fiat instar lactis crassa & exprimatur. Cum expresso lauetur mane & vesperi & supponatur Emplastrum Viginis cum Mercur. duplicato aut triplicato. It. ea de quibus supra.

Quod si hisce non tollantur, perfumentur omnia dictis Trochiscis bis in die, & curabuntur aut Mercur. præcip. ruber communis misceatur cum Unguento Ægyptiaco ad purganda vlcera; aut aqua Mercuriali sequenti lauentur, de qua etiam supra.

Aqua Mercurialis.

℞. Merc. subl. ʒss minutissime in mortario trito, *Aqua Mercurialis.*
affunde aquæ plantaginis lbjss, solvatur in B. leniter, in sine ebulliendo, separa à facibus per filtrum traiciendo: postea funde in patinam stanneam mundissimam ac relinque per tempus exiguum, & denigrabitur patina; quo facto eadem aqua in aliam patinam mundam infundatur, quoad prior patina à sua nigredine fuerit vicissim purgata: Dein ubi denigrabitur altera quoque patina, eandem quoque aquam alteri patinæ rursus iniice, idque per vices repete, donec nulla amplius nigrescat patina, sed maneant alba; quod decima aut duodecima vice fiet. Serua postea ad usum aquam, quæ albi coloris erit, hac utere ad sananda vlcera, præsertim à lue Venerca orta, tam in ore quam in pene. It. ad mundificandum eancrum. Quod si fortiolem desideras, sex infusionis vices in patinas suffecerint, vsus eius est saltem cum penicillo, vlcibus leniter hinc inde contactis.

Dictam hæctenus curam instituere oportet aëre
Y iij

existente calido, aut prouidendum, ne æger egrediatur in aërem frigidum.

Si incipiens morbus sit, vtatur apozemate dicto cum Merc. subl. vt diximus; dein dicto sudorifero singulis matutinis, sine tamen sudoris prouocatione, tandem post illud assumptum sese exerceat & vtatur decocto secundo in pastu loco potus.

Purgetur quoque quinto quouis die, vt dictum.

Si adest Gonorrhœa, vile erit exhibere præcipitatum viridem aut Gummi Guaiaci, quibus exhibitis propinetur Terebintina, quæ abluta aqua violarum cum vitello oui teratur, ac cum decocto sarsaparillæ potabilis fiat.

Si adest virium imbecillitas, perlæ soluantur in liquore acido Guaiaci, ea denique solutio sæpius à B ad Dj offeratur. Quæ destillatio Guaiaci fit in retorta lutata in lg. patente ad modum sp. salis, primo scil. appposito recipiente amplo, fiat ignis lentus & destillat liquor clarus, ig. hoc modo continuetur per 6. aut 8. horas, hinc spiritus apparere incipiunt in forma nubis, quod vbi fit, ig. augeatur per gradus & continuetur, donec omnes spiritus egressi sunt, hoc est, cum non amplius nebulosum existit recipiens, sed clarescere incipit. Liquor hic destillatus affundatur rasuræ ligni recenti & impaſteretur destillereturque per cucurbitam in Balneo ad siccitatem. Liquorem hoc modo destillatum rectifica & exibat primo phlegma insipidum: cum guttæ acidæ stillare incipiunt, muta recipiens & liquorem acidum seorsim excipe. Hoc solæ perlæ puluerisatas, quemadmodum alias soluantur aceto.

Præcipitatus viridis (Lacerta viridis quibusdam dictus)

dictus) fit hoc modo, solue Mercurij ℥iij , in aqua ^{Mercurij} fortis ℥vj , & seorsim solue ℥j , Veneris in aqua ^{præcipi-} fortis ℥ij , solutiones coniunge, deinde ex arena per re- ^{tatus vi-} tortam destilla aq. fortem vrgendo sub finem ign. ^{ridis.} vehementius, vt maxima pars sp. corrosiuorū tol-
latur, quod in fundo restat, tere, & cum acet. in ci-
neribus per dies vj , digere, vltimo ebulliēdo, vt po-
tissima pars Merc. in acet. soluat, acet. impregna-
tum decanta, & leni igne destilla ad siccitatem &
Merc. præcipitatus in fundo restabit viridis. Spe-
cificum est in Gonorrhœa virulenta, Lue Gallica
& ℥ iij ad viij , in conferua rosarum exhibitus.

SCORBVTVS.

Quemadmodum Lues Venerea propriam se-
dem sibi hepar eligit, totāq; Oeconomiam san-
guinis exinde inficit; Sic Scorbutus (vide Reusne-
rum, Horstium, Sennertum) pro habitaculo pro-
prio occupat splenem.

Vterque morbus videtur veteribus incognitus
haud fuisse, quantumvis gradibus seu accidenti-
bus subinde vel acutiores vel magis eminentes ex-
titerunt.

Familiaris est admodum maritimis & vltra pe-
lagus vectis.

Causæ antecedentes sunt spiritus salini, vapo-
rosi, & à sulphure suo destituti, iuxta mare ab a-
stris eleuati, sed non percocti, quos maritimi &
nauigantium turba ad se trahunt inspirando &
expirando.

Eiusmodi spiritus primum inficiunt pulmones,
inde ipsum hepar & venam portæ, tandem tartareæ
fæces ad splenem & vicinas partes residentes, ta-
les impunitates eo deriuatas homogenea quasi

salini principij conformitate gaudentes ad sese rapiunt, & non tantum substantiam splenis, sed omnes venulas & ductus in eadem obstruunt.

Hinc subsequitur Melancholia, tristitia, Virium imbecillitas, membrorum lassitudo, coloris viuidi in liuidum & luridum permutatio, cutis Elephanticam contrahit duritiem, erumpentibus squamulis tenuibus siccis & perduris. Vertigo infestat caput, somnus imminuitur, nec naturaliter procedit, quin & dormiturium interdum, sed semper cum anxietate & terrore; Cor palpitat, & macies totum corpus consumit, saepe in principio gingivæ contabescunt, cum maculis & lituris cæruleis in ambitu instar aphtarum albescentibus, dentes vacillant & fauces male olent: Viris fit sperma aquuum & tenue, fœminis menses subsistunt, aut in fluorem album degenerant: musculi & carnes in se quasi absumentæ contrahunt cariem, intus subtili & mordaci humiditate pertentantur. Oeconomia ventriculi vel maxime imminuta vel prorsus læsa. Corpus exterius, præsertim ubi musculi sunt firmissimi, inficitur maculis cæruleis subinde evanescentibus paulo post alibi in cute apparentibus: pedes fiunt Oedematosi cum fœtidis vlceribus: fœminæ hunc morbum possunt ferre ad annos 15. vel 20. Masculi ultra septennium aut octennium, diutius hæud affliguntur.

Quandoquidem in hoc morbo obstrukciones interiorum Viscerum hepatis & splenis maxime vigent, à quibus venæ mesaraicæ hæud immunes sunt, ante omnia illæ sunt remouendæ.

Tartarus vitriolatus primò digestiui loco sumtus vel in iusculis aut in decocto, vias primas expedit,

pedit, secundarias non negligit, quas deinceps specificum purgans elegantissime liberat, si per aliquot dies continue in Extracto Ellebori propinetur.

NB. Mercur. hic plane exulat. Nam Mercur. 1. ad superiora ascendit, adeoque fluxiones auget, unde symptomata inualescunt. 2. non expedit hic obstructions, quanquam in Lue Veneræ.

Antimoniata hic plurimum possunt.

Specificæ sunt 1. Essentia Cochleariæ & beccabunga. Arcana horum magnopere laudantur.

2. Est Elixir proprietatis Paracelsi.

3. Tinctura Corallorum vera.

His omnibus mira efficacia Tinctura Lunæ succenturiatur, præsertim ubi caput scotomia labefactatum fuerit:

Felicissime igitur curam scorbuti etiam inueterati absolueris, si præmissis mundificantibus tandem ad specifica progressus fueris.

Decoctum radicis Chinæ hic multum potest pro potu ordinario, & demum pro vehiculo, quo nempe specifica exhibeantur: Pauperibus ligni sancti decoctum cum cochlearia profunt, quibus tamen non deneganda sunt specifica.

Nota:

Felicissime totum negotium expedieris, si deinceps post vniuersalia singulis diebus, ubi matutinis horis specifica fuerint exhibita, vesperti iturus cubitum per aliquot dies aqua Philosophica seu sulph. vel Tinctura tart. vtatur (gj vel ij ad summum) quæ est cum spirit. Vini extrahens tincturam tartari (h. e. spiritus Vini tartarificatus) Vide supra de

alui segnitie, & annotata ad Crollium.

Dentiū prolapsus & Gingivarū exulceratio vel ab hac cura generaliter aut particulariter, quemadmodū supra dictum est, tollitur. Vnice commendatur aqua illa viridis comperta, de qua supra de Ozænis descripta.

In vlceribus oris aqua radices Enulæ. It. aqua post extremam specifiçi purgantis extractionem incoagulata g x. pro vna dosi, de qua infra de Gangrena.

Maculæ sponte euanescent post bene correctum corpus, ideoque peculiari auxilio non egent.

Vlcera hinc inde præsertim in tibiis manantia curantur eo modo, quem diximus iam antea.

Εὐκαρπύς est summitates rubi idæi in Vino, quo vlcera eluuntur & postea cum decocto foveantur.

Hic morbus sæpius recurrere solet, præsertim in dispositis sæpe latenter serpit & clanculum familiam ducit. Quod si vero corpus statis temporibus mundificetur optimaque diæta cum legitima sex rerum non naturalium obseruatione instituantur, rarissime truculentiam suam promit. Plerumque quos semel inuasit, raro deserit.

Est tamen ab euidenti hac cura sperandum illud, & certe obtinendum, nullum scorbutum tam deformem extitisse vnquam (si cætera sint paria) qui felici manu & dextre adhibitis specificis curari non potuerit, modo ad solertiam Medici accedat quoque prudentia & recte faciendorum cupiditas.

Huius curationis experiētia nititur aliquot nobilium VVestphalorum testimonio, qui adhuc quo-

quodidie gratitudinis specimina mihi edunt. Tan-
tū de Scorbuto, sequuntur Febres cum curis suis.

FEBRES.

In omnibus febribus proprie ita dictis recte cu-
randis maximopere respiciendum est eo, vt nec a-
pud nos, nec temere curam auspicemur.

Quantumvis nimirum specifica vtramque pa-
ginam absolvere dicuntur, in omnium morborum ^{Cautela}
curatione, illa tamen vel sine ratione, hoc est, sine ^{de speci-}
methodo & iudicio exhibita parum faciunt, sta-
gnantibus nempe impuritatibus corporis contra
specificorum innatas potestates mirabiliter dimi-
nantibus.

Quæ ratio itaque in cæteris morbis omnibus,
ea etiam hic nullo modo negligenda fuerit.

Euacuantia hoc loco esse possunt omnia illa, de
quibus supra diximus: ita tamen vt temperamen-
ta, ætas, sexus & vires probe considerentur.

Specificum purgans omnium febrium est, excep-
pta Hæctica, Antimonium, cuius flores dextre pa-
rati & præparati febriles impuritates è corpore e-
liminant: flores autem illi redigendi sunt in o-
leum: per præcipitationem redigitur in puluerem
Emericum, si basis præcipitationis fuerit aqua sim-
plex: vel redigitur in puluerem purgantem tantum
per inferiora, si basis præcipitationis fuerit oleum
tartari.

NB. An ol. tartari post præcipitationem diu
relinquendum cum Crollio, an vero mox au-
ferendum. Affirmatur posterius, alias nimi-
rum nimis figitur Antimonium.

Vterque pulvis iuxta sua dosi intermittentibus

& continuis febribus legitime exhibitus medetur; præsertim si ab initio certissime administratus mali mineram ex corpore exturbandam ratio ista suaserit.

Interdum Obstructiones pertinacissimæ in hepate, venis Mesaraicis, splene, Mesenterio. It. in renibus fomitem mali propagando fouent, vbi sane vna vel altera euacuatio sæpe irrita est.

Itaque Digestiua quæ sunt è tartaro vitriolato, cremore tartari, spiritu tartari, spiritu vitrioli, aperiente Penoti, spiritu salis maxime feligenda sunt, eaque administranda in vehiculis convenientibus & obstructionibus expediendis nonnihil vtilibus.

Hoc modo obstructionibus resolutis & mobilibus mundificantia rectius operantur, febriumque curam magis prosperam reddunt.

Sunt etiam necessarii Vomitus, præsertim in febribus Vêtriculi & quotidianis à phlegmate prouenientibus, vbi aqua Benedicta sæpius profuit.

Quinimo in Tertianis pilulæ Antimoniales Emeticæ dextre procurato vomitu, tandem subsequente secessu, rectius profuerunt.

EPHEMERA.

In Ephemera, vnde sæpe Hæctica, post solum paroxysmum est excellens mistura simplex, vt morbi reliquæ ex habitu pellantur.

INTERMITTENS.

Specificum purgans in febribus intermittentibus initio morbi non in augmento, malo adhuc stabulante in ventriculo, ex vitro Antimonij est tale: ℞. Vitri Antimonij diligentissime & iusto, si fieri possit, tempore facti, prætereaque cum spir.

Spirit. vitrioli albificati & puluerisati ℥ss.

Sacchari Canari ℥iij,

farina triticea ℥jv,

Croci ℥j.

Coque cum aqua communi, lento igne ad spissitudinem pultis, cauendo tamen, ne in fine aduratur, sed pene panis formam habeat, fac inde globulos seu glomulos & diligentissime reconde. Seruatur in integritate sua quadriennium, postea contrahit scabritiem, datur sub initium paroxysmi (in intermittibus) cum prima vestigia horroris in artibus incipiunt. Datur in adultis ℥j, in feminis ℥ij, in pueris ℥j vel ℥ss. Vide etiam infra de methodo curandi febres.

TERTIANA INTERMITTENS.

Specifica ad Febres tertianas intermittentes extant quam plurima tum simplicia, tum composita.

Simplicia sunt. 1. Aqua Tabaci seu nicotianæ, quæ vno atque altero Cochleari exhibita 3. vel 4. horis ante paroxysmum, præmissis præmittendis, tandem paroxysmum tollit.

Nota: Hæc aqua in febribus plerumque mouet vomitus, quos nullos facit alias in aliis morbis data.

2. Radix Asari ℥j vel ℥ij, in vino Maluatico (in quartana) 6. vel 7. horis ante paroxysmum vehementer sudores mouet, & sæpius vomitum.

3. Alumen crudum, cuius ℥j vel ℥ss in aqua vel decocto Centaurij minoris 5. horis ante paroxysmum, datur, sudoribus, si fieri potest prouocatis: quod satis laudare in Quartana nequeo.

4. Sal absinthij seu ostrutij debito modo para-

tum, cuius ʒß ad summum in aqua centaurij minoris datur ante paroxysmum.

*Oleum
piperis.*

5. Oleum piperis nigri per Vesicam destillatum (cordiale eximium & refrigerans & dulce cum grata humiditate) cuius gutt. iij vel v. in aqua tabaci vel Centaurij minoris horis aliquot ante paroxysmum data febre tollunt.

6. Testæ cochlearum, docente Crollio, in specifico febrili.

7. Spir. Salis Ammon. cuius gutt. iij vsque ad vij. in aq. Centaurij minoris vel Cichorij horis 5. vel 6. ante paroxysmum sudoribus inde profluentibus dantur.

Composita sunt: 1. Aqua radices Imperatorie, quæ fit hoc modo:

℞. Radices ostrutij & vini generosi ana, digerantur inuicem in B. M. sub alembico cæco, postea destilla ex alembico per arenam in sine cauendo, ne Empyreuma redoleat. Huius exhibe patienti in die quietis & postero 3. horis ante paroxysmum, atque ita etiam tertia die ieiuno ventriculo cochl. j. vt sudores, si possit, moueat. Raro post specificum Paroxysmus redit.

2. Est compositum Crollij ex oleo vitrioli & sale absinthij seu spir. eius cum aqua Cichorij.

3. Est aqua formicarum composita, quæ fit hoc modo:

℞. Aq. fragorum,
Centaurij minoris an. ℥ij,
mellis ℥ij vel ij.

M. in cucurbita detruncata, camque sine integumento in aceruo formicarum sepeli vsque ad summitatem, & formicæ confertim admodum irrudent in valcu-

In vasculum dulcedine mellis scilicet collecta. Post collectam harum sufficientem quantitatem; exime vas, omnia inuicem probe mixta agitando, per alembicum ex cineribus eliciatur aq. quæ diligenter seruanda, dosis eius est in paroxysmi principio Cochlear s. ad summum.

Nota.

Hæc aqua (scilicet in Febribus tantum, vt aqua Tabaci) interdum vehementius mouet vomitus, operapretium itaque est, vt diligentius natura patientis consideretur, an nempe ad Vomitiones susferendas habilis sit, necne: Et an causa morbifica febris per vomitum apte expurgari possit, præterea quoque an vires patientis constant.

Licet nimirum hoc specificum febres intermittentes tollat, quod si tamen ad vomendum minus sit dispositus eger, hoc specificum potius intermittendum, quam temere periclitandum.

4. Sal Centaurij minoris in formam compositæ hoc modo redactus:

℞. Sal. Centaurij minoris probe facti ʒj.

Cons. rosarum vitriolatæ

violarum an. ʒj.

M. de hac mixtura exhibe bis ʒij quotidie, imprimis vero ante paroxysmum 2. vel 3. horis datur etiam vespere atque ita perge, donec declinet Febris.

5. Mixtura simplex 4. vel 5. horis ante paroxysmum aliquando etiam intermediis.

QVARTANA.

Quartana eadem purgantia requirit, caute tamen fuerit progrediendum.

Quartana nimirum quasi ludibrium Medicorum, nisi convenienter & molliter tractetur, siue

iam recens nata fuerit, siue iam adoleuerit, aut ad ætatem aliquam peruenerit, raro sui dormitorem exactum relinquit.

Præterea multum situm est in naturis Quartanariorum, quæ sæpe medicamenta etiam cum summa mollietate exhibita eludunt.

Extractum Ellebori pro purgante, vel etiam pilule Antimoniales (de quo supra de purgantibus) per secessum tantum mouentes, blandissime huius febris mineram extrudunt, præsertim si recens, aut si post aliquot menses sua sponte ad declinandum inclinata fuerit.

Sæpiissime enormes obstructions splenis & hypochondrij sinistri deriuato subinde malo ad venæ cauam, vnde dolores dorsilumborum, Coccýgis, plerumque dominantur: sæpe præcedit Icterus niger, aut sequitur, aliaque grauiora symptomata morbum vehementiorem faciunt. Vbi sane aperientia imprimis sunt necessaria, quæ hoc loco nulla sunt alia, quam quæ antea tradidimus.

Nota.

Vomitum in febre Quartana haud prodest. Et si nimirum primam ventris regionem aliquantulum expurget, & circa loca vicina aliquid heterogenei depopuletur, nihil tamen attingit, quod proxime febrem continet.

A vomitu itaque sæpe repetito abstinendum (sufficit vna Vomitió.)

Specificum etiam Paracelsi purgans, etsi Quartanam non tollat, est tamen inligne aperitiuum, si eius aliquid misceatur cum cæteris digestiuis. Sæpius idem specificum purgans cum Extracto Ellebori (ana vel ultra) iusta dosi mixtum exhibitum-
que,

que, paulatim mineram febrilem consumit, aliquoties, sed admodum leniter alium expediendo: quo sane nullum aliud purgans in Quartana dari potest felicius. Hoc nimirum obstructions feliciter aperit, alium subducit, febreinque simul tollit. Extractum Lapidis Lazuli de quo supra de Purgantibus.

Etiā autem post repetitas hasce euacuationes quandoque propter profundius impactas mineras febris haud desinat: nihilominus tamē perendum & tandem ad specifica proueniendum (vesperi ante exhibitionem specifici abstineat aeger a cibo,) quæ sunt:

1. Oleum Myrrhae, cuius guttae 4. ad 8. in vehiculo conuenienti exhibeantur paulo ante paroxysmum.

2. Succus nasturtij aquatici cum ana aceri mixtus, & si ferre possint, cum oleo communi distemperatus, cuius cochlearia ij. vel iij. cum guttis vi. vel viij spiritus salis absinthij (in eius defectu salis absinthij aut spiritus absinthij) paulo ante paroxysmum exhibeatur ter vel quater continuando statim paroxysmi tempore, etiam si emanet ille.

3. Pulvis serpentum seu Viperarum de quo supra de asthmate & elephantiasi (ex carne & spina dorsi, non solo corde) curatius, cuius ℥j ad ℥ss in conuenienti vehiculo ante paroxysmum datur ter vel quater continuando statim paroxysmi tempore, etiam si emanet ille.

Nota.

Quandoque in Febribus quartanis, cum in statu isto, tum etiam in declinatione vehementissi-

mi sunt dolores dorsi, causam diximus supra.

Huic symptomati medetur sacculus oblongus ex hordeo integro in aqua simplici usque ad crepaturam cocto; calide spinæ dorsi toti ante paroxysmum vel etiam post eundem doloribus nempe aliquandiu subsistentibus applicatus.

HECTICA.

In febre Hectica eadem ferme necessaria: quæ supra in exulcerationibus pulmonū proposita fuerunt. Hanc nimirum tanquam comes indiuiduus Hectica sequitur, quæ sæpius maiorem Medici operam requirere videtur, quam morbus ipse.

Humectantia & refrigerantia non quidem accidentaliter, sed essentialiter necessaria sunt. Sales Corallorum & perlarum hic multum valent.

Quandoque balnea dulcia habitum corporis exsiccum & aridum plurimum iuuant.

Lac asininum (calide) in hectica, præsertim à summo menstruo corpus infestante, mirifice restaurat.

Sunt etiam alia quam plurima ab autoribus descripta, qui consulendi sunt.

FEBRIS COMPOSITA.

Febres compositz curantur ad modum simplicium, ita tamen, ut purgantia sint leuiora.

QUOTIDIANA.

Febres quotidianæ puræ maxime hospitantur in ventriculo, earum ergo cura sola vomitione absoluitur, quæ aqua benedicta vel aliis vomitoriis intenditur.

Deinde corroborantia ventriculum sunt variæ imprimis autem confortat conserua acetosellæ, rosarum, menthæ, cum acidulis mineralibus (spî.

(spiritu vitrioli) distemperata.

Reliquum absoluit diæta: quandoque etiam interna ab impuritatibus viscosis & lentis liberanda sunt, cui sane negotio suppetias ferunt Panchymagogum vegetabile, specificum purgans, & imprimis Antimonium per secessum purgans.

MALIGNA.

Per malignas Febres intelligimus quascunque affectiones Epidemicas, ab initio rigorem, deinde vero calorem intensissimum incutientes non sine malignitate vel aëris vel etiam ab esculētis & potentis aliquando causatas: tales sunt Petechiales, Hungaricæ, catarrhales Febres. It. ardentes, quæ magnam partem Europæ hæcenus inqaserrunt & subinde excutunt.

In istis curandis feliciorum modum inuenire fas non est, quam qui à vomitione incipit, & per media necessaria tandem in confortantibus desinit.

Vomitorium est aqua benedicta, cuius vsus merito laudatur.

De venæ sectione aliquibus formidabili, à nobis disputatum est sæpius, necessaria an sit, nec ne.

Plethora intermissionem non admittit, sæpe in corporibus biliosis venæ sectio temeraria fuit.

Nos cum Rulando Phlebotomiam ita distemperamus, vt urgente necessitate & indicationibus satis manifestis nusquam ab eadem tuto deflecti posse statuamus. vide tractatum de Vngaris Martini Rulandi filij. Videatur item Balthasar Conradinus de Febre Vngarica.

Aq. CC. recentium sanguine adhuc rigidorum ad omnes Febres ardentes, malignas &

Epidemicas supra de Confortantibus.

METHODVS CVRANDI FEBRES.

In curandis febribus sequens potest esse methodus: principio statim, si sit febris continua, præmissio clystere emolliente & refrigerante, vena aperiatur vel circa quartam vespertinam vel tempore matutino, cum vespere precedente clyster iniectus.

Hinc singulis diebus offeratur Iulepus refrigeratius constans ex decocti refrigerantis ℥iij.

Syrups violarum aut de Cichorio ℥ij.

M. & fiat Iulepus, de quo sumat ad libitum pro potu. Aut

℥. Aqua Endivia,

Cichorij an. ℔ss,

rosarum ℥iij,

salis prunellæ Dij,

syr. nymphae,

vel violarum aut de 5. radic. an. ℥jss.

M. vel

℥. Rasura CC. ℥ij.

Coq. in aquæ hordei vel papaveris s. q.

℥. Humus decocti ℔ij,

syr. de iussila sine,

de prassio,

Capillorum Veneris an. ℥j.

spiritus scordij sine additione g viij,

virriole g vj.

M. F. potio, qua assumpta aliud præscribatur, cui nonnunquam post purgationes vniuersales sacchari Saturni ℔ss vel g vj, admisceri possunt.

Die sequente post venæ sectionem detur Apozema aliquod aperiens & laxans, aut quod non incommo-

commodum, purgetur infusione Rhabarbari aut Extracto panchymagogo. Aut fiat syrupus Magistralis ad naturam patientis & humoris peccantis accommodatus.

Hinc per duos dies vratur mane & tribus horis à prandio aperiente & laxante Apozemate: quinto die iterum purgetur habito respectu ad dies Criticos: si febris non remittat, iterum aperiatur Vena die octauo, & ex indicantium ratione detrahatur sanguis, semper interim continuando Iulepum dictum, cui etiam nonnunquam guttæ aliquot spiritus vitrioli aut tartari admisceri poterunt, aut ꝑj, succi limonum depurati.

Si vires labascant, interdum detur Confect. Alkermes aut de Hyacintho cum syrupo de limonibus & aqua Cordiali destillata.

Potest etiam fieri opiata, quæ

℞. Conseruæ nymphaeæ,

rosarum,

Cichoriꝝ an. ꝑj.

Salis perlarum,

spir. vitrioli ℥ss.

de qua capiat ad libitum. Item interdum vesperi cum dictis confectionibus & diebus Criticis præsertim offerri possunt ꝑj. lapidis bezoardici aut ꝑss, aquæ è tiphis ceruorum: imo si dicto Iulapio abhorreat, prisana incoquere licet rasuram CC. quam si rubeam instar vini desideres, adde radicis Oxalidis seu acetosæ ad libitum, sed tunc non oportet addere liquiritiam sed passulas iuiubas & radices intybi, relinquantur donec refrigescat.

Interdum magno cum commodo in talibus febribus excitatur sudor, aut cum lapide bezoar, aut

cum Antimonio fixo diaphoretico, aut cum bezoardico minerali. Datur post sudorem in copia, imo & in ipso sudore Iulepus cum sale prunellæ, aut spir. vitr. vel sulphur. cum aqua hordei ad aciditatem gratam.

Si linguæ ardor adsit, prodest extrahere mucilaginem e semine Cydoniorū aut mali granati, aut sal prunellæ in aqua dissolvere, vt talia æger in ore teneat. It. sæpius comedat malum granatum.

Si adsit magna linguæ nigredo, conuenit aperire venas sublinguales.

Si Febris sit intermittens, eadem medicamenta quoque prodesse possunt, variata tamen pro constitutione materiæ, & morbi, modo obseruetur quotidiana si adsit, in qua plerumque de ventriculo conqueruntur, vt offeratur Vomitorium semel atque iterum ex infuso florum aut Vitri Antimonij aut vitriolo albo. Hinc sine omni coctione medicamentis paulo fortioribus purgetur, quæ vt in aliis semper eo modo offerenda, vt ante paroxysmi accessum operationem suam perficere possint, verbi gratia si accessus sit hora 9. matutina, dandū purgans hora tertia, & sic consequenter.

In fine Paroxysmi sudor, qui plerumque prorumpere solet sponte, largiter vt fluat, permittatur, ægro bene cooperto, & tum largiter concedatur potus Iulepi superius præscripti. Si non purgetur, semper ante paroxysmum hor. j. assumat Iulepum dictum, cui dupla quantitas salis prunellæ addita sit, quantum voluerit, ad minus ʒvj, aut si abhorreat, fiat emulsiō.

Post primam purgationem die sequenti, si vires constant, aut si non, subsequente, vena secetur.

Si his

Si his medicamentis per tempus aliquod continuatis non cedat febris, utile est sub initio paroxysmi, cum prima vestigia horroris in artubus gliscunt, exhibere in adultis ℥ij, in fœminis ℥j vel ℥ss in pueris ℥ss vel ℥j sequentium pilularum, quæ mirifice morbos febriles expellunt, de quibus supra de intermittente febre.

℞. Viri Antimon. per se facti & tenuissime pulverisati ℥ss,
sacchari canarij ℥iij,
farina tritici ℥iij,
Croci ℥j.

Coque in aq. communi igne lento ad formam pulvis, ad plenam spissitudinem, cauendo ne in fine aduratur, sed fere panis formam habeat, fac inde globulos, &c. aut detur Cochlear ss aquæ febrifugæ sequentis:

℞. Aq. Centaurij minoris,
fragorum an. ℥ij,
mellis ℥iij.

M. in Cucurbita &c. Huius descriptionem vide in annotationibus in Crollium & alibi.

Aqua in omnibus febribus. ℞. salis nitri ℥ij, sulphuris, sal. Ammon. ana ℥ss, ex sale & sulphure fiat lapis prunellæ, in fine addendo sal. Ammon. huius lapidis ℞. ℥ij, aquæ Cardui benedicti ℥iiij, olei sulph. ℥ij. M. & F. aqua Cardui benedicti secundum artem. Huius aquæ ℥iiij, vespere exhibeantur aliquoties in malignis Tertianis, &c.

Vidimus quoque alios curatos esse sale absinthij à ℥j ad ℥ss cum spir. vitrioli guttis vj. aquæ Cichorii ℥j. ij. aut iij. ante paroxysmum tribus horis expectato sudore in lecto. Aut detur dosis ex spiritu

tartari aut salis ammoniaci preparati velut diximus in imbecillitate ventriculi à ḡ vj ad viij, in aqua centaurij minoris vel decocto Cichorij 3. horis ante paroxysmū expectato in lecto sudore largius profluente, febrim tollit. Eadem dosis est iteranda, si prima vel secunda vice non satisfecerit.

Multum quoque valet specificum Febrile Crolij ex Conchis, cuius dosis ḡ ad ḡij, in haustu vini.

In omnibus dictis febribus non intermittenda Epithemata, cordi, hepati, & testibus applicanda, de quibus vide apud Practicos.

Tandem notetur, quod in omnibus intermittēribus diuturnis ad Antimoniata & Mercurialia confugere liceat, eo quod fomes absconditus sit in parte aliqua interna, imprimis in Mesenterio, unde nisi vno è dictis medicamentis omnia percurrentibus exciteretur, vix fomitem vnquam recte expelles, nisi longo tempore.

In Quartana fiat principio syrupus Magistralis liquidior ex aperientibus & spleneticis & Melancholiam expurgantibus, de quo singulis diebus matutinis assumat dosin, excepto die, quo laborat Febri. Aut fiat Apozema aperiens & laxans, de quo capiat singulis diebus doses duas mane & horis tribus ante cœnam: Emplastrum lieni applicetur semper ex ammoniaco gummate post vniuersales euacuationes.

Sublatis obstructionibus ad Antimonialia accedere licet, quibus si malum non cedat, conuenit offerre duobus diebus continuis bezoardicum minerale, cuius post assumptionem exciteretur sudor in lecto.

Ante Paroxysmum cum signa præsentis instā,
dantur

dantur olei Caryophyllorum g vj vel viij, in conserva aliqua aut syrupo, aut detur succi expressi de semperuiuo minori Cochlear cum vino, aut offeratur infusum Asari, vel imo Vomitorium.

P E S T I S.

Præseruatiua Pestis reperiuntur quam plurima hinc inde apud Medicos descripta: sed quam certa extraque omne periculum posita illa sint, satis liquet, cum æque præseruatos & securos adoriri soleat.

Nonnunquam ubi præsertim nulla dispositio est ipsius corporis, talia præseruant, sed ubicunq; scintilla aliqua deprauati in nobis sulphur. microcosmici Mercurio succumbit, rarissime ab anhelitu venenoso tuti esse possumus.

Vsus Rhabbarbari continuus, quemadmodum etiam Zedoariæ multos ab infectione pestilentiali tutatus est, sed non omnes.

Nec pretiosissima potuerunt defendere cūctos, quantumvis nonnullis subsidio fuerunt.

Sic de cæteris quoque idem iudicandum fuerit.

Sunt tamen nonnulla, in quibus multū situm est operæ, defensionis & præseruationis, vide ideam Leimodeam Iohannis Hennemanni Reylingkij.

1. Specificum Elixir pestilentiale Crollij multum est virium, de quo vide Crollium.

Huc pertinet Antimonium diaphoreticum solare. It. Sol transparent & Panacæa ex sulphure Antim. ac Bezoardicum minerale in notis ad Crollium proposita. Item puluis Ducis Saxonie, cuius præparatio in pharmacopœia Augustana, Bezoardicum animale.

Aq. Pestilentialis.

2. Est spir. Vini Camphoratus vel aqua pestilentialis mee descriptionis, quæ sic est:

℞. Spiritus Vini optimi ℥ij,

Camphora selecta tempora æstivo ʒviʒ ℥j,
hyeme v, ʒx. ℥ij.

Misce, incisa prius Camphora & statim soluetur sine igne, appende in nodulo Croci Orientalis ℥ss, & spiritus vini fiet aurei coloris. Hanc aquam serua in vitro capaci bene obturato nec pleno, sed quinta vel sexta parte vacuo, eaque necessitatis tempore vtere secundum præscriptum Germanicum Ann. 1623, peste grassante editum.

Eiusdem virtutis est oleum camphoræ compositum ex oleo caryophyllorum & sal. absinthij factum, quod adiunctum est à me ad finem Tyrocinij, quod cum reliquis requisitis huc transferri potest.

Elixir aliud.

℞. Boli armeni,

Terra sigillata,

Sigilli Salomonis,

Helenij,

Tormentilla,

Pumpmella,

Angelica,

Ostruij,

sem. cruce ana ʒss,

Caryophyllorum,

Ligni aloës,

Cinamomi ana ʒj,

Santali ruber ℥j,

Theriaca optima ʒss.

Puluerisatis affundatur spiritus Vini quantitas
siue

sive mensura vna, destilletur per cucurbitam in Balneo. Dosis cochlear semis; ita tamen, ut cum aliis medicamentis fiat permutatio loco praeservationis; ita ut ieiunent 2. horas, post assumptum medicamentum, ratione curationis datur cochlear & sudor in lecto expectatur, qui continuandus pro virium robore & repetenda exhibitio dicta, de 8. in 8. horas donec nullam amplius anxietatem cordis sentiat. Unguentum cordiale.

℞. Vini maluatici ℥j,

succi citri ℥ss,

succi salvia expressi ℥ss,

aceti theriacalis,

olei amygdalarum dulcium ana ℥ij,

olei stillatij Iuniperi ℥ss,

Mithridatij optimi,

Theriaca Andromachi ana ℥j.

Contusa imponantur in arenam calidam sine ebullitione, in vase vitreo, donec succi in vino & aceto dissoluantur, colaturæ adde

olei scorpionum ℥j,

Cera parum,

facta super ignem lentum diligenter agitatione contingit

olei amygdalarum dulcium ℥j, citri ℥j.

Extracti nostri pestilentialis ℥ss,

Zibethi ℥ss.

Deducantur omnia in formam linimenti.

Extractum pestilentiale.

℞. Radicis Angelicae,

Imperatoria,

Zedoaria,

Enule,

Valeriana,
 Vincetoxici ana ʒss
 Tormentilla,
 Diptamni Cretici
 Sentrana,
 petasitidis,
 morsus Diaboli,
 Pimpinella ana ʒj
 sem.leuistici ʒij.
 Seminis Angelicae,
 melisse ana ʒy,
 Cui ʒj.
 Granorum Iuniperi Mj.
 Summitatum veronicae,
 melisse,
 scordij,
 scabiosa,
 Cardui benedicti ana Mjss.
 Florum Hyperici,
 verbasci ana Mj.

Mediocriter contracta in l.q. spiritus Vini infundantur in loco calido vase bene clauso fiatque lege artis extractum.

spiritus
salis dul-
cis.

3. Insigne præseruatium paratur ex saccharo Candi albissimo & sp. salis cum sp. vini dulcificato, quod fit hoc modo: ℞. sacchari candi albi pulverisati ʒiiij, imbibe cum prædicto spir. Salis (spiritus sal. dulcis sic fit: ℞. sp. vini & spirit. salis ana, destillentur ter vel quater, vniuntur inseparabiliter & edulcescēt) ad formam Electuarii, cuius dosis omnibus diebus mane ieiuno ventriculo ʒj. omnem putredinem abarceat, & ventriculum cum visceribus reliquis in optima conseruat dispositione.

Huc

Huc refer Diuretica illa, de quibus ab initio dictum est. Ea nimirum similiter ad curationem & præseruationem Pestis faciunt.

Sunt qui Amuletis & Periaptis multum tribuunt, neque forsan extra rem, de quibus vide notas in Crollium & Tractatum meum de Peste, ubi plurimas Receptularum formulas inuenies.

In Peste correptis commendant nonnulli sal ex farmentis vitium paratum, vsitato more (comburantur illa, & postea per sulphur. &c.) nisi quod sepius rectificandum (nouies vel decies) h. e. soluendum & coagulandum fuerit. Huius exhibent statim ab initio (non est ratum, est tamen commendatum ab aliis) si fieri potest, aut paulo post infectionem $\mathfrak{D}$ in vino vel alia aqua pestilentiali.

Alij post horas 3. aut 4. exhibent Antidoti Colubrini (Antidotum colubrinum sine sale nullam habet efficaciam) communis $\mathfrak{z}$ ss vel $\mathfrak{D}$, ad sudores proliciendos.

Denique cætera necessaria curant & nullam Pestem formidabilem esse affirmant, quin hoc Antidoto expurgari, aut saltem ad Eimunctoria extrudi possit, præsertim si post operationem debitam confortatiua accesserint.

Ad Apostemata porro seu vlcera pestilentialia sua sponte, vel etiam medicamentis intrinsecus sumtis ad peripheriam ex centro scil. proripientia adhibentur, partim dissipantia, seu extrahentia, partim resoluentia, quibus tandem subueniunt consolidantia.

Discussientia sunt multa & varia, quæ tamen nõ sine prudentia caute adhibenda sunt, ne propter venenum semel ad cutim foras protusum, denovo

intro quasi propellatur, atque posteriora fiant de-
teriora prioribus. De iis vide Practicos.

Bufones exsiccati, sed per caput saltem (si nimi-
rum per corpus non attrahunt venenum) transfol-
si & tumoribus pestilentialibus superimpositi (vē-
tri applicetur) manente cute integra venenum ad
se attrahunt, ita, vt licet aridissimi sint, malleo cō-
planentur (ante complanationem ducantur per a-
cetum vel relinquuntur in loco nudo) tamen pau-
latim ita turgescunt, vt quasi tumpi videantur (re-
pete aliquoties) Vide Paracellsum de peste ad Ster-
zingenses.

Sic Elixir pestilentialiale Crollij tumoribus illi-
tum insensibiliter venenum extrahit & dissipat.

Idem facit Magma Theriacæ post factam extra-
ctionem relictum, si nempe tumoribus impona-
tur. It. extractum sulphur. cum spiritu (oleo) iuni-
perino factum, externe illitum, sed fœtet.

Resoluentia seu maturantia quoque variâ sunt:
sed notandum pesti maturandæ Cataplasmata hu-
midiora nihil prodesse, calida nimirum applican-
tur quidem, sed quia subito refrigerantur, hoc ipso
venenum potius descendit & præcipitatur pro-
fundius: itaque ab iis abstinendum.

Via conuenientior est hæc: Locum affectum il-
line cum oleo seu butyro Antimonij ad latitudinē
nummi seu ternarij (*areyer*) relinque, donec exsic-
cetur locus: postea (Vnguentum ruptorium.)

Vnguen-
tum rup-
torium.

℞. Olei lini,

Chamomille an. ℥ij;

Croci ℥j.

vitellorum ovorum N^o ij.

M. Fiat Vnguentum. Huius vnguenti aliquid ap-
plica

plica calide & sæpe reitera, donec breui temporis spatio rumpatur vlcus, quod mundificandum & cum vnguento mundificatiuo composito, de quo supra in Lue Venerea, & tandem cum Emplastro strictico seu Opodeldoch consolidandum.

Nota.

Vlcera Pestilentialia aperta cito consolidanda nunquam sunt, quandoquidem nisi venenum radicatus fuerit euulsum, maxima damna subsequi solent.

Itaque post mundificationem vtere sequente Emplastro:

℞. Cera ℥ij,

resina alba ℥iij,

Terebinthinae lariceae ℥j,

ol. bufonum,

scorpionum ana ℥ij,

styracis liquidae ℥vj,

succi Chelidoniae expressi ℥iij,

aristolochiae rotunde ℥ss,

Gummi ammoniaci in aceto dissoluti & trisisti.

sati ℥jss,

myrrha,

Sarcocollae ana ℥j.

℞. l. a. Emplastrum.

Oleum bufonum sic fit:

℞. Olei oliuarum ℥ss, ebulliat in sartagine, postea ℞. bufones transossos ligno & aliquantulum suspensos, donec nempe exsiccati fuerint N°s. vel 9. projice in oleum bulliens atque ita aliquandiu relinque, postea refrigeratum cola & serua.

Est etiam aliud Emplastrum rumpens Apostemata pestilentialia, quod fit hoc modo:

A 2

Empla-
strum
mundifi-
catium.

Oleum
Bufonum.

Empla-
strum rü-
pens.

℞. Magnetis ℥℔,
Terebinthina,
ol. scorpionum an. ℥j,
masticis,
succum,
myrrha rubra,
sarcocolla,
gummi ammoniaci,
Cant baridum preparatarum an. ℥ij,
resina ℥iiij,
Cera ℔j.

M. F. l. a. Emplastrum quod super alutam exten-
sum & vlceri applicatum primo emollit, tandem
rumpit illud, deinceps mundificandum cum aliis
vnguentis, & ad consolidationem deducendum.

Opodel-
dech.

Opodeldech facilimæ præparationis, nec tamẽ mi-
noris virtutis Crolliano aut V Vurtziano; sic fit:

℞. Galbani,
opopanacis an. ℥ij,
ammoniaci,
bdellij an. ℥j.

maceretur in aceto per 8. aut 14. dies, quo diutius,
eo melius, postea cola & inspissa, ad mellis crassi-
tiem. Deinde

℞. Lithargyri pulnerisati ℔j.
ebulliat in oleo oliu. ℔ij.

leno igne non vehementi semper cum spatula
mouendo, donec acquirat colorem brunneum vel
spadiceum. Remoue ab igne & paulo post adde
ceræ ℔j liquefactam, agita donec liquefeat, quibus
adjice superiora gummata inspissata & diligenter
misce: quando omnia probe fuerint mista, adde
olei laurini ℥ij, & vicissim diligenter misce, tandẽ
exem.

exempto ab igne adde pulueres sequentes:

℞. Croci Martis;

mumia;

magnetis;

magisterij Corallorum rubrorū & albor. an. ʒ. ʒ. ʒ.

lap. Calaminaris;

myrrhe rubra;

rhuris masculi;

masticis;

aristolochie rotunde an. ʒ. ij.

F. omnium puluis subtilissimus, quem pedetentini admisce. Quibus diligenter factis, postremo adde balsami succini, hoc est, olei succini in destillatione postremo loco proceduntis ʒj. & vicissim super ignem lentum misce, tandem ubi paulatim refrixerint omnia, forma Magdaleones cum oleo Hyperici.

Carbunculi seu Anthraces pestilenciales diligenter tractandi sunt. Methodus exquisita est talis: 1. Circumroteretur halo ipsius Carbunculi sapphiro eleganti (sapphirus 24. horas à circumrotatione in terra sepultus vires recipit) donec circumferentia aliquoties à sapphiro ducta liuerè videatur. 2. a-picem illine cū butyro Antimonij & applica Vnguentum ruptoriū (inungendo, & paulo post Carbunculus totus cadet. Vtere deinceps Emplastro Attractiuo Magnetico vel etiam interdū vnguento mundificatiuo composito & tandem opodeldoch, vt locus consolidetur.

Est & aliud Emplastrum magneticum in Peste; Empla- cuius potissimum ingrediens seu basis est magnes ^{stri Ma-} gnetici.

℞. Antim. Crudi;

A a ij

sulphuris flavi,

arsenici albi an. ʒij.

pulueriscentur omnia subtilissime & in matraccio seu phiola sepeliantur in arena usque ad aliqualem eminentiam, subministratur igitur donec omnia colliquecant, id quod stylo ferreo experiri licet; si nimirum eidem adhaerit, & instar terebinthinæ ductilis fuerit coloris rubei subobscuri. Vase refrigerato eximitur materia, quæ est dura instar picis. Hic magnes Arsenicalis Venenatus amplius non est: sine omni enim noxa animalibus dari potest. Præterea cauterium potentiale est insignis, quod sine ulla inflammatione aut corrosione dolorifica operatur. Vfus eius est in Peste, in forma periaptri de collo pensilis.

Ex hoc itaque constituitur Emplastrum prædictum: quod

℞. Terebinthina laricea & Cera an. ʒss,

gummi serapini,

aminomiaci,

Galbani,

magnetis arsenicalis an. ʒij,

olei succini ʒij,

terra vitrioli opt. lota ʒj.

dissolue prius gummata in aceto scillitico, solutionem per pannum lineum cola, & exprime, eamque tamdiu bulliendo inspissa, donec acet. fuerit consumptum & gummata ad priorem consistentiam redierint. Deinde seorsum Ceram & Terebinthinam illiqua, & extra ignem aliquandiu agita, donec ad spissitudinem vnguenti redigantur. Porro adde gummata purificata & insuper pulverem arsenicalem cum vitrioli terra & oleo succini (Terra vitrioli.

Terra vitrioli.

vitrioli

vitrioli sic fit : ℞. Vitriolum cum Sal. Ammonia-
co sublimatur, donec auferantur tria præcipua e-
ius sal sulph. & Merc. eritque terra residua aliquo-
ties aqua dulci eluenda) postremo forma Magda-
leones cum oleo scorpionum & serua.

Hoc Emplastrum *ulceribus* aut Carbunculis
pestilentialibus more consueto applicatum subito
rumpit eadem, & venenum ex imo instar magne-
tis potenter attrahit, nec apertum vlus coire pa-
titur, ante perfectam extractionem omnis vene-
nostatis.

Quod si mundificanda fuerint, vtere mundifi-
cantibus toties dictis & consolidantibus, si opus
fuerit. Vide anatomiam vitrioli Angeli Salæ. It.
V Vurtzij Emplastrum.

Emplastrum quod alias domesticum mihi ap-
pellatur, hoc modo fit:

℞. Colophonia, Cera an. ℥iv,
Terebinthina laricea ℥j.
eliquatis super igne lento adde
Vnguenti populeonis ℥ij.
diligenter M. Hisce omnibus adde
pulueris succini,
Thuris,
mastichis,
myrrhe,
aloës an. ℥j.
rad. diptamni,
gentiane,
aristolochie rotunde an. ℥ij.
aluminis vsti ℥℥,
Sal. ℥vj,
Camphore ℥j.

M. f. a. perfecte & forma in magdaleones. Vfus eius est in Carbunculis & mamillis inflammatis & suppuratis calorem & tumorem extrahit, maturando ea, quæ suppurata sunt.

Conducit in omnibus vlcibus & scissuris quibuscumque: in vuneribus ambustis multum facit. Vulnere punctum & cæsum inflicta sine omni pure curat, excrecentiam carnis impedit, eius quantum saltem opus est producendo, vlcera etiam antiqua prius mundificata hoc emplastro curantur. Ideoque non alium ad finem idem nominis obtinuit, quia eius vsus intra priuatos parietes hactenus inualuit.

Si Febris maligna & pestilens adsit, conuenit in principio venæ sectio, licet in pestilenti nisi in principio vocetur Medicus, eam imperare non sit necessarium, sed ad ea statim, quæ malignitati resistunt, accedendum, inter quæ primas merito tenet Bezoardicum minerale, quo oblato in Peste statim ad externa venenum expellitur, apparente post primum aut secundum sudorem, qui de 6. in 6. horas repetendus, bubone, Anthrace aut Carbunculo.

Prestat hic Iulepos conficere ex aqua cardui benedicti cum sale prunellæ, syrupo de limonibus, aut succo Citri.

In cæteris progrediatur Medicus secundum Practicantium normas.

Profunt tum curationis tum præseruationis causa, rotulæ ex Balsamo sulphuris. item sunt opiæ ex conserua Scordij, veteri aut cum Theriaca Germanorum (quæ fit cum coquantur grana Iuniperi vsque ad molliem in aqua simplici, hinc con-

tunduntur & exprimuntur, succus expressus ad formam extracti reducitur) cum liquore è typhis CC. Lapide Bezoardico, lachryma cerui, vnicor-
nu, terra sigillata, CC. quæ & per se ad prouocan-
dum sudorem offerri possunt cum auro potabili,
sale aut solutione perlarum, ex quibus addita con-
fectione alkermes fieri possunt inorsuli.

EXTERNORVM CVRÆ.

SCABIES.

Scabiei cuilibet perfanandæ mundificatio san-
guinis necessaria est: Tale nimirum vitium subcu-
taneum proxime stabulatur in male affecto san-
guine, impuritatibus salinis, vitriolatis, alumino-
tis, stypticis scatente.

Absoluitur cura mundificationibus, Mercurio
dulci, Mercur. vitæ, arcano Corallino, extracto
panchymagogo & similibus.

Quod si obstructions superuenisse visæ fue-
rint, eadem antequam purgationes fiant, expedi-
tur, sine quibus tamen Scabies inueterata vix dum
cedit. Deinceps mundificato sanguine & obstru-
ctionibus demptis sanguinis correctiua feliciter
introducuntur.

Magisterium Corallorum & tinctura maximo-
pere laudantur. Flores Antimonij albi fixi ad su-
dandum per 20. dies in decocto vel Spiritu Guaia-
ci scabiem contumacem cum pruritu coniunctam
feliciter tollunt. (Sic restitui studiosum Medici-
næ. Item Bohemum quendam.)

Requiruntur interdum Laconica & Vnguen-
ta: Item infusiones, de quibus vide Practicos.

Aqua mortua, quæ nempe post solutionem Lu-
næ in aqua forti factam, & vicissim præcipitaram

residua est viridiuscula, scabiem manuum & pedum simplici illinitione, precedentibus tamen vniuersalibus perfecte curat Mercur. dulcis in aqua aurantiorum destillata per leuem ebullitionem solutus, ita, vt ad ℥ij 3ß Mercurij accedat. Idem facit aurum in aq. regis solutum, & vicissim in calcem redactum, si nempe destillatione reuocetur, & tandem cum spir. Terebinthinæ extrahatur vsque ad olei formam seu oleiformem massam, externe illitum scabiem tollit.

SCABIES VOLATICA.

Est species scabiei, quam Fallopius Volaticam appellat, propter subitam eius per vniuersam cutim distributionem. Sic sæpe per vnicam noctem malum hoc serpere visum est per vniuersum corpus, ita, vt volando quasi illud occuparet.

Dixerunt Medici sanguinis esse Efflorescentiam, alioquin in Erysipellate, sine tamen scabritie, vsitatam.

Cæterum hæc Volatica neutiquam curari potuit, eo modo, quo efflorescentia sanguinis alioquin curatur, & sæpe ad internecionem vsque malum inualuit respuendo omnes medicinas.

In hoc casu omnia quidem fieri debent, quæ necessaria sunt (purgando & sudando) sed cum malum in Peripheriam detrusum externa alia respuat, hoc secretum optatissimum finem imponit. ℥. sanguinem (recentem) in partu ex vtero elapsum cum tota secundina, vel aliquota eius parte, & ablue vniuersum locum affectum. Raro semel atque iterum id repetendum fuerit, & protinus Volatica quasi mortua cadet (inunctiones hæc non prosunt.) Curaui hoc modo infinitas periculosa scabie infectas.

Cyno-

Cynones.

Ad Cynones sulphuris & tartari ana. Coque in aqua qua locus affectus à frictione lauetur. Item Balsamus sulphuris.

STRUMA.

Strumæ sine omni incisione curantur facile, si bibat patiens ex Cranio hominis sepulti, non quidem semel sed sæpius.

Idem præstat Cinis Spongiarum, qui sic fit: Si Cinis Spæ-
 ʒvj. verbi gratia Spongiarum cum ʒiij, lapidum^{giarum.}
 Spongiæ calcinentur in olla operculata, donec pul-
 uerifari possint. Cineris huius quotidie exhibetur
 ʒj in vino mane 2. horis ante pastum. Sic Comitris
 filium 9. annorum curavi. Item aliquot Virgines
 huius ciuitatis, de quibus etiam Empirici alias in
 hoc genere excellentes desperarunt, feliciter à me
 curatæ sunt.

SCROPHULÆ.

Scrophulæ latentes perfectissime curantur, (non-
 dum exulcerata dicitur latens) si cineres Talpæ
 quotidie exhibeantur in vino vel decocto scro-
 phulariæ.

Citius euanescent illitæ oleo lactis (hoc fit per
 Vesicam ex lacte putrefacto) & si deinde caput
 mortuum post destillationem lactis residuum de-
 nuo cum oleo destillato mistum & in formâ Em-
 plastri redactum (*laß nicht zu viel Fettes darzu
 kommen*) ac Scrophulis impositum fuerit.

Quod si exulceratæ fuerint, felicissime curantur
 inspersis cineribus Salamandræ in olla ign. circur-
 lari exustæ. In calcinatione caueas tibi à fumo Sa-
 lamandræ (dicitur *Olm oder Molch*) Cineres Talpæ
 nihilominus intro sumendi sunt ʒß, ʒvj. viij & xij.

CONTRACTURA MEM- brorum.

Contractura membrorum à variis causis fieri potest.

Proxima est constrictio Synouiae ligamentorum & neruorum in sese quasi abruptorum, vnde artuum seu articulorum contractiones introducuntur.

Cura vulgaribus medicamentis difficulter absoluitur.

Extremum refugium quæritur in thermis, vi & potestate sua, quam obtinent à mineralibus spiritaliter in eiusmodi aquis vigentibus.

Hoc vero auxilij genus vlitatum quidem est in communi praxi, deficiente vero eodem, aut longius quam par est remotis thermis, possunt commodissime ea adhiberi, quæ feliciter sæpenumero domi applicantur.

Mundificetur corpus blandis purgantibus, qualia sunt; Extractum Ellebori, Rhabarbari, Mechoacanæ. Item, panchymagogen vegetabile; Etiam ex mineralibus egregium est specificum purgans pilule Antimoniales sursum deorsumque purgantes, vel tantum per inferiora.

Nota.

Mecurialia hic commode adhiberi nequeunt, quemadmodum nec Colocyntidis nec Elaterium. Humiditatibus nimirum substantificis nonnihil insidiantur.

Quod si obstructions in corpore viguerint, quæ alioquin contracturas & præcedere & sequi solent, eadem expediendæ sunt per deobstruentia tum vulgaria tum etiam Chymica.

Dein.

Deinde corpus vniuersum reducendum est ad temperaturam æquabilem necessariæ humiditatis. Sic infessiones seu cupæ parantur ex plantis mollificantibus & humectantibus.

Nota.

In extenuatis Laconica valde nocent potius quam profunt.

Cæterum in omni infessione aliquid de tinctura Antimonij dandum est iusta doli cum vehiculis conuenientibus, quale est aq. lilij conuallium, vt inter lauandum etiam aliquid sudoris ex habitu corporis emanare queat.

Hoc præterea modo Spiritus vitæ liberius ad extremitates membrorum fertur, istiusque causa absolvitur.

Posthac omnia tandem externa sunt accersenda. E multis aliis hoc imprimis omnem absoluit operam, quod sequitur: ℞. radicis angelic. ℥v. Contusas coque in diplomate cum vino optimo vase diligenter clauso, donec radices in mucilaginem abeant, exprime & leniter ebulliendo ad partem mediam coque, dein ℞. vini ardentis Rhenani vel Hispanici ℥iiij.

Solue in eodem croci optimi puluerisat ʒiij.

Hoc vinum paulatim in vase conuenienti super cineres calefac, & impone Saponis Veneti optimi tenuiter secti ℥vj. & continue moue cum spatula, donec sapo plane fuerit solutus. Quo facto adde olei Terebinthinæ & Iuniperi ana ℥ijss. M. diligenter & cum mucilagine radicis Angelicæ coniunge, ebulliendo amplius, donec ad iustam consistentiam redactum fuerit. Hoc vnguento inunge vniuersum corpus, & præsertim in iis locis, vbi contra-

ctura fortius inhaeret, semper ab egressu balnei, idque fac nouies, semper alternis diebus tum infusione tum inunctione repetendo. Hoc modo adstricti nerui & ligamenta restituantur, & patiens ad pristinum vigorem redit. Si cum tinctura Ant. ante infusum 3. vel 4. gutt. olei angelicæ stillatitij, vt dictum est, exhibeantur; facilius & breuius fit tota curatio.

Nota.

Galbanetum non adhibendum nisi firmiores fuerint vires, nec corpus emaciatum.

In Contractura ex Mercur. inunctionibus valet Laconicum cum Spir. Vini supra traditum, (balneum ex decocto pisorum) exhibito simul balsamo vitæ in aqua Theriacali, mistura simplex vel tinctura Ant. pro sudore eliciendo, adhibito postea Emplastro Magnetico.

Ex Veneno hausto balsamus vitæ cum emplastro Magnetico, præsertim latente veneno in centro corporis, vide supra de philtreis. Hoc modo curata Comititis filia.

ARIDVRA.

In Ariduris particularibus præmissis vniuersalibus, si necessitas efflagitauerit, quædam sunt interna, sunt quædam externa specifica; quantumvis haud negem, fomentationes (ex salicibus.) Item, inunctiones & Emplastra ab autoribus hinc inde descripta & vsu comprobata multum prodesse.

Interna sunt: 1. $\mathcal{Z}$. mellis virginum hoc est sincerum q. s. illine ollam interius, & eandem plantam in aceruum formicarum, ita tamen, vt orificiū olletectum sit particula aliqua cribri non plane angustum; Hac nimirum ratione formicæ appetentes mel,

per

per foramina cadunt sine recrementis, quando itaque sufficiens earum quantitas collecta fuerit, affundatur bonus spiritus vini & digerantur omnia vase clauso in B. M. per vnum atque alterum diem, postea destilla, primum lento igne, vt prodeat spiritus vini, tandem fortiori, vt aqua mellis & formicarum simul prodeant, quam serua. Huius aquæ exhibe cochli. j. singulis triduis mane ieiuno stomacho. Interdum etiam vesperi coclear s cum pane tosto. Membrum vero exuccum & aridum cum Spirit. vini primo prolecto aliquoties fortiter frica. Vide supra de Atrophia.

2. Mirabili potestate valet in restituendis Ariduris aqua fluuiatilis, quæ inter aquandum ex ore equorum generosorum, postquam biberint, profluere solet, si nempe diligenter colligatur & potanda mane & vesperi detur.

Extremum est arcanum Aluminis dulcis, cuius ^{Arcanum} mentionem facit V Vurtzius c. 23. tr. 3. quod explicatum sic habet: Decoquatur (hoc est, calcinetur) alumen ad consistentiam crassam in olla, vt euaporet phlegma. Deinde tritum per retortam destilletur, vt habeatur ipsius spiritus instar aquæ fortis. Hoc caput mortuum exemptum, & tritum est terra mollis & lenta, de qua loquitur V Vurtzius, ea soluetur in aqua tepida, residebit terra mortua inter soluendum in fundo tepidæ aquæ, filtratur & postea concoquitur: alumen vero mite simul per filtrum transit. Coagulatum hoc alumen coniunge cum sale communi & procede ulterius, quemadmodum ipse auctor docet. Vsum vide apud ipsum loco dicto.

Est & extremum aliud in Ariduris oleum vi-

trioli, succini vel Terebinthina. It. axungia humana cum oleo vitr. ana, oleum rubicundum siue forte, quod ex vitriol. caeruleo fit; inuicem paulatim (propter metum astantium à dispositione) seu guttatim cum oleo succini aut reliquis supra dictis inixtum.

Vfus locus primum asperioribus linteis fricetur: postea illinatur & quidem aliquoties.

Nota.

Membra aridiora semper calidioribus pannis vel etiam exuiis vulpinis (*ein Fuchs, balg ungearbeitet, das ranhe nein gekehret*) foueantur.

LUXATIO.

In Luxatione 1. membrum reponatur.

2. Applicetur Decoctum florum Chamomillæ Hyperici, verbasci cum panno caeruleo:

3. Vnge locum oleo ceræ.

TUMOR.

In Tumoribus Oedematosi sterco caprillum cum aqua fabrorum, vel quod præstat vrina propria coctum applicetur.

In Tumoribus calidis, quos *phlegmones* appellant, generaliter prosunt Epithemata, qualia sunt:

1. Aqua spermatis Ranarum in qua aliquid myrrhæ ebullierit.

2. Lixiuum forte (vt quasi lactescat) cum oleo lini mixtum (intra 2.3. vel 4. horas) sistit Herpetas, quibus pueri inficiuntur.

3. Emplastrum ex nasturtio aquatico contuso.

Nota.

Si eiusmodi tumores sæpius occurrunt sanguinis mundificantiæ & minuentiæ statim temporibus

poribus negligenda non sunt.

PHYPELLÆ.

In Phypellis (*Ohrenzwang*) ol. tartari fœtidum. It. ol. Guaiaci valet. Panus alias dicitur hic tumor qui phlegmone est in adenum & inguinum locis exortus.

BVBONES.

De Bubonibus supra in Peste. Hic commendatur Balsamus tartari, de quo Rulādus Cent. i. Cur. gr. Emplastrum Diasulphuris curatione sequente apud eundem.

CARBUNCVLVS.

De Carbunculo vide supra de Peste. Huc refer Emplastrum ex Magnete Arsenicali, de quo paulo ante.

EPINYCTIS ET FVRVNCVLVS.

In Epinyctide & Furunculo valent eadem, sed caue ne ferro aperias (præsertim pestis tempore) plerumque nimirum mors sequitur, pustularum pessimæ subnigræ & sublinidæ, ita vocantur quod in nocte erumpant.

TERMINTHVS.

Terminthi (*die braunen Blattern*) interdum non absimiles sunt Herpeti ulcerato, inungantur oleo nucis expresso & inspissato, de quo supra (*reife erstick das hantlein hinweg, das umher wachset.*) Item Balsamus Diasulphuris. Tumores in quorum summitate pustula nigra apparet.

OEDEMA.

De Oedemate egregie præcipientem vide Plasterum.

HYDROCEPHALVM.

In Hydrocephalo limaces cum suis testis pisten-

tur & reducantur in formam Emplastri, quod capiti applicatum & relictum, donec sponte cadat, mirabiliter resoluit. Vide de his centuriam 3. Chirurgicarum observationum Fabricij Hildani.

TYMPANITIS, RAMEX

Flatulentus.

De Tympanitide & Ramice flatulento supra.

CUTIS TUMOR FLATU-

lentos.

In tumoribus cutis flatulentis applicentur cucurbitulae sine scarificatione: Item, Carminativa semina: radix Ebuli recens contusa & Emplastri loco applicata valide omnes ventositates tollit.

SCIRRHVS.

De Scirrhis praesertim interiorum partium supra dictum.

Vbi extra apparent, Cataplasmata ex radice bryoniae. It. stercore caprillo & vrina profunt.

NB. Emplastrum ex Cicuta, de quo supra, non hic usque adeo commodum.

GANGRAENA.

De Gangraena vide curationem ultimam Cent. 10. Rulandi. Balsamus sulphuris superimpositus. Emplastrum diasulphuris (sic Ganglion penis in Consule Bremensi curavi.) Vide etiam infra de Gangraena & Sphacelo incipiente.

BRONCHOCELE.

Bronchocele est tumor nervorum in partibus ligamentosis, ex carnibus sponte facta, curatur Balsamo sulphuris & Emplastro diasulphuris.

CANCER.

De Cancro vide supra (Cancer latens tangatur) dicitur cancer mammillarum.

VLCE-

VLCERA PHAGEDÆNICA.

In Vlcerebus Phagedænicis præstat oleum commune imprægnatum spiritu Merc. sublim. de quo supra.

Item Balsamus sulphuris, Emplastrum Diasulphur. sed vlcerebus prius mundificatis (vide mundificantia supra de Lue Venerea.)

SARCOMATA.

Sarcomata curantur, vt Polypus, de quo supra.

VARIX.

In Varicibus (hæ puerperis familiares, vnde Germanis *Kindes Adern*.) ℞. Butyri Maialis vel in defectu olei rosarum part. j. succi ex contulis cancris expressi part. ij. M. & coque ad formam Vnguenti (vel ebulliant leniter, postea soli expendantur, sed tum foetet maxime.)

Aneurisma.

Ad Aneurismata.

℞. Cineris ficum ʒss.

Cere ʒj.

Terebinthina ʒij.

M. F. Emplastrum, extendatur & applicetur sæpius. Aliquando Balsamus sulphuris addiendus est, nonnunquam terra vitrioli purificata addenda.

ERYSIPELAS.

Erysipelas recens quamcunque partem intaerit externa discutientia requirit moderata. Sanguis menstruus in aceto rosaceo dissolutus & calide applicatus subito soluit, præsertim si sudores quoque moueantur ex Bezoardico cum simplici cum composito, vel solari vel lunari in aqua tensionis. Iç. ex mixtura simplici in eodem vehiculo.

Sic decoctum Myrrhæ & Olibani in Vîno & acetato calideque applicatum cito dissoluit.

Folia raphani sylvestris conquassatis fibris calidiusculè applicata feruorem sanguinis reprimunt.

Nonnullis aqua spermatis Ranarum, ad extinguendum ignem sacrum familiaris est, sed sæpe malo cum successu. Est nimis frigidum, hoc est, habet in sese Mercurium cum Saturnina quadam proprietate coniunctum. Itaque reperiens quidem est, sed subsequenter grauium symptomatum causa manifesta. Mortificantur exinde tum partes nervosæ tum venosæ. Eius tamen particula cum decocto Myrrhæ & Olibani mista laudabilior est ad institutum.

Tibialia linea imbibita aqua spermatis ranarum & vicissim exsiccata, subindeque eodem opere præparata, pedes & crura ab Erysipellate sæpius recurrente muniunt & præseruant.

Erysipelatis exulcerati curam vide apud Rulandum centuria 1. curatione 43. Hac cura feliciter usus sum in mulierculis, (Nasturtium aquaticum singulare.) It. Erysipelatis phlegmonosi curat. 61. cent. 9.

PHLYCTÆNA.

In Phlyctenis vel Phlyctidibus (*das wilde Feuer oder Nachbrand*) quando ad partes carnosas locum figunt, cito tum restinguendis tum curandis nihil potius est Epithemate ex lixiuio forti cinerum fagi & oleo lini ana calide confusis & mixtis facto, ac deinceps cum laciniis loco dolenti applicato, sæpius reiterando. Si aliquid olei nucis adieceris, perfectior subsequetur cura. Sunt vero pu-

stulæ

stulæ similes illis quæ ex aq. feruente enatæ liquorem flauum in se continent.

HERPES MILIARIS.

Herpetem miliarem *den fressen den Wolff, Ameyen*, veluti & veram, aqua calcis viuæ calide in petiis applicata, mitigat: fortius operatur si alumen dulce vel saccharum Saturni in eadem ante applicationem dissoluitur.

Optimum vero in his casibus præsertim respicere ad mundificationem corporis. Sepe nimirum cacochymia in viris, mensum obstructio in feminis vtriusque causam suppeditare potest.

Vtrumq; igitur faciendum, quod res iubet.

Sudores præterea sunt necessarii, quibus omnibus præmissis rite, reliquæ non erit inutilis cura.

Quod si cutis ipsius & carnis exulcerationes serpentes iam tū malum pertinacius fecerint, mundificantia sunt necessaria, de quibus supra.

Commendatur hic maxime cremor calcis viuæ cum mundificantibus mistus & applicatus.

Decoctum persicarum, sic folia rubi idæi in aqua & vino decocta Herpetes præsertim tibiari non tantum mundificant, sed insuper sanant.

Vnguentum Saturninum ex lichargyro Sol. & oleo oliuarum sine igne, tatum in mortario plumbeo diuturnis tritionibus mistum maxime conducit.

Balsamus sulph. complementum absoluit.

IMPETIGO, LICHEN

incipiens.

Impetiginem. Lichenem (*Zittermahl, Flechten im Angesicht*) incipientes, præsertim in facie & collo salina ieiuni superillius loco aliquantulum agere

Bb ij

tato tollit *ausz gekratzt*) si horridior fuerit, & latius serpere perrexerit, præcedentibus corporis mundificationibus alia sunt adsciscenda.

Sic aqua quæ destillando prolicitur ex oleo tart. per deliquium soluto cum Mercur. crudo (proportionem quadrupla, ut sit olei tartari lbj. Mercur. lbj. hoc est, ℥iij. ex retorta, Merc. primum prodit, deinde aqua non corrosiva) impetiginem & lichenes omnes etiam contumacissimas curat.

Sic oleum tartari per deliquium factum cum ana olei ceræ diligenter mistum impetigines & mundificat & curat.

P R V R I T V S.

Ad Pruritus

℞. Unguenti infriquantis Galeni ℥j.

populeonis ℥ss.

opij ℥ij vel iij.

dissoluatur opium in oleo amygdalarum dulcium postea misce & illine.

P S O R A.

Psora quantumvis à scabie videatur diuersa, vnas tamen & easdem suæ generationis habet causas, nisi quod semper coincidunt, aut vna alteram subsequatur: quicquid igitur discriminis inest, id saltem dependere videtur ex alterius parentis nimia, nec admodum sana constitutione proveniente.

Disquirendum itaque fuerit sedulo, quando generari vel etiam dominari in corpore cæperit.

Psora foeda pene est psora Græcorum; nec multum differt à lepra Græcorum.

Sed hæc potest curari, id quod supra vidimus desumpta cura ex Viridello.

Qui

Qui autem Pforam curare potest, numquid & ille Scabiem sanare poterit? Existimo, nec tamen experientia longe abest. Vide quæ supra dicta sunt de Lepra.

FAVVS, ACHOR, CAPITIS

Vlcera Manantia.

Fauum, Achores ac reliqua capitis Manantia vlcera, vel iam confirmata vel aliis medicamentis perperam adhibitis exasperata, mundificantia quidem interna nempe ad sanationes disponunt, sed nullum tam felix est mundificans, quin aueruncatis causis etiam malum ipsum externum tollas protinus. Nec semper prodest, præsertim in pueris eiusmodi Manantia Vlcera ad curationes protrahere, præsertim cum sapissime vsu euenerit, multo plus periculi inde esse & noxæ, quam salutis & tranquillitatis.

Nonnulli per vittas picatas cum arsenico mixtas eradicare conantur ista mala, sed propterea cedendo plane fuerunt noxia.

In omnibus hisce præstantissima cura: præmissis præmittendis, petitur à duobus.

I. Est Vrina aprugna cum vesica sua exempta & inuersa addito cerebro aprugno, quæ diligenter munita aliquandiu fouenda in camino, vt fumo indurari queat, cuius medulla remanens illicita exulcerato capiti, aliquoties repetendo solidissimum malum tollit.

II. Est Balsamus sulphuris qui hæc & similia vlcuscula cito tutoque tollit.

VERRUCA.

Verrucas cuiuscunque generis tollit aqua supernatans truncis quercu bipenne detruncatarum.

CLAVVS INCISVS.

Clavi incisi eluantur vrina canis, postea Emplastro ex cera rubea (melius operaberis si pauxillum Merc. dulcis adieceris) tandem vt sanetur, particula lardi saliti aliquandiu super locum affectum gestetur.

In Clavis eruendis valde laudatur tanquam secretum à Rulando:

*℞. Ol. sulphur. per Campanam ʒB,
lapid. corrosiv. vel sal. alkali ʒij,
sem. hyoscyami ʒj,
opij ʒj.*

tere & misce. F. M. Vel *℞. Sanguin. anguilla & locum affectum lava.*

CALLVM.

In callis præmissis lauacris frequentioribus optima est rasura cum cultro. (cauteria potentialia locum hîc non habent.)

MACULA.

Maculas, de quibus Fernellius, si quis feliciter curare cupiat corpus primum à prauis humoribus emundet, postea externa adhibeat: de quibus multi Practici sunt.

Pinguedo Thymali piscis (*Aschen*) & oleum cannæ maculis illita eas tollunt.

Sanguis humanus cum æquali parte lactis humani destillatus maculas tollit.

LENTIGO.

Lentigines (*Sommerstecken*) tollit aqua destillata ex foliis satyrionis maculosi collectis in nouilunio, qua cutis diligenter in Autumno lauetur ad præseruationem, ne in Vere redeant.

Sic sal ex cineribus caulium antiquorum in eadem

dem aqua solutis præsens remedium.

SVGILLATA.

Sugillata optime tollunt carnes crudæ impostæ.

GANGRÆNA, SPHACELVS

incipiens.

Gangrænâ seu Sphacelum incipientem prohibet.

1. Lixiuum forte, in quo scordium, radix scorzonæ & vincetoxici ebulliendo coctæ sunt, locum affectum cum eodem lixiuo calide fouendo.

2. Prodest Spir. Vin. Camphoratus, hoc est, in cuius ℥iij Camph. ʒi, fuerit soluta: hoc pars affecta lauatur, vel cum petiis munitur. Hoc nihil videtur aptius ad syderationem partis impediendam. Vide Fabricij Hildani obseruationes & libellum *vom kalten und heissen Brand*.

3. Butyr. Ant. quo pars iam affecta & syderata, vt felicius à viua parte possit separari, nec hæ partes vltcrius inquinari, illinenda est, vel notanda; discernendæ sunt istæ inuicem descripto circulo cum illo butyro, quem syderatio si cætera conuenienter fiant, non transgreditur: pars autem mortua separanda est, vel ope Chirurghi, si integre fuerit syderata: vel vnguentis mundificantibus, vt saltem partes mortuæ à viuis separentur.

Huic inseruit oleum oliuarum, vel quod melius est oleum papaueris per expressionem factum, si in eius ℥iij, Mercur. sublim. seu turperhi mineralis ʒß, vsque ad brunnitatem olei dissoluta fuerit, (Balsamus Merc. non propositus.) Hoc oleum perfecte mundificat & omnes exulcerationes fœtidas & Gangrænas à partibus viuis, eleganter separat,

Bb iij

putrida absument, sana non tangit.

V L C E R A.

De Vlcerebus vide quæ supra dicta sunt. In his omnibus qualibuscunque primo mundificantia si opus est, postea desergentia, tandem consolidantia requiruntur.

De mundificantibus dictum est antea, consolidantia vtilissima peti possunt ex balsamo & Emplastro Diatylphuris, de quibus supra.

F I S T U L A.

Fistulae curantur partim externis, partim internis Medicamentis.

Interna sunt portiones vulnerariae, de quibus consulantur auctores, imprimis VVurtzius cap. proprio tractatu 4.

Nota.

Fistula nunquam curatur, si in os aliquod definit, illud nigredine aliqua vel carie infectum fuerit. Os itaque aut radendum, aut conuenientibus medicamentis purgandum. Sic Mercur. dulcis in aqua plantaginis solutus & illitus nigredinem aufert.

Consolidantia petenda sunt ex magno illo consolidantium cumulo.

Sal solis ex capite mortuo extractum & mundificatum insigne est, si post fistularum elutiones tandem supponatur, praesertim si in succo Cancrorum fluuiatiliū fuerit solutum, & turundis vel aliis instrumentis foraminatis fuerit in fistulam ingestum.

Ad consolidandas praeterea fistulas praesertim gingiuarum, posteaquā dentes erosi exempti fuerint, citra quam exemptionem nulla fit sanatio: alioquin

alioquin præsentissimum est liquor, qui post specificum purgans Paracelsi iam terna vel quaterna vice extractum tandem incoagulabilis manet. Huius guttæ aliquot sæpius in fistulas immittæ vel cum turundis applicatæ breui omnem operam absolunt.

VVLNERA.

Curaciones Vulnerum ad Chirurgiam recte pertinent, administrationem nimirum manualement requirunt, quemadmodum & vlcera.

In horum autem curatione egregiam operam præstitit Felix VVurtzius Chirurgus, cuius opera extant, quæ commendatione elegantissima sunt.

Paracelsus Chirurgus eminens videtur operam absoluisse, quæ in tota Chirurgia necessaria & evidens est. Ipsius itaque Chirurgica scripta magno vsui sunt, imprimis vero illa Chirurgia parua olim Basileæ succinctè à Vito Amerbachio excerpta & hætenus non excusa.

Idem autores quoque eleganter præcipiunt de omnibus symptomatibus & accidentibus unicuique vulneri sæpius euenientibus, quibus imprimis Felix VVurtzius felici manu quomodo succurrendum, docet tractat. 3. suæ Chirurgiæ.

Circumferuntur alias Balsama Vulneraria, itemque potiones consolidandis vulneribus maxime viles, de quibus consulantur etiam autores.

Elegans est Balsamus Vulnerarius Felicis VVurtzii, qui vbiuis commendatur, multarumque est virium: alioquin vsitatiores descriptiones passim habentur, sequentes duæ tantarum sunt virium, ut si omnia cætera legitime fiant, ab iis vulnorum cu-

rationes solerter perfici possint, & intra perbreue temporis spatium.

Balsam⁹
Vulnera-
rius.

Balsamus Vulnerarius.

℞. Galbani,

ammoniaci,

bdelly ana ℥ss.

macerentur in aceto per triduum, tandem colentur & more vlitato inspissentur ad consistentiam mellis. Postea

℞. Myrrha rubea fina,

massicis electi ana ℥ss.

oliban ℥j.

pulueriscentur tenuissime, adde

Terebinthina laricea,

olei oliuarum ana ℥ij.

Coque inuicem igne lentissimo perpetuo agitando, donec gummata illa posteriora probe fuerint eliquata, adde vicissim olei oliuarum recentis ℥j & lento calore denuo coque, atque ita perge, semper ℥j olei oliuarum recentis adjiciendo, donec ℥ij integra absumpta fuerit, semper tamen probe agitando. Tandem gummata in acetum soluta, colata & inspissata admisce simili modo agitando, & deinceps recens oleum oliuarum denuo per vices adjiciendo, donec & altera quoque ℥j eiusdera olei adiecta fuerit, & Balsamus aliquid flauedinis contraxerit.

Quod si eundem balsamum viridem fieri desideras, adde ℥j æruginis puluerisatæ, & insolando relinque per 1. mensem vel plures, facibus paulatim ad fundum se præcipitantibus, à quibus quod sincerum supereminet, decanta & vasis mundis referua.

V S V S.

Vulnera recens punctim & cæsum facta citissime curat, si modo eius particula moderate calida, ut scilicet sufferre possit patiens, in vulnus immittatur, ita tamen ut totam cavitatē vulneris recte adimpleat. Secus nimirum superiores partes consolidantur, relictis inferioribus adhuc crudis & alia Symptomata tum inferentibus. Quod si vena simul fuerit læsa, illa liganda est & balsamo deinceps infuso spatio quatrIdui ad minimum, ligatura nempe etiam debite adhibita perfecte vulnus consolidatur.

Nonnulli usurpant in hisce casibus etiam interdum non adhibito Balsamo pulverem conglutinatorium, qui fit ex cancro fluviatili. <sup>Pulvis glutina-
torius.</sup> Cancros integros adhuc viuos & recentes ex aquis assumptos mense Iunio, quando Luna commoratur in cancro (Cancro sint molliusculi, qui iam pridem exuuias posuerunt) exsicca in clibano in vase terreo, ne tamen comburantur, aut igne tagantur, donec pulverisari possint tenuiter. Hunc pulverem immittunt in vulnera etiam profunda, sed hac cautione, ut omnes cavitates expleantur; alioquin ubi pulvis iste fundum non attigerit, consolidatio quidem vulneris superius fit, sed ad fundum generatio puris impediri nequit. Itaque hoc semper providendum fuerit, alioquin vulnera recenter consolidata sunt secunda.

Alter Balsamus talis est: ℞. mucum ex auribus, ^{Balsam^o} quantum eius haberi potest adde olei nucum iuglandium expressi & coq; in alicui, donec lento <sup>Vulnera-
rius aliis</sup> calore oleum aliquantulum inspissetur in formam Balsami.

Huius usus est stupendus in omnibus vulneribus citissime curandis, maximopere nimirum consolidat, & omnes partes absoluit.

Huc refer Balsamum sulphuris & Emplastrum Diasulphuris Rulandi, quorum euidentia laudabilis est.

FRACTURA, LUXATIO ET dislocatio Ossium.

Fracturis Ossium: Item luxationibus & dislocationibus rite recteque curandis & restituentibus possunt consulere Chirurghi Practici.

Osteocolla mirabiles effectus in adultis intro sumpra praestat, sed in iuuenibus non item. Vide Observationes Fabricij Hildani.

Hoc ab arcano vel magisterio (philosophice calcinato) ipsius lapidis dextre parato euitari posse, ut aequae scilicet senibus ac iuuenibus possit, experientia docet.

De vniuerso autem circa ossa magisterio haecenus observationes perpaucae, aut fere nullae fuerunt, quo minus de iisdem aliquid verum adhuc dum referre
licet.

